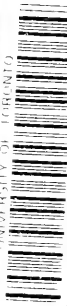
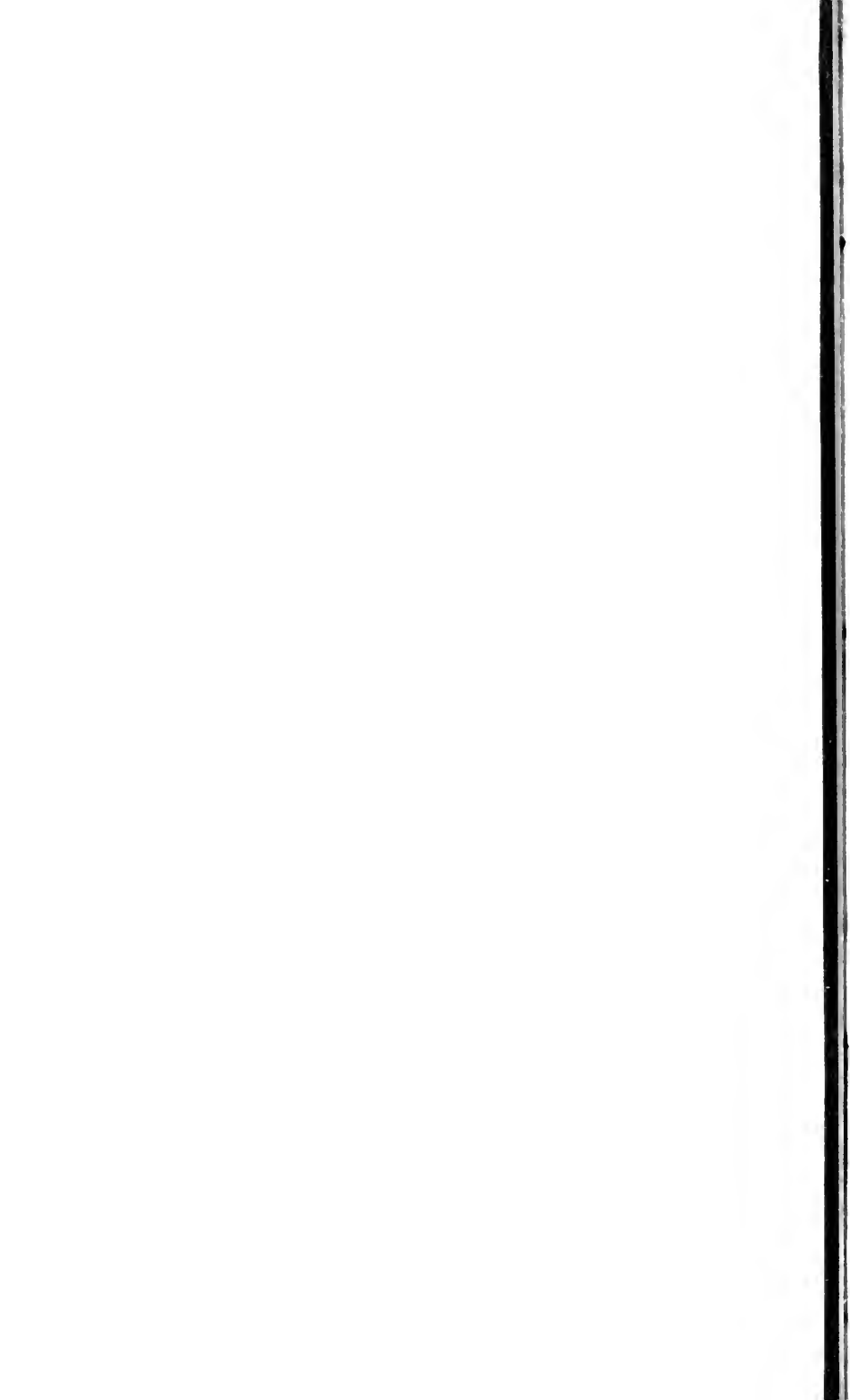
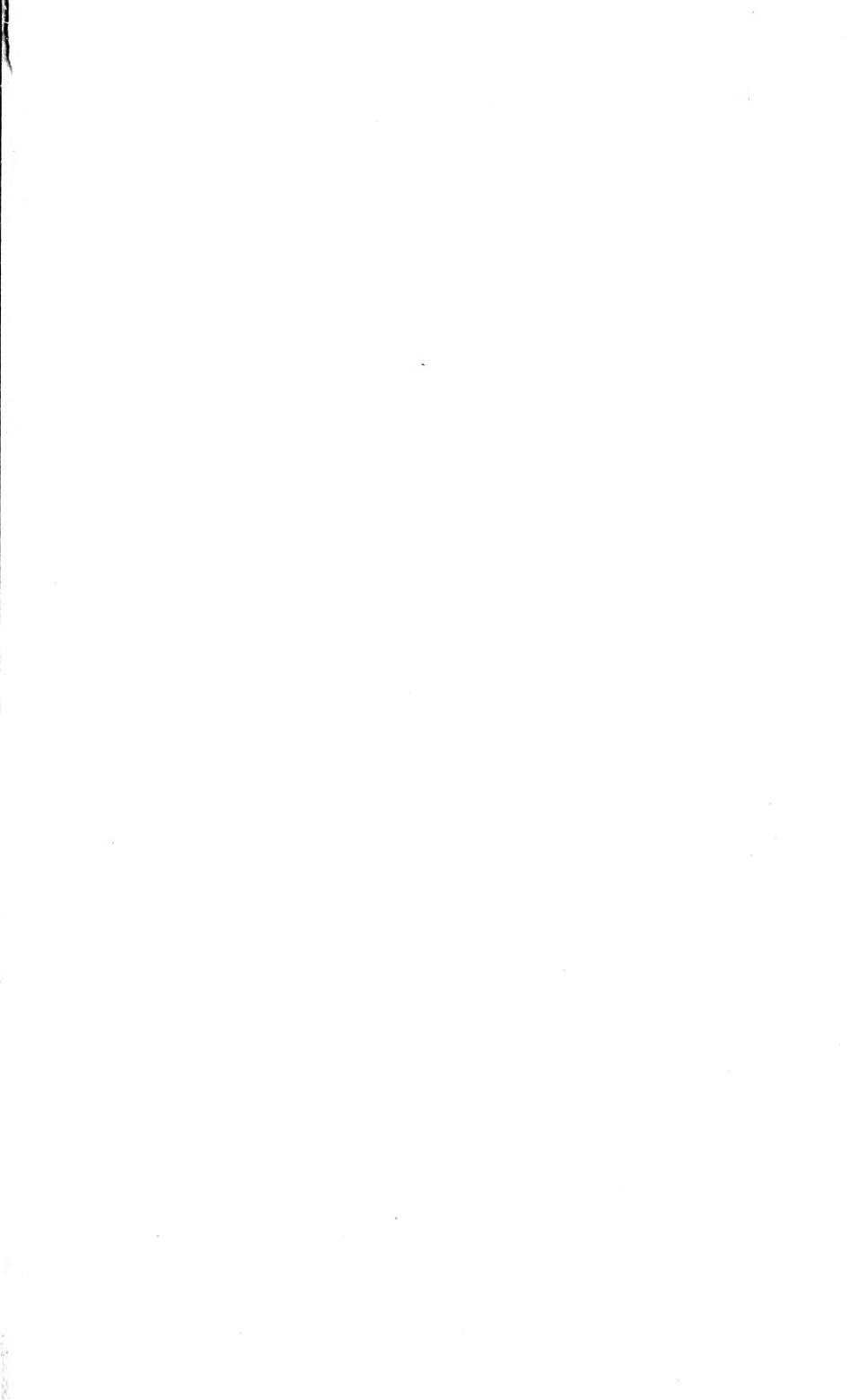

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01486493 8

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

NOWOČESKÁ
BIBLIOTHEKA

WYDÁWANA

NÁKLADEM ČESKÉHO MUSEUM.

Číslo III.

W PRAZE.

W KOMMISSÍ U KRONBERGRA I ŘIVNÁČE.

1843.

JANA MILTONA

ZTRACENÝ RÁJ.

PŘELOŽENÝ

Z ANGLICKÉHO JAZYKA DO ČESKÉHO

JOSEFA JUNGMANNA.

DRUHÉ WYDÁNÍ.

NÁKLADEM ČESKÉHO MUSEUM.

W PRAZE.

W KOMMISSÍ U KRONBERGRA I ŘIVNÁČE.

1 8 4 3.

1966

Tiskem Anny Špinkové, wedením J. B. Malého.

P Ř E D M L U W A
k druhému vydání.

Překlad tento ztraceného ráje mezi roky 1800. a 1804. vyhotovený, w roce pak 1811. poprwé a to jen w 450 wýtiscich na swětlo wydaný, dáwno již ze skladů kupeckých a téměř z paměti milowniků literatury české wymizel. W posledni tu dobu, kdež literatura naše přičiněním některých vlastencůw prostrannější sobě pole zjednala, stalo se opět doptávání na něj, z té nepochybně přičiny nějakou do sebe cenu miti se zdající, že mezi prwnimi spisy nynější epochy literatury vlastenské se wyjewil. Odhodlaw se wydawatel k žádosti některých přátel swé drobnější spisy w jednom swazku sebrané wáznému obecnstwu podati, jakožto prwni částku nowočeské bibliothéky, wydáwané sborem pro

wzdělání literatury a jazyka českého, nemohl jinak než připojiti tuto částku druhau téže bibliothéky, naděje se milostiwého i ji od milých vlastencůw přijeti. Aby on překlad tento, jakž toho snad žádati bylo, na skrze znouu předělal, k tomu času a sily dostatečné nemáje, menší omyly, pokud mohl, snažně napravil.

W Praze dne 29. března 1843.

Překladatel.

Žiwot Jana Miltona.

Znameníť básníř tento narodil se w Londíne léta 1608. Již za mladého wěku pěkná umění tak welice zamilowal, že, dwanáctileté jsa pachole, zřídka kdy před půlnocí od kněh se odlučowal. Nabyw rozšířené wěcí známosti na universitě Kantabrižské odebral se w třidcátém roce wěku swého do ciziny, a prošed Francauzy i Wlachy, po dwau letech nawrátil se do Anglie, vlasti swé, kde právě tu dobu různice powstáwaly. Tedy on drabný čas saukromný žiwot wěda, wychowáním synů sestry swé a několika mladých zemanů se obíral. Jednak náramná ke swobodě náklonnost nedala mu nebyti aučastným půtek obecných. Byltě jeden z nejúhlawnějších nepřátel krále Karla I. a jakož býwá bludů lidských powaha, horliwý ten republikán stal se služebníkem Kromwella tyrana, jemuž i synu jeho, sekretářem byw, psal onen slowútný odpor proti Saumaisowi, králowu zástupci. Když konečně dům králowský zwítěziw, panování na nowo dosáhl, učiněno sice všeobecné winy odpuštění, nieméně Milton ode všech úřadů zemských na wždycky wylaněn jest, stár jsa dwa a padesát let. Tehdy celý swého žiwota ostatek musám oddati umíniw, báseň hrdínskau, kterau složití od dáwna na mysli měl, nastaupil w tom wěku, w němž Virgil Aeneidu byl dokonal. Ledwa že ruku přičinil k té práci, zbawen jest zra-ku docela. Chud, opuštěn a slep jsa, nieméně nezaufal a za dewět let wyhotowil ztracený ráj, kte-

rýž w roce 1669. ponejprw na swětlo wyšel. Kterak wznešený tento básniř za žiwota swého málo wážen byl, toho důwodem jest neomylným, že nelze mu bylo najíti knihaře, kterýž by jeho ztracený ráj tlačiti se podwolil. Sám ten nápis byl na urážku, protože tehdáž, co se náboženstwí týkalo, z obyčeje bylo wyšlo. Posléze jakýs Tompson dal jemu 30 dublonů, t. j. asi 200 zl. za to dílo, kteréž potom dědicům téhož Tompsona na 10,000 dolarů zisku přineslo. Ano i ten knihtlačitel, obávaje se draze kaupiti zboží, jehož ceny nikoli neznal, ujednal se spisowatelem, aby polowice peněz těch se nejinak wyplatila, než žeby druhé wydání té básně wyšlo, jehož ale Milton nedočkal se. Zůstal chudým a neslowůtným, a jeho jméno rozmnožiti mělo počet mužů důwtipných a welikých, jednak od osudu pronásledowaných. Umřel léta 1674. w 66. roce wěku. Výborný Addison prwní prawau ztraceného ráje cenu ukázal a Miltona Homeru a Virgiliowi na bok postawil, od kterého teprwé času Angličané děl básniře našeho, a zvláště ztraceného ráje, wážiti sobě počali. Tolik mohl jediného saudce swětly úsudek, tu kde předsudků mrákota twárnost prawdy zkrýwala! Prawí, že byl Milton w mládí sličné twáři, swětlošedých vlasů, a welmi příjemné powahy, postawy, a obhraubuosti těla prostřední, udatný, dělenný, střídmý, nelhostejný, a nepřítel opilstwí a nápoje silného. Nančiw se z vlastní swé za mladých let zkušnosti škodné býti studování noční, chodil časně, málo kdy po dewáté hodině na odpočinutí, a wstával před pátau. Od září, powídá se, až do row-

nodennosti jarní nejživější byla jeho obrazotvornost, ač jiní tomu chtějí, že v jaře; jakkoli jest, nacházejí se valné nerovnosti v spisech jeho, a viděti, že časem býval jeden z mnohých. Jsa bez zraku, pro zachování zdraví, v světnici pohyboval jakýmsi strojem k tomu příhodným, a na warhany hrával. První z tří jeho, kteréž po sobě pojal, žen, byla Maria, dcera Richarda Powella, zemana, jinak naprosto nežli Milton smýšlejícího, tak že větší div jest, kterak státi se mohlo to manželstvo, než kterak hned první měsíc mělo rozvedeno býti, leč že Maria, widauci jej, an se s jinou zasnubuje ženau, wrhla se k nohaum jeho, a swazek přízně mezi sebou a mezi ním znowu upewnila. Snad odtud se ono pěkné místo w zpěwu X. w myslí jeho počalo:

— — — I pojme útrpnost
 Adama, a obměkčeno srdce jest
 jeho. Wida ji, jen ještě nedáwno
 žiwot swůj, swé potěšení jediné,
 nízce k nohaum použženau w úzkosti atd.

Jakož pak znamenati, že na mnohých, a sice nejpodarenějších místech, sebe sám a příhody své před očima měl, u. p. we wypsání Adama, maje o sobě nemalé smýšlení; Ewin pak obraz jest prý obraz jeho manželky. Z této Marie měl tři dcery, z nichžto dvě starší w pracích jeho mu platnau službu konaly. Nebo, ač jedno mateřským jazykem mluwily, umějíce čísti w jazycích nowých i starých, totiž, latinském, řeckém a hebrejském, čítaly spisowatelowi našemu, kdykoli čeho z knih potřebí měl. A však brzy je propustě, nawrátíl wychování příjemnějšímu pohlaví a powaze jejich. W prose, ač

mnoho, však nedobře psal. Mezi spisy jeho rhythmickými jmenujeme:

1. *Ztracený ráj*, ku kterému obraz pojal w Miláně na své cestě, wida tam prowaditi hru, nazwanau: *Počůtečný hrách*, w jejímž nesmyslu zkrytau předmětu toho wznešenost znamenaje, umínil i začal psáti o též věci smutnohru, kterau však brzo do hrdinské básně proměnil, a mnohotvárným wtipem wywedl, moha právem slauti twůrcem básnířtwi swatého, dráhy prwé netřené, po kteréž později Klopstock, Gessner, Wieland, Bodmer a jiní za stopami Miltonowými tak slawně kráčeli. Wěděti hodno jest, že welký Newton ztracený ráj, na mnoha místech důmyslností swau wyswětlený, wydal w Londíně r. 1750. we dwau dílech čtwerceowých. Přeložili ten výborný spis do Wlaské řeči Pawel Rolli, w Paříži 1757; do Franciny w prose Ludw. Racine, též w Paříži 1755; a nedáwno kněz de Lille we werších, kteréž přeložení mu 10,000 zl. wyneslo. Do němčiny přeložen w prose od Bodmera w Zúrichu 1749; w hexametu od Zachariae w Altoně 1760; a od Bürde jambem w Berlině 1793. Do polského jazyka od Jacka Przybylskiego w rýmích, w Krakowě 1791. Do ruského w Moskwě r. 1780.

2. *Ráj získaný*, básně hrdinská obsahu i ceny skrownější.

3. *Allegro a Penseroso*, dvě popisující básně.

4. *Hry, a drobné básně*, kteréž se swrchu doštěnými spisy nejlépe wydány od Hawkinsa w Oxfordě 1824. a od Todda w Londíně 1826.

Žiwot Miltonůw obsírně wypsál doktor Johnson.

Zpěw první.

Satan se swými Angely zatracený w peklo vyšel ze mlloby obrátí se k druhu swému Belzebubowi, a drží s ním radu o powstání z úpadku. Oba zdvihnuu se z ohnivého jezera na sirnan zemi. Satan, jako kníže čertů, budí a wolá swé pluky. Těch nezčíslná množstwj wznesau se a sšikují do bitwy. Wyčítají se jich vůdcowé pode jmny modl, potom známých w zemi Kanaan a wkraginách pomocných. Kníže mluví k nim, a těší je naději wydobyti nebe, připomínaje dáwné proroctwí nebeské, že po jich úpadku měl býti stwořen swět nový s novými obywateli. Powážení věci té a obrání prostředkůw hodných obecně všech zůstawi radě. Čerti swolůwše stawí Pandemonium, palác Satanůw. Stawowé pekla sněmují.

Neposlušnost první člověka i plod stromu zakázaný, jehož požití zhaubné wneslo smrt a bídu všelikau na swět, s ztrátou ráje, až nás Bůhčlowěk vykoupil, a získal opět blažené ono sídlo: — zpívej Muso nebeská!
Ty, jenžs na Orebě, wrehu tajemném,
neb tam na Sinai nadehla pastéře, ¹⁾
aby o nebe a země počátku
z směsice lid učil zwolený; či tě
hora těší Sionská, a Siloe ²⁾
potok, u swatyně boží tekaucí?

1) Mojžíše, nejstaršího spisowatele židowského, an owce swata swého Jetra pásli.

2) Siloe, Síleah, studnice a potok, o němž Izai. VIII. 6. Wiz Putowání sw. str. 47.

Wzývám odtamtud twau pomoc k písni své,
 kteráž nad Aonské ³⁾ hory wzlétnauti
 směle mání po věcech, až dosawad
 prosau ani weršem newyprawených.

Zwlastě pak ty Duše, ⁴⁾ jenžto spanilé,
 klamu prázdne srdce slawným předkládáš
 chrámům, wyuč mne; jeť všecko wědomo
 tobě, an, jsa od počátku přítomen,
 wzpátými, co holubice lihnauci,
 křídly, mocněs nad bezednau snášel se
 propastí ⁵⁾ ji čině plodnau; oswětíš
 myslí temnotu, a zotaw mdlobu mau,
 by lze bylo, předmětu tak welkého
 hodnau písni opatrnost a sprawedlnost
 stezek Páně osvědčiti před lidem.

Powěz nejprwé — nic neni na nebi
 tajno tebe, ani w lilaubi pekelné, —
 powěz, proč w tak blahém stawu milosti
 roditelé naši, Boha nedbawše,
 zlehčili si jeho příkaz jediný,
 jsauce jednak páni swěta celého?
 Kdo je zawedl k odboji tak mrzkému?
 Kdož? Had pekelný! Ten záwistí a mstau
 plana, zklamal matku lidské rodiny.

W dobu tu jej pycha z nebe wylnala
 se wší rotau pozdwižených angelů,
 jichžto pomoci se nad swá knížata
 prahna wznésti, mněl, že s Boha samého,

3) t. j. Helikon, Parnas, kteříž wrchowé jsau w Aonii, neboli
 hornatém dílu Beotské krajiny; jindy sfdlo Mus.

4) Duchu swatého wzývá, jakožto básník křesťanský; dle Jak.
 1. 17.

5) Dle 1. knihy Mojž. 2. Znamenati jest, že Milton bedliwě
 písma sw. následowal, a ničeho nepřidal, coby jemu na odpor býti
 mohlo. My pro ušetření místa jen sem tam toho, odwolajíce se na
 knihu a kapitulu písem swatých, podotkneme.

by se opřel, jest, a z pupné hrdosti
 proti stolici a wládě nejvyšší
 wojnu, drží wojnu ztropil na nebi;
 marným usilowáním! Jej všemocná
 ruka Páně swrhla dolů po hlavě
 plánaucího, s nadpodwětrné oblohy,
 s stroskotáním přehrozným a znicením,
 do bezedné záhuby, by meškal tam
 w pautech diamantowých, a w horaucím
 ohni, jenžto směl se s Bohem potkati.

Dewatero časů, jací den a noc
 smrtedlnému wyměřují člowěku,
 s šeredným swým plukem ležel zmožený,
 wáleje se u propasti ohniwé
 nesmrtedlník, bez dechu. Saud jeho jej
 k hněwu schowal wětšimu; teď blahosti
 ztráta trápí jej a muky powěčné.
 Kolem obrací swé oči teskliwe,
 jewí zděšení a tauhu, smíšené
 s pýchau zawilau a záštím hlubokým.
 Náhle, jak jen stačí oko angelské,
 zhlédne strastnau tu a diwau pustinu,
 žalář přehrozný, a kolem jako pec
 welká, planaucí; ač žádné z plápolu
 toho swětlo newzniká, brž hmotná tma,
 ukazující jen bídy diwadla,
 stíny bolestné a smutku končiny,
 kde ni útěcha, ni poklid nebydlí,
 sladké, ač jest všudy, není naděje;
 kdež jest muka neskonalá, potopa
 síry vždy horaucí, neztráwitedlné.
 Taký obyť wěčná odbojníkům těm
 připrawila sprawedlnost; tu wězení
 jejich stanovila, we tmách náramných,
 wykázawši podíl jim tak daleko
 od Boha i swětla nebe, jako jest

třikrát z středu světa k nebes výsosti.
 Ach, což jiný obyč, odkudž spadli, byl!
 Tuto draby svého pádu, zchwácené
 vlnami a wichrem ohně lítého,
 pozná hned, a užít, an se u boku
 jeho wáli jeden, jemu nejbližší
 we zlobě a moci, dlaugo napotom
 známý w zemi swaté pod Belzebuba ⁶⁾
 jmenem: k němuž Arciwrah, jenž Satanem
 w nebi slowe, přetrh strašné mlčení,
 takto jal se říci slowy smělymi:

Tylis to — než ach! jak spadlý, ó jak jsi
 nepodobný tomu, jenž se w blažené
 světle řiši, hojným bleskem odín byw,
 swítil nad tisíce duchů přejasných!
 Tylis to, ježž pospolitá úmluwa,
 rady jednota i myslí, zárowná
 naděje a smělost k chwalné výpravě,
 druhdy se mnau spojila, teď běd a psot
 rownost spojuje! ai, jak jsme hluboko
 spadli, s jaké výsosti! tak hrubě byl
 silnější s swým hromem ten! i kdožtě znal
 posawad té lité braně moc? Než mne
 ani to, ni coby koli horšího
 wítěz mocný w hněwě na nás uwalil,
 nepřiwede k pokání: i nezměním,
 ač se proměnil ten blesk můj zewnitřní,
 stálé myslí swé, a wraucné newole,
 že mi zkřiwdil na potupu zásluh mých.
 To mne k wálce s Swrchowaným polnulo,
 to i k tuhé pûtce shluklo nesmírná
 zbrojných wojska duchů, kteří zhrdnauti
 směje wládu jeho, wládu obrali

6) Wlastně se dle půwodního textu Belzewul jmenuje. Wiz
 Biblí Halskau na str. 11.

sobě mau, a zepřeli se ohromné
 síle jeho, silau mužnau, w pochybné
 bitvě nebes na plani, a zatřásli
 jeho trůnem. Coť, že pole ztraceno?
 po všem weta není: nedobytedlná
 wůle, pomsty žádost, věčná nenáwist
 zbývá nám, a neznající pokory
 odwaha; i můžli podpor nezlomných
 býti více? Toho na mně moc a hněw
 jeho newymučí, bych swá před nim snad
 křiwal kolena, a šel mu k milosti,
 neb ho uznal za Boha, an nedáwno,
 lekaje se síly toho ramene
 trnul o swé panství! toťby nehodno
 w prawdě, toby hanba, toby potupa
 byla, horší toho spádu. Nemůžli
 božská naše moc a bytost nadwětrná
 pojíti, a my tau walnau příhodau
 w opatrnosti jsme i zbrani prospěli,
 powedemeť, naději se, šťastněji
 wálku, chytrostí neb mocí, po wěky
 neukojitedlni, s welkým wrahem swým,
 jenžto nyní u wítězném plésání,
 samodržec, włádne nebes králowstwím.
 Takto chlubně hlásal angel odstupce,
 ač jej přehluboké hnětlo zaufání.
 Jemuž rychle takto wece smělý druhi:

Kníže! hlawo tronowládnych mocnárů,
 kteříž wedše w půtku zbrojné Serafy
 pod twau zprávaw, sami neustrašení
 w skutcích strašnych, w nesnazenství uwrhli
 krále nebes dáwného, a zkusili,
 mocíli či losem swrchowán on jest.
 Wímť a želim na tu strastnau příhodu,
 překonání smutné, mrzkau porážku,
 jež nás nebe zbawila, a mohútná

tato wojska hroznau wšecká záhubau
 přikwačila hluboko, tak hluboko,
 jakž pojiti bylo božským podstatám;
 duch a mysl, ti překonání neznají,
 brzy se i žiwost wrátí, ačkoli
 sláwa naše uhasla, ač blažený
 staw náš w neskonalé tápá mizině.
 Ale co, ať wítěz náš, (jest, tuším, moc
 jeho všemocná; i mohl jen všemocný,
 taká wojska, jako naše, přemoci,
 co, ať proto dchu a síly nechal nám,
 bychom, snášejíce muky statečně,
 nabažili mstiwau jeho prechliwost,
 nebo, jako otrokové wojenští,
 byli jemu na službu, a konali,
 co by welel, buď tu w ohni pekelném
 práce robotné, neb tamto w mrakotné
 hlaubi omrzalá jeho poselství?
 Mnedle, co jest platna síly čitedlnost
 neumenšené, co platna podstata
 věčná trpícímu muky na věky?
 Načež Arciwrah dí slowy křepkými:

Spadlý Cherube, jest bídnó, čiň neb trp,
 slabým býti! Toho však buď jist, že se
 w dobrém wíce nebudeme kochati,
 ale w zlém, w té naši jedné potěše,
 jelikož to zpupné wůli odpůrce
 čelí na odpor. Ať hledí opatrnost
 jeho sobě ze zla dobro wywěsti,
 naše snaha buď, mu překážeti w tom,
 nacházet' i w dobrém cestu ke zlému;
 někdy se to podaří, a zjití jej,
 tuším, náramně, a jeho nejlepší
 rady zwrátí od cíle. Ai! powolal
 prehlý wítěz poslůw hněwu a msty swé
 k branám nebeským, a sirný přehnal se,

jenžto střílel po nás w bauři, ledowec,
ulehly ty wlny ohniwé, co nás
padající s srazu nebes chytily :
sám ten rudokřídly hrom, jenž bauřliwým
třískal wztekem, vychrlew snad wšecelny swé
střely, ustal buče we propasti té
hlaubi bezedné. Nuž tedy užiwme
doby nám, buď z nedby, nebo z sytosti
hněwu přáné od wraha. Zříš onyno
plané, wyprahlé a pusté rowiny,
sídlo zkázy, bezswětlé, krom sinalých
milhot toho bledého a strašného
plamene ? Tam pojďme z jeku ohniwých
těhto wln, a jestliže tam oddechu,
oddechněme sobě : tam swá ubitá
shromáždíwše wojska porokujeme,
kterak bychom wrahu swému napotom
ublížili nejwice, jak ztráty swé
nabyli, a znikli této ukrutné
psoty ; jaké pookřání w naději,
a kdy nic, co zbývá rady w zaufání ?

Takto mluwil Satan k druhu blízkému,
wzdwihna hlawu nad wlny, a očima
plaje jiskřícíma ; těla ostatkem
plyna ležel, rozprostřený w síř a děl,
s mnohá jitra : welkosti tak náramné,
jako, o nichž lidí bájka, potworní
Titanowé 7) zemorodei wálčiwši
s Jowem, Briarej a Tyfon, bydlitel
sluje Tarsu starého, neb jako ta

7) *Titanowé*, synowé nebe i země. Jeden z nich, Gyges, měl sto ruk a padesáte hlaw. *Tyfon* (Typhoeus) maluje se od básuřů jako soptící ohněm potwora. Před ním bohové do Egypta utekli, w zwířata se proměniwše ; posléz ho Jupiter hromem odklidil. *Tarsus*, město w malé Asii, w krajině Cilicii.

mořská, Lewiatan, 8) potwora, ten twor
nejhrubší všech mořských děl, co w moři jich
praudněm plowe koli: jej kdy náhodau,
na půlnočních pěnách najde spícího
plawce, w přepadeném od tmy korábu,
má, prý, za ostrow, a wmetaw do kůry
kotwu lupinaté, mešká za wětrem
jeho u boku, dokawad wody noc
okrývá, a jitro wáhá žadauci.
Takto, zdělí hrozný, ležel Arciwrah,
spřatý w moři horaucím; i nebylby
nikdy otud wstal, ni zdwilh hlauwu swau,
leč že Boha všewládneho byla w tom
wůle, kteráž tmawým jeho úmyslům
uzdu pustila, by opětowanau
zlostí, jiným chtěje zlého, na sebe
zatracení uwalil, a uwiděl
wzteklec, kterak z jeho zloby wýplýwá
láska nesmírná a milosrdenství
na zawedený jím lid, než na něho
trojnásobný padá stud a hněw a msta.
Nyní z hlaubi náramnau swau postawu
zpřímí wzhluru; šlehne plamen z obau stran
ostrým pyrámem, a uprostřed walůw
rozšklebí se otvor dolu strašného.
Potom rozřaw křídla, letmo wynikne,
nalehna pak na mrákotné powětří,
letí, břímě nezvyklé, až na suché
stane zemi, zemli jest, co ohněm žže
tuhým, jako moře pálá tekutým;
w barvě rovná pahoru, jejž podzemních
wětrů od Peloru 9) urwe násilí,

8) Milton zdá se pod Lewiatanem, jenž vlastně Krokodil jest, rozuměti náramného Kraka, který w Norwegii co ostrow nčjaký dle powěsti se jewíwá. —

9) Předhoří w Sicilii Capo di Faro.

neb kdy hřmící Etny pukne hrozný bok,
 an se zňawše střewa její pálčiwá
 wzhůru wztekle wyrazi a zsilíce
 bauři, ztráwí zážehem a zůstawi
 w popele a kauři wšecku krajinu.
 Také postání se jeho dostalo
 nohaum proklatým. S ním přistal jeho druh.
 Obadwa se honosí, že z horaucích
 wyrwali se wln, co mocní bohowé,
 vlastní swau silau, ne z wůle Wěčného.

Toli jest ta země, to ta krajina,
 prawil strastný Archangel, to jest ten byt,
 kterýž nyní wziti máme za nebe?
 za nebeské swětlo, tento smutný mrak?
 Budiž tak, když on, wládnaucí nyní sám,
 kázat' smí, co právem býti má: čím dál
 od něho, tím líp; ježž rozum wyrownal
 druhým, nad rowné jen síla wyřpala.
 Žehnám wás, wy pole wěčně blažená!
 wítej hrůzo! wítej swěte pekelný!
 A ty peklo nejhlubší, ai, nowý twůj
 bydlitel, jenž tobě mysl přináší,
 ani časem ani místem nezměnnau.
 Jeho mysl jest mu přibytkem, a w ní
 nebe z pekla, peklo z nebe stwořit' můž
 sobě. Což mi na tom, kde jsem, wždycky jsa,
 kdo jsem byl, a kdo mám býti, jeho jen
 menší! ježžto hrom byl zwýšil nade mne?
 tu nám aspoň wolno; nic tu nestwořil,
 čeho nám by zavidět' mohl wšemocný;
 odtud newypudí nás: tu bezpečně
 panowati budeme; a mním, že jest
 panowat', i w pekle hodno žádosti:
 lépe w pekle pán, než sluha w nebesích.
 Wšak, proč necháwáme wěrných přátel swých,
 spoluiků a druhů toho osudu,

ležet' užaslých w tom kalu bezsmyslném,
 proč jich newoláme k wzetí podílu
 swého w tomto přenešťastném obytu,
 nebo k zkaušce poslední, zdaž možno co
 w nebi získati, či w pekle potratit'?

Řekl jest Satan; odpověděl Belzebub:
 Wůdce stkwaucích těch pluků, jichž přemoci
 nemohl nižádny krom Wšemohauciho!
 Jak jen uslyší twůj hlas, to swědectwí
 žiwé sladké jejich druhdy naděje
 w úzkostech, to heslo, které w nejtuzší
 nesnázi, a w dawu bitwy vražedlné
 slychali, to jisté w každém útoku
 znamení, hned ožiwau, hned odwahy
 nové pocítí, ač powaleni teď
 leží na twářích w tom moři horaucím,
 kdež i nás ten úžas prwé zachwátíl,
 není diwu! spadlé s také wýsosti.

Ledwa dokonat, i pílí úhlawní
 k břehu jíti wrah, swau těžkau pawézu
 z wětrných částek, walnau kola šír i tíž,
 uwrh za se; okruh její prostranný
 wisí jemu na plecích, co w nápluku
 měsíce, jehož kauli mudřec Toskanský ¹⁰⁾
 we Fésolách z hlídky prohledacím sklem
 noční zpytá dobau, nových hledaje
 hor a řek a krajů w jeho peřestém
 kruhu. Kopím, proti němuž nejhrubší
 sosna, w horách uraubená Norweských
 k stežni lodi wálečné, by útlau se
 zdála třítinau, podpíraje trudné swé
 kroky, po horauci kráčí celině;
 ne tak po lazurném nebi kráčíwal!

10) Galilei, w uauění hwězdárském a wčcí přirozených dospělý
 a na slowo wzatý, jehož Milton osobně znal.

Wřelé powětrí naň wtírá odewšad,
 obklopen jest plápoem. I wytrwá
 wždy a u jezera u plamenného
 stana, wolá na swé pluky, způsoby
 angelské, jichž bez sebe tu leželo
 jako listu kryjícího na podzim
 Wallumbroské ¹¹⁾ potoky, jež wysoci
 Tuských lesů zastěňují sklepowé ;
 nebo jako třtiny, stlané po březích
 moře rudého, an wětry litými
 ozbrojený kormautí je Orion ; ¹²⁾
 kdežto Buzirisa ¹³⁾ s jízdau Memfisskau
 wlny zhltily, že pojma w nenáwist
 zrádně stihal pohostinné Gosenské, ¹⁴⁾
 jižto s bezpečného břehu na těla
 wrahů tonaucích, a kola ztříštěná
 wozů jejich, plésajíce patřili ;
 tak jich husto leželo, a ohniwé
 krylo moře, w záhubě a zděšení
 psotném nad swau hroznau proměna. On je
 wolá hlasem hromowým, až všeccka se
 ozwe dutá hlaub : Wy moci, knížatstwa,
 bojownicy, sliční nebes kwětowé,
 nebes druhdy wašich, ach, teď ztracených !
 Tenli úžas duchy wěčné uchwátíl ?
 či jste toto místo sobě obrali
 k pookřání ode trudů wálečných ;
 zdaž w tom plápolu tak spíte powlowně,
 jako jindy w kwětných nebe dolinách ?

11) Slowútné údolí s opatstwím w Toskanč, jakoby řekl: vallis umbrosa, stinné údolí.

12) Zhwězdění, o němž domnění jest, že bauře přináší.

13) Faraona ; Memfis, město w Egyptě.

14) Gosen, krajina w zemi Egyptské, kdež sw. Patriarcha Jakob a synowé Israelští bydleli, prwé nežli je Mojžíš přes moře rudé přewedl.

Či jste přísáhlí w tak mrzké postavě
 skláněti se wítězi, jenž nyní zří
 Cherubiny powalené u wlnách,
 s ztříštěnými braněmi a praporeci,
 ažby, prohlédawše k swému prospěchu,
 sběhli jeho pomsty od bran nebeských
 raučí poslowé, a zašlapali nás
 w tomto umdlení, neb hromy špatými
 přibodali ke dnu toho jezera?

Wzhlánu, procíte neb spěte na wěky!

Slyší jej, i hanbí se, a na hbitá
 wskočí křídla; jak kdy bditi nawyklí,
 an je spáti našel wůdce na stráži,
 wálečníci protrhnau a wzehopí se,
 pomatení za chvíli, než cele je
 mine dřímota. I pocifují hned
 bídy swé a litých muk, wšak poslechnau
 tudíž wéwodowa hlasu; nezčíslní
 počtem, jak kdy Amramowce¹⁵⁾ močná hůl
 za dnů strastných Egypta, jsauc wzatažena
 břehem, zbudila mrak smolný kobylek,
 jenž se přilnaw wětrem wýchodním, co noc
 černá zawěšen byl nad bezbožného
 Faraona králowstwím, a weškeré
 Nilu zatměl končiny. Tak nezčíslně
 duchů zlých se pod pekelným wznášelo
 klenutím, an ješel kolem wúkol nich
 plápol jízliwý. Až kopím wztýčeným
 na znamení welký Sultán pokyne
 letícím, tu w rovné wáze na sirnau
 spadnau celinu, a zastrau wšecku plaň.
 Množstwí, jaké ledná lidné půlnoci
 bedra jedwa wylila, by přes Dunaj
 jdauc a Rýn to plémě její barbarské

15) Mojžíše, an byl syn Amramůw.

walilo se k polední co potopa,
 tam až za Gibraltar k pískům Libyjským. ¹⁶⁾
 Tudíž od roty a pluku každého
 wúdcowé a hlawy kwapí tam, kde stál
 welký wéwoda; i byliť weškeři
 bohorowné způsoby a postawy,
 důstojenstwa knížecí a mocnosti
 sedáwalé prwé w nebi na trůních;
 o nichž ale nyní we dskách nebeských
 není památky, an pro swé buřictwí
 mrzké smazáni jsau z knihy života.
 Aniž měli posud jmena, od synůw
 Ewy potom nabytá, když po zemi
 těkajíce, z dopuštění božího,
 k pokušení člověka, skrz lest a klam
 swedli walnau lidstwa část, by strhše se
 Boha, tworce swého, newidědnau
 Páně sláwu obrátili do šelmy,
 ctěné řády stkwostnými, a plnými
 nádhernosti, zlata, by se skláněli
 dáblům, jako bohům žiwaucím. W ten čas
 mnoho modl a jmen jim dáno w pohanstwě.

Wypraw Muso jména ta; kdo dřiw, kdo záz
 probudiw se powstal z tůně horauci
 na hlas krále welkého; kdo k němu
 na břeh tihne po jednom, dle hodnosti,
 anó zástup stojí vzdáli po různu?
 Wúdcowé to, kteří z hlaubi pekelné
 wysuwše se po laupeži na ten swět,
 směli stawěti swá sídla napotom
 wedlé sídla Páně, obětnice swé
 k obětnici jeho, božsky slaweni
 mezi národy, a směli ostati

16) Gothowé, Hunowé, Wandalowé w dawých náramných se po
 Ewropě wysypali.

blízko Hospodina hřímajícího
s Sionu, a sedícího u prostřed
Cherubů; ba často w jeho swatyni
stawěli swé modly, mrzké ohawy!
zprzňující swými bludy kletými
slavný swaté služby řád, a božskému
swětlu swau se rauhající temnotau.
První Moloch ¹⁷⁾ byl, král strašný, zbrocený
krví lidských obětí a slzami
rodičů, ač jim pro trub a bubnů chřest
slyšet' nebylo swých wřesku nemluwnat,
daných w zápal modle jeho zuřiwé.
Ctil ho Amonita w Rabbě, na wodných
rowinách, a w Argobě a Basanu,
až tam k praudu nejzažšího Arnona.
Nejsa spokojen tím smělým sausedstwím
zmámil srdce krále maudrého, a hle!
proti chrámu Páně stawí jemu chrám
Šalomaun; a obracuje w modloháj
šliénau Hinnon dolinu, jež Tofetem
slowe odtawad, a černau Gehennau, ¹⁸⁾
strašným pekel obrazem. Nyní přitáhl
Chamos ¹⁹⁾ synů Moab chlipné strašidlo,

17) Modla z mědi slitá w podobenství osoby královské; ta stála s roztaženýma rukama, a pod ní udělán byl oheň, tak že všeska byla rozpálena. Byl také před ní mezi dvěma stěnama udělán jiný oheň, kterýž jí ku poctiwosti hořel, a skrze ten oheň kužší modlářští podávali živých dítek do loktů té rozpálené modle, kteráž je w swých ohniwých rukau až do smrti upalowala. Tím způsobem židé obětowali swé vlastní dítky té modle, a zatím kdy se to dalo, dělali veliký křik a bili na buben, aby neboží rodičowé swých dětí plakati a kwřliti neslyšeli, kteréž tak obětowány a mučeny byly. Za přičinau takowého bubnowání to údolí Tofetem slawo, nebo *Tofet* slowe buben. *Wiz Putow. sw. str. 76.*

18) Gehenna, peklo. *Matauš V.*

19) Bůb chlipnosti, jedno s Priapem.

od Aroer ku polední, Abarim,
 paušti: w Hesbon, Horonaim a we Seon
 králowstwi, blíž Sibna wínorodného
 kwětné doliny, až k Asfar jezeru.
 Peor druhé jeho jmě, kdy ponuknul
 Israele w Sitim, na swé od Nilu
 cestě, vzdáti jemu smilné oběti;
 wylita jest na ně Páně horliwost!
 Odtud rozšířil swau mrzkost oplzlau
 téměř k háji lidozhaubce Molocha,
 k hoře pohoršení; wražda s chlipností
 sausedila, až je zbožný Josiáš
 obě odtud zahnal w peklo horaucí.
 S nimi přišli ti, co tam, kde plyne Frát
 staromezný, až kde Egypt od Syrska
 dělí řeka, slauli Astoret a Bál, ²⁰⁾
 ona žena, tento muž; (i wolnotě
 duchům jedno z dwau, neb obě přijíti
 pohlawí; tak nehmotná a jemná jest
 jejich podstata, již žádný swal ni swaz
 netíží, ni slabých křehká podpora
 kostí, jako tělo břemenné; i brž
 w swětlé, tmawé, zweličené, zmenšené,
 w jakékoli způsobě, swá konají
 díla příkoří, i skutky milosti.
 Pro ty Israel swé sily žiwauci
 znedbaw často, sprawedliwých oltářůw
 nenawštěwowal, a nízko kořil se
 ukýdaným bohům; protož nízko jej
 w bitwách potíráwal dosti chatrný wrah.
 K těm se připojiwši, přišla Astarot, ²¹⁾

20) Jména bohů w Syrii a Palestině ctěných; zdá se, že pod nimi slunce a měsíc se rozumějí. Tu diwnau digressí o dušách Milton z rozmluw jistého Michala Psella wzal.

21) Syrowé Venuši tak nazýwali. Putow, sw. str. 111 a 347.

u Feniků jméno její Astarte,
 paní nebe, s rostaucíma rohama.
 Její stkvaucí modle panny Sidonské
 při měsíci konávali slib a zpěv.
 Zazněl jí i Sion písní, kdežto chrám
 její strměl na výsostech urážky.
 Wystawěl ho král, jenž, srdce ač že byl
 spanilého, přilnul wilně milostí
 k sličným modlářkám, a od Hospodina
 uchýlil se k ohavnosti pohanské.
 Thamuz ²²⁾ přitekł; ran jeho výročníci
 na Libanu Syrské dívky kwílily
 zpěwy milostnými s letní den. I žef
 rudým tokem k moři tichý Adonis ²³⁾
 ze skal plyne mateřských, jím z rány se
 obnowené Thamuzowa lila krew.
 Zažehla tím zápalem i Sionské
 dcery báseň frejowná, a spatřil jich
 wilné vášně w síni chrámu swatého
 Ezechiel, wida duchem prorockým
 temnau modlářského Judy ohavnost.
 Nyní přihnal ten, jenž w prawdě zatrucliel,
 když mu archa jatá obraz zwiřecí
 jeho stroskotala; tuť we vlastním swém
 chrámu ležel, bezhlawý a bezruký,
 špalek zdělí powalený na zemi,
 u podnože swé, swým k hanbě ctitelům,
 Dagon ²⁴⁾ jméno jeho; mořská potwora,

Dle Luciana byla ta bohyně tolik co Selene (měsíce) u Řekůw; vlastně však plodistwan moc přírody představuje. Wiz Funkes Real - Lexicon.

22) U Řekůw *Adonis*. Bájeno, že na hoře Libanon od diwokého kance usmrčen byl. Venuše ho do kwítku anemone obrátila.

23) Řeka nyní Ibrahim zwaná.

24) Wiz 1 Samuel k. 5.

jsaucí člověkem a rybáři odpočí.
 Jednak vysoký mu strměl w Azotě
 chrám, i obávan byl na Palestinském
 pomoří, w Gat, Askalon a w Akaron,
 tam až k Gaze pomezni. Ted přibrál se
 Rymon, 25) w libém Damašku měl milý swůj
 byt, kde čistý, Abany a Farfaru,
 potok břehy smáčí úrodné. I ten
 proti domu Páně drze počínal
 sobě; ztratiw sluhu malomocného,
 získal krále, bláznového wítěze
 swého, Achaza, jenž slepau zbožnosti
 zrušiw oltář boží, nowý po Syrsku
 wystawil, a mrzké páčil oběti,
 skláněje se bohům, jež byl přemohl.
 Za těmi jmen druhdy známých přistali
 Osis, Hor a Osiris, 26) s swau družinou,
 jižto potworami, kauzly mámili
 Egyptčany powěrné i kněze jich,
 aby w zvířecí, než w lidské podobě,
 hledali swých bludných bohů raději.
 Zapáchal tím jedem také Israel,
 z snešeného zlata tele udělaw
 sobě na Orebu; odbojný pak král
 zdwojil mrzkost tu, jak w Betel, tak i w Dan
 připodobniw Boha k pasaucímu se
 wolu, Hospodina! který za jednu
 půlnoc všecko pobil prworozené
 w zemi Egyptské, i lid i howada,
 bohy jeho bečící. Z všech poslední

25) II. kniha Král. kap. 5 a 16.

26) *Osiris* a *Isis*, Egyptčanům slunce a měsíc; muž a žena, bratr a sestra: Osiris pod obrazem býka strakatého (*Apis*) ctěn byl: Isis, obraz přírody. *Horus*, obau jich syn, pro lékařství a věšty slowůtný.

přišel Belial; ²⁷⁾ i neměl nad sebe,
 co jich spadlo s nebe, ducha v chlipnosti;
 z hruba wilný, hřích jen w hřichu miloval.
 Jemu žádný nestál chrám, ni jaký se
 kauřil oltář; leč, kdo wice nad něho
 chrámůw měl a oltárů, kdy sami i
 kněží boha zapřeli, jak od synů
 Eli pácháno, že smilstw a násilí
 ohawnostmi naplnili boží dům!
 Panuje též u dworů a w zhýřilých
 městech, kdežto rozpusty a křiwď a zlob
 hluk se wzpíná nade wěže nejwyšši.
 Tu, kdy noční mrak jich stíní úlice,
 Belialowi těkají synowé,
 zpití wilnostmi a winem; swědči to
 Sodoma i Gibea, kde hostinské
 dvěře zůstawily smilstwu ženinu,
 aby znikla krutějšího násilí.

Ti jsau w hodnosti a moci přednějši:
 druhých nelze ličiti, ač daleko
 slawných. Jonští byli jsau to bohowé,
 rodu Jawanowu ²⁸⁾ jmíni za bohy,
 ač jest wyznáno je býti pozdnější
 nebes, země, chlubných roditelů jich.
 Titan, prwní nebe syn, s swým ohromným
 plodem, jemuž práwo prworozenstwi
 mladší Saturn uchwátíl, jenž wšak i sám
 od mocného Jowa, swého vlastního
 z Rhey syna, rownau odměřeno wzal
 měrau; tak se Jowiš dotřel králowstwi.
 Tito z prwu w Kretě ²⁹⁾ známí toliko,
 potom s sněžné studeného Olympu ³⁰⁾

27) 1. kn. Sam. 2. 12.

28) Řekům, od Jawana praotce swého tak zwaným.

29) Ostrowu na středozeemním moři; nyní Kandia.

30) Wrchu w Thessalii.

wrehole, swau vládu w středowětrném rozprostřeli prostranstwí, a neměli nebe vyššího; pak ti, jenž bydleli w Delfách skalnatých ³¹⁾ a Dodoně, i všech Dorisského kraje končinách; šli též onino, jenž s starým přehše Saturnem přes Adrii we Hesperské ³²⁾ planiny, Celtsko zběhali i wýspy nejzazší.

Tolik jich, i více stádně přitáhlo, s kalnýma a sklopenýma očima, w nichžto nějaká se záře radosti leskla, ano widěli, že wévoda nezaufá, a že i w samé záhubě nejsau zhubeni; to wida, w twáři on poléwá se barwau pochybnau, a však brzy zwyklau sebraw pýchu, hrdými slowy, která stín, ne pak i podstatu nesla důstojenstwí, krotí lahodně bázeň jich, a zdwihá kleslau odwaħu. Potom káže, při zwuku by wojenském hlučných trub a ciäkú welkau zpřímili korauhew: té zpupné cti si oswoji práwo lepý Cherub Azazel; i hned k žerdi stkwauci rozwine to wévodské znamení, jenž, bywši wzhůru zdwiženo, swítí se jak čerwánky, a u wětru plyne praudem; na něm slavných Serafů mnohá perlami a zlatem úprawně krumplowaná lskne se braň a wítězná památka; wždy zatím dutí kowowé

31) Město, kde bylo Apolina boha orakulum; Dodona, město s leským Jowišowi posvěcené.

32) Wlaská země; Celtsko či zemi Francauzskau; wýspy (ostrowy) nejzadnější či zemi Anglickau, Irskau a ostrowy Orkadské (ultima Thule).

wydávají divý hřmot, a veškeré
 k tomu vojsko pokřikuje wesele,
 až se pekel třese klenutí, a wně
 strachem trne směsice a dáwná Noc.
 Náhle vznikne deset tisíc praporů
 w temném powětří, a pstře se barwami
 východními; s nimi wstane dřewců les
 hrozný; lebka na lebce, a pawéza
 na pawéze stojí dawem w šíř a dél
 nesmírnau; i postupují falanxem ³³⁾
 dokonalým, k zpěwu hudby Dorisské, ³⁴⁾
 fagotů a fleten libých; jakowá
 druhdy zbrojící se w bitwu hrdiny
 naplňowala šlechetnau odwahau,
 by ne wztekem, nébrž mužstwím uwážným
 oddychajíce, co skála trwali
 w hrůze smrti, k autěku neb ústupu
 nepohnuti mrzkému; již w moci to
 býwá utěšit a upokojiti
 slawným zwukem trudnau mysl, a zahnatí
 péčí roj a zámuků, běd a psot,
 rowně z smrtedlných i nesmrtedlných
 duší. Takto daufajíce w spojenau
 sílu, stálau myslí, mlčkem kráčejí
 libé při hudbě, jenž lehčí těžké jich
 kroky po horaucích drahách. Přitáhše
 nyní wůči, stanau, strašné průčelí,
 w hrozné délce, s blýskawými braněmi,
 oštípy a štíty, na wzor předwěkých
 drábů, čekajíce, co by weliký
 kázal wéwoda; on šiky zbrojené

33) Gistým šikem starých wojáků, k autoku schopným; nejslo-
 wůtnější byl Macedonský.

34) Dorisská hudba byla nejwážnější; Lydská nejsmutnější;
 Frygská nejweselejší.

zbihá okem zkušným, pak weškeré
wida wojsko w slušném řádu, prohlíží
wšecky, bohy w postawě a twárnosti,
po jednom, a posléz sčítá aulhrnkem.
A tu srdce jeho chlubnau pýchau se
nadýmá, a twrdne w zteklém úporu.
Nikdy w swětě od stwoření člowěka
neshlukla se taká síla, ježby
proti té se mohla zdáti walnějši
nežli ona drobná pídimužiků
pěchota, wydawši bitwu s jeřáby; ³⁵⁾
byť i wešken k ní se z Flegry přirazil
obru rod, neb reků plémě, wálčilych
u Theb a u Troje, s bohy oběma
stranám pomocnými; neb, jenž w bájkách jest
slawný, Uterowec se swým rytířů
Armorských a Britských oborem, a co
jih se kolí, wěřících i nekřtěnců,
ztéci widěl Aspramont a Montalban,
Damašek neb Maroko a Trebizond, ³⁶⁾
neb co Byzerta jih s břehů Afrických
wyslala, kdy Karel Welký se všemi
panošemi padl u Fontarabie. ³⁷⁾

35) Narází na bájku starořeckau, dle které Pygmaea, matka
zástupu lidí na píď dlauhých, od Junony, že nad ni pro krásu se wy-
pínala, do jeřába obrácena jest. A tudy že národ ten s jeřáby neústa-
wně wálčí, prawí basníř. *Flegra* město w Macedonii, kde Gigantowé
s Jowem wálčili. *Theby*, město w Beotii, kde Eteokles a Polynikes,
Oedipowí synowé, wálčili. *Troja* z Iliady Homerowy město wědomé.
Uterowec, syn Utera, Artur král, jehož často prowázeli rytíři Britští
a Armorští; nebo stál w swazku s králem Armorským čili Bre-
taňským.

36) Wšecko jména z Římanů známá, jihž tu čtením Milton ne-
wčas se chlubí: chyba jeho neřídka.

37) Takto podlé Španělských historiků. Jiní prawí, že Karel
týž, získaw nad nepřátely, w pokoji umřel.

Takto sílu lidskou drahně předěice
 duchové, však svého vůdce strašného
 byli poslušni; on mezi jinými,
 powahou i zrůstem zpupně vznešený,
 stál co věže; způsob jeho neztratil
 ještě původní své jasnosti; i byl
 na pohled ne menší, nežli Archangel
 strastný; zbyť jen slávy jeho zatmín jest:
 jak kdy slunce nowowzešlé prohlédá
 mhlau pohorní, ze svých zuté paprsku;
 neb kdy, zkruté od měsíce zatměním
 pošmaurným, mrak brozný na půl národůw
 rozsypá, a leká krále změnami.
 Tak, jsa zatmín, stkwěl se nad ně Archangel;
 čelo však mu hlubokými zoral hrom
 jizwami, a swadlé líce osedl trud;
 jednak pod obočím jeho bezstrašná
 tkwěla odwaha, a pycha zúmýslná,
 pomsty žádaucí. Wztek okem wyráží,
 ač w něm útrpnost a wnitřní hryzotu
 znamenati, ano widí druhy své,
 čili následníky svého zločinstwa,
 jindy blažené, ach, nyní na wěky
 k brozným odsauzené mukám; tisíce
 duchů, winau jeho nebe zbawených,
 swětla wěčného, pro jeho buřietwí,
 wždy mu wěrných, ač jich sláwa uswadla,
 jako wadnau s nebe bleskem potření
 dubowé a sosny hrdé na horách;
 s ožženými wrechy wýtečné jich pně
 stojí o nahotě na pohořelé
 paustě. Teď se k mluvě chystá, protož hned
 w dwojitých se řadách křídlo ku křídlu
 chylí do půl kola, obklíčuje ho
 s welmožemi. Wšeccko ticho pozorem.
 On se třikrát pokusí, a třikráte,

pýše na úkor ho slzy polijí,
 jakými jen plačí angelé, až pak
 se lkáním ta slova průchod nalezla:

Ó, wy myriady nesmrtečníků!
 mocnářstva! jimž rowen byl jen Wšemocný!
 s ním i chwalně sweden boj, ač krutý wzal
 konec, jak to místo, jak ta změna to
 swědčí, hrozná k wyřknutí. I kteráž mysl
 všeho wědomí, co bylo i co jest,
 znajíc hloubi, předwědaucím tušením
 nadíti se mohla, aby tolika
 bohů síla spojená, tak statečně
 bojující nesla porážku? I kdo
 mní, ač po ztrátě, že by se plukům tēm
 walným, jichžto wýhost nebe wyprázdnil,
 neudálo powstati, a mocí swau
 wydobyti vlasti swé? Co mne se tkne,
 budte swědky nebešti wy plukowé,
 máli bojácnost či rada nehodná
 w naději wás zklamala? Než ten, jenž ted'
 řídí nebe sám, až posud bezpečně
 seděl na trůnu, skrz dáwnau ztwrzeném
 powěst, zhodu nebo zvyk, a stkwěje se
 stálým královskeho blesku úplikem,
 tajil wždycky sílu swau, i totě nás
 w pokušení uwrhlo i w pád; již wšak
 známe jeho moc, a známe vlastní swau;
 netřeba ho wyzýwat', ni wyzwaným
 nowé bát se wojny; to nám za lepší
 stránku zbýwá, kauti tajné obmysly,
 zjednat klamem, čeho nelze násilím;
 aťby na nás shledal posléze, že kdo
 přemohl mocí, přemohl wraha od polu.
 Snad že nowé swěty zplodí prostranstwí;
 bylať powěst w nebi, ano zaměřil
 z dáwna nowý stwořit swět, a uměstit

na něm rodinu, své zvláštní miláčky,
 jimžto přiu chce, co synům nebeským :
 tam jen třeba na zvědy, buď první náš
 útok, tam, neb jinam kamkoli : i jižť
 děle nebude ta jáma pekelná
 duchů vězit nebeských, ni mrakem jich
 krýti propast ta. Než věc ta nejprvé
 w plném sněmu zraj. Však k míru naděje
 není : kdož se pokoří ? Boj tedy, boj
 zjewný nebo zkrytý ustanowen buď.

Řekl, a k ztwrzení slow jeho wynikly
 tudíž miliony mečů plamenných,
 wydobytých z pošew mocných Cherubů ;
 peklo náhlým zaraženo pobleskem.
 Litě zuří proti Swrchowanému ;
 wedauce pak powyk wojny strašliwý,
 štítů zwučících a mečů břinkotem,
 zpupné proti nebi meci rauhání.

Stála hora w blíže, jejíž hrozný wrech
 soptal ohně praud, a walící se kauř ;
 zpod se blyštěl korau stkwaucí, na důwod,
 že jest kowů žily zkrýwal u wnitřku,
 z síry zplozených ; sem letí na ručest
 walný pluk, jak kdy se zástup miněřů,
 zbrojný kracemi a rýči před wojskem
 řiti králowským, chtě stany obelnať
 příkopy a náspy. Mamon ³⁸⁾ wúdee jich ;
 Mamon z duchů s nebe padlých nejnižši.
 Již i w nebi nízko nosil zrak a mysl,
 wie se obdiwowaw nebe bohatství,
 drahé podlaze a zlatu ryzímu,
 než cokoli božského a swatého
 bylo zřiti w stanu blahoslaweném.
 Jeho nabádáním jsauce nejprvé

38) Po Syrsku bohatství znamená.

wyučení, lidé zemi laupili,
matku swau, a zryli její wnitřnosti
bezbožnýma rukama pro poklady,
lépe ukryté. Tu hluk ten, otewřew
w hoře ránu, spausty zlata wytasí.
Nebud' diwno žádnému, že bohatstwi
w pekle roste, peklo toho wzácného
jedu nejhodnější. Ale tuto se
učte lidské chwalitelé bystrosti,
diwy o Babelu wyprawující,
aneb o Memfisských králů nádherných
dílech,³⁹⁾ kterak lidské sláwy památky,
co jich zděla kolí moc a umělost,
w niweč mizí před tím, co tu duchowé
zawrzení stawěli, w té kratičké
době, ježby lidé snažní za wěky
bezčisnými newywedli rukami.
Blízko w plani mnoho dolů wryto,
w které zpodem žily zlata plyného
běží z jezera. Tu jiný podiwně
zástup rudu rozpauští, a odmísiw
druhy shání trusky s kowu wraucího.
Třetí hluk, wryw rozmanité do zemč
formy, z dolů wraucích diwným průduchem
naplní jich dutost wšecku, na rychlost,
jak kdy u warhanách, dechnutím jediným,
witr mnohé řady píšťal prodmychne.
Nyní znáhla přenáramná stawení
wznikne z zemč, jako pára, při sladké
hudby sauzwuku a zpěwu lahodném,
w způsob chrámu wúkol osazeného
slaupením, a ležícího na slaupích,

39) Narází na ony, mezi sedm diwů swěta počténé, zdi Baby-
lonské a wisuté zahrady Semiramíny a pyrámy, na jichž jednom přes
36,000 lidu za 20 let pracowalo.

se zlatým převazem, z dílny Doriské.
 Podvlaky a swisle řezbau vypuklau
 dmau se nádherně; krow z zlata ryzého.
 Ani Alkairo, ani Babylon,
 když se jejich sláva nejvíc wršila,
 newidali krásy také we chrámu
 Serapisa aneb Bela, ⁴⁰⁾ bohů swých;
 ani taká sídla měli králowé
 jich, kdy s Assyrii Egypt o přednost
 horlil w chlipnostech i moci. Jiz ten stroj
 hrdý strmí wzhůru vysoko, a w tom
 wrata, rozpawše swá křídla mēdēna,
 otewrau se, jewíc u wnitř prostranství
 walné: hlazenau a zdobnau podlahu,
 mnohé s klenutého stropu hwězdných lamp
 řady wisící, a kauzly wtipnými
 uprawná swětla, ježto hořawé
 tráví klí, a swití jako obloha.
 Nyni kwapné množství wejde s úžasem,
 jedni dílo, druzí mistra welebí,
 w nebi známého pro mnohé wězáté
 zámky, sídla oberlaných angelů,
 knížat ode Pána moci nadaných,
 aby, we swé každý hierarchii, ⁴¹⁾
 zprawowali oswícené zástupy.
 Aniž neneznán byl w staré Grecii;
 Mulcibrem ⁴²⁾ pak chromým w Ausonii slaul,
 kdež i, kterak s nebe spadl, bájeno,
 od hněwného Jowa přes krystalové

40) Belus, syn Nimrodůw, druhý král Babylonský, a první člověk, který za Boha držán a ctěn byl; u Fenků slaul Baal. Serapis, tolik co Apis.

41) vládařství kněžské.

42) jako *Mulcifer*, kterýžto, že umění železo rozpaštěti wynal, tak nazwán jest. Ausonie Wlchy znamená.

cimbuři byw swrzen; padalť od jitra
do poledne, od poledne k večeru
rosnému, s den letní, až se západem
slunce, jako kapající s zénitu ⁴³⁾
hwězda, dopadl Lemna, wýspy Egejské.
Takto mylně bájeno; on dávno byl
před tím s rotau složen odbojnau, a nic
jemu k platnosti, že w nebi vysoké
stawěl wěže; neznikl swými nástroji,
nébrž po hlavě i se swým oborem
pilným w peklo, tam by stawěl, smršťen jest.

W čas ten okřídlení hlásní z rozkazu
wůdce jmau se s obyčeji slawnými
zwukem trauby ohlásiti u wojště
welký sbor, an tudíž držán býti měl
w Pandemoně, ⁴⁴⁾ nowém hradu stolečném
Satana i jeho rad. Kdo, takto zní
prohlášení, wolením neb úřadem
w třídě wšeliké a pluku nad jiné
předčí hodnosti, ten k sněmu přijď! a hned
po stech, po tisících přibírají se
walem stádně; an již na ně čekáno.
Nestačuje brány wehod, ni walná síň,
walná, jako ohrazené hony, kde
w zbrojném cwičnī jezdnī pobízejí
zápasníci z pohanského rytířstwa
reky smělé w kolbu nebo w metání
dřewců smrtících, an na zábradle se
Sultán kochá kratochwilí krwawau.
Wyrojí se po zemi i w powětří
s hustě chwělých křidel šumem ječícím.
Jak kdy wěely w podletí, an na býka

43) čelní punkt na nebi.

44) Shromáždění wšech duchůw: dle slowce Pantheon w římně
starém.

wystaupilo slunce, lidnau mládež swau
 z aulů wysýpají w hroznech, létají
 po kwítí a swíží rose sem i tam,
 nebo po lopatce hladké, předměstí
 slaměného hrađu swého, nosíce
 wonný balsám, hmyzejí a rokují
 o wespolnich wěcech. Tak se zarojil
 duchů wětrný hluk a w tísní obýwal,
 až se dalo znamení, a ejhle, diw!
 ti, jenž nad obry, plod země potworný,
 zrůstem předčili, teď w pídimužiky
 drobné zkrátí se, a w úzkém prostranstwí
 stanau nezěislní; i podobají se
 oněno. za Indskau horau, trpaslíků
 rodině neb čarodějným přístrachům,
 které podlé hájů, nebo u židel
 opozdilý wesnik noční dobau zří,
 nebo mní, že zří, an měsíce rozsudí
 s nebe pohlédá, a blíže k zemi swůj
 bledý kloní běh. Ti ryčných hledíce
 plesů bawí ucho hudbau lahodnau:
 jemu srdcem chwěje strach i weselí.
 Takto z nesmírného zrůstu duchowé
 nadwětrní se w útlé swraskše postawy
 zdrobněli, ⁴⁵⁾ a jakkoli jich bez čísla,
 měli w pekelné dost wůle radnici.
 Dále wnitř w swé podobě a rozměru
 Cherubi a Serafowé důstojní
 w pokojíku zvláštním, w tajné swětnici,
 sedí spolu; polobohů tisíce
 na stolicích zlatých, w radě úplné.
 Po mlčení po nedlauhém přečteno
 prowolanj, pak se počal walný sněm.

45) Voltaire hanf to swraštění se duchů; Zachariä s jinými je zastává.

Zpěw druhý.

Počíná se sněm pekelný. Satan se tíže, máli býti nowá wojna předsewzata k wydobytí nebe čili nic? Moloch radí wojnu, Belial a Mamon radí poklid a založení králowství w pekle. Přijato jest wyněšení Belzebubowo, aby se napřed wyšetřila prawda dáwného proroctwí w nebi o nowém swětě, a o rodině na něm stwořené. Pochybnost, koho poslati na zwědy. Satan sám se podwolí cestě. Zůstáno na tom. Sněm se skončí. Čerti udají se do rozličných zancprázdnění, a w rozličné strany pekla. Satan nastaupiw cestu, přijde k bránám pekelným, které nagde zamknuté. Jeho poznání se s Smrtí a Hříchem. Hřích mu otwěre brány. On koná cestu skrz Anarchii Chaosowu až k hranicím přirody, a tu znamení zdaleka spanstu tohoto swěta.

U wýsosti na stolici králowské,
jež se nad bohatstwí celé Indie
blýskala, i nad zlato i nad perly,
co jich koli stkwostný wýchod nádhernau
přilíšností na swá sype knížata,
seděl Satan, k bídné této přednosti
zásluhami zdwižený. Jak vysoko
nad naději ze zaufání wynikl,
tak se nad tu wýši wzpíná vysoko;
marné s nebem wálky nejasa nasyeen,
aniž nabyw ze zkušení maudrosti,
takto swého srdce pýchu odkrýwá :

Wládcowé a panstwa, božstwa nebeská!
jelikož w swé hlaubi žádná nemůže
propast nesmrtdlných bohů, jakkoli
ztištěných a padlých, dlauho držeti,

nemám nebe za ztracené. Znikši té psoty božská naše moc se zastkwèje slawněji a hrozněji, než před pádem, aniž pak se znou, spoléhajíce na swau sílu, budem báti klesnutí. Mne, ač podlé práv a pewných zákonů nebe od počátku byl jsem wéwodau waším, nyní wíle swobodná, a co w radě jsem a bitwě na wás zaslaužil sobě, — k nějakému aspoň nabytí ztráty, — na trůn bezpečný a záwisti newydaný wšecobecným wyzdwihla snešením. Staw tento, blahým oděný důstojenstwím w nebesích, by záwist molli zbudít u nižších; wšak zde, kdo bude zde záwiděti tomu, jehož nejwyšší místo Perúnově nejwíc oddalo ráně; jenž, jsa baštou jiným, w nejwětší wystawen jest částku neskonalých muk? Nelze swáru vzniknauti, kde, oč by vznikl, není. Kdož jest, jenžby w pekle přednosti hledal? kdo buď jemu wýměr kázně té sebe menší, jenžby dychtil po wětším, zpupnau myslí? Tímto stálým prospěchem pewné swornosti a wiry pewnější, nežli w nebi molli býti, wyjdeme pohledáwat dědictwí a starého práwa swého, s zdařilejší nadějí, než se nadít bylo w blahoslawenstwí. Jakým by to způsobem se událo nejlépe, zda wojnau zjewnau, čilito zkrytau lstí, toť jest, oč nyní rokujem; komu zdrawá rada, jmi se mluwiti.

Dokonal, i wstane oberlaný král Moloch, jemuž na držost a odwahu newálcílo w nebi ducha rowného.

Wětší smělosti teď nabyt w zaufání.
 Prahnuł býti rowným w síle Wěčnému,
 opowážliwec, a wolil nebyti
 naprosto, než býti menším. Bludem tím
 wešken jeho zmizel strach, i nebál se
 Boha, pekla, ani čeho horšilho.

Těmito pak teď jim slowy řečňuje :

Zdání mé jest wojna ; klamy se,
 jichžto neznám, nehonosím. Smýšlej je,
 komu potřebí, a jestli komu, ne
 w dobu tu ! Či mají, an my hlaubáme,
 našincowé, miliony oděnců,
 ač že prahnau po znamení k výprawě,
 tuto u wyhnanstwí dlíti prázdnice ?
 tuli tmawau, mrzkau jámu za domow
 miti, žalář jeho tyranstwí, jenž jen,
 že my dlíme, panuje ? i odstup to !
 Ozbrojme se wzteklostí a plápolem
 pekelným, a řítíce se úprkem
 všickni, náhle ztecme nebe wysoký
 hrad, a obraťme ty muky w strašnau braň
 proti mučíteli, aby naproti
 hřmotu všemohaucích děl mu pekelný
 řičel hrom, a proti blesku mráкотný
 plápol wztekle střílel mezi angely
 zděšené, a sirný kauř a žhawý dým
 kruté jeho nálezky mu zasuly
 lítě wúkol stolici ! — I zdáli se
 wám, že příkrau cestau nelze zniknauti,
 přímým letem, proti wrahu wyššímu ?
 Pomněte ! — leč bezpamětné jezero
 trudným dosawad wás tíží záchwatem, —
 pomněte, že vlastní let náš wyniká
 wzhůru k sídlu swému přirozenému ;
 sstaupať nám a padati jest odporno.
 Kdo z nás ondy, kdy se na rozprehlý zad

zwěsil zuřiwý nám wrah, a potupně
 stíhal do hlubiny nás, kdo necítil,
 s jakým nucením a pracným útekem
 padali jsme dolů? snadno tedy nám
 wyniknauti. »Bojíme se následku!
 zdali opět na se máme wyzwati
 silnějšího, jehožtoby prehlivost
 k naší zkáze cestu horší nalezla!«
 K horší zkáze? těli obáwati se
 w pekle? co můž mnedle býti horšího,
 jako tuto bydleti, tu sehnánu
 býti s hojně blahosti, a w mrzkau hlubinu
 odsauzenu býti k psotě náramné?
 kde nás ohně neuhasedlného
 bolest mučí, bez naděje ustání,
 hněwu jeho otroky, kdy koli nás
 neukojitedlný bič a trápíci
 wolá k kázni hodina. Strast nad tuto
 větší zhubí nás a zničí docela.
 Což se lekáme? co dlíme roznítí
 na nejvyšší stupeň jeho prehlivost?
 Buď že w lítém wzteku cele wyhladí
 nás, a bytost w niweč uwede:
 lépe, mnohem lépe tak, než abychom
 bytost měli, ale bídnau po wěky; —
 buď že božstwí naše nemůž přestati:
 horšího tu čeho není báti se
 s strany této. Nabywše pak zkušeni
 čijem dosti síly k tomu do sebe,
 bychom nebe plenili, a týrali
 osudný a nedostupný jeho trůn
 wěčným útokem; což kdy ne zisk, je msta.

Skončil zamračeně; z jeho pohledu
 čněla mstiwost zaufalá, a strašliwá
 bitwa Boha menšímu. Wstal Belial
 s druhé strany, s mírnau, wlıdnau powahau.

Neztratilo nebe ducha nad něho
 slíčnějšiho; k welkým zdál se toliko
 činům, k důstojnosti jedno weliké
 stwořen býti; ale všecko bylo w něm
 šalebné a prázdne; strdí jakkoli
 kwapal jazyk jeho, znaje nejhorší
 obraceti w nejlepší, a pomásti
 nejzralejší radu. Nizká byla mysl
 jeho; k auhoně jen wtipná, k činům pak
 ušlechtilým bojácná a wáhawá.

Ucho lákal nieméně, a takto se
 nyní lahodnými ozwal důwody:

Já bych, starostowé, radil k zjewnému
 boji, nejsa w nenávisti posledním,
 by mi hlawní důwod, wojnu radíci,
 nezrazowal wojny nejwice, a se
 strastným přebídného konce úkazem
 býti newiděl, an nejrekownější
 hrdina swé radě sám a činům se
 nedowěřuje, swau všecku udatnost
 na zaufání zakládá, a za účel
 prací snažných wyhlazení po bídné
 stawí pomstě. Jaké pomstě? Nebeské
 náspy oplývají wúkol oděnci
 strážnými, jenž wešken nedobytedlným
 činí přístup. Často jejich plukowé
 rozhoštění leží po wsech bezedné
 hlaubi březích, nebo letem pošmírným
 tíhnau w panství noci temné w šíř a dél
 na zwědy, a nebojí se útoku.
 Bychom pak si průchod silau protřeli,
 byť i s černau bauři peklo za námi
 w patách klopotajíc, nebes přejasné
 swětlo zkalilo, i přec by welký wrah
 wešken nezhubený na swé stolici
 seděl neporušeně, a nebesa

nadpowětrná, neznající poskvrny,
 ohně chatrnějšího a psoty své
 vítězněby znikla; námby zabnancům
 nezbývalo nic, než kruté zaufání.
 »Rozlítně, prý, všemočného vítěze,
 aby on svůj na nás všechen wylil hněw:
 to nás zahubí. To naše útěcha,
 nebyť naprosto.« O bídná útěcha!
 Kdož, buď sebe trudnější, by ztratil rád
 tuto bytost rozumnu, tu božskou mysl,
 celau wěčnost kwapně probíhající;
 kdoby wolně, bez smyslu a bez zuku
 umra, pošel smetený a ztracený
 do propastné, tmawé nestwořenosti?
 kdož pak wí, byť to i dobré bylo, zda
 mstiwý wrah to dáti může, zdali chce?
 můžli, pochybno; že nechee, jisto jest.
 Wylije on, moudrý, všecken pojednu
 hněw svůj, zvykem zpozdlých a nesmyslných,
 aby zplnil žádost protivníkům svým,
 zničil w zlosti ty, jež k wědným jeho zlost
 chowá mukám? »Čemu dlíme, prawi nám
 raditelé wojny, jsauce určení,
 schowání a dání mukám na wěky?
 Činme jakkoli, co zbývá trpěti
 wíce nám, co zbývá trpět horšího?«
 Zdali jest to nejhorší, tak seděti,
 tak tu rokawat, a tak se zbrojiti?
 Ha! kdy ondy, polnání a ubiti
 hromem nebe třepícím, jsme klopotně
 utíkali, hloubi, by nás ukryla,
 prosíce, i tuť se peklo útěchau
 zdálo býti ranám těm; neb kdy jsme tam
 k horaucímu příkowání jezera
 leželi, to horší bylo zajisté! —
 Což, by onen dech, jenž tento zuřiwý

oheň roznítil, jej opět sedmerau
 zdmýchal wzteklostí, a na nás uwalil?
 Co, by opět s hůry pomsta ustalá
 hromorudau ozbrojila pravici
 ke trýznění našemu? Co, aby se
 otewřely sklady pekla, obloha
 jeho plamenným se na nás sesula
 náwalem, (a wíší strach ten rad námi,
 úraz hlawám našim stále strojící! ;)
 my pak w tom, kdy smýšlejíce ku smělé
 bádáme se wojně, bauří ohniwau
 zchwácení a smetení, a každý k swé
 přibodeni byli skále, za hříčku
 hřmicím wětrům; nebo w žhaucím jezeru
 sřpati okowy a pauty, we lkání
 stálém, bez oddechu, bez útrpnosti,
 bez úlewy, na wěky a beze wší
 konce naděje se trápiť museli?
 To by, wěru, bylo horší! Wojnu wám
 tedy, zjewnau jako tajnau, zrazují
 wedlé zdání mého. Což s ním pořídí
 sila nebo klam, kdo jeho podwede
 mysl, an jedním wšecky wěci wzezřením
 prohlédá? On s hůry nebe wšeliké
 naše wida lnutí sobě zlehčuje,
 mocný síle naši tak se zpíčítí,
 jako maudrý překaziti úmyslům.
 »Nuže, mylí, pokolení nebeské,
 w takém zawržení, w takém wyhnání
 žítí máme, trápení a okowy
 mrzké nesauce?« I lépe, saudím, to,
 než co horšího, kdy osud káže tak
 newylnutedlný, a rozkaz wítěze
 wšemohaucí. K trpení i konání
 sila jest nám stejná, aniž zákon ten,
 jenž tak welí, bezpráwný. Tentž prwní byl

rozmysl náš, zda mohútného wraha jsme
 maudře obojowali, ač nejisti
 konce. K smichu jsau, kdo sobě we zbrani
 počínají udatně a hrdinsky,
 pozbywše pak té, teprw se strachují,
 čehož jim se dříve bylo nadíti,
 nésti okowy a muky, wyhnanstwi,
 potupu, a coby koli uwalil
 na ně wítěz. Toť náš saud; i jestliže
 ponese me ten, snad časem welký náš
 protiwnik, tak zdálen jsa, ni urážin
 wíce, pustí z myslí nás, i hněw, a tím
 spokojí se trestem: zatím nebuda
 zdmychán, tento oheň ztekly ulewí:
 brzy znikne lepá naše podstata
 jizliwého kalu, aneb otrlá
 nepočije ho; ba snad i powahu
 změni swau, a přirozenost oblekši
 toho místa, s litau posléz horkostí
 spřizní se, a bez bolesti snese ji;
 bude swětlo ze tmy, z hrůzy lahoda.
 Nad to, kdož wi, jakau napotomních duň
 přinese nám změnu neskonaly let,
 změnu blaženau. Jest mezi šťastnými
 staw náš zlým, však mezi zlými nejhorším
 není, horšimli ho neučiníme.

Takto radil slowy pláštěm rozumu
 oděnými k lhostejnému ustání
 Belial a k lenivosti klidné, ne
 k klidu: po něm Mamon mluwil takto, řka:

Budto, bychom s trůnu krále shodili
 nebeského, wojnu wedem, wojnali
 nejlepší se widí, budto, abychom
 ztraceného práwa swého desáhli.
 Jeho shodit, tenkrát se zdařiti
 můž, kdy osud stály změně wrtkawé

ustaupí, a Chaos rozhodne zpor náš :
 marnáli jest prwní naděje, jeť i
 druhá marná. Jaký nám jest na nebi
 míti stánek, pokud není přemožen
 nebes král? I dejme tomu, žeby on,
 zehlácholen jsa, všem nám za slib nowého
 poslušenství milost prohlásil : ó jak
 bychom, mnedle, před nim mohli skraušeně
 státi, přísný jeho rozkaz berauce ;
 kterak štěbetnými zwelebowati
 žalmy jeho trůn, a pěti nucené
 Haleluja : anby zatím mrzutý
 pán náš seděl pánowitě, jeho pak
 oltář mrzký dýmal ambrosiowým
 kadidlem a kwitím, z naší oběti
 porobné! Hle, tenby úkol, tatoby
 radost byla w nebesích. Jak trudno jest
 tomu klaněti se wěčně, na koho
 newřeš ! Ustaňme již jednau bažiti
 po panošství jasném, jehož dobytí
 mocí nelze, z lásky, třeba w nebesích,
 přijíti jest nehodno. I raději
 w sobě sami štěstí swého hledejme ;
 budme žiwí ze swého, a pro sebe,
 w této walné paušti, wolně, bez aučtů,
 wywoliwše sobě tuhau swobodu,
 nežli chlapské sláwy lhostejnější jho.
 Tuť se welkost naše w prawém zastkwěje
 blesku, kdyžto z wěcí malých weliké,
 z ujmy zisk a štěstí hojně z neštěstí
 wywedem, a w samé bídě ujmem se,
 proměniwše práci swau a stálosti
 muky w pohodlí. Zdaž hrůza z mráкотné
 swěta toho hlubiny? Jak často pán
 nebe všewládny se w kalotmawý mrak
 prostírá, a trůn swůj, bez umalení

slávy kryje welebností pošmaurnau?
 z noci její temné hučí hluboci
 hromové, a třesk a blesk swau wzteklosti
 w peklo nebe obrací! I zdalito,
 jak on po nás tmu, tak po něm swětla my
 nemůžeme tvořiti? Máť země ta
 pustá skryté poklady a zlato; má
 drahé kamení, a máme zběhlost my,
 bychom výborného něco zdělali
 sobě. Čím se nadto nebe honosí?
 Bude také z muk těch časem žiwel náš,
 pronikavý pak ten oheň zlahodni,
 krutý jakkoli, a kdy se s powahau
 naši spřizní, ztupí newyhnutedlně
 britkost jeho. Wšecko k radě pokojné
 zůwe nás, a bádá k tomu, abychom,
 založíce tuto nowau osadu,
 zprávným řádem, béd a psoty zniknauti
 hleděli, a k tomu wždycky majíce
 zření, kde a kdo jsme, wojnu pustili
 z myslí docela. Tu máte radu mau.

Dokonal. I vznikne náhle w sboru šust,
 zwuku wětrů šumčjících podobný,
 jižto lítě perau w duté skaliny;
 kormautiwše za celau noe jezero,
 chraplawým teď jekem plawce, od bděni
 unawené, w twrdý pohřizili sen;
 jichžto lodi bylo w skalném přistawu
 wrci kotwu náhodau. Tak Mamonu
 zwučná zněla pochwala. I libil se
 welmi jeho nález k míru radici,
 nebo wic než pekla nowé báli se
 bitwy; tak se hromu w nich a meče strach
 Michalowa přemítal, a nemalá
 tužba nowau založiti osadu

w pekle, jižby bylo zprávným řízením
zdorowati někdy obci nebeské.

Znamenaw to Belzebub, jenž nejvýše
seděl po Satanu, wázným powstane
wzhledem. Stoję, obec slaupem být se zdá:
walná rozwaha a péče obecna
wryty jsau w čelo jeho hluboko,
z twáři pak se jemu swítí kráľowska
rada; stojí welebný, ač w záhubě,
mudřec, rowen Atlantowi plecema, 1)
jimžby nésti bylo tíži kráľowstwi
nejwalnějšich. Pohled jeho pozornost
tichau welí, tichau jako klidná noc,
nebo w létě wětřík polední. I řekl:

Trúnové a wláďarové, potomci
nebe, moci nadwětrné! či těchto jmen
odřeknauti se, a proměnice swůj
podpis, pekelnými máme knížaty
slauti? K tomu snešení se obecně
uchyluje, bychom, zůstanauce zde,
založili zrostající osadu.

Sní se wěru nám, a newíme, an kráľ
nebeský nám toto místo wykázal
za žalář, ne za bezpečnau útěchu
před mocným swým ramenem, neb bychom snad,
nebeské tu jsauce prosti poroby,
proti jeho stolici se nowými
spikli smluwami. On w úzké drží nás
wazbě, podal odmrštěné jakkoli
od něho, a neúchranným wězně swé
traudí jhem; on, budte jisti, powěky
w hlubinách i na wýsosti, prwní i
poslední, wždy bude kralowati sám.

1) Atlas byl hwězdář, o němž prawili, že nosí nebe na ra-
menau.

aniž jakau jemu částku králowstwi
 ujme rozbroj náš, ba nad peklo i swé
 wztáhna panstwi, berlau nás w něm železnau,
 jako zlatau nebe, bude říditi.

Nač tu sedíme, a o wojnu a klid
 rokujeme, kdežto, wojnu woliwše,
 ztrátu jen jsme nenabytnau získali?
 Žádný posud nepodáwal pokoje,
 aniž hledal kdo. Neb mnedle jakého
 nám se otrokům jest míru nadíti,
 nežli přísné strážce, kázně swéwolné?
 Jakým odměniti my se můžeme
 klidem? Jakým, nežli záštím hlubokým,
 nenáwistí, zpaurau neukrocenau,
 mstau, a neústawným, wázným obmyslem,
 jakby swého wítěz užil nejméně
 wítězstwi, a nad tím, co nám ukládá,
 my trpíce čijeme, co nejméně
 plésal! Nebude nám doby příhodné
 zeházeti, i aniž třeba úsilím
 nebezpečným naléhati na nebe,
 jehož příkré zdi se z hloubi naprosto
 útoku ni obležení nebojí.

Což ať snazší dráhu k cíli najdeme?
 Jestliť kdesi místo, (nemýlili se
 staré w nebi proroctwí;) jest jiný swět,
 blahé sídlo pokolení nowého,
 jemuž jméno člověk; ten má w dobu tu
 stwořen býti, podlé naši podoby,
 w důstojenstwi síce a moci nižší nás,
 ale pánu w nebi více příjemný.
 Tak on mezi bohy pronesl wůli swau,
 přísáhaje, až se nebes obloha
 celá wúkol zatřásla. Tam obraťme
 mysl, skaumajíce, jaci tworové
 tamto, jaké powahy a podstaty;

na čem záleží jich moc, a slabost jich;
 kterak zaskočiti je by nejsnáze
 bylo, mocili či lstí? ač zawříno
 nebe jest, kdež wládce jeho bohuje,
 bezpečen jsa sebau sám. I leží snad
 ono místo, nejzadnější krajina
 panství jeho, na ráně, a těm, kdo ji
 obývají, zůstavená k hájení.

Tam snad, wpádem náhlým, skutek prospěšný
 wywedem, a budto všecko stwoření
 jeho popleníme ohněm pekelným,
 nebo podmaniwše je, tak jak jsme my
 sami zahnáni, tu drobnau zaženem
 obec jeho; ztrpímeli, alespon
 na swau přewedeme stranu, by ji bůh
 wrahem byl, a zrušil vlastní dílo swé
 pykající rukau. Toť by hodná msta
 byla! toby radost jeho nad naši
 psotau zkazilo, to radost zšířilo
 naši jeho nad zmatkem, an k nám by snad
 miláčekowé oni jsauce po hlavě
 w kázeň swrženi, zde proklínali swau
 křehkau tkaninu a štěstí uswadlé,
 uswadlé tak brzy. Prawte, o toli
 pokusiti se, či tuto w mrákotách
 o králowstwich marných sníti wolíte. —

Takto Belzebub tu radu ďábelskau
 přednášel, již Satan prwé wynašed
 jemu zwláště předložil; neb odkawad,
 leda od půwodce všeho zlého jest
 mohla pojiti ta zloba hluboká,
 zkaziti pokolení lidské w prwotním
 kořenu, a zemi peklem zprzniti,
 vše to welikému twůrci na wzdory?
 wzdory ty však rozmnožily toliko
 sláwu jeho welebnau. Než líbí se

úmysl ten smělý stawům pekelným;
 jiskři se jim oči radostí, a hned
 jedním swoli hlasem. Načež on swau řeč
 obnowil: Ó, což jste dobře saudili,
 dobře rokování dlauhé zawřeli,
 božští sborowé! a sami welci, welké jste
 předsewzali věci, které na vzdory
 saudům jeho z nejnižší nás hlubiny
 zdvihnuu k bydlu starému. Snad, we twáři
 swětla pomezniho, udá nám se wpád
 učiniti sausedský a příhodný,
 jenž nám nebe nawrátí; snad libezný
 získáme tam příbytek, kde pěkně nás
 swětlo z nebe nawštíwí, kde východních
 jasnost paprsků ty naše poskwrny
 zmyje bezpečně, kde libý, příjemný
 wětřík, zhoje tyto jizwy od ohně
 hlodawého, milým bude dmýchati
 balsámem. Než mnedle, koho wyśleme
 hledat toho swěta, koho najdem s to?
 Kdo se vydá na to, aby odważně
 do mráкотné, bezedné a nesmírné
 wkročil propastí, a skrze hmotné tmy
 skaumal cestu netřelau, neb rozwina
 neunawená swá křídla, wětrným
 bral se letem walnuu přes rozsedlinu,
 ažby blaženého dopadl ostrowa?
 Která může síla, která obmyslnost
 jíti bez úrazu, skrze bedliwé
 stráže, husté bdících wúkol angelů
 posádky? — Jeť opatrnosti weliké
 jemu potřebí, i nám w tom snešení!
 Složenatě na tom, koho wyśleme,
 wšecka obce tíž i naše naděje.

Tak děw sedl, a sednuw oka bystrého
 se žádného nespustil, jsa tauhy pln,

z dali kdo mu posvědčí, zda odporen
 bude kdo, neb o ten čin se pokusi
 směle. Ale všickni sedí w němotě,
 uvažující to nebezpečnství
 walné myslí hlubokau, a s úžasem
 každý na druhého twáři čte swůj strach.
 Žádného tu ze všech nebeztekaucích
 bojowniků naleznauti wybrance
 nebylo tak smělého, by na hroznau
 dráhu tu se odvážil, až posléze
 Satan, jejžto sláva jasná zvýšila
 nade druhy swé, jsa vlastní wědomým
 sobě ceny, samowládce nadutý
 pýchau, sedě bez polnutí, takto ree :

Nebešťané! empyrejští trůnowé!
 Slušná naše rozwaha, a ticho to
 hluboké, ač strachu prázdné! Dlahát jest,
 twrdá cesta z pekla w swětlo wedaucí ;
 přísné naše wězení! Ten hrózný sklep
 hlodawého ohně dewaterau zdí
 obehnán jest kolem ; nadto z žhaucího
 diamantu brány, pevně zamčené,
 zabraňují východu. Kdo skrze ty
 projde, projdeli jen kdo, hned chopí jej
 prázdna nepodstatné noci hlubina,
 rozšklebená náramně, a w kotlínu
 strastnau pohřiziti jej a zničiti
 hrozí docela. Byť pak i odtud se
 w jakýkoli swět neb cizí krajinu
 wywřel, můž co daufati, než neznámá
 nebezpečnství a trudné zniknutí ?
 Zle bych však se hodil k trůnu tomuto,
 Stawové ! zle k této wládě královské,
 zdobné sláwau, zbrojné mocí, kdyby zisk
 obce, podaný a uznáný, mne swau
 zahnal tihotau, a nebezpečnstwím

od úsili. Proč bych byl se uvažal
w toto království, a nezpěčowal se
panowati, zpěčuje se zárownau
nebezpečenství i sláwy nésti část?
obě pánu w rovné míře přísluší,
ano nebezpečenství tím slušno mu
wíce, čím se wyše jemu nad jiné
w sláwě udá seděti. Nuž, jděte wy
mocnářowé, hrůzo nebe, ažže jste
spadlí; obmýšlejte doma, jelikož
toto domow náš má býti; smýšlejte
některakau této bídě úlewu,
můžli peklo stát se snesitedlnějším,
lzei kauzly, nebo léky jakými
zlahodit neb stawit muky w ukrutném
tomto přibytku. Wy bděte, střeauce
wraha bedliwého, anto zatím já
po celém té černé zkázy pomezi
hledat budu wyproštění wsechněch nás.
Skutku toho se mnau žádný nezdílej.
Powěděw to, wstane král, a námitkám
ujde chytře, aby, jsauce wzbuzeni
jeho rozmyslem, snad mezi hlawami
druzí, w jistotě že jim to odeprau,
netřeli se k tomu, čeho prwé se
báli; nieméně, kdy oslyšáni jsau,
nezdáli se býti soky hrdinstwi
jeho, kaupiwše tu chwálu lacino,
ježto walná měla nebezpečenství
státi jej. I bojí wic se rozkazu
jeho, nežli wsechněch příhod cesty té.
Nyni jedním rázem wšickni wstanau s nim.
Wstání to jich podobá se bučení
bromu dalekého. Sklánějí se mu
nizko poctau šetrnau, a bohem jej,
Bohu nebeskému rovným, hlásaji,

wzdávající díky jemu nemalé,
 pro zisk obecný že nedbal vlastního.
 Neztratíť i zatracenci veškeré
 ctnosti své. I newypínej tedy se
 tuto člověk skutky licoměrnými,
 ježto chlauba zplozuje, a barvená
 zbožnau horlivostí, tajná nádhernost.

Tak se skončil pochybnosti plný sbor
 w temnostech, a všickni nad svým výborným
 pleší vůdcem. Ne jinak, než jako kdy
 s vrchu hory powstal oblak mráкотný,
 ano spala prudkost větrů půlnočních,
 zkabonil se jasný nebe obličej,
 živel kalný na pošmurnau mračil se
 zemi, nesa snih neb déšť; a nyní pak
 slunce w rozžehnutí sladkém prostírá
 večerní swau záři: pole okřívá,
 pěje hejno pernaté, a bečící
 braw se weselí, až zplésá wrch i důl.
 Hanba člověku! tu sworně s čertem čert
 obývá; jen člověk z tvorů rozumných
 žiw jest w newoli. Ač sobě slibuje
 milost nebeskau, a wí, že mír chce Bůh,
 přece chowá w srdci nenávist a hněw,
 wede lýtý boj, a půtkau ústawnau
 plení zem, a ztírá jeden druhého
 w zteklé slepotě, tak jakoby, (ó kéž
 učí nás to swornosti!) dost pekelných
 neměl wrahů člověk, kteří na jeho
 zkázu dnem i noci snažně čilají.

Tak kdy konec wzala rada Styxowá, 2)
 odcházeli vládykové pekelní
 w pořádku, a u prostřed jich mohutný
 kráčel zpráwce, sám se nebes odpůrcem

1) Pekelná, od řeky Styxu, o níž doleji zmínka.

zdaje býti; nejinak, než pekla Cár
 hrozný, ubíral se s sláwau náramnau,
 w bohorowné způsobě, jsa obkličén,
 kolem wúkol, od Serafû ohniwých,
 s pawézami stkwaucími a braněmi
 strašnými. I káže nyní po sněmu
 ohlásiti, zwukem trauby králowským,
 welké snešení: a tudíž ke čtyrem
 wětrům jme se čtvero kwapných Cherubů
 k ústům nasadit ty kowy zwučící,
 mluwa hlásných wyswětluje zwuku smysl;
 slyší jich pak daleko a široko
 dutá hloub, a wešken zástup pekelný
 křikem ohromným swau jewí pochwalu.
 Odtud s myslí klidnější, a poněkud
 pookřáli mylné stínem naděje
 jdau na různu duchowé, a tihnauce,
 každý stíhá cestu swau, kam náklonnost
 wede jej, neb smutná mysl, trudného,
 kdeby utěšení swému zámutku
 nabył nejsnáze, a zkrátíl mrzutau
 chwili, než se welký wrátí wéwoda.
 Část jich w plani neb we výši u wětru,
 letmo, nebo během rychlým, harcuje,
 jak w Olympii³⁾ neb w honech Pythických;
 část buď plaché koně prohání, buď swá
 kola prudká ode cíle waruje,
 neb se w šiky pořádá. Jak kdy, by měst
 hrdých střáhla, znikne wojna na nebi
 pošmúrném, a wojska bitwu úprkem
 swedau w oblacích; tu z obau průčelí

3) Olympia, město na půlostrowě Peloponesu, slowútné od
 her, za starodáwna každý pátý rok tam držených. Pythické, vlastněji
 Pythské, od města, Pytho řečeného: hry ty byly ke cti Apolinowi po
 osmi, pak po čtyrech letech držený, že hada Pythona škodliwého zabil.

wyrázejí rytířové větrní,
kopí mečice, až na se nejlhustši
dotrau plukové; z jich skutků válečných
celá z obau končin hoří obloha.
Druzí wztekem zuřiwého Tyfea
skály rwau a pahory, a na wichru
jezdí; diw že peklo diwoký ten jich
snese hřmot. Jak kdy, swým zdobný wítězným
wěncem, z Echalie táhl Alcides,
cítě w sobě z raucha jedowatinu,
trhal sosny Thessalské i s kořáním,
za náramnau bolestí, a Lychasa
s wrchu Ety w moře swrhl Eubojské. *)
Jini, srdce měkčiho, se zabrawše
w tichau dolinu, tam zpěwem angelským
k zwuku harfy mnohé pěli vlastní swé
hrdinstwí, a strastnau w bitvě porážku,
hořekující, an swobodná, prý, ctnost
poddána jest násilí a příhodě.
Stranný byl to zpěw; než jeho líbeznost
(diwli? pěli nesmrtedlní duchowé,
peklo stawila a nadehla rozkoši
k nim se dawem traucí posluchatele.
K sladkým rozmluwám, (neb ucho bawí zpěw,

4) Thyer práwem sandí, že toto podobenství pod obyčejnau
wznešeností Miltonowau jest; nebo co mnedle Herkules proti Ange-
lám spadlým a sosny jeho proti horám? Kterak slabé to narážení na
Lychasa! Echalie, vlastně Oechalie, město w Beotii, kteréž Her-
kules podwrátil, proto, že *Eurites* král, připowěděl tomu, kdo by
jej a syny jeho w střelení z luku předčil, dáti *Jolu* dceru swau, Her-
kulesowi, kterýž toho dowedl, jí dáti se zpěčowal. *Deianira*, žena
Herkulesowa, chtěci požwati nedílné lásky geho, poslala mu po Ly-
chasowi oděw zbrocený jedowatou krví Nessa Centaura, prvé od Her-
kulesa zabitého, domnějící se, žeby, gakž jí Nessus umíraje toho po-
jišowal, oděwem tím lásku stálati u muže si zjednala. Ostatek z textu
se rozumí.

ducha výmluvnost), si sedli na stranném
 jiní wršku opodál, a hlaubali
 myslí wznešenau, co jest opatrnost,
 předwěděni, wůle, los : los nezměnný,
 wůle zwolná, předwěděni úplné.

W zmatení tom bludném konce nenašli.
 Mudrowali mnoho o dobrém a zlem,
 o blaženosti a bídě konečné,
 o vášni a klidu, o haně a cti.

Wše to marné umění, a jalowá
 maudrost, která jednak kauzly libými
 sladila jich trud a bolest za chvíli,
 zbuzujíc w nich mylnau naději, aneb
 zbrojíc zawilé jich prsy urputnau
 trpěliwosti, co trojím ocelem.

Jiní po plucích a hejnách velikých,
 s dobrodružskau odwahau, se na zwědy
 pustí daleké tím swětem přesmutným,
 jestliže by wolnějšího příbytku
 propůjčil jim jiný kraj. I berau se
 čtyřmi cestami, dle pekelných čtyř řek,
 jenž swé smutné wody linau w jezero
 horaucí. Tu hrozný Styx, tok smrtdelné
 nenáwisti, tamto mrzký Acheron
 teče, hluboký a trudem černý, zde
 Koeyt, od nářku tak zwaný hlasného,
 jímž se rozléháwá truchlý jeho břeh ;
 tu swé-walí wlny litý Flegeton,
 praudným ohněm rozztekleně pálaje.
 Odtud podál wáhawý a tichý tok,
 jmenem Léthe, řeka zapomenutí,
 wážně krautí wodní mateniny swé.
 Z té kdo pije, zapominá žiwota,
 zapominá zámutku i útěchy,
 rozkoše i bolesti. Hned za řekau
 tauto zimní jakás leží krajina,

diwoká a temná, stálau ubitá
 bauři wichřice a hradu hrozného,
 jenžto nikdy nejilne, brž u walné
 uvršen jsa závěje, zdí starých být
 zdá se zvalištěm. Wše jest tu led a snih
 přehluboký; propasti, co Serbonská
 mezi Damětau a Kasem, pahorem
 starým, kaluže, 5) kdež celá uwázla
 wojska: wřelý witr mrazem plápolá,
 zima ohniwé tu skutky pronáši.
 Sem, od wzteklie jatí harpyjonohých,
 zatracenci přinášini býwají
 w dobách určitých, by jednak bolestnau
 čili změnu náramností ukrutných,
 ukrutnějších pro změnu! Tak pojatí
 ze wzteklého ohně w ledu trápí se,
 ažby uhaslo jich teplo nadwětrné;
 pak je zkřehlé, ztrnulé a omrzlé
 wúkol opět w oheň bauře zametá.
 Těkají dle břehů řeky Léthejské
 sem a tam jen ku wětší swé bolesti.
 Tauží, prahnau w každém kroku dosíci
 moku wnadného, jen jedné krůpěje,
 jížby w nepaměti sladké pozbytí
 bylo wšech swých bēd a muk, wšech naprosto;
 jsauť i blízko u břehu, než odpírá
 osud přísný, pokušení každému
 brání gorgoninau 6) hrúzau Medusa

5) Jezero mezi *Damietau* městem a *Kasem* horan, blíže ústí Nílu. Drobný písek to jezero často přikryl, tak že se pevné zemi podobalo, a jakž Herodot wyprawuge, celá wojska tam se potopila.

6) *Gorgony*, tři sestry; z nichž jedna, Medusa, že we chrámu Minerwině Neptunowi objímatí se dala, tím od té bohyně trestána tak, že se krásné kadeře její do hadů proměnily, na kteréž co pohlédlo, i hned zkamenělo. *Tantalus* pro drzost swau, od bohůw

brodu střehaící; ba sama od sebe
woda, kdy se jí, co živo koli jest,
dotkne, walem utíká, jak drulidy rtů
žizniwého utíkala Tantala.

Takto těkající chůzí ztracenau
smělců bludné rotý, bledí od strachu
přehrozného, zděšenýma očima
zhlédli teprwé swůj osud žalostný,
aniž jakau našli jsau útěchu.

Prošli mnohé tmawé, strašné doliny,
kraje přebolestné, hory ohniwé,
hory ledné, skály, jámy, jezera,
bahna, zmoly, lauže, stíny smrtedlné!
smrti spaustu! jižto klna stwořil Bůh
zlau, jen k zlému dobrau, kde jest žiwa smrt,
žiwot umírá, kde wšecká na opak
plodí přirozenost; diwné potwory,
obludy a šeredy, a příšery
newýslovné, hroznější, než jakowé
báseň bájila neb hrůza smyslila,
Hydry, 7) Gorgony a mrzké Chiméry. 8)

Zatím Boha nepřítel i člověka
Satan, rozpálen jsa činu welkého
rozmyslem, a hbité pojav peruti,
k branám pekel na pustý se oddá let.
Brzy w prawo, brzy táhne na lewo;
teď se wyrownaným nese po hlaubi
křídlem, nyní zwýší wěže wynikne
wzhůru, k pekla ohniwému klenutí.
Jak kdy loďstwo podál widět na moři,

do Tartaru odsauzen, kdež u wodě a blízko pěkného ovoce hlad i
žízeň trpí, že woda i ovoce tknutí geho utíká.

7) Mnohohlawý had, jakéhož Herkules zabil.

8) Ohněm soplící potwora, mající hlawnu lwí, tělo kozí, a
ocas dračí.

wise na mračnách, a wětrem plowaje
rownonočním, z Bengaly, ⁹⁾ neb z ostrowů
Tydoru a Ternate, zkad kupci swé
wonné wozí zboží, táhne po walných
Ethiopských wodách, moku kupeckém,
ku předhoří w noci, střeha stežeje
nebeské. Tak widín z dáli Arciwrah.
Již zdi pekla znáti, wzvýši strmicí
k stropu hroznému, a dewatero bran,
trojí z mědi pauhé, trojí z železa,
trojí z twrdé skály diamantowé,
neproniknutedlné, olněm obdané,
neporušené. A u bran na obau
stranách sedí strašliwé dvě obludy;
jedna zdá se po pás ženau spanilau,
ale mrzce w šupinatý končí se
ocas, ohromný a switý, w ještěra
smrtícího žihadlem. Té u prostřed
těla powyk wedau psowé pekelní,
stálým štěkáním, a rozdírajíce
Cerberowé ¹⁰⁾ tlamy, hrdlem hlasitým
wyjí ohawně. Dle wúle wšak, kdy jim
překazí co w křiku, zpátkem zalezše
zkrytě hafají a skolí w žiwotě
jejím. Ne tak omrzalé potwory
Scyllu ¹¹⁾ trápile, kdy w moři myla se,
od Sicilských břehů šumných Kalabry
dělicím, ni takto mrzké za noční

9) Bengala, králowství a město w Indii wýchoduí. Ternate a Tydor, ostrowy Molucké, na moři wýchoduí Indie.

10) *Cerberus*, tříhlawý pes s hadím ocasem a s hady okolo krku; ležel na břehu řeky pekelné, w jeskyni.

11) Nymfa pěkná, která, že pohrdala Glanka, mořského boha, milostí, na žádost jeho od Circe, w kauzlech zběhlé, kaupající se u Sicilie, do potwory obrácena gest; horní její část skalau byla, dolní psů hromadau wyjfeích.

kwapí čarodějnicí, kdy na wzkazy
 tajné pøwètřím se béře, po čichu
 krwe dětské, k kauzednicem do plesu
 Laponským, an měsíc, trpě násilí,
 tmí se na jich čáry. Druhá podstata,
 toli podstatau, co nemá nižádné
 znalé po audûw a přilbí spojení,
 toli wěcí může slauti, co se jen
 stínem zdá, neb obojím se jedno zdá,
 litá s deset wzteklie, černá jako noc,
 brozná jako peklo, sedí chwějici
 šípem strašlívým; co hlawau widí se,
 k wínku králofskému podobný má stroj.
 Nyni Satan na blízku, i wystane
 s sídla swého potwora, a jde mu wstříc
 krokem ohromným, jak jde, tak peklo se
 třese. Diwí se, co by to bylo, wrali,
 nezděšený, diwí se a nebojí.
 Mimo Boha, mimo syna Božího,
 ničehoť se neleká, a pohlédna
 hrdě, takto prwní počne mluwiti :

Odkawá a kdo jsi, mrzká obludo,
 že, ač hrozná jsi a strašná, potworným
 tuto čelem swým mi zastaupiti smíš
 cestu k branám těm? I projdu, jista bud,
 skrze ně, a nedbám, co jest wůle twá.
 Odstup, nebo zakus swého bláznowstwí,
 shledající skutkem, pekel ohawo,
 co to jest, zpíčit se duchúm nebeským!

Jemuž plná wzteku wece přišera :
 Tys ten Angel zrádce, tys ten, kterýž byl
 mir a wiru zrušil w nebi nejprwé,
 před tím nezrušenau; kterýs w odbojnau,
 pyšnau wálku potáhl s sebau třetí část
 nebe synû, proti Bohu spiknutých;
 za co, odmruštění jsauce od Pána,

ty i oni, zatracení tuto jste
 do pekelných muk a bídy na věky?
 A ty zatraceně k duchům líčíš se
 nebeským, a soptíš hrdé vzdory tu,
 kde já kraluji, a bys se rozzteklil
 více, kde já kraluji a panuji
 nad tebou? Zpět w muky své, ty salebný
 zběhu, zpět se klid', a dodej peruti
 spěchu swému, než tě bičem štírowyni
 mrsknou meškajícího, neb jedna tě
 z luku toho střela hrůzau uchwátí
 nezvyklau, a nepočítai bolesti.

Takto dí to hrozné strašidlo, a tak
 rka a hroze, w způsobu jest desetkrát
 hroznější a šerednější. Ze druhé
 strany Satan rozpálený hněvem stal
 bez strachu, a zahořel eo kometa,
 jenžto, podlé náramného ještěra,
 na půlnoční ohniwěje obloze,
 poroztřásá z naježených vlasů swých
 mor a wojnu. Oba sobě na hlavu
 rozpřáhnutím naměřuji smrteďnau,
 aniž hodlají jich ruce osudné
 opáčiti ránu. Takowě se pak
 supí jeden na druhého, jak kdy dvě
 černá mračna, plná střelby nebeské,
 hřmíce nad mořem se sejdau Chwalinským;
 tuto stojí čelem w čelo za chvíli
 bez hnutí, až na znamení wanaucích
 wětrů swedau černau půtku w powětří.
 Tak se dwa ti moení na se bitcowě
 mračili, a peklo více zčernalo
 nad mračením jich. Tak stáli hotowí
 k půtce. Jednau utkati se toliko
 s takým wrahem mělo býti oběma! —
 A teď by se byly činy weliké

dály, jimiž všechno mělo zawzníti
peklo, leč že kauzedlnice hadowá,
kteráž, klíče osudného střehauci,
u bran pekla seděla, teď zdvihši se
mrzkým mezi ně se wrazi powykem :

Otče, dí, ó kam, kam cílí ruka twá,
w syna twého jediného ? — Jaký tě,
synu, jímá wztek, že šípem smrtedlným
otci mčříš do hlawy ? a pro koho ?
proň, jenž na hoře teď sedí, směje se
otrokowi tobě, konajícimu,
co tí káže jeho hněw, jenž u něho
slowe sprawedlností, hněw, jenž w jistý den
strašnau oběma wám strojí záhuby.

Prawila, i upustí mor pekelný
na ten křik, a Satan takto odwece :

Tak mi diwný powyk twůj, tak diwno, co
prawiš, že i náhlá tobě ruka má
skutkem wáhá říci, co mé mínění,
ažbych zwěděl od tebe, kdos podwojná
způsobu, a proče, utkající mne
prwníkráte w tomto dolu pekelném,
otcem díš, a tento přelud synem mým.
Neznámť wás, a nikdy mrzčích twářností
newiděl jsem nad něho a nad tebe.

Jemuž odpowí bran wrátná pekelných :
Což jsi na mne zapomněl, a očím twým
zdám se býť tak mrzkau ? já, tak pěknau ti
widěwši se w nebesích, když we sboru
w twáři Serafinů, s tebau spojených,
w smělé rotě proti nebe králowi,
náhle bolest tebe strastná chopila,
kálné twé a záwratiwé plynuly
oči w mrákotách, a plápol z hlawy twé
zhusta střelował ; až její lewá se
strana rozewřela široko, a tu

w způsobě a twáři jasné podobna
 jsauci tobě, stkwělá krásau nebeskau,
 zbrojná wynikla z twé hlavy bohyně.
 Já to byla; užásli se plukowé
 nebeští, zpět uskočili nejprwé,
 jsauco zděšeni, a zwali hříchem ¹²⁾ mne,
 držíce mne za znamení nešťestí;
 bywši ale známa, libila jsem se
 jim, a získala swých wděkú powabem
 nejodvráćenější, zvláště tebe, jenž,
 wida we mně dokonalý obraz swůj,
 zapálils se milostí, a podtají
 rozkoš dělil se mnau, tak že počato
 zrostající břimě w mém jest životě.
 Zatím wálka propukla, a swedeny
 bitwy na nebi, kde, (ó zdaž mohlo to
 jinak býti?) všemohaucí nepřítel
 úplné wzal wítězstwí, my — porážku,
 mrzký útěk skrze wšecku nebesa;
 dolů naši lnáni jsauce, po hlavě
 s wrchu nebe dolů do té hlubiny
 padali, a w pádu obecném i já:
 w doby ty ten mocný klíč mi w ruku dán,
 kázáno mi těchto bran wždy zawřených
 stříci, jimiž, leč že já je otewru,
 nikdo neprojde. Tu sama, w myšlénkách,
 seděla jsem, ale nedlauho, kdy ai,
 těžek od tebe a hrubě narostlý
 život můj teď podiwného počije
 hnutí, praených ku porodu bolesti.

12) W germanských řečech, mezi kteréž angličká z weliké částky náleží, hřích (the Sin) ženského, a smrt (the death) mužského pohlaví jest, a tudy se podle ducha jich řeči hřích smrti matkau wtípně představuje. Celá tato, od jiných tuze chwálená, od jiných haněná allegorie založena jest na Epist. Jakob. I. 15.

Posléze ten omrzalý potomek,
 ježto widiš, jenž jest vlastní plémě twé,
 protrh cestu násilím, z mých wyrwal se
 wnitřností, že pro hrůzu a pro bolest
 zkrautil se a změnil weškeren můj zad.
 Ale tento můj, z mých beder pošlý wrah
 wynikne, a napřáhne swým osudným
 strašně šípem, šípem všeco hubícím.
 Utíkám, a wolám — smrt! i třáslo se
 peklo nad tím hrozným jmenem, zalkaje
 w slujích swých, a ohlas opětowal — smrt!
 Utíkám, i stihá mne, byw, jak se zdál,
 wice chlipností než hněwem zapálen.
 Uchwátiw pak mne, jsa mnohem rychlejší,
 matku zemdenau, a objaw násilím
 zprznil smilně. Z smilstwa toho powstaly
 potwory ty wyjící, jež stálým mne,
 jakžto widiš, obkličují powykem.
 Hodinu jak hodinu je počínám
 na nowo, a porozuji s bolestí
 nesmírnau, neb kdy jim whod, tu w život můj,
 jenž je zplodil, wracejí se, skolíce
 hryzau střewa má, swůj žer, a opět se
 wyhrnauce, týrají mne wnitřními
 strachy, bez oddechu, bez ulewení.
 Před očima, naproti mně zuřiwá
 sedí smrt, můj syn a wrah. Tea na mne je
 štwé, a z nedostatku lupu jiného
 pohltily mne swau matku w rychlosti,
 leč že wi s mau zkázau zkázu také swau
 býti spojenu, a wi, že buď kdy buď
 lahůdkau mu trpkau, jedem býti mám:
 taktě osud pronesen. Než, otè! ty,
 stěž se, prawím, hrotu jeho zhaubného,
 ani marně daufej neranitedlným
 býti w této stkwaucí zbroji, jakkoli

po nebesku ztužené ; neb smrticí
sile jeho, leda ten, kdo bohuje
u výsosti, neodolá nižádný.

Skončila, a chytrý wrah, wzaw nauku
sobě, zlahodněl, a tak jí zwolna dí :

Drahá dcero! jelikož mne nazýwáš
otcem swým, a toho syna krásného
ukázalas mi, ten drahý základ mých
s tebau pěstot w nebesích, a rozkoše
tenkrát sladké, nyní hořké pomněti,
co nás napadla ta změna ukrutná
mimo pomyšlení, mimo nadání,
wěz, že nepřicházím jako nepřítel,
nébrž, abych zhostil toho bydla muk,
tmawého a smutného, jak tě, tak jej,
tak i všecky sbory duchů nebeských,
kteří, brannau rukau pílice swých práw,
s nebe padli s námi: od těch wyslán jsa,
wydávám se na tu drsnau výpravu,
sebe za všecky, a chodem saukromným
wstauším do bezedné hloubi, putuje
skrz tu hroznau prázdnotu, a zpytuje
místo zdáwna předpowěděné, a dle
shodných znamení w tu dobu stwořené,
okrauhlé a walné ; místo blahosti,
w nebes okolí, a na něm štípenau
nowých osadníků rodinu, jenž snad
prázdné po nás vyplňuje prostranstwí ;
jednak zdálenější, aby nebesa,
jsauce přelidněna mocným zástupem,
nowými se nezdwichala bauřemi.
Buď že to, buď jiného cos tajného
wywedeno jest, já toho wyzwědět
pospíchám, a zwěděw, rychle wrátím se,
bych wás uwedl na místo, kde ty a smrt
wolně bydleti, a proletowat se

ticho, nedozřeni jsauce, budete
w čistém, balsámowau wůní wanaucím
powětří, a do syta a w hojnosti
míti pokrmu, a všechno za lup swůj.

Řekl, i widěli se oba potěchu
číti náramnau, a smrt se strašlívým
hrozně zašklebila smichem, slyšeci,
že swůj zkrotí hlad, a blahoslawila
chřtán swůj, do časů tak dobrých schowaný.
Plěse neméně i matka její zlá,
těmito pak slowy mluví k rodiči :

Klíče od pekelných dolů z úřadu
sie a z nařízení všemohaucího
nebes krále ostříhám ; on zakázal
otewřiti bran těch diamantowých ;
odpírati šípem všemu násilí
hotowa tu stojí smrt, a bezpečna
překonání od všeho, co žiwo jest.
Wšak, co powinna jsem jeho rozkazům,
jenžto nenáwistník můj sem dolů mne
do mrákoty hlubokého Tartaru ¹³⁾
swrlil a w úřad omrzalý uwázal
nebešťanku mne, a w nebi zrozenau,
do těch smrtedlných a stálých mdlob a muk,
obklíčenau od strachůw a powyku
plodu mého vlastního, jenž na mých se
lítě pase wnitřnostech ? Tys otcem mým,
ty mým působcem, tys dal mi žiwot můj ;
koho, nežli tebe, býti poslušna,
koho následowat mám ? Ty w brzce mne
na ten nowý blahosti a swětla swět
uwedeš, tam mezi bohy blažené,
kde já kralowati na prawici twé
budu w rozkoši, tak jakož příslušno
na twau dceř a milostnici, po wěky.

13) Pekla.

Takto řekši, wezme osudný ten klíč,
 mrzký nástroj bídy naší weškeré ;
 plází ku bráně swůj ohon zwiřcei,
 na rychlost pak zdwiłši spusty ohromné,
 jimiž, kromě samé ní, by celého
 pekla nepohnuly moci, zakrautí
 w dutém zámku klíčem zubatým, a ai,
 tudíž wšecky záwory a zápony
 ze železa litého a z paubých skal
 pustí: otewrau se letmo w náhlosti
 prudkým rozwodem, a s jekem wrzawým
 wrata pekelná, a na jich stežejích
 hřimá skřipající hrom, že w nejnižší
 otrásá se Ereb hlubokosti swé.
 Otewřela, ale zamknauf předčilo
 nad moc její; stála brána do kořen :
 s rozřpatými křídly praporečných wojsk
 šiky, pod rozwinutými tálnauce
 znameními, mohli jíti naskrze
 s koňů powodem i wozůw, u walných
 řadách, taktě otewřená daleko
 stála, soptíci, co nístěj nějaky,
 dýmem náramným a rudým plamenem.
 Nyní očíw jejich w náhlém wzezření
 ukáže se siwé hlaubi tajemstwí,
 mráкотný a nezměřený okean
 bez břehu a beze dna, kde šíř i dél,
 wýš i čas i prostranstwí se ztracují,
 kdežto stará Noe a Chaos, předkové
 přirozenosti, swau wedau newládu
 wěčnau, mezi jekem wojny ústawné,
 udržující se jedno zmatením :
 neb tu horko, zima, mokro se suchem,
 čtyři liti sokowé, wždy o přednost
 wálči, uwodíce w bitwu nedošlé
 atomy ; ti, straníce k swým praporečům

zvláštním, podle pokolení rozličných,
 w lehkém, těžkém, ostrém, hladkém odění
 powlovně neb kwapně zarojují se
 hlukem, bezčíslni, co písek na wyschlých
 u Cyreny ¹⁴⁾ pustínách, jenž od wětrů
 zápasících zbauren býwá do hory,
 ku přidání wáhy lehkým křídům jich;
 kam jich přilne nejwíce, tam wítězstwí
 stane chwíli. Sedí Chaos za saudee,
 swým pak saudem rozmnožuje různici,
 jižto kraluje: blíž něho weliká
 prostřednice všecko řídí, Náhoda.
 U té diwé propasti, té děloly
 přirody, a snad i hrobu jejího,
 kde ni zem, ni mok, ni wzduch, ni oheň jest,
 nébrž vše to, w těhotných swých příčinách,
 pomíšeno zmateně, a ústawnau
 kormauceno půtkau, lečby všemocný
 twůrce, nowé twoře swěty, uwodil
 časem w pořádek tu látku mrákotnau, —
 u té diwé propasti, a na kraji
 pekel stojí opatrný wrah, a swau,
 pohlédaje chwíli, cestu rozmýšlí;
 nemalý to w prawdě přejíti má brod!
 zaráží pak w ucho jeho hlasitý
 neméně a wražedlný hřmot, než kdy,
 bychom k welkým malé věci rownali,
 wpadší Bellona ¹⁵⁾ swau střelbau bořící,
 zteče hlawni kteréš město, zkaziti
 chtějí je; neb kdyby tato nebeská
 ztrhala se obloha, a žiwlowé,
 jsauce zbaurení, z swé osy zwrátili
 utwrzenau zemi. Poslěz plachetní

14) Město a krajina w písčité Lybii.

15) Bohyuč wojny u Římanů.

wztáhne k letu křídla swá, a odpichna
 dno, se s dýmem vstupujícím wyřítí :
 drahně takto mil, co w chmurné stolici
 wzhůru jede odvážník ; než pozbyw jí,
 brzy w ohromné se octne prázdnotě.
 Z nenadání, darmo křídly třepaje,
 skapne, přímo dolů, deset tisíců
 sáhůw hluboko, a ještě padaľby,
 ležže losem škodným odskok náramný
 od kteréhoš bauřliwého oblaku,
 nadaného sanitrem a ohněm, zpět
 wyrazil jej zhůru zase tolik mil.
 Jedwa odtrna již opět w bahniwé
 tůni, mořem ani zemí nejsaucí,
 téměř wázne; šlapaje ten hrubý kal
 pěšky odpolu a letmo odpolu,
 plachtami i wesly sobě pomáhá.
 Jak kdy noh, skrz pauště spěchem křídlatým
 přes hory a bařinaté údolí
 honí Arimaspa, ¹⁶⁾ jenž mu podtají
 z čilé strážě ukradl zlato hlídané :
 tak se snaží wrah, a spěchá přes bahna,
 skály, planě, pahory a kaluže,
 hlawau, křídly, rukama i nohama,
 plyna, tona, bředa, letě, plaze se.
 Posléz wůbec rozlehlý a lýtý jek,
 křiků mámicích, a hlasů zmatených,
 ze tmy duté, ohlušuje jeho sluch,
 hlukem nejohromnějším. Tam naměří
 bez strachu, s kým by tu koli utkal se

16) *Arimaspové*, jednooký národ w Scythii. Herodot a jiní wy-
 prawují, že mezi nimi a ptáky, nohy (gryphus) zwanými, pro zlato
 stálá byla půtka, protože nohowé jeho stěáhli, Arimaspové odciziti
 hleděli.

z vládařů neb duchů na pohraničné propasti, w tom lítém jeku bydlících, chtě se ptáti, která weđe nejbližší cesta k břehu tmy a k světla pomezi, kdyžto ai, trůn Chaosůw a temný stan jeho w propastité uzři hlubině rozložený široko: s ním na trůnu sedí černorauchá Noc, z všech bytosti nejstarší, a vlády jeho spolkyň: u nich bydlí Ork i Ad ¹⁷⁾ i strašného Demogorgon ¹⁸⁾ jména, potom na blizce Rozhlas, Náhoda i Hřmot i Zmatenost všeecka zkormaucená, pak i Nezhoda tisícerymi vždy zwučná ústami. K nimžto Satan drze weče: Mocnosti, duchowé té pohraničné propasti, Chause a Noci dáwná! nejdu k wám, u vašem bych tropil bauře králowství, nebo wyzwěděl, co w něm jest tajného; přinucen jsa putuji tau mrákoťnau pauští, anto cesta má skrz rozlehlé vaše vládařství jde wzhůru ku světlu. Sám a bez wůdce a téměř ztracený hledám přímé dráhy tam, kde pošmaurné vaše končiny se s nebem stýkají. Jestli ale opět panství vašemu ujal nowau částku nadwětrný král, tam chtě přistati já skrz tu hlubinu jiti míním, wy mi cestu ukažte. Ukázawše welkau z toho získáte odplatu, an já tu waši ztracenau

17) *Ork* u básněků za Plutona se béře; *Ad* za každé tmawé místo: obé za peklo.

18) *Demogorgon* neb *Demiurgus* býwal bůh, jehož samému jménu staří moc kauzedlnau přepisowali.

krajinu, již sobě jiný oswojil,
zprostił násilí, w prwní zas uweđu
mrákotu a zpráwu: (ten mé pauti cil!)
tam má opět wáti dáwné praporec
noci. Wáš buď prospěch weškeren, má msta.

Takto Satan; jemu starý Anarcha
zajikawým jazykem a nesličnau
twáří odpowí: Znáám tě a wím kdo jsi,
cizozemče, moený wúdee angelský,
jenž se ondy zpíčił nebes králowi,
byls přemožen. Widěl jsem i slyšel jsem;
neutíkal taký zástup po tichu
skrze hlaubi zděšenau, kde pádem pád,
hlukem hluk byl stíhán, tak že zmatenost
pomátla se hůř, a z brány nebeské
hrnuly se miliony wítězů
stíhajících. Já tu na swém pomezí
uměstil jsem sídlo swé, bych, nemoha
wšeho, aspoň to, co zbýwá, zachowal
uchwacowané, a skrze newole
wnitřní slabé, dáwné noci králowstwí.
Stwořeno tu nejprw peklo, wězení
waše, jdauci zpodem w drahnu šíř a dél;
tu zas nebesa a země, nowý swět,
nad mým zawěšený panstwím na zlatém
řetěze, w tu nebe stranu, odkawad
pluci spadli waši. Tamli cesta twá,
nemáš daleko, a wšak i wíce jsi
blizek nebezpečenstwí: jdi, pospíchej,
lup a boř a kaz, wše to jest ziskem mým.

Umíknul. I nemešká, ni odpowí
wíce Satan, nébrž nad tím wesel jsa,
konečně že najde moře toho břeh,
s čerstwau mužností a silau nabytau
wzhůru wztýčí se, co pyrám ohniwý,
w diwau rozlehlost, a skrze klopotný

žiwlu zápas, jimž jest wúkol obkliččen,
 wyniká. I u wětšitě úzkosti,
 wětším nebezpečenstwí, než Argo, ¹⁹⁾ kdy
 po Bospoře mezi úrazčiwými
 plaula skalinami, neb kdy Ulysses ²⁰⁾
 wyhýbaje w lewo zhaubné Charybdě,
 wprawa míjel wírn. Také podnikal
 nesnáze a práce; ale podnikal
 on je toliko, neb jak on wywázl,
 tu (hned po čłowěka pádu,) podiwná
 změna! hřích a smrt se walem řítíce
 po jeho (tak nebes wúle!) šlepějích,
 dlaží širokau a bitau silnici
 přes hlaub tmawau, jižto wraucí kotlina
 ztrpí pitomě, most délky náramné,
 sahající do pekel až k okruhu
 nejzazšimu tohoto swěta křehkého.
 Tím zlí duchowé se procházejíce
 zwolna těkají, by lidi smrtdelné
 zkaušeli neb trápili, krom kterých Bůh
 nebo dobrý angel střeže milostně.

Konečně se jednau swatý swětla splyw
 zjewuje, a s nebe walú, w daleké
 tmawé noci lúno, střili blyštící
 úswity: zde přirody jest nejzazší
 krajina, a Chaos cauwá, jakowě
 z posledních swých náspů lnaný nepřítel,
 s menším powykem, a hřmotem klidnějším;
 s menší také prací, až i pohodlně
 plowe Satan, tiššími teď wlnami,
 w saumraku, a jako koráb ubitý

19) Lod, na které Jason pro zlaté rauno plaul.

20) Hrdina Řecký, který od Trojy se wraceje 10 let blandil, a u Sicilie mezi wírem a skalinau, Charybdis zwanau, w nebezpečenstwí byl.

od bauře, až bez stežně a prowazců,
chutě ku přístawu chwátá. Časem pak
w prázdne pustotě, co w jakém powětří,
rozprostřenýma se wáží křídla,
by si bez nesnáze nebe obezřel
empyrejské, rozložitě w obvodu
dalekém, buď hranaté buď okrauhlé
formy, s věžmi z opálu a bašiami
z živých safírů, ach druhdy domow swůj!
potom na řetěze zlatém wisící
tento swět, ne větší, než co z nejmenších
hwězda nějaká, s swým podlé měsícem.
Semto zlostné pomsty wztekem nadšený
proklencec se pustí w době proklaté.

Zpěw třetí.

Bůh s svého trůnu vidí Satana letícího k novému světu, a ukazujc ho Synovi. Předpovídá pád člověka svobodného i mohauého se oprítí pokušení ďábelskému, než vyjví milosrdenství své. Bůh Syn přimlouvá se za člověka. Bůh otec osvědčujc, že člověk, k zadosti učení spravedlnosti božské, musí umřítí s celým potomstvem, lečby spravedlivý někdo hodný zhladil wínu jeho, vezma trest jeho na sebe. Bůh Syn obětujc se na smrt za člověka. Bůh Otec přívolí ku wtčení synovu, a káže Angelům ctíti w něm Mesiášc. Satan kraužc po zászwtorých končinách najde límb, zwaný rájcm hlaujých. Odtud pustiv se w swět nowostworčuj, potká se s sluncem. Duví se od Uricla, ředitelc sluncěného, o cestě do osady lúlské, a obrátiv se k zemi, w brzce dopadne wrchu hory Nifatu.

Wítej swětlo swaté, prworozený
nebe synu! čili Boha wěčného
spoluwěčným zwátí tebe paprskem
mohu bez hany? an swětlem jestí Bůh,
bydlející w nedostupném od wěků
swětle, bydlející w tobě, wýtoku
jasný jasné nestwořené bytosti!
Čilis jméno praudu zamilowalo
nadwětrného, jehož židla nelze jest
powěditi? Dříve slunce bylo jsi,
dříve nebes, a co pláštěm na slowo
Páně přiodilo nowowzešlý swět
hlubokých a temných wod, kdy wyňat jest
z networné a prázdne neskončenosti. —
K tobě přicházím zas křídlem smělejším,

ušed toho stygického jezera,
 ač jsem dlouho dlel w těch paustách mráкотných
 w letu swém skrz nejzazší a střední tmu,
 opěwaje Směsici a wěchnau Noc
 jinými, než Orfeowa 1) zniwala
 lyra, zwuky. Naučila nebeská
 Musa sstaupiti mne chodem mráкотným,
 pak i wystaupiti k tobě, jakkoli
 trudná to a řidká wěc. Já bezpečně
 k tobě přicházím, a cítím moc té twé
 žiwotní a swrchowané pochodně:
 ty však nepřicházíš tyto na oči,
 ježto, prahnauc zřiti pronikající
 dnové paprsky, se wúkol nadarmo
 toči, newídauce, ach, ni úswitu:
 takť je hrubě jasná krůpě zhasila,
 nebo tmawý zkalil zálew. Nicméně
 neustáwám putuje, kde obecují
 Musy, ku pramenům čistým, w stinný háj,
 na pahorky wyslunné, jsa nadešen
 wrauci k swaté písni milosti; a zwlášť
 tebe Sione, a kwětowané ty
 potoky, jež milým hrkem tekauce,
 umýwají tobě patu poswátnau,
 noci nawštěwují; aniž nenemám
 w mysli dvojí ono dvě, jimž w osudu
 rowen jsem, ó kéž i w sláwě, — Tamyra 2)
 slepého, a Meonowce slepého,

1) Orfeus, syn Apollina a Musy Kalliopy psal báseň o noci, kteráž ještě pozůstává.

2) *Tamyris*, básník, který wyzwaw Musy w půtku, a přemožen byw, slepotau trestán jest.

Meonowec, jest Homer.

Tiresiás z Theb, a *Phineus*, básník a proroci w starožitnosti wznešeni, ač slepí.

pak i Tiresiáše a Phinea,
 staré proroky. A potom můj se duch
 kochá w myšlénkách, w swé počty samoděk
 libě plynaucích; tak jako čilý pták
 pěje w mrákotě, a stinnau okrytý
 hauště oponau, swé noční přehudá
 písň. Tak se roku časy wracejí,
 leč mně newrací se den, ni lahodný
 příchod wečera, ni rána, anito
 kwítí pohled jarniho, a podletních
 růží, ani skotu, ani raunného
 stáda, ani božské twáři èlowěčí!
 ale mráкотná a stálá temnota
 obkličuje mne, a wyobcowán jsem
 z stezek weselého s lidmi obchodu;
 na místo pak knihy pěkných umění
 dán mi bílý list, kde dila přírody
 wšeliká jsau smazána a zmařena;
 jeden přístup maudrosti mi zawřín jest
 naprosto! Tím wíce ty, ó nebeské
 swětlo, swětíš u wnitřnosti mé, a mysl
 u wšeliké moci její objasňuj;
 tam mi oči wštěp, tam odtud weškeru
 zapad' mlu, bych uwiděl a zwěstował
 věci newídané okem smrtedlným.

Nyní otec wšemohaucí s oblohy
 jasně, kdežto nade wšecky wýsosti
 sedí wýše, spustil oko přezřící
 jednímkrátem děla swá i děla jich
 wšeecka. Hustě, jako hwězdy, okolo
 něho stáli swatí, požíwajíce
 z twáři jeho přenesmírné blahosti.
 Na prawici seděl jednorozený
 Bůh Syn, stkwělý obraz sláwy Otcowy.
 Nejprw shlédnul na zemi, a opatřil
 naše prworodiče, to prwní dvě

wšeho posud pokolení lidského,
 postawené w ráji blahoslaweném,
 sbírající nesmrtečné owoce
 rozkoše a lásky, wždycky trwalé
 rozkoše, a lásky neosočené,
 o samotě šťastné. Potom přehlédł
 peklo, s walnau prostřed mezerau,
 pak i Satana, jenž letí u nebes
 pomezi, z té strany noci, vysoko
 w temném powětří, jsa hotow přistati
 mdlýma křídłama, a nohau dychtiwau
 na powreční spaustu swěta tohoto,
 kterýž, maje pewné země podobu
 bez oblohy, obestřín jest, pochybno,
 mořemli či powětřím. Jej Hospodin
 wida s vysoké swé hlídky, odkawad
 vše, co bylo, jest, i bude, spatřuje,
 takto wšewědaucně počne k Synowi :

Synu jednorozený ! ai, jaká zlost
 uchwátıla protiwnika našeho,
 jehož žádné meze, žádné záwory
 pekla, ani řetězowé přetěžei,
 ani hrozně rozsedłina propasti
 udržeti nemohly ! Tak wšecek se
 pění k zaufanliwé instě, jenž toliko
 na jeho se hlawu swalı odbojnau !
 Nyní, prodraw se skrz wšecky těsniny,
 letí w kraji swětla, blízko u nebe,
 přímo tam, kde wzdělán jest ten nowý swět
 se swým čłowěkem. Tam chwátá w úmyslu
 zahladit ho mocí, neb, což hůře jest,
 swěstí lestným podwodem, i swede jej ;
 skloni čłowěk ucha swého k úlisné
 jeho lži, a nenesnadně přestaupí
 přikázání mé, ten základ jediný
 poslušcnstwi swého : tak i on, i rod

jeho padne newěrný. Či winau? či,
 než swau vlastní? newděčnik! má vše, což mohl
 míti, ode mne: já dobrým, newinným
 stwořil jej, a zwolným stát i padnauti.
 Takto mocnosti a duchy nadwětrné
 stwořil jsem, co stojí, i co padli. Swau
 wůli stál, kdo stál, swau wůli padl, kdo padl.
 Zwolni nejsauce, což mohli za důwod
 dáti přímý prawé oddanosti swé,
 stálé milosti a wíry, činice,
 co by museli, ne co by wolili?
 jakáž chwála jim, a jaká libost mně
 z poslušenství takého, kdy wůle by
 jich a rozum (jeť i rozum wolení),
 neužiteční a sebe nemocni
 jsauce, bez samočinnosti slaužili
 potřebě, ne mně. Jsau tedy swobodni
 právem, aniž právě mohau winiti
 twůree swého, stwoření neb osud swůj i
 jakby předuložení snad zmáhalo
 jejich wůli, neúchranným puzenau
 wýřkem, nebo předwěděním hlubokým.
 Odboj jich jest jejich řízení, ne mé:
 předwidámli, nemá předwidání to
 moci na jich winu, kteráž jistěby
 byla stala se, i nepředwěděná.
 Tedy bez donucení a účinku
 osudůw, neb nezměnného wědomí
 mého, zhřešili, swým sobě půwodem
 jsauce w saudu swém i wolení;
 tak jsem stwořil wolnými, a wolnými
 buďte, leč se sami dadí w porobu;
 musil bych je sic w jich změníť přírodě,
 odwolati wěčný wýřek wznešený,
 nezměnitelný, jenž zřídil wolnost jich,
 oni zřídili swůj pád. Twor prwni padl

dobrowolně, sám se zkusiw, sám se swed,
padne člověk, od prwniho swedený ;
člověk tedy milost najde, onen nic.
Milosrdenstwí a sprawedlnost, to dvě
na nebi i na zemi buď sláwau mau ;
zvláště pak se stkwěj mé milosrdenstwí.

An Bůh takto mluwil, rozšel se
po všem nebi zápach ambrosiowý,
lína newýslovné nowých radostí
pocítění w blahé duchy zwolené.
Nade wyrownání Bůh Syn widín byl
přeslawný ; w něm Otec weškeren se stkwěl
zobrazený podstatně, a na božské
twáři jeho spatřina jest útrpnost,
láska bez konce, a milost bez míry ;
jižto vyráżeje k Otcí takto dí :

Otče ! laskawě jsi zawřel wznešený
úsud swůj, že člověk milost nalezne ;
budiž za to na nebi i na zemi
slaweno twé jméno nezčíslnými
swatých písní zwuky, jimiž znítí má
wúkol trún twůj wěčně blahoslawený.
Nebo má být člověk cele zahuben,
člověk, poslední, tak milé dílo twé,
nejmladší twůj syn, tak lestně swedeny,
ač ne cele bez swé winy ? Odstúp to,
daleko to odstup, Otče, od tebe,
jenž jsi saudce tworů všech, a sprawedlně
saudíš sám. Či swého cíle odporník
takto dosáhne, a twému překazí,
wykoná swau zlost, twau zmařiw dobrotu ;
neb se zpupně wrátí, do zatracení
jednak těžšího, však s pomstau nabytau,
wleka s sebau w peklo všechen lidský rod.
zawedence swé ? I zdabys sám ty twor
zničil swůj, a zahubilby pro něho,

co jsi ku své ráčil sláwě stwořiti?
 pochybná by dobrota i welikost
 byla twá, a zlehčowána snadničce.
 Jemuž twůrce weliký tak odpowí:

Synu můj, mé duše zvláštní miláčku,
 synu prsau mých! mé slovo jediné,
 maudrosti a účinná síla má!
 vše jsi mluwil tak, jak w mé jest mysli, vše,
 jak jsem já byl ustanowil od wěků.
 Nemá člowěk býti cele zahuben:
 komu wůle, spasen bud, ne z wůle své,
 ale z popřané mé jemu milosti.
 Ještě jednau jeho kleslau obnowím
 sílu, ažce zmožena, a poddána
 mrzkým od hřicha jest žádostem;
 ještě jednau, zotawen jsa ode mne,
 postaví se, w pole rowné, naproti
 smrtedlnému wrahowi, jsa zotawen
 ode mne! by wěděl, kterak křehkým jest
 po swém pádu, a že wyproštěním swým
 powinen jest mně, a žádnému než mně.
 Některé jsem sobě přede jinými
 zvláštní zwolil milostí, toť wůle má.
 Ostatek mé wolání a výstrahu
 často uslyší, by w hříšném stawu swém
 ukojili boha rozníceného,
 dokawad je zůwe milost hotowá:
 neb já oswítím jihl smysly zatmělé
 s dostatkem, a změkčím skalná srdec jihl
 k želi, k modlitbě a ku poslušenství.
 Na žel, modlitbu a na poslušenství,
 budete jedno upřímná, vždy pozorno
 bude ucho mé, a shlédne oko mé.
 U wnitř dám jim prowodnika jistého,
 saudec swědomí; kdo toho poslechne,
 dobře užitého swětla za swětlem

nabude, a setrwaje bezpečně
dojde konce. Kdo však dlauhočekání
něho, kdo dnů milosti mě zanedbá,
neokusí jich, a twrdý zatwrdí,
slepý zaslepí se více, aby kles
padl hlaub; a nad těmi se zamkne mé
milosrdenství.³⁾ Ne všemu ale jest
zadost posawad. Skrz neposlušnost swau
člowěk bezpráwně se stane newěrným,
zhřeší proti nebi swrehowanému,
božství požádá, a pozbude co měl;
neostane jemu, čím by očistil
zradu swau, a zatracen a oddán jsa
na záhubu, umře se všim potomstwem,
leč žeby se jiný našel za něho,
hodný jako wolný, kdoby přinesl tu
těžkau náhradu a trpěl smrt za smrt!
Rcete nebesa, kde tolik lásky jest?
kdo z wás podwolí se býti smrtedlným,
aby ze smrtedlné winy wykaupil
člowěka, a práw jsa spasil neprawé?
obýwáli w nebi tolik milosti?

Tázal se, než všickni nebes kúrowé
němí stanuli, a bylo mlčení
na nebi: ni zástupce ni přimluwce
neměl člowěk, tím se miň kdo odwážil
uwaliti na se winu smrtedlnau
za něho, a dáti výplatu. A teď
wšecka bez náprawy lidská rodina
měla býti zhubena, a wydána

3) Želetí jest, prawí Thyer, že Milton tak snřzil Božství swrehowané, dađa mu do úst to hrozně učenř o milosti due jednoho, po kterém se polepsřiti člowěku lze by nebylo; to Milton z tmawého, horlivého tehdejsřch časů bohosłowř do sebe wssal. Ostatně, jak swrchu praweno, wěrně Milton přsma sw. že následowal, widčřti jest u p. k Žid. I. 3., Jana V. 26., Žalm XVI. 10. a t. d.

přísnyňm saudem na smrti a pekla trest,
leč že Bůh Syn, w němžto bydlí úplnost
smilování božího, své nejdražší
prostřednictví takto obnoví a ree:

Otče! prošlo slovo tvé, že nalezne
milost člověk, milost pak by nenašla
cesty, jakkoli jí vždycky nalézá,
ona, jenžto z okřídlaných poslů twých
nejrychlejší, nawštěwuje všeliký
twor, a ke všem přichází dřiw tužby jich,
hledání a prosby? Blaze člověku,
že tak přichází; on její pomoci
hledat nemůže, jsa w hříchu zahuben,
nemaje ni rukojmě ni okupu
za se, wešken dlužný, wešken zabítý.
Wiz mne tedy zaň, já žiwot za žiwot
dávám! na mne všecken hněw se oboř twůj,
mne wiz za něho. Já proň se odřeknu
lůna twého, slože tuto nejvyšší
po twé sláwu, wolně wolím umřiti.
Nech ať pustí smrt swůj všecken na mne wztek!
zmohši mne, ne dlaho w černé moci své
bude držeti; tys dal, že w sobě sám
žiji věčně, žiji tebau, jakkoli
yni se co dlužnik smrti poddávám,
s všim, co mého může umřiti: a však
zaprawiwšihó ten dluh ty w hrobu mne
mrzkém neostawíš w kořist jí, ni dás
bydleti mé duši nepoškrwněné
s porušením na věky. I powstanu
wítězně, a přemoh wítězitele,
oblaupím jej z lupu chlubného, a tu
smrti rány zkusí smrt, a zbawená
hrotu smrteđlného klesne w potupu
Já pak u vysokém slawně powětří
jaté peklo na odiwu powedu,

na příkoru peklu, všecky moenosti
 mrákot s̄paté w okowách. Ty, potěšen
 buda, s nebe dolú na diwadlo to
 shlédneš s úsměchem, an já, žes zsilil mne,
 potru weškeré swé wrahy, posléze
 pak i smrt, a smrti kostmi zplním hrob.
 Potom se vším wybawenců zástupem
 wstauším, po vzdálení dlauhém, na nebe,
 nawrátě se, Otče, ku spatřowání
 twáři twé, w níž neostane mračínka
 hněwu twého, nébrž klid a smíření
 bude stálé: žádná přehlost na potom,
 radost bude čistá w obcowání twém!

Ustala tu slowa jeho, wlidný však
 pobled mluwil ještě, mlěkem zjewuje
 nesmrtdlnau lásku k lidům smrtdlným,
 nad niž jen se stkwěla jeho synowska
 poslušnost. Co obět, obětowání
 ráda swému, čeká wúle Otcowý.
 Diwem jato nebe všeccko, co by to
 znamenalo, kamby měřilo; než w tom
 Wšemohauci odpowí mu takto, řka:

O ty, jenž sám na nebi i na zemi
 nalezen jsi smírce lidu pod hněwem,
 Synu můj, mé potěšení jediné!
 Wiš, jak milá jsau mi všeccka díla má,
 kterak milý člověk, posléz jakkoli
 stwořený, že lúno mé a prawici
 mau proň wolím tebe zbawiti, a sám
 ztratiw na čas tebe, zachowati chci
 rod ten ztracený. Ty tedy jeden jej
 wykaupiti moha, pojmi přírodu
 jeho k swé, buď mezi lidmi člověkem
 na zemi, a staň se tělem w dobu swau,
 ze semene panny, rodem zázračným.
 Budiž hlawau pokolení lidského,

místo Adama, ač pošlý z Adama.
 Jakož všickni zhynau w něm, tak w tobě se,
 druhém štěpu, zotawí, kdo zotawen
 bude koli, kromě tebe nižádný.
 Obwiní své syny on, twá zásluha
 sejme wínu toho, kdo se odřekne
 spravedlných i nespravedlných skutků swých,
 živ jsa přestěpený w tobě, od tebe
 bera život nový. Tudy spravedlně
 člověk za člověka zadost učiní,
 snese saud a umře, umra powstane,
 powstana pak zkrísí všecky bratry své,
 spasené swým drahým životem. A tak
 láska boží zhladí pekla nenávist,
 vydadauc tě na smrt, aby vykoupil,
 draze vykoupil, co pekla nenávist
 snadno zadala, a posud zadává
 u těch, ježto danau zhrzí milostí.
 Aníž pak, kdy sstaupiw vezmeš člověka
 přírodu, twé vlastní ujma stane se;
 raději, že král jsa w blahoslawenství
 swrehowaném, Bohu rovný, jedné s nim
 požívaje radosti, všes opustil,
 aby zachowal swět cele ztracený,
 nalezen jsi býti více z zásluhy,
 nežli z rodu práwa, synem Božím, jím
 nejhodnějším býti, wic že dobrý jsi,
 než že důstojný a welký; jelikož
 láskau nade sláwu wíce oplýwáš.
 Tedy ponížiw se, budeš powýšen
 na stolici tu, i s člověčenstwím swým,
 tuto kralowati budeš wtělený
 Bůh i člověk, Boha syn i člověka,
 pomazaný všechněch král, an všecka moc
 dána tobě; panuj wždy a užívej
 zásluh swých: twé wládě všecky podrobím

trůny, knížatstva i moci, před tebou
 klekat bude každé koleno, všech, kdo
 w nebi, na zemi i w pekle bydlejí.
 Když se pak, byw s nebe w slávě čekany,
 na oblacích pokážeš, a rozhlási
 archangelé twoji strašlivý twůj saud,
 tudíž od všech wětrů žiwí, tudíž i
 mrtwí zkríšení z všech wěků minulých
 ku všeobecnému saudu pokwapí;
 takový je blahol ze sna protrhne!
 Ty, w twých swatých sboru, budeš sauditi
 lidi zlé i angely, a porazí
 všecky nález twůj, a peklo, s úplným
 počtem, napotom se zawře na wěky.
 Zatím shoří swět a z jeho pýření
 s nowým nebem nowá země wynikne,
 sprawedliwých obydlí, a po dlauhém
 sužowání tomto uzří zlatý wěk,
 zlatých plodný činů, zwítězující
 radost s milostí a s prawdau spanilau:
 tenkrát i ty složíš berlu králowskau;
 netřebatě tenkrát berly králowské:
 všecko we všem bude Bůh. — I klanějte
 bohowé, an proto vše chce umříti,
 klanějte se Synu, ctíce jej eo mne!

Ledwa skončil Wšemocný, i ozwalo
 radostným se křikem množství Angelů,
 hlasitě, — bylť počet jejich nezčíslný;
 sladce, — bylyť hlasy Blahoslawených;
 znělo nebe plésáním, a Hosana
 hlučné naplnilo blahé krajiny.
 Hluboko a pokorně se před obau
 trůnem sklánějí, a w počtě oslawné
 na celinu nebe wěnce metají,
 kwětem milosti a zlatým prowité
 kwětem nesmrtdlné milosti! jenž byl

druhdy w ráji podlé stromu života
zakwétal, než brzy pro pád člověka
w nebe přenešen, kde prvé rostl, i ted'
swůj má zrůst i kwět, a stíní wysoce
nad pramenem života, i tamto, kde
řeka blaženosti, nebes u prostřed,
walí kwitnicemi elysijskými
mok swůj ambrowý: tím nikdy wadnaucím
kwětem blaženci swé stkwělé kadeře
zkrášují, a prowíjejí paprsky.
Nyní, zedranými wěnci postlaná
hustě, jasná podlaha, jenž bleskem se
podobati zdála k moři z jaspisu,
usmála se čerwcem růží nebeských.
Owěnění znowu harfy uchopí,
harfy wèkozwučné, taulů na způsob
s beder jich se třpytící, a s přístupem
sladkým synfonií libých rozhodau
swatý zpěw, a plodí rozkoš welebnau.
Zpívá celé nebe, celé jeden jest
sauzwuk. Takowátě swornost w nebesích.

Tebe, Otče, opěwali nejprvé,
wšemohaucí, nesmrtdlný, nezměnný,
neskončený, wěčný králi! tworů wšech
půwodce, žídlo swětla, sedící
newidědlně, prostřed slawné jasnoty
nedostupném na trůnu; i také kdy
úplnau swých blesků záři přitníwáš,
a skrz mrak, jenž jako schrána swítící
wúkol obestírá tebe, prohlídá
jasnem náramným twá šerá obruba:
přece slnau nebesa, a Serafi
nejjasnější nesmějí se blížiti,
až kdy přisloní swé oči křídla.

Tebe potom pěli tworů prwoto,
Boha podobenstwí, jednorozený

Synu! w jehož obličejí patrném,
 bez mraku jsa widitedlný, stkwěje se
 Otec všemohauci, jinak nemoha
 spatřen býti od stwoření žádného:
 w tobě sláwy jeho bydlí wyrytá
 jasnost, w tobě odpočívá přelitý
 velký jeho duch! Skrz tebe učinil
 nebe na nebi, a moci všeliké
 jeho skrze tebe dolů zapudil
 wypínající se mocnárstwa. W ten den
 nešetřil jsi strašných hromů otcowých,
 ani plamenného wozu zastawil
 kola, pod nimiž se nebes otráslo
 wěkostálé ztwrzení, ans po šjích
 jezdil pomateným wojskům angelským.
 Tebe, když jsi od stihání zpět se bral,
 welebili twoji křikem hlasitým:
 Synu přioděný silau Otcowau,
 k hrozné pomstě jeho nad nepřátely;
 ne tak nad člověkem, skrz ně padlým; jej,
 Otče slitowání, Otče milosti!
 nesaudils tak přísně, nébrž mnohem wíc
 přilnul k milosrdenstwi. I jedwa pak
 jediný a drahý Syn byl úmysl
 shledal twůj, že křelického jsi člověka
 nesaudil tak přísně, nébrž mnohem wíc
 přilnul k milosrdenstwi, i hned, by twau
 hněwu zkrotil prechliwost, a skončil boj
 mezi dobrotau a sprawedlností,
 zjewný na twé twáři, — newšimaje si
 blažení, w němž seděl druhý po tobě,
 obětował sebe na smrt, za winu
 člověka. O bezpříkladná milosti!
 milosti jen w Bohu možná! zawítej
 Synu Boží, lidu wykupiteli,
 budiž jméno twé mi hojným napotom

písně předmětem, vždycky harfa má
k chváie Otce twého připoj chválu twau.

Takto nad okrskem hwězdným, w nebesích
s radostí a chwalozpěwy trávili
chwile blažené. W ty doby na pewném,
tmawém této swěta spausty okruhu,
jehož wydutost je schránau switících
kaulí uzavřených w ní, a za hrázi
Směsici, a wpádům staré mrákoty,
Satan přistaw kráčí. W dáli okruh byw,
w blizce celina jest neobmezená,
tmawá, bohopustá, diwá, průchodná
strachům noci bezhwězdné, a hrozícím
wěčně bauřkám hlučné wúkol Směsice,
nelaskawý nebe pás! krom strany té,
kteráž, od náspů že nebes dalekých
slabau záři blyskawého powětří
béře, hlasnau bauří méně bita jest.

Tuto kráčel Satan polem obširným,
jak kdy sup, jenž, wylíhnut jsa na sněžném
hřbetě Imausu, 4) s nímž bludný mezuje
Tatařin, se z prázdne lupu končiny
stěhuje, chtě brawokrmných po stráních
jehně uchwátit neb kúzle ssající,
letí k zdrojům Gangesa neb Hydaspu, 5)
toků Indických, a chvíli meškaje
w letu, padne náhle na Serikanské
holopusté planiny, kde Chinez swůj
třtinný, wětrů dchem a wesly, pudí wúz :
tak w tom wichrobitném kraji samotný
wzhůru dolů těkal, lupu pilný wrah,
samotný, i nebylo tu naléztí
žádného, ni žiwého, ni mrtvého

4) Wrech w Asii, díl pohoří Kankasa, nyní Mustag nazwaný

5) Dvě řeky Indie východní.

tworu; tenkrát žádného, než napotom
 marná všeliká a pomínutedlná
 wěc sem wzhůru, na wzor powětrných par,
 wystaupila od země, kdy lidská břich
 díla nadul marností: i všeliká
 marná wěc, i všeliký, kdo u wěci
 marné zakládá swau wšecku naději
 sláwy, wěčné pochwaly, a blažosti
 w tom neb onom žiwotě; tu každý ten,
 jenžto na zemi swau bráwal odplatu
 za krvawé powěry a horliwost
 slepau, prahna lidské chwály dosíci,
 hodnau béře mzdu, tak prázdnu, jako jsau
 činy jeho: wšecko nedokonalé
 dílo přírody, a vše, co nezdárné,
 nedošlé a potworné a zvrhlé jest,
 sem se s země zabírá, a na prázdno,
 ažby zahynulo cele, těká zde:
 ne, jak sní se mnohým, w blízkém měsíci;
 jehoť pole stříbrná jsau příbytkem
 swatým zwolencům, neb duchům prostředníu
 mezi angelskau a lidskau rodinau.
 Sem, zle spátých dcer a synů zplozenci,
 z wěku starého se octli obrowé,
 s swými skutky marnými, aè slowútní;
 Babelu též stawitelé na plani
 Sinear; i tu by s marným úmyslem,
 kdyby z čeho bylo, Babel stawěli.
 Jiní přišli po různu: ten co, by jmáu
 za boha byl třestík, w Etny plápol se
 Empedokles swrhl, a ten co do moře,
 chtě se kochať elysiem Platona,
 skočil Kleombrot, a jiní nedošleci,
 paustenníci⁶⁾ blbowé a fráteři,

6) Jako celý tento ráj hlupců, wzatý z Orlando furioso, chuti

černí, bílí, šedí, i s swým šeydérstwím.
 Tu ti putují, co na Golgatu šli
 hledat mrtwého, jenž žije w nebesích :
 též i ti, co, aby ráj jich neminul,
 před smrtí se přestrojují bláznově
 w hábit Dominikůw nebo Františkůw ;
 bludné tí i stálé hwězdy míjejí,
 míjejí i krišfálowau oblohu,
 od jejížto wáhy chwění slowútné
 hwězd, i prwotní jich hnutí pochází. 7)
 Již je swatý Petr nebes u wstupu
 čekat s klíčem widí se, již nohy swé
 stawí na nebeské brány práh, kdy ai!
 prudká wichřice, se strhši s obau stran,
 zamete je příčmo, deset tisíc mil,
 do powětří zcestného. Tu widěti
 kuklí, hábitů a kápi zedraných
 třepati se caparty, i s těmi, kdož
 nosí je, pak ostatky a růžence,
 rozhřešení, pásky, hule, odpustky
 hříčkau wětrům. Wše to wichrem smetené
 letí za swět daleko, w limb rozlehlý,
 známý hlupců rájem, jenžto neneznám
 mnohým potom byl, teď pustý, nelidný.
 S tau se kauli tmawau potkal w dráze swé
 wrah, a dluho putowal, až posledně
 záře dnícího se swětla na rychlost
 k sobě obrátí mdlé jeho kročeje ;
 uzří zdaleka stroj stupňů spanilý

přewrácené onoho času, tak i ten chatrný wýpad na Římské nábožen-
 stwí, wášniwé tehďáz obau stran nenáwisti, (ač že to obojí tak wzne-
 šené básně daleko nehodné jest) laskawý čtenář připsati a za toli-
 kými spíšu toho ctnostmi jednau neb druhau wadau jeho neurážeti
 se žádá.

7) Podlé starého hwězdářstwí.

strmět ku nebeským náspům vysoko.
 Hlawiny, ač nákladnější, zdály se
 dilo brány královského paláce,
 zdobné brilantovými a zlatými
 swislemi; a východními perlami
 zhusta jiskřila se wrata, jakově
 wyobraziti jest nelze na zemi,
 wzorem žádným, ani štětkau stinící.
 Po takovém widěl Jakob žebříku
 sstupowať i wzstupowati Angely,
 jasné strážců zástupy, kdy Esaua
 utikaje w Padan Syrskau, w poli Luz
 usnul širým pod nebem, a procitív
 ze sna, zwolal: Tutě brána nebeská!
 Každý stupeň obsahowal tajemství.
 Aniž stáli wždycky, nébrž zdwižení
 časem k nebi mizeli, a zpodem se
 dulo, z jaspisu a perel tekutých,
 moře stkwaucí, přes které, kdo přichází
 s země, plawí se, neb že ho přeprawi
 Angelé, a neb že prudce u woze
 letí, od ohniwých hřebců taženém.
 Nyní stupně dolů byly spuštěny,
 by se lehkým vstupem dráždil wrah, neb by
 tíže nesl swůj wýhost z brány blahosti:
 přímo proti niž se zpodem otwírá,
 právě nade ráje sídlem blaženým,
 cesta dolů k zemi, cesta prostranná,
 prostrannější mnohem, než ta napotom
 přes Sion, neb onano, ač široká,
 přes zaslíbenau, tak milau Bohu zem,
 kterauž, nawštěwující ten šťastný lid,
 Angelowé jeho sem tam s poselstwím
 zhusta chodili, an Pán swůj obzvláštní
 naň měl wzhled, tam od Panca, kde swůj má
 Jordán znik, až k Bersabě, kde swatá zem

hledí k Egyptu, a mezem Arabským.
 Taký otvor widín jest, kdež dána hráz
 tmám, jak ta, co dána dutí mořskému.
 Nyní Satan, stoje zpodním na stupni
 schodů zlatých, jdaucích k bráně nebeské,
 na důl pohlédne, a náhle s úžasem
 uzří swět ten celý. Jak kdy wyzwědač
 mrákotau a pauští s nebezpečnstwím
 chodiw celau noc, teď w milém úswitě
 na obwýšné hory témě doleze,
 odkud oko jeho náhle wýhlídku
 najde dobročinnau w cizi kterýs kraj,
 uwiděný poprwé, neb w nějaké
 slawné hlawní město, ryčně ozdobené
 cimbuřím a wěžemi, jež, wstupuje
 z hory, slunce swými zlatí paprsky:
 takowým, ač nebe wídal, diwem jat
 zloboh jest; než wětší jat on záwistí,
 wida swět ten celý w kráse takowé.
 Wúkol popatří (a mohl, jsa wysoko
 nad oponau walnau dalekostinné
 noci) ode wáhy⁸⁾ strany wýchodní
 k raunné hwězdě, přes moře co Atlantské
 Andromedu za půlnebe unáší:
 potom zhlédne na šíř k úhlu od úhlu;
 nedleje pak déle, přímo do prwní
 swěta končiny se na důl wysuje

8) Wáha, jedno z dwanácti znamení nebeských, stojí naproti skopci, tak že kdy ona vychází, tento zapadá. Prawí se, že Andromedu nese: proto, že toto zhwězdění na wzor ženské osoby nad skopcem se předstawuje, a on tedy zapadaje widí se nositi Andromedu do Atlantských zálivů — do welikého moře západního přes okolek obezření. Od úhlu k úhlu, to jest od půlnoci k poledni, jenž se širokostí země nazývá, protože staří o zemi od wýchodu k západu wíce wěděli, než od půlnoci k poledni; toto délkan, ono šíř zowance. Newton.

letem pospěšným, a křiwau krautí se
 dráhau, čistým, mramorowým powětřím,
 pohodlně, skrz nezčíslné množství hwězd,
 z dále hwězd, a z blízka swětů jinakých,
 swětů jinakých, neb blahých ostrowů,
 nápodobných Hesperidským zahradám ⁹⁾
 druhdy slawným, s polinami šťastnými,
 doly kwětnými a háji; ostrowů
 třikrát blažených! než jakým blažencům
 sídlem byliby, tím nemešká se teď.
 Předewšemi zlaté slunce, podobné
 k nebi bleskem nejwíce, jest wábilo
 oko jeho: tam se letem uchýlí
 skrze čistau oblohu: zda nahoru,
 čili dolů, ku středu či zástředně,
 trudno říci. Došel, kde to welebně
 swětlo podál sprostším hwězdám hromadným,
 které královskeho jeho od oka
 chowají se w zdálenosti powinné,
 zasílá swau záři; ony wedauce
 hwězdné plesy do počtu, jenž působí
 roky, měsíce a dny, se okolo
 utěšené lampy jeho pospěšně
 točí hnutím rozličným, neb od jeho
 magnetowých točeny jsau paprsků,
 mile zahřiwajících wes mír, a w část
 každau proniknutím milým lučících
 newiděně newiděnou moc i w hloub;
 tak se diwný dostal jasnu jeho stan.
 Tauto přistal zloboh; wada, jakowé
 nikdy posud na slunečním okrsku
 nespatriili hwězdáři skrz sklené swé

9) W nichž zlatá jablka od hrozného draka hlídána byla. Nazýwaly se tak od Hespera (Vespera) t. večera, protože na západ,
 jako pod večerní hwězdau ležely, dostawše se za podíl třem de-
 rám jeho, ježto Řekům *Hesperides* slauły. Suad Kanarské ostrowy.

nastroje. I bylo, kdežto stanul on,
 místo aewymlawně jasně nad wesken
 této země kow, a drahé kamení.
 Částky ne sic rovné, ale zároveň
 napojené swětlem paprskujícím,
 jako žeřawé jest ohněm železo :
 kowli, zlato se a čisté stříbro zdá ;
 kámenli, byl karbunkul, neb chrysolit,
 rubín, nebo topaz, aneb oněchno
 dwanácte, co na prsau se swítlo
 Aronowi: též i kámen, widěný
 často w mysli raději, než w jistotě,
 kámen ten, neb jemu podobný, co tu
 dole mudrci tak dlauho hledali
 darmo, ač že uměním swým mohútným
 létawého wízi Herma, ¹⁰⁾ ač že sám
 Proteus ¹¹⁾ starý, u wšelikau proměnný
 podobu, jim wywołaný z jezera,
 wyjewi se w prwotní swé způsobě.
 Jaký diw, že pole tu a krajiny
 wyzíwají samočístau žiwnau moc,
 řeky picím plynau zlatem, jedním kdy
 tknutím mocným slunce, arcichymík ten,
 z také od nás dálky skrze wlhkosti
 zemských smíšení, jest mocen wywěsti,
 tuto w tmách, tak mnohé wěci přestkwostné,
 barew spanilých, a wzácných účinků ?
 Tutě nowých wěci drahně s úžasem
 spařil dābel bez zshnutí; w šír a w dél
 walnau oko neslo, neboť wýhledu
 nekryly tu zāwady ni stínové ;

10) t. j. ruř.

11) Bůh mořský, který se do wšeliké způsoby proměnití uměl.
 Opět wýstřelek wšeobsahující známosti Miltonowy, gakkoli tuto ne-
 wčasně!

samé bylo výsluni, jak w poledne,
 kdy swé slunce ohně ssílá s rovníku,
 tak vystřelowały jeho paprsky,
 přímo do hory, že wíkol z temných těl
 nikde nešli stínové, a powětří,
 čisté nad míru, zrak jeho sílilo
 ku poznání nejdálnějších předmětůw.
 Brzy podal welebného postawu
 zoči Angela, jež w slunci zřel i Jan: ¹²⁾
 tělem obrácený, jednak s nezkryta
 stálťe jasností; leb jeho wěncowal
 zlatý ze slunečných birét paprsků,
 nenejasněji mu wíkol lopatek
 pěknokřídých, chwějice se, plynuly
 kadeře. Jej wážná jakás městknala
 výprawa, neb rozjímání hluboké.
 Rád byl mrzký duch, že daufal najiti,
 kdoby zprawil putující jeho let
 k ráji, člověkowu sídlu blahému,
 konci dráhy swé, běd našich počátku.
 Dříwe jednak jal se změnit' způsob swůj,
 býť chťe prost wši nesnáze a meškání.
 A tu se co panie Cherub ukáže,
 ne jak z prvních jeden, z twáři nieméně
 jeho smálo nebeské se jinoštwí;
 taktě přetwořen byl dobře. Pod wěncem
 wlasý jemu splýwající w prstěnkách
 hrály po lících; měl křídla sličnými
 zdobná barwami a zlatem skropená.
 Raucha na spěch wykasal, a podpíral
 uctiwé swé kroky hůlkau stříbrnau.
 Nemohl, aby slyšen nebyl, kráčetí:
 angel jasný, tiché slyšaw kročeje,
 obrátí swůj paprskowý obličej,

12) w Zjew. XIX. 17.

po sluchu; a tudíž poznán od wraha
 Archangel jest Uriel, jeden z oněchno
 sedmi, jižto Hospodinu přítomni
 jsauce, stojí trůnu jeho nejbliže,
 čekajíce rozkazů, a oči jsau
 jeho zblíhající všeecka nebesa,
 nebo snášejíci dolů na zemi
 kwapné wzkazy jeho, přes sucho i řnok,
 po moři i zemi. Přijda dí mu wrah :

Uriele ! neb ty z duchů oněchno
 sedmi, jižto před twáří a před trůnem
 Boha w jasné stojí sláwě, první jsi,
 zwyklý prawau vůli jeho wznešenau
 zwěstowati po všech nebe wýsostech
 synům jeho, žádostiwým zpráwy twé :
 tu i podobným tě jistě úřadem
 ráčil poctiti, bys, okem jeho jsa,
 toto nové tworstwo wůkol prohlízel.
 Newýmluwná tauha zřít a poznati
 všeecka díla Páně, zvláště člověka,
 jeho potěchu a miláčka, an proň
 všecky tyto wěci zřídil podiwně,
 wábila mne putowati z Cherubůw
 kůru, o samotě : jasný Serafe,
 powěz, na které z těch kaulí switících
 člověk stálé sídlo má, či stálého
 nemá sídla, něbrž z těchto switících
 kaulí na každé mu wolno bydleti ?
 kdež ho najdu, bych buď s tajným úzaseu,
 buďto s podiwením zjewným widěl jej,
 jehož swěty nadal twůrce weliký,
 na kterého splýwá tolik milostí,
 bych jak w něm tak we všech wěcech stwořených
 oslawowal všeho míra půwodce,
 jenž swé wrahy práwě swrhl do pekel
 nejhlubších, a k naprawení ujmy swé

stvořil tento nový blahý lidu rod,
k službě lepší; maudrýť ve swých cestách Pán!

Takto mluwil ošemetnik pokrytè;
podvodit' jak člověka tak angela
licoměrnost, zloba jedna chodící
newiditedlná, leč Bohu samému,
z jeho vůle, na nebi i na zemi:
často bdívá maudrost, jednak usnauci
nedowěra u wrat jejieh, sprostotě
swěří stráž, an dobrota tu zlého se
nebojí, kde k zlému není podoby.
Taktě zklamán Uriel, duch nad všeccky
bystrooký w nebesích, a vládař nad sluncem,
kterýž na klam podwodníku mrzkému
w upřimnosti swé tak odpověděl, řka:

Sličný angele, twá tauha, wedauci
ku poznání božských děl, a k slaweni
působee jich welkého, ne hánliwým
slauti může wýstupkem, ba chwály jest
hodna, ač to podobá se k wýstupku,
žes sem s nadwětrných se bytů zabral sám,
aby na swé oči zřel, co jiní snad
w nebi podlé zpráwy znají toliko.
Diwní zajisté jsau jeho činowé,
milo všeccky znáti, hodno nositi
s radostí je všeccky w živé paměti.
Které však se udá mysli stwořené
pochopiti počet jich, a maudrost tu
neskonalau, kteráž způsobiwši je
pookryla příčiny jich hluboko?
Widěl jsem, jak na hlas jeho shlukla se
hmotná swěta látka, spausta nesličná:
uslyšela směsice, stál litý jek,
stála neskončenost jatá mezemi:
až kdy kázal druhé, prehla temnota,
swětlo prohlédlo, a z neřádu byl rád.

Kwapně na své stání tekly zmatené
 živly, země, voda, větry, ohňové,
 vzhůru vynikla třešť nebe nadvětrná,
 oživená wzory rozmanitými,
 jenž se skaulily a byly hvězdami
 nezčíslnými, jakž tu vidíš točit se;
 každá své má místo, každá svůj má běh;
 sám ten wesmír kolem vůkol obchází.
 Shlédni! kaule ta, co swití z strany k nám
 světlem odtud obráženým toliko,
 země jest, byt člověkůw, a světlo to
 její den, sic ji co druhau půlkauli
 nocby zastírala; měsíc sausedský,
 (tak zow naproti tu hvězdu spanilau,)

w tmách jí přispíwá, svůj oběh měsíčený
 skonawaje wždy, a obnowuje wždy,
 nebes u prostřed, a světlem půjčeným
 naplňuje potrojný svůj obličej,
 roste, ubývá, a zemi zjasňuje,
 brání noci bledým panováním svým.
 Místo to, jež ukazují teď, jest ráj;
 hřdlo Adama, ta clona — jeho stan;
 cestau nezablaudíš tau, mne wolá má.

Děw se obrátil, a Satan nízko se
 ukloně, (jakž vyšším duchům w nebi zvyk,
 kde své šetrnost a pocta práwo má,)

odpuštění wzal, a k zemským krajinám
 s Eklíptiky, zdárnau hnán jsa naději,
 dolůw příkrým letem kwapil wiruje,
 až pak doletěl byl wrehu Nifatu. ¹³⁾

13) Hora na pomezí Armenie, nedaleko wrehowiště Tigra řeky,
 rájkož nasvědčuje Xenophon ze zkušení. Básně dává přistati Satanu
 na ten wrch, proto že s Mesopotamií hraničel, do které nejlepš spí-
 sowatelé ráj kladau.

Zpěw čtvrtý.

Na uzření ráje Satan zmatil se náruživostmi všelikými, zlořečí slunci, proklínaje Boha i sebe, a utvrzuje se u předscwzetí zločinstwa. Opsání hory, na které byl ráj. Satan přescočil hradby ráje, proměnil se w krkavce, a usedl na stromu života. Obraz rozkoší rájských. Satan wida Adama i Ewu, dívá se jim, a dowědíl se z jich rozmluwy, že strom wědomosti byl jim zakázán, ukládá způsob zkušně jich, aby okusili zakázaného ovoce. Uriel, ředitel slunce, oznamuje Gabrielowi, strážníkowi ráje, že widěl podzřelého ducha putujícího po novém světě, Gabriel připowí vyšetríti jeho. Noc. Adam a Ewa rozmluwivše jdau na odpočínutí. Jich modlitba večerní. Opsání jich stánku. Gabriel rozsílá po zahradě stráž noční. Zefon a Ituriel najdau w stánku kníže čertůw, an w způsobu žáby Ewě spěcí w ucho sny dmyšc. Satan protiwi se Gabrielu a do pátky se hotuje; než naposledy, přestrašný znamením na nebi, utká z ráje.

Ó, by nyní zazněl hlas ten výstražný,
 jenžto proroku zněl mocně na nebi
 w zjewení, 1) kdy drak, jsa swržen po druhé,
 přišel zuřiwý se pomstit nad lidmi,
 běda země obywatelům! ach, snad
 časně wystražení jsauce o přísti
 wraha tajného, by prworodiči
 naši ušli, blaze ušli smrtedlným
 jeho úkladům: neb nyní ponejprw
 Satan, nyní, rozpálený wzteklostí,
 na zem staupil, swoditel, pak žalobník

1) Zjew. Jana XII 12.

lidské rodiny, by pomstil na křehkem,
 na newinném člowěku swé porážky
 w prwním potkání, a pádu do pekel.
 Jednak nepotěšený swé prospěchem
 dráhy, smělé jakkoli a daleké,
 aniž maje k chlubení se přičiny,
 začal proklatau swau zlost, jenž porodu
 blízka jsauci, nyní zmítá se a wře
 w hrudi jeho bauřliwé, a na něho
 zpátkem naléhá co nástroj däbelský.
 Strach a nejistota hněte neklidnau
 jeho mysl, a bauří ze dna peklo w něm,
 (neboť peklo w sobě nosí, okolo
 něho peklo jest, a o krok jediný
 nemůž pekla dál než sebe utéci
 změňnau místa) budí w něm ted' swědomi
 spěci zaufalost, a budí pomnění
 hořké, čímť byl, čím jest, čím býti má,
 horším : sůhář horši muka horši čin.
 Časem na Eden, jenž nyní rozkošně
 padá wůči, upře smutné oko swé,
 časem na nebe a slunce, plným ted'
 bleskem swítící s swé výše polední :
 potom rozmýšleje mnoho dí, a lká :

Ó, 2) jenž sláwau uwěňčené náramnau
 shleduješ, co samowládec, podobné
 bohu této swěta spausty, před jehož
 pohleděním wšecky hwězdy zkrývají
 umalené hlawy swé ; i wolám já
 k tobě, jednak nepřátelsky, jmenem tě
 zowa, slunce ! bych ti řekl, jak newražím
 na twau záři, že mi w pamět uwodi,
 s jakého jsem stawu spadl, jak slawným byl,

2) Když Milton nejprwe hodlal ze ztraceného ráje smutnau hru učiniti, byly tyto werše jí za počátek.

vyšším nad tebe, až pých a zpupnost mne
 horší swrhla w nebi wálejšího
 proti nebes králi swrchowanému.
 Ach, a proč ? i nezaslaužil odměny
 na mně takové, jenž w tom mne, co jsem byl,
 stwořil důstojenství, nepředstíraje
 nikdy dobroty mi swé; a netěžká
 byla služba u něho. Co mohlo být
 snazšího, než chválu jemu vzdáwati?
 w malau odplatu; a díky činiti,
 díky powinné! než u mne všecko se
 dobro zwrhlo w zlé, a zlobu zplodilo;
 wzdwižen jsa tak vysoko, jsem hanbil se
 z pokory, a mněl, že wýš jsa o stupeň
 budu nejvyšším, a w okamžení prost
 dluhu nesmírného neskončených děk,
 jež wždy zplácti a wždycky dlužným být
 bylo břemenné; i zapomínal jsem
 to, co od něho jsem bral, a nepomněl,
 že se znáním k dluhu dlužnau nestáwá
 wděčnost, nébrž zplacuje, jsauc pojednau
 powinna i prosta: jakéž břemeno?
 Ó kéž mocný osud jeho určil mne
 nižším kterýms anjelem! toť zůstal bych
 blaženým, a nebyla by zbudila
 pýchы we mně neskončená naděje.
 Wšak, proč ne? — i mohltě wládce některýs
 rovně welký pnauti se, a na swau mne
 potáhnauti stranu: jednak wládcowé
 jiní, rovně welcí, předce nepadli,
 nébrž nepohnutě stáli, wnitř i wně
 zbrojni proti pokušení každému.
 Měls ty rovnau státi wolnost, rovnau moc?
 Měl: i na kohož, a nač ti naříkat,
 nežli nebes na lásku, všem zdílenau
 zároveň? i budiž tedy prokleta

láska jeho, jelikož mi stejná jest
 nenávist i láska, obě věčnými
 trýznice mne mukami. — Ne! buď ty
 proklet sám, že proti jeho vůle tvá
 wywólila, čehož pyká spravedlně.
 Nastojte, já bídný! kam se uteku
 před hněvem a zaufalosti nesmírnau?
 kam se wrhu koli, všudy peklo jest;
 sám já peklo jsem, a w nejpropastnější
 hloubi propastnější hloub se otwírá,
 pohltit mne hrozící, tak hrozná, že
 peklo kázně mé jest nebem proti ní. —
 Ustaň jednau, ustaň! achi, co žádného
 není želu místa, není milosti?
 Kromě poddání se, není žádného!
 Toho slova pak mi pýcha zbraňuje,
 zbraňuje mi bázeň studu před duchy
 dolními, jež jinau chlaubau, jinými
 sliby, nežli poddáním se, zawedl jsem,
 wynášeje se, že sobě podrobím
 Wsemocného. Nastojte, což newědí,
 jak té marné chlauby trpce zakauším,
 jaký zármutek má střewa kormauti,
 když se před mým w pekle trůnem sklánějí;
 korunau a berlau strmě vysoko
 upadám tím hloub, jsa jedno nejvyšším
 w bídě; takowau má pýcha útěchu!
 Buď to však, že bych se mohl pokati,
 buď, že z milosti swůj prwní miti staw:
 ó, jak brzy zas by mysl vysokau
 wýsost zbudila, jak brzo k tomu se
 neznala, co licoměrná přísáhla
 poddanost! a učiněné w bolesti
 sliby napotomni wydáwalaby
 zwúle za wymušené a neplatné.
 Jakez pak tam smíření, kde smrtelná

wášeň ránu zaryla tak hlubokau ?
 Toť by mne jen w horší wrhlo poklésku,
 w težší pád ; toť drahá kaupě bylaby,
 dvojí za bolest tak krátké úlewy.
 O tom wí můj trestatel, a protož on
 tak je vzdálen od podání pokoje,
 jako od prošení já. Ai tedy již
 po naději weta! místo wyhnanců,
 místo wyhostěnců nás si utvořil
 nové milostniky, lidský rod, a proň
 tento swět. Pryč tedy naděje, pryč ty
 hrůzo s nadějí, i ty hryzaucí
 swědomí! vše dobro pro mne ztraceno!
 Nuž ty zlo buď dobrem mým! skrz tebe já
 zdělím aspoň panství s králem na nebi,
 skrze tebe víc než z půle powládnu,
 jakž to hrzy lid, i tento pozná swět.

Takto mluvě tměl se wášní wšelikau
 w twáři, lněwem, záwistí a zaufáním
 třikrát změněné, což jeho strojený
 škaredilo obličej, a zrazen byl,
 jestliže naň které oko patřilo.
 Prázdnýť jsau tak mrzkých náruživostí
 mysli nebeské. To znamenaje wrah
 utajil swau bauři klidem powrchním.
 Strůjce lsti! jenž prwní byl, kdo swatosti
 pod příkrowem podwody se zanášel,
 ukrýváje hlubokau swau zlost a mstu.
 A však nebyl s to, by wystraženého
 zklamal Uriela; onť jej okem swým
 na důl prowázel, a widěl Assyrské
 na hoře³⁾ jej w zasmušení, w jakowém
 nehodí se býti duchu blažšimu:
 widěl plaché twáření a powahy

3) Nifatč, o něž swrchu.

jeho wzteklé, mnějíciho sama se
 býti, neznamenána a nezřena.
 Odtud zdvihne se a táhne nepřítel
 k mezem Edenu, kde utěšený ráj,
 w blízcce ted', swým zelenitým obwodem
 wěneuje, co polní twrzí, planité
 témě příkré pustiny, již srstnaté
 boky peřestým a diwým obrostlé
 hauštím brání dostupu: a k temeni
 pnau se w kolmau wýši stíny nádherné
 cedrů, jedlí, sosen, rozsochatých palm,
 wstupujice řádně, stíny nad stíny;
 sličné lesní diwadlo! a nad wrchy
 jejich strmí náspy ráje zelené,
 daleká nás wšechněch otcí wýhlídka
 na nízinu panstwí jeho okolní!
 Wýše náspů stála řada okrauhlá
 stromů wzácných, pěkným těžkých owocem,
 zlatým owocem i kwětem pospolu,
 sličným měňawostí barew žiwaucích,
 na něž swými radostněji lučilo
 slunce paprsky, než na spanilý mrak
 západní, neb mokřý luk, an zemi hůh
 deštěm porořuje. Tak byl milostný
 onen kraj! Tu za čistějším čistějším
 powětří mu wane wstřie, a do srdce
 dýše zdárně jarní znik a potěchu,
 hodnau k zapuzení wšeho zámutku,
 jen ne zaufálosti. Měkci wětřici,
 wonnýmí chwějíce křídly, strásaji
 zápach kwítkový, a šepci, odkawad
 nabrali té balsámowé kořisti.
 Jak kdy tēm, kdož oplynuwše Naděje
 předhoří, i Mozambik 4) ted' minuli,

4) Aužtlabí mezi jihowýchodním pomořím Afriky a ostrowem Madagaskarem.

po moři, sewerowzechodní wětrowé
s bíchlů Arabie šťastné kořených
zawíwají libě wůni Sábejskau; 5)
dlauhá plawba, ale samým mila jest
meškáním, a drahně mil, jsa libé rád
wůni, starý Okean 6) se usmívá :
tak tu městknały ty wonné sladkosti
wraha, tráweninu jích, aě libost w nich
wětši měl, než w dýmu rybím Asmody,
jímž, aě rozkochaný, hnán jsa od choti
Tobiašowce, k swé škodě, z Medic
utekl do Egypta, kdež i swázán jest. 7)

Nyni pod ten diwoký a strný chlum
přišel Satan zdauhawè a w myšlénkách :
dále nemolil jíti; hustè spletené
jako w jednu křowinu, tu zrostliny,
chamradí a chrastí, wšecku zamátly
cestu ělowěku i zwěři chodící.

Jedna byla brána, slunce na východ,
z druhé strany; kteréž wida Arciwrah
pohrdl vstupem příslušným, a z potupy
skokem lehkým přes weškeren vysoko
skočiw chlum i hradbu náspů nejvyšších,
stanul w ráji. Jako laupežný kdy wlk,
jejžto pudí hlad se hnáti po lupu,
počihaw, kde pastěrowé stáda swá
zawírají wečer w polní stawadla,
w bezpečnosti skočí lehce w olradu :
neb jak zloděj, chtěje měšec zlaupiti
některému sausedskému boháči,
podstatněli dwěře, pewně zawřenè
záworau i zámky, brání útoku,

5) Sába město w Arabii šťastné, na kadidlo bohaté.

6) Moře, pod twárností boha wyosobené.

7) Wiz Tob. XIII.

dobude se oknem, nebo skrze krow :
 tak se do owěince Páně prwní ten
 dobyl krádce weliký, tak po něm se
 dobývají ještě jeho do církwe
 nájemníci mrzeí. Potom wyletěw,
 na žiwota stromě, stromě u prostřed
 ráje, co jich rostlo koli, nejwyšším,
 sednul krkawcem ; a však on žiwota
 tudy nezískal, ba i žiwým smýšlel smrt :
 aniž pomněl, ano w stromu žiwotní
 byla moc, a užil toho k wýhlídce
 toliko, co bywší lépe užito
 neslo nesmrtedlnost. Taktot málo kdo,
 leda Bůh, zná cenu dobra před sebau ;
 dobra nejlepšiho zlé neb chatrné
 býwá užití. — Tu s nowým úžasem
 wše, co smyslům lidským lahoditi můž,
 widí w úzkém prostranstwí, sklad přírody
 weškeré, ba wíce — nebe na zemi !
 Byltě rájem Páně blahoslaweným
 tento sad, byw na wýchodě Edenu
 štípen od něho. I táhl Eden se
 od Aurany ⁸⁾ na wýchod až k králowským
 wěžím Selewie ⁹⁾ welké, stawené
 Řeckých od králů, kde před tím dralně let
 obýwali w Telasaru Edenští.
 W tomto kraji libém Pán swau libější
 zdělal zahradu ; tu z země plodisté
 kázal růsti štěpům druhů rozličných,
 zabývajícím i zrak, i čich i chuť.
 U prostřed pak wšech jich stál strom žiwota,
 walný, kwětný plodem ambrosiowým

8) Jinak Haran, hlawní město w Mesopotamii.

9) Město na břehu řeky Tigris od Selewie stawené, kterýž
 po smrti Alexandra Welikého nad zemí Syrskou kralował.

z zlata rostlého, a blízko žiwota
 naše smrt, strom wědomostí wyrostal,
 wědomosti dobra, draze kaupené
 za wědomí zlého! K straně polední
 tekla skrze Eden řeka široká,¹⁰⁾
 běhu neměníci, něbrž skrze chlum
 kostřbatý prošla, zpodem zhlcená.
 Bůh tu horu ohradě swé za základ
 zwršil bystrým nad praudem; ten z části swé
 ssaný libau žízni kypré od země
 wystupuje w swíži pramen, stružkami
 sádek milý zapojuje mnohými;
 potom sjednotě se padá strminau
 toku w náručí, jenž teď se z průduchu
 mráкотného vyskýtá, a napotom
 rozdělený w čtyry walná ramena
 plyne na různu, a mnohá prochodí
 slavná králowstwí a kraje, o nichžto
 nemístná tu spráwa; lépe ličiti,
 (uměnili s to,) jak z safírowého
 wrchowístě řeřabaté potůčky
 zlatém po písku a perlách východních,
 walice se labyrinty bludnými,
 pod stinnými odry plynau nektarem,
 nawštěwují každé kří, a swlažují
 kwítí ráje hodné, jež ne umění
 hladké we hřádky a kliky titworné,
 něbrž přirození dobré naselo
 štědre w pláni, po wrších i dolínách,
 či je ranní slunce prwním zahřívá
 swětlem, w šírém poli, či je w poledne
 hustí šerých laubí chladí stínové.
 Takové to bylo místo, krajina
 blahá podíwání rozmanitého:

 10) Tigris.

háje balsámem a wonnau slzíci
 ambrau, sady zlatolicím owocem
 nawěšené milostně, chuť bawícím,
 Hesperidské bájky, prawdiwéli kde,
 prawdiwé tu jedno. Prostřed widěti
 luhy, palauky, a stáda škubící
 měkau tráwu, nebo kopec palmowý,
 nebo kwětné lúno wodné doliny,
 prostírající swé wnadné bohatstwí,
 kwítky každé barwy, růže bez trní.
 Jinde opět stínná jeskyně neb skrýš
 s chladným ústupem, jež réwí záclonné
 brunátnými hrozny mile obkládá
 wybujnělé: za tím wody chřestící
 se přikrych se wali stráni, na rúžno,
 nebo w jezero, kde třepenatý břeh,
 cwěňčený myrty w křišťálowém se
 zhlidá zreadle, swé praudy spojují.
 Pějí ptactwa kúrowé, a wětřící,
 jarní wětřící dchem wonným dyšíce
 s luk a hájů, chwějícím se wedau šust
 lupením, an zatím všeobecný Pan ¹¹⁾
 s Hórami a Graciemi koluje,
 jaro wěčné uwádí. Ni planiny
 Enny ¹²⁾ sličné, kdežto, sama pěknější
 kwitek, kwítí méně pěkné trhají,
 Proserpina chycena jest od Dita

11) Staří všeco (wysobowali: Pan (Wše) jest příroda; Gracie (milostnice, wděky) gsau přšjemní časowé roku; Hóry (hodiny) jsau čas potřebný ku zplození a ukončení wěcí wšelikých. Milton tedy tuto básněfsky prawí: že nyní přirozenost w nejpěknější swé dokonalosti byla, a každá chvíle něco nowého a dokonalého přinášela.

12) Enna pěkná planina w Sicilii; *Dafnín* háj s řekau *Oroutem* blíže Antiochie w Syrii, kdežto studnice byla jména stejného s onau Kastalskau w Řecké zemi a jako tamta básněfskau mocí nadáwala. Pramen Kastalský jest pramen wěšší básněfský. *Nissa*, ostrow w Africe. Cham, syn No²⁴ w, Egypt a Libyi osadil.

mračného, již Ceres světem hledala
tesklivě: ni při Orontě rozkošný
Dafnin háj, ni pramen věští Kastalský,
wrownati se mohli ráji w Edenu:
ani Nissa, opásaná Tritonem
řekau výspa, Cham kde starý (Polianům
slowe Amonem, i Jowem Libyckým)
ukryl s Amaltheau dítě kwětanci
Baccha, před mácechy Rhey očima;
ni, kde krew ¹³⁾ swau Abyssiňtí králowé
chowají, wrch Amara, ¹⁴⁾ jmín od mnohých
prawým rájem, Ethiopskau pod čarau,
u hlau Nílu stkwaucím skalím zamknutý,
zvyší jízdy za den celý; daleko
jednak za Assyrskau ohrađau, kde wrah
widěl bez potěchy wšecku potěchu,
nowé, diwné žiwočichů rodiny.

Dwa z nich, wýtečnějši jsauce postawy,
wznešení a přímí, jako bohové!
krytí rauchem uctiwosti wrozené,
w nabém důstojenstwi, zdáli všeho se
pány býti; práwem: z jejich twárnosti
božské swítil obraz twůree slawného,
maudrost, prawda, swatost přisná, čistotná;
přisná, jednak na synowské stawená
zwolnosti; což prawá wážnost člowěka.
Ač nestejní oba, jakož nestejné
widělo se býti jejich pohlawí;
k rozjimání on, a k boji způsobný,
ona k lahodě a sladkým podnětům;
pro Boha on sám, w něm ona pro Boha.
Jeho čelo spanilé a prostranné,

13) t. j. syny swé.

14) *Amara*, hora w Abyssinii w Egyptě, w náramně pěkné kragině
s wýhládkau wýbornau mezi skalínami alabastrowými.

jeho slěné oko vládu ručilo
 neobmezenau ; a vlasů jacinty
 wůkol s pautce wisely mu po mužsku
 w kučerách, ač jedno k plecem širokým :
 ona po pás lepý, na wzor zászony,
 nesla nestrojené zlaté wrkoče,
 wlasý prostě, ale wůkol swijené
 we hrájící prsténky, tak jako swé
 réwa wije ručičky. Což porobu
 jewilo, než utěšenau porobu,
 welenau i přijímanau šlechetně,
 wzdáwanau s tichým oddáním při skrowné
 hrđosti a sladkém lásky zdráhawé
 odtahu. A článků těla tajemných
 posawad se nekrylo, a nebyl ten
 winný stud, stud za účinky přírody.
 Stude nestaudný, ó hanbo hanebná,
 hrđchu plémě, což jste rod ten pomátly
 lidský stínem, pauhým stínem čistoty,
 wzawše z žiwota mu žiwot nejblažší,
 sprostotu, a neúhonnau newinu !
 Takto nazi chodili, a bez hanby
 stáli před Bohem i Angely, že zle
 nečinili. Tak se weda za ruce
 šlo jest dvě to nejmilostnějši, co kdy
 w milostném se objímání slaučilo ;
 Adam nejlepši wšech mužů, synů swých,
 Ewa nad dcery swé wšecky nejkrašši. —
 Pod zászonau libošumné hustiny,
 na tráwníku, blízko swízi studénky,
 posadili se, a po swé zahradni
 sladké práci, jaká jedno wětřiků
 zůwe ochladu, a oddech zslazuje,
 žízni zdrawoty a chtiči lahody
 přidadauci, obědwali owoce,
 stredně owoce, což samo sklonité

wětwi podávalo zwolna sedícím
na měkém a kwětném trávy koberci.
Jedli zdrawau libiwost, a žízniče
do kor čerpali mok z žídla plného.
Rozmluw lahodných a milých úsměchů
také šetřeno, i zábaw mladosti
slušných spanilému páru, sřátému
blahým swazem manželství, a w samotě.
Wúkol skákawě si hrala všeliká
zemská zwěř a diwočina, co jí teď
chowá koli háj a paušť, neb les a sluj;
šprýmowně si wede lew, a w dlapě swé
pěstí kůzle; nedwěd, tigr, lewhard, rys
skáči před nimi, sám neohěbný slon
namáhá se bawit je, a swreuje
hebkau traubu swau: tu chytrý chaulí se
lichotiwě had, a wina w Gordické ¹⁵⁾
uzly ohou mrštný, osudné swé lsi
důwod dáwá zřejmý: jiná na trávě
syta zažíwajíc leží s očima
otewřenýma, neb ke swým brlohám
kračejí: an slunce nyní sklonitým
nachýlené během k mořským pospíchá
ostrowům, a po vstupacím žebřiku
nebe vycházejí hwězdy průvodní
přijdaucího večera, kdy, jako prw,
ustrnulý stojí wrah, a posléze,
ledwa našed mluwu, takto zaúpí:

Peklo! co to widí smutné oči mé!
místo blaženosti naši posedli
jinorodí tworové, snad země plod;
toť ne duchowé, ač jasných nebeských
duchů málo menší, na něž mysl má

15) Narází na onen uzel, který Gordius, Frygský král, na woze swém zadrhl a Alexander Weliký mečem přecpal.

hledí s podiwem, i milowati je
 mohlaby. Tak žiwè božská stkwí se w nich
 podoba, tak walnau ušlechtila je
 krásau ruka twořící! Ó hladké dvě!
 newíš ty, jak blízka jest twá proměna,
 kterak zmizí radost twá, a zůstawi
 bídě tebe, bídě wětší nad toto
 rozkoše twé chutnání. Toť blazi jste;
 ale blahost ta, bý dlaho trwala,
 utwrzena zle; a toto wznešené
 sídlo, vaše nebe, špatně na nebe
 ohrazeno jest, by wraha takého,
 jakowý dnes wešel, mohlo zniknauti;
 wraha, wšak ne z nepříznè; mně líto wás
 nuzných, aè mne líto není žádnému.
 Spolku hledám u wás, hledám zpřiznění
 úzkého, tak úzkého, že budto já
 s wámi, buď wy semnau máte bydleti
 napotom: můž býť, že bydlo mé ne tak,
 jako tento pěkný ráj, wám bude whod;
 přijmète wšak dílo twůrce wašeho:
 on je mnè, já wám zas dāwám mile rád.
 pekle, rozewra swé brány nejširší,
 přijme wás, a přiwítají knížata
 jeho: tamtoť wětší bude prostranstwí,
 než w tom kraji úzkém, pro mnohý rod wáš.
 Za to, že tam bydla není lepšího,
 mějte díky tomu, jenž mne bezděky
 pudí mstít se na wás, jednak rekřiwých
 pro toho, kdo křiw. I byť (jakž prawdě jest,
 nad newinau waší zželelo mi se,
 přece přičinaby obce sprawedlná,
 cti a wlády zhojnění, ne beze msty,
 swěta toho dobytím, by nyní mne
 k skutku dohnala, ježž jinak spáchati
 zatracen jsa jakkoli, bych zhrozil se.

Takto mluvil wrah, a barwau potreby
 ličil po tyransku dábelský swůj čin.
 Potom na dól s vysokého na stromě
 sídla snesl se mezi stáda hrající
 četwernolých, a teď se tím, teď oním stal,
 jak se srownáwalo s jeho úmyslem,
 widěl z blízka kořist swau, a podtaji
 z řeči nebo skutků skaumať jejich staw.
 Nyni lwem jsa, s plamennýma očima
 obchází je wúkol, nyní jako tigr,
 který za náhodau w lese wyslídiw
 některém dvě útlé srny hrající,
 kwapně sehne se, pak wstana tu i zde
 ošhá shrbený, až najde, odkudby
 skočiw úprkem ge obě uchwátíl
 nejsnáž každau w jednu dlapu. Dychtiwě
 nyní, — anto Adam Ewě, prwni muž
 prwni ženě takto wece, — slyšeti
 pílí nowé mluwy hláhol plynaucí:

Účastnice jediná, a jedna též
 částko všech těch radostí, a nejdražší
 sama nad všecko! i toť, že mocnost ta,
 učiniwší nás i swět ten prostranný,
 přenesmírně dobrá jest, a dobrem swým
 štědrá tak a wolná, jako nesmírná;
 ježto, zdvihši z prachu, postavila nás
 w takém blaženstwí, ač žádné nemáme
 do ní zásluhy, ni lze nám konati,
 co by prospěti jí mohlo, kterážto
 jedné od nás žádá služby, šetřiti
 přikázání jednoho a lehkého;
 mezi všemi ráje rozmanitými
 stromy, chutné nesaucími owoce,
 nejídati z toho stromu wěděni,
 štípeného podlé stromu žiwota.
 Aí, tak blízko roste u žiwota smrt:

cokoli to smrt, jest to co hrozného;
 nebo wiš, že smrtí jmenowal to Bůh,
 jísti s toho stromu, s této jediné
 známky poslušenství, mezi známkami
 tolikými vládení a mocnosti
 udělené nám, a panství daného
 nad jinými živočichy na zemi,
 w powětří a moři. Neprotiw se nám
 tedy jeden rozkaz lehký, majícím
 wolné práwo požíwati do wúle
 věci ostatních, a sobě obrati
 bez překážky rozmanité rozkoše.
 Oslawujme raději a welebme
 jeho dobrotu swých prací rozkošných
 píléním, buď raubajíce bujné ty
 zrostliny, buď pěstujíce autlé to
 kwítí; což ať těžké, s tebau — sladké jest.

Ewa dí: Ó, pro něhož a z něhož já
 učiněna, z jehož těla tělo jsem,
 bez něhož i žádné nejsauc platnosti,
 wúdee můj a hlavo má! myť owšem wšecku mu
 chwálu dlužni jsme a díky wezdejší;
 zwlášť já, jenž šťastnějšího požíwám
 dílu, požíwajíce tebe, tolika
 nadaného přednostmi, an družiny
 nikde nemáš rovné sobě. Toho dne
 často zpomínám, kdy ze sna ponejprw
 probuzena, nalezla jsem ležící
 w chládku sebe na kwítí, s swým podiwem,
 kde a kdo bych byla, odkud zde a jak?
 Nedaleko hřkot vody chřestící
 z sluje vycházel, a prostírala se
 plynná hladina, a stála bez hnutí
 čistá jako obloha: tam pojdauci,
 s nezběhlými smysly lehnu na trávnik
 zelený, chtíc nahlížeti w tiché to

jezero, jež druhým nebem mněla jsem.
 Když se kloním patřeci, ai naproti
 podoba se kloní w mokré jasnotě,
 na mne patřeci. I uchýlím se zpět,
 uchýlí se zpět; i wrátím brzy se
 s potěšením já, i wrátí brzy se
 s potěšením ona, na mne odměnným
 wzhlédající saucitem a milostí.
 Tamť bych upírala posud oči swé,
 marnau tauhau prahnauci, leč takowý,
 wystřeha mne, zazněl hlas: »Co widíš zde,
 co zde widíš, twore pěkný, jsi ty sám.
 S tebau tamten přichází, i ustaupá;
 za mnau pojď, já powedu tě, kde ne stín
 čeká jemných objímání twých, brž ten,
 kteréhoš ty podobau a s kterým ty
 kochati se budeš, neoddilně twým,
 roděci mu twory tobě podobné,
 zwána proto matkau lidské rodiny.«
 Což mi činiť bylo? pojdu na rychlost
 newidědlně wedená, až zablědnu
 tebe, twárnost urostlau a spanilau
 pod jaworem, jednak ne tak spanilau,
 wnadně lahodnau, a krotce milostnau,
 jak ta jemná twárnost u wodě. Tu já
 zpět; ty následuje woláš hlasitě:
 Wrať se, Ewo krásná, kohož utíkáš?
 koho utíkáš, ai z toho sama jsi,
 tělo z těla jeho, z kosti jeho kost!
 já, bych tobě bytost dal, jsem zapůjčil
 tobě z boku swého, blízko od srdce,
 podstatného žiwota, chtě u boku
 swého míti tebe napotom, ó má
 neoddělitelná, drahá potěcho!
 částko duše mé, má tauho, druhá má
 polowičko! — Prawiw rukau laskawau

jal jsi mne, i oddám se a widím, jak
spanilost a maudrost mužská jest
nad krásu, ta jedna pěknost prawdiwá.

Takto arcimatka naše obecná
prawila, a s pohlédáním manželské
powabnosti nehanné a krotkého
wzdání, polauobejmauci přilnula
ku praotci našemu, a odpolu
její wzdmuté prsy nahé s jeho se
utkáwaly, jsauce zlatem plynaucím
wlasů prostých ukryty: on kochán jsa
její sličností a wděky wolnými,
usmíwal se spanilejší milostí,
než se na Junonu ¹⁶⁾ Jowiš usmíwá
obtěžkaje mraky kwitím májowým;
až i stiskne matronálské její rty
čistým pocelowáním: pryč ďábel se
ulinc záwistný a s zlostným žehráním
hledě po boku, tak tauží do sebe:

Omrzalý úkaz, pohled bolestný!
Tu ti rájowci se pěsti wespolek
objímáním, (blaženějším Edenem)
chutnajíce rozkoš jednu za druhau,
an já zatracen jsem do pekla, kde ni
potěcha ni láska, nébrž ukrutná
bydlí žádost, (muka naše nemalá,
žádost nenabažená, a bolestnau
tauhou trápící. Než nezapomenu,
co jsem slyšel z jejich úst; ne všechno jim,
zdá se, náleží. Tam stojí jeden strom
osudný, strom wědomosti, k požítí
zbráněný. Co? wědomost jim brání se?

16) Juno tu znamená oblaky, Jowiš wyšší powětrí. Smysl jest:
jak se směje nebe na parnatý země obor, když plodná číní mračna i
wšecky věci po jaru.

podezřelá, diwná věc ! i proč by té záviděl jim pán ? zda hřích, zda smrt to jest, že se ví ? i zdaž jen za newědomím stává jich ? jest to ten jejich blahý staw, to ten důvod wíry, poslušenství jich ? krásný základ, na nějžby se událo stawiť záhubu ! I wzbudím w mysli jich žádost wědění, a nechut k rozkazům záwistiwým, nalezeným zúmýslně na porobu jich, jež sic by wědomost bohu wrownala ; tím býti prahnauce okusí a umrau : totě podobné !

Dříwe ale půjdu dobře wyskaumat této zahrady, a každý wyzwím kaut ; mohuť z náhody se s někým potkati z nebe duchů pocestných, kdes u žídlá nebo w hustostinném ústupu, a ten, o čem hodno, zpraví mne. Měj, ano lze, měj se dobře blahé dvě, a užiwiž, než se wrátím, užiw krátké radosti, dlauhá potom tebe bída zachwátí.

To děw, odwrátí své kroky nádhierné jednak s chytrým pozorem, a putuje po horách i dolinách, skrz les i paušť. Zatím w odlehlosti nejzazší, tam kde s nebem okean a země mezuji, slunce nachýlené zwolna zachází, přímým wzhledem na východní do ráje bránu mecíc wečerní své paprsky. Jest to hora z alabastru, zwršená k oblakům a spatřitedlná z daleka, jedna s země stezka pne se dostupná : jeden u wýsosti wchod, vše ostatní náhlé skalí jest, jenž strní swěšené, k nedolezení. Tu mezi slaupowím skalným seděl strážců wůdce angelských.

Gabriel, a čekal noci. Okolo něho we hráči cwičila se rekowných nebe mládež nezbrojná, než na blízce braň jich, kopí, pawézy a přilbice wisí, zlatem plající a demanty. Semto sjeda na slunečném paprsku přišel Uriel, jak letí na podzim střelující hwězda náhle skrze noc, ohniwé kdy páry tíží powětří: wýstraha to plawcům, odkud stříci se wichrů násilných. I počne s kwapností:

Gabrieli! tobě losem tento dán úřad jest a pilná stráž, by w blahé to sídlo newešlo co zlého. Toho dne u vysokém poledni k mé přišel duch kauli, žádostným se zdaje poznati wíce z Wšemocného děl, a obzvláště člowěka, ten obraz jeho poslední. Popsaw jemu cestu, pozorowal jsem, kterak pln jsa spěchu wětrem wirowal; ale na půlnoční hoře Edenské, kdežto přistal, brzo widím jeho twář nenebeskau, temnau zlymi wášněmi. Stíhalo jej oko mé, až we stínu ukryt jest; toť zatracenců, tuším, kdos nowých tropit bauři přišel z hlubiny; toho wyšetřiti bude péče twá.

Nato křídlatý mu wece bojownik: Urieli! není diw, že bystrému oku twému, w oné jasné wýsosti slunečného okršku, nic neujde w swěta spaustě, široko a daleko. Jednak skrze tuto čilau posádku neprochází nikdo, mimo ty, kdož jdau s nebe, dobře wědomí; a od času poledniho nešel tudy žádný twor.

Jestli jaký zlý duch tyto přeskočil
meze zemské z úmyslu, že trudno jest,
wiš, w tom překaziti jeho podstatě
nawětrné hmotných hrází záporau.
Pokud ale w těchto ráje polinách
někde čihá w jakékoli způsobě
ten, jež prawiš, zwim to dříwe úswitu.

Slíbil on, a Uriel se k úřađu
wrátil swému po tom jasném papršku,
nachýleném nyní na důl ke slunci,
pod Azory ¹⁷⁾ zašlému; buď ono že
kwapným nad míru swým denním oběhem
tu se octlo, buď že méně hnutedlná
země, kratším obrátíc se k východu
tokem, na západu zůstawila je,
zkrašující šarlatem a zlatem swým
odbíjeným trůnni jeho oblaky.
Wečer bližil se, a saumrak šediwý
posupným swým rauchem wšecko přiodil.
Ticho prowodilo jej, an pták i zwěř
wšeliká w swých daupatech a w lůzdech swých
uložili se; jen slawik bdějící,
ten jen celau noc pěl milau píseň swau,
tichu k potěše. Ted' nebe stkwělo se
živým sařirem a lwězda wečerní,
jasná, méně jasných družek wůdkyně,
nastaupla, až měsíc, wzejda w pošmaurné
důstojnosti, zjewil newyrownané
swoje swětlo králowské a rozprostřel
na temnostech šerých stříbrný swůj plášť.

Tu dí k Ewě Adam: Sličná manželko!
noci hodina a tworů wšelikých
uspání nám welí odpočnutí,
an Bůh práci s oddechem, co s nocí den

17) Ostrowy w západním moři.

střídati se chtěl, a rosa w chvíli tu
padající snowá, měkké dřímoty
tihotau nám oči wika zawírá.

Jiná zvířata, den celý prázdníce
těkají, a po nepráci oddechu
méně potřebují: člověk jistě má
duše, těla zaměstknání vezdejší;
a to jewí hodnost, jewí šetrnost
Páně všelikterých jeho kročejů:
kdežto z jiných živočichů bezpracných
z jednání swých žádný aučtů nedává.
Zjitra, než se první swětla záplawau
wýchod uliči, my wstawše půjdeme
do swé milé práce, pilní oprawy
oněch stromů kwětných, oněch zelených
pořadí, kde chodíwáme w poledne,
pozarostlých wětším, zlehčujícím si
naše dilo nesporé, a welicím
wíce ruk, než máme, na oklestění
bujných haluzí. Ten rozestlaný kwět,
ono nakapané gumi, ležící
nezhledně a nešwárně, chlí sebrání
býti, miláli nám chůze pohodlná:
zatím příroda snu žádá posily.

Jemuž Ewa dokonalá w pěknoti:
Půwode a wůdce můj! twau wůli já
bez odtahu zplínuji; toť káže Bůh:
Bůh ti zákonem, ty mně; a newědět
wíce nejbláží jest ženy wědomost,
její chwála. S tebau obýwající,
zapominám chvíle; w každém počase,
w každých proměnách se kochám zárowně.
Sladek jest dech jitra, sladek jeho wznik,
i to ranní ptactwa prozpěwování:
milo slunce, kdy ta pole rozkošná
oswěcuje wýchoduimi paprsky.

an se kwět i tráwa, strom i ovoce
 třpytí rosau; sladka vůně úrodné
 země po dešti, a sladko bližení
 lahodného večera, pak tichá noc
 s slavným zpěvákem a s pěkným měsícem,
 a s tím nebes perel hvězdným oborem:
 jednak ani jitra dech, kdy vyniká
 s zpěvem ptactva ranního, ni slunce východ
 nad tím krajem rozkošným, ni tráwa, květ
 stkvaucí od rosy, ni zápach po dešti,
 ani večer lahodný, ni tichá noc
 s slavným zpěvákem, s tau chůzí v měsíci,
 s hvězdným bleskem, není sladka bez tebe.
 K čemu však ta světla, k čemu slavné to
 divadlo, an každé oko zavřel sen?

Dí jí na to všeobecný předek náš:
 Boholidská deero, Ewo výborná!
 tytoť vůkol země běh svůj konají,
 od východu k západu, a od kraje
 k kraji pořádně, ač nenarozeným
 posud národům své světlo služebné
 chystajíce, chodí vzhůru, chodí w dol:
 jinak mrákota by w noci získala
 staré právo své, a udusila by
 život u veškerých věcech přírody;
 jež ty jemné ohně nejen zjasňují,
 brž i milým teplem mnohých účinků
 pěstí, hřejí, žíví, w mírnost uwodí;
 nebo z části ssílají swau hvězdnau moc
 na všeliký plod, jenž roste na zemi,
 tudý schopný ku přijetí zralosti
 wlité od mocnějších slunce paprsků.
 Tedy, byť jich w noci nikdo newiděl,
 darmo neswiti: a mníš, by nebylo
 člověka, že nižádných by diwačů
 nebe nemělo, a žádně chwály Bůh?

Miliony netělesných na zemi
 tworů obcuji, nech člověk bdí neb spí,
 spatřující s neústavnou pochvalou
 díla jeho, den i noc: jak často jsme
 od strminy ohlasného pahrbku,
 nebo z hauště o půlnoci slychali
 hlasy nebeské, i zvlášť, i w stridawých
 písnič, welebící tworce welkého:
 často kdy, buď stádně stojí na strážích,
 nebo nočně obcházejí tento ráj,
 při nebeském zwuku znicích nástrojů,
 plným harmonie počtem, zpěwy jich
 dělí noc a srdce k nebi vzdvihají.

W takých rozmluwách se wedli za ruce
 k stánku swému blahému: toť přibytěk
 byl, jež obral swrchowaný Bůh, kdy wše
 štípil lidem k útěše a požitku.
 Za krow bylo hustostinné spletení
 z bobkowi a myrtů, a co do hory
 wice wonným se a tuhým listím pne:
 akant s rozmanitým, libě páchnaucim
 křowim, ohrazowal stěny zelené:
 rozmanité kwěty krásné, kosatee
 barew rozličených a růže s jasmínky
 wznášely a slučowaly hlawy swé
 dílem mosaikowým. W zpod fioly,
 jacint, šafrán, wykládaly podlahu
 krumpowaním bohatým, a stkwostněji
 hrály barwami, než drahé kamení.
 Jiné twory tam, zwěř, ptactwo, hmyz a čerw
 wjiti nesměli; w tak welké člověka
 měli uctiwosti. Nedostalo se
 w stánku rovně poswátném a saukromém
 Sylwanu ¹⁸⁾ ni Panu, ač jen smyšleným,

18) Sylwan, bůh lesů; Pan, bůh pastýřů Faunus, bůh strážný
 rolůfků.

nikdy pospati, ni Faunům s Nymfami
 w takém obýwati stínu. W zkrýši té
 kwitím, wěnci, bylinami wonnými
 Ewa snaubená swé prwní ustlala
 lože manželské, a nebes kúrowé
 pěli píseň swatební, an w onen den
 genialní Angel otei našemu
 byl ji přiwedl w obnažené pěknosti,
 wíce zkrášenau a wíce milostnau,
 nežli byla všemi dary od bohů
 zbohacená Pandora, (ach, w příhodě
 Ewě rowná!) — kdežto Japetowici
 nemaudrému jsauci dána od Herma,
 oklamala krásným okem lidský rod,
 k pomstě nade krádcem ohně Zewsowa. ¹⁹⁾

Takto ke stinnému bydlu přišedše
 stanuli, a oba širým pod nebem
 modlili se Bohu, učiniteli
 nebe, země, powětří i oblohy,
 ku kteréžto hleděli, a měsíce
 kruhu swětélého a osy hwězdnaté.
 Ty jsi zdělal noc, ó twúrce všemocný,
 ty i den, jejž prací jistau ztráwený
 skonáwáme, blazi skrze odměnnau
 pomoc swau, a lásku odměnnau, ten wrch
 wšeho štěstí, daného nám od tebe
 w tomto místě rozkošném, a přílišně
 wolném, kde twé účastníkû hojnosti
 málo jest, a zbyt twůj prší na zemi.
 Jednak zaslíbil jsi zbudít ze dwau nás

19) Prometheus, syn Japetůw, ukradl oheň z nebe. Jupiter, by se pomstil, seslal mu po Hermowi neb Merkurowi Pandoru; on však jí nepřijal, nébrž bratr geho, méně maudrý, Epimetheus. Ten dowedl swau zpozditau žádostí wědění, že otewřewši pušku, wšeliké zlé obsahující, do swěta je wypustila.

pokolení zemi naplňující,
 ježtoby twau neskončenau dobrotu
 welebilo s námi, i kdy nespíme,
 i kdy, jako teď, snu darůw hledáme.

Tuto jednomyslně a bez jiných
 obsluh wykonawše prostau modlitbu,
 Bohu nejmilejší, wešli do stánku
 wedaue se, a nemajíce swlékati
 obtížné ty šaty, jež my nosíme,
 tudíž podlé sebe položili se,
 aniž, mním, se Adam od swé spanilé
 ženy odvrátil, ni ona tajemným
 zwykům lásky odpírala manželské:
 nechať co chce mluví přísné pokrytstwí
 o čistotě, swatyni a newině,
 zowa nečistým, co čistým hlásá Bůh,
 welí některým a powoluje všem.
 Twůrce náš chce množení, kdo odporen
 jemu? zhaubce, ělowěka i Boha wrah!
 Wítej, láske manželská! ty zákone
 tajný, lidské potomnosti prameni,
 jedna ze všech věcí, w ráji obecných,
 swatá vlastnosti! Skrz tebe zápaly
 cizoložné z srdcí lidských wyhnány,
 w stádě nerozumných howad těkají;
 skrze tebe, založenau na práwu,
 rozumnosti, prawotě a čistotě,
 drahé přátelstwí a wšecka přibuznost
 otce, syna, bratra, nejprw poznány.
 Odstup to, bych hříchem zwal, neb haněl tě,
 nehodnau mněl místa nejsvětějšího,
 židlo wěčné sladkých potěch domácích!
 Čisté, neposkwrněné jest lože twé,
 teď i zdáwna; swatí, patriarchowé
 užíwali ho! Tu milost zlatými
 mece střelami, tu swítí ústawná

jeji pochodně, tu křídly zawiwa
 šarlatnými, panuje a pěstí se,
 neli w kupných neřádnicie úsměchách,
 w bezmilostném, bezradostném, náhodném,
 prázdném požívání; neli u dworů
 milostí, ne w bujném přestrojování,
 w tanci smíšeném, ne w bálu půlnočním,
 w hudbě ne, již ulkaný tam na službu
 hledí milovník své hrdé milence,
 potupení hodnější. Tak uspání
 od slawika jsauce, w sladkém usnuli
 objímání tito; audy nahé jich
 kryly růže, sprehlé s krowu kwětného,
 nahrazené jítrem. Spí, ó šťastné dvě,
 nejšťastnější, wětšiholi nepilíš
 štěstí, wěda, wíc že nemáš wědětí.

Nyni noc swým stínu klínem změřila
 na tom walném podměsícném klenutí
 cesty půl, a od své brány slonowe
 w zvyklé době Cherubini wyšedse,
 stáli w brani u wojenském pořadí,
 k stráží noční hotowí, an Gabriel
 nejbližšímu wůdci takto prawí, řka:

Uzieli! ²⁰⁾ wezma strážce polowu
 slakuj pilně k poledni, a druzi ať
 krauzí k půlnoci, na západ sejdem se.
 A hned, jako plamen, w dvě se rozdělí,
 část se po kopí, část chýlí po štitu. ²¹⁾
 Wyima z oněch silné, chytré duchy dwa,
 blisko stojící, ten dáwa rozkaz jim:
 Iturieli a Zefone, wy dwa
 spēchem křídlatým ten ohrad wyzwězte,

20) Slowe síla Boží. Ituriel pak znauená zjewení Boží, a Zefon
 tajemství, a toho, který tajemství hledá. Příhodaá jmena k uradu.

21) t. jest na prawo a na lewo.

nezůstávíce ni kautu naprosto ;
 zvláště pak, kde ti dva pèkni tworové
 teď snad spíce leží škody bezpečni.
 Tento večer s slunce nachýleného
 přišed Angel zpravil mne, au jakýs duch
 pekelný, (i možněli ?) sem wyrwaw se
 z zámeků pekla, chwátal, mimo pochybu,
 za zlým úmyslem : i jestli toho kde
 naleznete, chopte jej a přivedte.

Prawiw uwádí své šiky třpytící,
 od jichž blesku hasla záře měsíčná.
 Ti dva ale přímo k stanu chwátají,
 hledající zloducha ; i našli jej,
 anto sedí, w zemské žaby způsobě,
 blíže ucha Ewina, a úklady
 ďábelskými usiluje wzbuditi
 w obraznosti její mrzké přeludy,
 přístrachy a sny, neb jedem žiwneu moc
 poskwrniti, ježto z krwe vyniká,
 jako měkké páry z toku čistého
 w ranní době, chtěje tudy štípiť w ni
 neklidné a nepokojné myšlénky,
 prázdne naděje a tauhy, žádosti
 nepořádné, jakéž pýcha zplozuje
 powětrnými obtěžkaná obrazy.
 Takto pilíciho kopím zlehka tkne
 Ituriel ; (neostojí žádný klam
 přede tknutím braní nebeskau, a hned
 nawrátit se musí k vlastní podobě ;)
 wskočí wrah tu zrazený a chycený.
 Jak kdy padne jiskra w sanitrowý pracl,
 přihotowený až na syp do beček,
 jenž má k strašné wojně býti zásobau,
 wznutí se ta smolná pel a w blesk a třesk
 znikne náhle : tak se do své způsoby
 zchopil wrah. I cauwli krásní Angelé,

téměř užaslí, tak náhle spátríce
krále hrůzy, tudíž ale bez strachu
obstaupili jej, a takto tíží se:

Kdo jsi z duchů odbojných a do pekla
swržených, jenž svého utek žaláře
sem se wkradl a tuto přebrazný
sedíš na vražedné stráží u hlavy
těchto spících? »I což wy mne neznáte,
dí jim Satan zdmutý pýchau úštipnau,
»což mne neznáte? i dobře znali jste
druhdy, kdy jsem w důstojenství vysokém
seděl tu, kam wy jste wznikat nesměli;
že mne neznáte, jest důwod neznámy
býti wás, a nejsprostější w zástupu;
pakli znáte, proč se tedy tížete?
Waše wyslanství se s směšnau počíná
obšírností, oč že marně skončí se!«
Jemu wece Zefon hrdě za hrdost:
Nemni, duše odbojný, že posud twá
táž je způsoba a neumalená
jasnost, by mohl poznán býti, jako kdy
w slávě stál jsi na nebi, jsa čist a práv.
Zhasla sláva ta, jaks přestal dobrým býť;
hřích a peklo twé jest nyní obraz twůj,
pošmaurný a mrzký! Pojd' však, počet dej
tomu, který poslal nás, a jehož jest
střici těchto dwau i ráje od zlého!
Cherub řekl, a vážná jeho pohrůžka
jinochowě kráse powab přidala
nadmírný. Stál zahanbený čert, a čil,
kterak strašliwa je dobrost; uwiděl,
kterak w způsobě své milostna je ctnost;
widěl ji a tesknil její nad ztrátou:
zvláště pak, že zjewně znamenáno jest
umalenu býti jeho jasnotu.
Jednak srdnatým se stawe prawí jim:

Nuže, mámlí wálèiti, ať nejlepší
wálèi s nejlepší ; ten který wyslal wás,
neli wy, neb on i wy : tím wětši tu
bude chwály zisk, tím menši škoda má.

Bázeň twá, dí Zefon smělý, ruèi nám,
co by proti tobě z nás i nejmenši
pořídil. Jsiť bezbožen, a tudy slab!
Nedal odpovědi wztekem nepřítel,
nébrž jako pyšný oř. an železné
hryze udidlo a slini nádherně,
kráčel napřed, wálèiti i utéci
wida neplatné. Neb s hůry podjal strach
srdce jeho, jinak neustrašené.
Již se blíží k západu, kde plukové
strážní právě sešli se, a w spojených
úzce stáli řadách, k nowým hledíce
rozkazům, k nimž wůdce jejich Gabriel
stana w průčelí tak wolá hlasitě :

Přátelé ! i slyším chůzi rychlých noh.
semto kwapících, a nyní po blesku
Ituriel se a Zefon jewí w tmách :
s nimi třetí kdos ; ehod jeho královský,
lichá ale jasnota ; dle powahy
zpupně zdá se býti kníže pekelný ;
podobně, že neodejde bez půtky :
mužně stůjte, čihát w twáři jeho wztek.

Ledwa dokonal, kdy přijdauce ti dwa
jewí w krátkosti, kdo, koho wedau, jest,
kde ho nalezli, čím zaměstknanelo,
w jaké postavě a zkrytém způsobu.
K němuž z ostra hledě, takto Gabriel :

Proč, ó Satane, jsi z mezi wykročil
uložených zlobě twé, a překážíš
w službě jiným, jižto s tebau neklesše,

mají moe a právo z tebe zwèdèti.
 proè jsi w tento ráj se jíti odvážil ;
 chtě, tak zdá se, ublížiti spícím těm,
 kterým tuto Bůh dal obyť blažený ?

Jemu s pohrdliwým čelem wece wrah ;
 Gabrieli, ty jsi w nebi držán byl
 maudrým, sám já takowým jsem tebe mněl ;
 po té otázce mi o tom pochybno.
 Žiwli ti je kdo, jenž by se trápil rád ?
 kdoby z pekla, moha to, se newyrwal,
 zatracen jsa jákkoli ? ty zajisté
 pílilby a w které koli utíkal
 směle místo, od bolesti vzdálené,
 kdeby daufal změnit muky s radostí,
 nahraditi brzo bolest potèchau.
 Té jsem hledal tuto. Tobě malá dba,
 an jen dobré znáš a zlýchos nezkusil.
 Wytýkáš mi mezi uloženau nám ?
 ať si utwrdí swé brány železné
 lépe ten, kdo nás w tom mračeném přibytku
 wéziť chce ! To dosti na otázku twau ;
 prawda ostatek : jak dí, tak našli mne,
 to však není úkor, není násilí.

Tak on zhrda. Jemu Angel rekowný
 s powržliwým prawí takto úsměchem :
 Jaká ztráta w nebi toho angela,
 jenžto maudrost zná a upadl z hlauposti !
 z wèzení pak prehna na rozpacích jest
 powážně, zda má ty zwáti maudrými,
 kdož se jeho tíží, jaká odvážnost
 bez dowolení jej z mezi pekelných
 wywlekla ; tak maudrým saudi utéci
 káry swé, a zhostiti se trápení.
 Sud tak zpupníku a setrwejí, až hnew,
 kterému ty utikaje nabíháš,

sedmerým tē spēchem uchwátí, a zpět
 zamrska tu čílau maudrost do pekla,
 ježto nezprawila tebe, nižádnau
 býti muku rovnau pobídnutému
 luěwu neskončenému. Než čemu sám?
 proč se celé peklo s tebau neříti?
 jichli muka méně mukau, méně jest
 hodna útěku? či ty jich k snášení
 méně tuhý? Srdnatého wéwody!
 který prwní muky utíká! ó toč,
 kdyby zjewil duchům prawau příčinu
 útěku, ty zběhem sám by nestal se!

Načěž ďábel takto prawí posupně:
 Že se nelekám, ni krěim před mukau,
 wiš to dobře, posměwačný Angele.
 Nejsměleji ostál jsem, kdy we bitwě
 žbauci hrom tí hlučně přispíwal, a twé
 napomáhal brani, jinak nestrašné.
 Než twá slowa wždycky, prw i posawad,
 trescí z newědomí tě, co příslušno
 twrdé po zkaušee, a po zdaření zlém
 wúdeci wěrnému, neodwážiti se,
 nímno zwědy, k všemu nebezpečenství:
 protož já, já sám jsem prwé wydal se
 na let skrze propast pustau, wyskaumat
 swěta nowě stwořeného, o kterémž
 nemlčí w pekle powěst; tu daufal jsem
 lepší najít obydlí, a zehwácená
 wojska swá tu usaditi na zemi,
 nebo w středním powětří; byť bych i pak
 proto držení měl ještě zkusiti,
 coby ty i s těmi pluky šwárnými
 proti tomu směl, jimž snáze byloby
 pánu na wýsosti hledět na službu,
 žalnowati wúkol jeho stolice,
 a se podál plazit, nezli bojowat.

Jemuž rychle wece Angel bojowný:
 Mluwiti a zapírati na rychlost,
 říci, že jsi pekla utekl z maudrosti,
 potom pro zwědy, ne wůdee, lháře jest,
 Satane! a ty se wěrným nazýwáš?
 Ó ta slova wíry swatourážná!
 Komus wěrným? odbůjců swých zástupu?
 wrahům! tělu také hlavy hodnému!
 To ta byla waše kázeň wojenská,
 to ten wíry slib a waše poslušnost,
 zrušit wíru Bohu swrchowanému?
 A ty, mrzký pokrytče! ty o wolnost
 smíš se zasazowati? kdo tebe wíce
 klaněl se a plazil, slauže otrocky
 wznešenému nebe mocnáři? a proč?
 aby swrhna jej mohl bohowati sám!
 Ale pozoruj, co káži tobě: pryč!
 pryč se klid', tam odkuds prehl: od těli
 chwile w těchto tebe mezích napadnu
 poswátných, zpět w jámu pekel zawleku,
 tudíž w okowách, a tamto přitužím
 takowě, že pohrdati napotom
 neudá se záworami slabými.

Takto hrozil on; než Satan nedbaje
 pohrůžek, jej dále týral wztekleji:

Chystej okowy, až budu wězněm twým,
 pyšný strážný Cherube! než naděj se
 prw té celé tíže mého počiti
 silnějšího ramene, ač nebe král
 na křidlech twých jezdiwá, a ty s tau swau
 otročinau, jhu zwyklau, ten wítězný
 jeho taháwáte wůz, tam po dráze
 slawné nebe dlaženého hwězdami.

Takto mluwil. Tehda jasně Angelů
 wojsko stalo z čerwena se ohniwým;

zostrívše pak w měsícowé rohy dwa
 řady své, i počali ho swíratí
 wúkol zhusta upřenými kopími;
 jak kdy na dozralém ke žni obilném
 poli osinati klasů hájowé
 elhwějíce se hnau, kam witr je nachýlí;
 stane rolník pečlivý, a bojí se,
 za nadějně zrno aby na humně
 newzal plew. Z té strany Satan zděšený
 sebral všecku sílu swau; a šíte se
 stál co Atlas hora,²²⁾ nepohnutedlně,
 strmě k nebi temenem; a lebky wrch
 jeho posedl rychloperý strach, i měl
 w své cos pěsti, štít i kopí pospolu.
 Nyní hrozni šli se státi činowé,
 netoliko ráj tau moeí, alebrž
 hwězdná nebe obloha, i všecky snad
 žiwly měly zbořeny a ztrístěny
 býti náramným jich bitwy úsilím,
 leč že wěčný Bůh, tak strašnau předjiti
 chtěje pútku, wywěsil swau na nebi
 wáhu zlatau, do té doby k spatření
 mezi Astrey a štíra znamením,
 na které, co stwořil, wážil nejprwé,
 okrauhlau tu zemi wisutau a to
 rownowážné, okoličné powětří,
 nyní wáží wšelikeré příhody,
 wojny, králowstwí. K té přípal záwaží
 útěku a pútky wrahowy, a hle!
 wyletě to druhé tklo se hřidele,
 kteréž wída Gabriel, dí wrahowi:

Satane, znám sílu twau, a znáš ty mau;

22) Wysoký wrch w Maaritánii. Obr jakys, Atlas, hlawau Medusinau do skály obráčen jest. Předstawuje se w té způsobě, nosící kanti nebes na pleci.

není naše, ale s hůry dána nám :
jakéž tedy hlupství jí se chlubití,
kdežto víc, než nebe dalo, nemůže
ani tvá, ni má, ač zdvojená jest má,
zašlapati tebe jako země praclí :
důvod tamto wiz, a sám čti osud svůj
w nebeském tom znamení, kde vážen ty,
kde ty lehkým jsi a slabým wyjeweň,
odpíraje. — Pohleděl a seznał wrah
mísky lehkost své ; i nemeškal, a prechl
reptaje ; s ním prechlí noční stínové.

Zpěw pátý.

Na úsvitě vypravuje Ewa Adamu sen neobyčejný, jaký měla noci té. Adam těší zarmauccnau. Oba vyjdau do zahrady na práci. Jich modlitba ranní. Bůh posílá Rafaela k vystražení jich, by trvali v poslušenství, a vystříhali se osidel nepřítelc. Rafael sstupuje s uče, a ukazuje se w ráji. Adam ho vítá, a uvádí do stánku. Úrta wesská, a při ní rozmluwy Angela s Adamem. Rafael ostríhá Adama o jeho stawu, oznamuje jemu, jakého má nepřítelc, a proč mu ten usiluje školiti; potom na prosbu Adamu vypravuje odboj Angelůw na nebi. Jak Satan swedl své pluky pčlnočnú, a bauři stopil proti Bohu. Abdiel, horlivý Serafiu, opustil buřiče.

Nyní růžovými wzejda stopami,
w zorním nebe kraji, jitro, perlami
stkwělými zem kropilo, an Adam se
wedlé zvyku probudil. Byl jeho sen,
wynikaje z jemných čistě krmè par,
lehký jako powětří, ježž mírný šust
mlawošerých potoků, a šumání
listí, (oháňka to jitřenky,) a zpěw
ptaectwa, jímžto každá pleše ratolest,
snadno zapudil. Tim wětší jal ho diw
widaucího Ewu nepochuzenau,
ano w neklidné se traudí dřimotè;
žhaucí byly lice její, zdechrané
zlaté wlasý. Wywstaw na půl při boku
jejím nachýlí se k ní, a zawèsí
nad ní oči plné lásky srdečné,
hledě citem newýslovným na powab
twáre spanilé, jímž ona spíc i bdíc

oplywala rovně. Potom tkna se jí,
 tichým hlasem, jak kdy dmýchá na Floru
 libý Zefyr, šepce takto: Probud' se,
 ó má nejkrásnější choti rozmilá,
 nálezku můj poslední, můj nejlepší
 nebes dárku, má vždy nowá rozkoši!
 Probud' se, ai switá jitro, zowau nás
 pole okřálá; my ranní mařice
 chvíli, neznamenáme, jak wzstřelují
 naše strúmky štípené, jak zakwětá
 citrynowý háj, a kterak s balsámem
 myrhy kapají, a sličná příroda
 pstře se barwami, a wčela na kwití
 sedíc wysšává tu sladkost tekutau.

Procitla tím šeptem, jednak zděšeně
 zhledši Adama, jej obejmě a ree:

Ó ty jediná mé duše potěcho,
 dokonalosti a chwálo má! ó jak
 ten twůj obličej a jitro wrácené
 ráda spatřuji! neb noci té, ach té
 noci nikdy posud nezkusila jsem.
 Snílo mi se, (sníloli?) ne jakowě
 jindy, o tobě, co w den jsem dělala,
 neb co zjitra měla; nébrž o smutku,
 o klopotě, duchu mému neznámé;
 dřív té strastné noci. Widělo se mi,
 an kdos u samého ucha wolal mne
 na procházku jemným hlasem, mněla jsem
 twůj to býti, řkauci: Ewo, proč tu spíš?
 nyní utěšená chvíle, nyní chlad,
 nyní ticho jest, leč tam kde ustauplo
 tomu ptáku nočně šwitořícímu,
 jenž ted w haustí wede zpěwy přesladké,
 dílo milosti; ted we swém úplnku
 měsíc kraluje, a jewí w příjemném
 swětle saumračním twář wěcí wšelikých,

darmo, neníli, kdo naň by popatřil.
 Bďěje shlédá nezčíslnýma očima
 jasné nebe, na koho? i na koho
 nežli na tebe, ty taubo přírody!
 Co tě zočí koli, potěšeno jest,
 všeecko kochá powab twůj, a všeecko mldí
 za twau krásau w teskuotě. I powstanu
 jako na twůj hlas, než nenaleznu tě,
 chtěci naleznauti, dám se do chůze,
 zběhám drahně stezek, tuším, samotná.
 až se octnu tam, kde strom ten wěděni
 stojí zakázaný. Krásný widěl se,
 krásnějši než we dne obraznosti mé:
 tak kdy stanu s podiwením patřeci,
 ai tu kdos, w té způsobě, tak křidlatý,
 jako jeden z těch, jenž s nebe často k nám
 přicházejí. Rosné jeho kadeře
 ambrosií kapaly; ten hledě podobně
 na ten strom: Ó strome, prawil, spanilý,
 přetížený owocem! což nižádný
 neulehčí tobě, žádný sladkosti
 neokusí twé, ni člověk, ani bůh?
 Tak se wědomostí božskau polírdá?
 Záwistli, či který úmysl saukromný
 brání požíwati tebe? — Braň kdo braň,
 mně, mně dobra twého, jež ty podáváš,
 nikdo nezbrání; nač by tu štipen byl?
 Řekl, a nemeškaje rukau odwážnau
 rwal, a jedl. Mne hrůza jala studená
 nad smělymi slowy, skutkem smělejšim
 ztwrzenými náhle. On pak, nadchnut jsa
 potěšením, prawí: Božské owoce!
 sladké w samém sobě, sladši pro zákaz!
 Zakázanos tuším, že jsi jedině
 bohůw hodné, jemuž Boha z člověka
 učiniti by se událo; a proč

hnedle člověk bohem býti nemělby,
 ježto dobro, bywši wice zděleno,
 zrostá hojněji a neuráží se,
 ano slawí wice dárece dobrého.
 Pojdiž, twore šťastný, Ewo angelská!
 pojd a zděl a jez : jsauc šťastná, šťastnější
 můžeš býti, důstojnější nemůžeš ;
 okus, staň se mezi bohy bohyni
 napotom, a složiwši ty okowy
 zemské, obcuj w powětří, tak jako my ;
 časem wstaupej w nebe, za zásluhau twé ;
 wiz, jak žijí bozi, a tak žiwa bud !
 Řekl, a přijda podával mi owoce,
 jež byl urwal, k ústům podával mi je :
 utěšená, chutná wůně taký chtíc
 působila jedení, že, zdá mi se,
 nemohla jsem nejísti. I okusím :
 tudíž pak i s ním se octnu w oblacích,
 dole widím zemi porozestřenau
 nesmírně, a rozmanitý, daleký
 wýhled : diwný mi ten let, a změna ta
 takowého zwýšení, kdy na rychlost
 zmizí wůdce můj, a já, tak zdá mi se,
 snesauci se dolů padnu we spaní.
 Ó jak ráda probuzená spatřuji,
 ano byl jen sen ! Tak Ewa taužila
 na swau noc ; již Adam wece truchliwě :
 Podobo mé twáři, dražší půlko má !
 zámutek, jenž we snách tížil mysl twau,
 traudí rovně mne ; nic mi se nelíbí
 sen twůj neobyčejný, snad, bojím se,
 pošlý od zlého. Než odkud by to zlé ?
 w tobě nemá místa : čistaus stwořena.
 Jednak wěz, že w duši mnohé skrownější
 moci slauží rozumu, co wládcowi ;
 prwní mezi těmi úřad zastává

obraznost; ta ze všech věcí zewnitřních,
 kteréž nám pět čilých smyslů předmítá,
 tvoří podobizny, wětrné obrazy,
 jichžto rozwedením nebo spojením
 koná rozum to, čím twrdí se a při,
 a co wědomostí nebo zdáním jest.
 Ten se w swau, kdy odpočiwá příroda,
 sehránu uklidí. Tu bdíwá mimická
 obraznost, a následuje rozumu;
 žeť pak podobizny slepě spojuje,
 plodí diwné twárnosti, a zvláště w snách,
 mísíc slova, činy, dáwné s nowými.
 Tak i we snu twém jest, tuším, nemalé
 podobenství wečerního našeho
 rozmlauwání, s cizím jakýms přidawkem.
 Nebuď ale smutna, může w mysl zlé
 wcházeti i vycházeti bez wady,
 člověku i bohu, jen kdy neswolí:
 a to má jest, již se kojím, naděje,
 že, co we snách zřítí tebe děsilo,
 bdící neschwálíš. Buď tedy weselé
 myslí, aniž zasmušň ten obličej,
 jenžto býwá w jasnotě a potěše
 nad spanilé jitro, kdy se ponejprw
 na swět usmíwá: a wstawšc k práci swé
 pojďme w háje, k studénkám a ku kwítí,
 ježto nyní otwírá swé rozkošné
 sklady wůní, dochowaných pro tebe.

Takto těšil Adam krásnau ženu swau.
 Potěšena jest; jen tichá, spanilá
 z každého jí oka slza ukane,
 jižto setře wlasý swými: jiných dvě
 drahých krúpí, po hotowě stojících
 w křišťálowé záwoře, on dříwe než
 skaply, ucelowal wraucím libáním,
 jakžto sladké hnětlíwosti příjemná

znamení, a zbožné bázně před hříchem.
 Tak se všecko zjasnilo, a na pole
 oni chwátali: než prwé, hned jak jsau,
 wyjdauce z té schrány stínů stromowých,
 znikající den a slunce zočili,
 ano, ledwa wstawši, ještě wozem swým
 okeanowých se břehů týkaje
 rovnolehlé na zemi swé metalo
 rosné paprsky a wýhled daleký
 odkrýwalo u weškeren wýchodni
 ráje kraj a šťastné planě Edena,
 sklánějí se hluboko, swau počnauce
 modlitbu, již každé ráno konali
 w způsob mluwy rozličný. I způsobů
 rozličných a zachycení swatého
 dostáwalo jim se k chwále twůrcowě,
 slušnau měrau wyřčené neb zpíwané,
 bez nesnadnosti, tak lehká wýmluwnost
 od jich tekla rtů, i řeč i skladný werš,
 zwučně, tak že harfy bylo netřeba
 ku přidání sladkosti. I počali:

Twá jsau, otče dobra, slawná díla ta,
 Wšemohauci! twá ta spausta weškerá,
 diwná w kráse: ó jaks tedy diwným ty,
 Newýslný! jenžto sedíš nad nebem
 newidědlný nám, leč jedno w stínu,
 w těchto nejnižších z děl twých, ač ta i twau
 jewí dobrost nestihlau a božskau moc.
 Mluwte wy, jimž snáze, swětla synowé,
 Angelé! jenž patřice naň twáři w twář,
 chwalozpěwy hlučnými, dny bez nocí,
 welebíte jeho trůn; wy na nebi:
 na zemi ho chwalte všecka stwoření
 jeho prwé, posléz, w střed a na wěky!
 Nejpěknější z hwězd! ty jež jsi w komonstwu
 noci posledni, či lépe přičisti

tebe k úswitu, že, jsauci jistá dne
 rukojmě, swau jasnau wěčňš korunau
 jitro libezné? chwal w okrsku ho swém,
 kdy se dní, w tu sladkau prwní hodinu!
 Slunce, jenž jsi toho swěta welkého
 duch a oko, wyznej wětšim býti jej,
 chwal ho w wěčném běhu swém, w swém wýchodu,
 w polední swé wýši, i w swém padání!
 Měsici, jenžs někdy slunce průwodčím,
 někdy obiháš s hwězd stálých oborem,
 stálých we swém okrsku, jenž obihá!
 Wy ohňowé druzí, kteří blaudíce
 tajné plesy wedete, ne bez pění,
 zwučte jej, jenž jiskru ze tmy wykřesal!
 Powětří, wy žiwly, plody přírody
 nejstarší, co čtwerotwárně smišeni,
 wěčným jdauce kolem, znik a posilu
 dáwáte všem tworům, slawte, welebte
 Boha welkého w swé každé proměně!
 Mhly a wýzewy, jenž nyní wstaupáte
 s hor a jezer parných tmawě, pošmaurně,
 až by slunce waše raunné obruby
 zlatem powleklo, wždy ke cti welkého
 swěta twůrce wstaupajte: a buďto že
 zastíráte mrakem nebe bez barwy,
 buď že na zem suchau w dešti spadáte,
 k chwále jeho wstaupajte i spadejte!
 Wanauci wy od úhlů čtyř wětrowé,
 chwalte jej i powlovným i prudkým dchem;
 chwějte wrchy swé, wy sosny, s rostlinau
 wšelikau w znak chwály jeho chwějte se;
 studénky a wy, jenž hrkem tečete,
 libozwučni potoci, wzni chwalně jej
 hrkot váš! Spoj hlas swůj každý žiwočich,
 ptáčkowé, jenž pějíce se wznášíte
 k branám nebeským, let váš, a hlahol váš

křídly a zpěvem wznášej jeho čest!
 Wy, co w wodě plowáte, co bydlíte
 na zemi, neb kráčíte, neb hmyzíte,
 osvědčujte, ránemli jak večerem
 nezní wrch í důl, í zdroj í swíží chlad
 chwálaw jeho, rozehráni zpěwem mým.
 Wítej, králi wesmírný! bud' milostiw,
 uděluj jen dobra nám, a jestli noc
 zdělala co zlého, nebo ukryla,
 rozpuď, jak to swětlo rozpuzuje tmy!

Tak se w newinnosti modlili, a mysl
 jejich brzy pokoje a útěchy
 wnitřní nabyła. I kwapí po rose
 perlowé a wonném kwítí do sadu
 libého, kde stromů hájek owocných
 bujnorostlé wětwi w dálku přílišnau
 rozkládá, a jalowému objeti
 brániti je potřeba. Neb snaubíce
 pojí s jilmem réwu, ježto wdána zaň
 jsauci, wůkol něho rámě obnáší
 manželské, a wěnuje mu hrozny swé
 brunátné; on za vlastní je přijma plod
 zdobí jimi neplodné swé haluzy.

W tomto zaměstknání milosrdný Bůh
 z hůry na ně shlédł, a kynu powolal
 Rafaele k sobě, towaryšského
 Angela, jenž s Tobiášem dáti se
 ráčil na cestu, a jemu snaubiti
 diwku, sedmi mužům strastně snaubenau.

Rafaeli! slyšíš, prý, jak na zemi
 Satan sobě počíná, jenž z pekla se
 wywřew, skrze propast přišel mrákochnau
 do ráje, jak této noci lidí dvě
 zarmautil, a umínil í je, í w nich
 wšecku zmařit' rázem lidskau rodinu.
 Protož jdi a dnes co přítel s přítelem

obeu j s Adamem, kde najdeš koli jej
 we stanu, neb schráně před poledními
 úpaly, an po swé denní okřiwá
 práci pokrmem neb odpočinutím.
 Rozmluw s nim, a wyuč jej, jak blahý jest
 jeho staw, a blahost ta jen na jeho
 wůli, wůli swobodné, ač proměnné.
 Dej mu výstrahu, by příliš bezpečna
 nemněl sebe; zwěstuj jemu, jaké naň
 čihá nebezpečenstwí, a od koho;
 jaký nepřítel, spad s nebe nedáwno,
 pílí jeho pádu s stawu blahosti:
 úsilím? to odstup; ale klamem, lži.
 O tom jeho zpraw, by hřešiw swobodně,
 dříwe výstrahy a napomenutí,
 překwapením newymlauwal winy swé.

Takto mluwil Hospodin a vyplail
 míru sprawedliwosti: ni swatý dlel
 křídlatec, swůj dostaw úrad; alebrž
 ze středu tisíc Serafských plápolů,
 kde stál, přisloněný křídly sličnými
 znikna lehce, letí nebes prostředkem.
 Rozstaupli se tudíž kûry angelské,
 učiníce spěchu jeho prostranstwí
 Emyrejské po dráze. Kdy ku bráně
 nebes přikwapil, hned brána od sebe
 sama, na zlatých se točíc stežejích,
 odemkla se do kořen; vše dilo to
 prstů stawitele všemohaucího!
 Odtud (že ni mraku, jenž by zaelnil,
 ani hwězdy nebylo,) on skrownau zří,
 nápodobnau jiným kaulím swíticím,
 země kauli a tu Páně zahradu,
 owěňčenau cedry výše wrchů všech.
 Takto w noci, Galileowými skly,
 země pochybné a moře w měsíci

widí obraznost; tak mezi Cyklady¹⁾ plavec Delos nebo Samos znamená výspy z daleka, co mračné poskvrny. Tam on nachýleným letem pospíchá, dolů walnau nadpowětrnau oblohau wesluje skrz světů swěty: stálým ted plyne křídlem wúkol hwězdy úhelni; již i tírá w hebkém tomto powětří chwěním silnějším, až tu, kde orel se wznáší, uwidi jej hejno pernaté s úžasem, co samoleta,²⁾ w pospěchu letícího pochowati popel swůj w jasném Slunce chrámu, w Thebách Egyptských. Z náhla na východní ráje skalině přístane, swau wezma vlastní způsobu, křídlatého Serafa: šest křidel nesl, k zaslonění twářnosti swé nebeské; jedněch dvě, co krylo jeho široké lopatky, se wztahowalo na prsy, na wzor pláště s ozdobením králoowským; prostřední, co hwězdným pásem obtáhly bedra jeho, zasloníce wšecká je zlatem pernatým a nakropenými w nebi barwami; a třetí stínilo od pat nohy peřítými cetkami barwy blankytné. Stál jako Maje syn,³⁾ potřásaje perutí, že nebeská wůně naplnila drahé okolí.

1) Ostrowy na středozemním moři.

2) Staří smýšleli, že pták samolet (Phoenix) až do 700 let žije, potom že zdělá sobě hnízdo ze stkwostného koření, kteréž se od slunce chytne a samoleta spálí. Z popela geho mladý samolet powstana, letí do Theb Egyptských, kdežto w chrámě Slunce ostatek popela pochowá. Hwězda úhelni jest polární.

3) Merkur.

Poznawše ho rychle strážní Angelé
 před důstojností a velkým poselstwím
 jeho wstali uctiwě; toť tušili
 snadně, za velkým že chwátal poselstwím.
 Minuw stkwaucí jejich stany, bral se teď
 blaženau tau krajinau, skrz lesiny
 myrtowé a nardy; pauště sladkosti!
 Tuť swé prwotiny mladau bujností
 wynášela příroda, a panenskau
 fantasí zbyť lahodnosti wšeliké,
 bez prawidla, bez umění, po různu
 rozprostřela w požehnání nesmírném!
 Jej, kdy z kořenného lesa vycházel,
 uzří Arcioteč náš, jenž práwě, kdy
 slunce wypoledněné swé paprsky
 wraucí na důl spauštělo, a chladnau zem
 w lůně jejím zahříwalo nejhlubším,
 seděl u wchodu swé stinné besedy.
 U wnitř Ewa, w slušné době chystala
 oběd, chutné úrody, jež kochati
 měly prawý chtič, a k žízně hašení
 mízu mličnau z jahodek, a z hroznů mok,
 nápoj stredný; jižto Adam wolá, řka:

Ewo, spěšně pojd', a wiz tam na wýchod
 mezi těmi stromy, jaká přeslawná
 podoba se béře k nám; toť druhé se
 widí ráno o poledni switati;
 kterýs welký rozkaz s nebe přináší,
 snad i pobyt s námi ráčí tento den!
 Spěchem běž, a co ti koli w zásobě,
 přines w zbytečnosti, bychom příslušně
 uctili a měli toho našeho
 z nebe hosta: slušno dárci podati
 částku z darů jeho, dáti z hojnosti
 hojně, tu kde rozhojnuje příroda

úrodný swůj zrúst, a za požíwáním
jsauci úrodnější, uči neskrownit.

Jemu sličná wece Ewa: Adame!
swatý země prachu dehnutím žiwota
nadešený od Boha! i malá tu
stačí zásoba, kde wždycky uzralé
na všech tobě wětwich kyne ovoce.
Wyňmu to, co za schowáním schránliwým
získá trwalost a ztráwí mízy zbyt.
Půjdu však, a co kde réwa, štěp a trs
podá, z toho taký wýbor úrody
snesu angelskému hosti k zabylstwu,
že jej uhlédaje, wyzná na zemi
býti štědrost Páně jako na nebi.

Takto řekši ochotnau se obrátí
twáří, pečující w duchu hostinském,
jaký wýbor nejhodnějších lahůdek,
jaký zwolí řád, by skrze nesličnau,
zle spojenau, nezpůsobnau směsici
chut se neurazila, by raději
krmě hodná ke krmi chut za chuti
zbuzowala přelahodnau proměnou.
Snažně tedy z každé útlé halauzky,
co jen koli země, matka wšerodná,
wynáší, co východní a západní
Indie, co Pontské *) nese pomoří,
Pénůw břeh, neb Alcinoa králowstwí,
česá mnohotwárnau, chutnau úrodu,
w drsné powlace i w hladké lupině,
w strauči kosmatém i twrdých skořepkách,
hojnau daň! a štědrau rukau předloží
wrchowatě. K pití tlačí neškodný

*) W malé Asii. Pénůw břeh, t. Karthago w Africe. Alcinous, král ostrowa Féacie w Adriatském moři, jenž nyní Korfu slowe, jsa bohatý na olej, na ovoce atd.

z hroznů měst, a medowinu z jahodek rozličných: a sladká jádra lnětauci, mírní středné smetanky, a nalévá čistých do nádob; pak zemi posypá růžemi a vonných křoví lupením.

Zatím hosti svému bohorownému wstříc se běře milý Arciotec náš, jemuž po straně, krom dokonalosti jeho etnostné, nešlo dworu žádného; sám si ozdobau, a vlastní sláwau byl! Takto kráčel, slawněji než knížata w kráse mrzuté, jichž průwod bohatý koní powodních, a zlatem osutých drábů, wodí na odiw, a odewšad wábí diwáky, a oslepuje lid. Přiblíziw se Adam, šetrně přistaupi k Angelu, a uctiwau se poníziw jemu poklonau, dí neostýchawě:

Synu nebe! nemůž z místa jiného kromě nebe postawa tak welebná přicházeti! Že jsi s trůnu wýsosti sstaupiw, ona ráčil místa blažená opustiti na čas, aby toto swým pooslawil přístím, budiž tobě teď libo s námi dvěma, jižto z dobroty swrchowané držíme ten walný kraj, pobyti w tom chladném stánku, a co nám naše plodí zahrada, to nejlepší sedě požiti, až by to polední wedro minulo a chládek powanul.

Jemuž Angelská moc wece laskawě: Adame, toť samé jest, proč přicházím: aniž ty tak stwořen jsi, ni takowá obýwáš tu pole, aby newábil nawštěwowať tebe duchů, jakkoli nebeských. Nuž wed' mne we swúj stinný stan;

mám já po chwili tu s tebau pobyti,
až se zwečeří. Tak přišli k lesnímu
tomu příbytku, jenž, wonným okryt jsa
zápachem, se mile dmul, co Pomonin ⁵⁾
kwětowrchý strom. Než Ewa nekryta,
leč swau krásau, milostnější nad Nymfy
hájowé, neb nad tu ze tří smyšlených
nejpěknější bohyni, w tom na Idě
hoře nahém swáru ⁶⁾ stála wítajíc
hostě nebeského; aniž potřebí
měla rauchy, jsauci vlastní odína
ctnosti, jižto líce roztomilého
nikdy mrzká nezarděla myšlénka.
K ní se Angel s sladkým zdráwas obrátil,
pozdrawením swatým, kteréž Gabriel
dlauho potom druhé Ewě, Marii,
přinesl blahoslawené: i zdráwas, řekl,
zdráwas, matko pokolení lidského!
jižto žiwot počtem synů walnějším
zlidní swět, než všeecka tato kryje stůl
rozmanitá stromů Páně úroda.
Byltě powýšený z drnu jejich stůl;
sídlá wúkol mechowá, a na jeho
čtwerhranosti prostranné byl od kraje
k kraji poklad weškerého podzimu
uwršený, aě tu jaro s poletím
pleší, ruky podadauce do ruky.
Rozmluwili spolu prwé za chwili,
bez péče, že krmě jim by vychladla,
poslěz wece Adam: Hoste nebeský!
račiž okusiti z této úrody,
kterauž Hospodin, ten pramen blahosti

5) Pomona, bohyně owoce.

6) Narází na swár mezi Junau, Minerwau a Venuší, z Mythologie známý.

nepřeborný, dobročinný tvorů všech
 krmitel, nám k potravě a rozkoši
 káže růsti ze země! Snad bytostem
 duchovním to pokrm nechutný; to vím
 jedině, že ten, kdož uděluje všem
 krmě své, jest jeden Otec nebeský.

Jemuž Angel: Tak jest, čehož tedy on,
 (jehož velebena budiž na věky
 chwála!) člověku, jenž z části duchem jest,
 uděluje k potravě, to pokrmem
 libým může býti duchům nejčistším.
 Potřebujeť pokrmu tak duchovní
 bytost angelská, jak vaše rozumná.
 Smysly obdařeny obě, jimižto
 vidí, slyší, cítí, číjí, chutnají;
 obě zažívané částky tělesné
 obracují v netělesnou, živnou moc.
 Což jest koli stvořeno, to pokrmem
 živo. Tak svůj pokrm tenší živlové
 přijímají z hrubších; moře ze země,
 z obou těchto zase vyšší powětří,
 z powětří pak tyto hvězdy nebeské,
 nejprw měsíc, jakožto všech nejnižší;
 wady ty, co zasmušují okrauhlau
 jeho twář, jsau páry, kterých dosawaď
 neobrátil w bytost swau. Ze mblawého
 swrchu jeho pokrm k jiným wstupuje
 hwězdám. Slunce, které všechněm planetám
 uděluje swětla, na wděk odewšech
 wlhké běře wýzewy a k wečeru
 s Okeanem hoduje. I oplýwá
 w nebi sice wšeliký strom žiwota
 plodem ambrosiowým; tam na réwi
 zraje nektar, z každé wětwe medowá
 kane ráno rosa, jako perlami
 stkwí se nebes celina: než Bůh ten ráj

dobrotau a rozkošemi nowými
 nadal tak, že nebi můž se rovnati;
 nemni tedy, abych jisti štítíl se.
 Tak se usadivše stolili; i jedl
 Angel též, ne na oko, brž prawdiwým
 chtičem jedení; a ujala i hned
 krmi horkost trávící, a do těla
 obrátila jeho. Parau ostatek
 wyjde u duchů. Co diw, an zlatoděj
 z krušce kowu hrubého skrz ohně moc
 dělá ryzí zlato, nebo dělati
 mní se moci. Zatím Ewa stolicím
 hledí na službu, a číše sladkého
 plné moku wěncuje. Ó newino
 ráje hodná! jestliže kdy, tenkráté,
 tenkrát jistě směli Boží synové
 zamilowat tento lidský obličej;
 ale w těchto srdcích láska newilná
 panowala, ani známo žehrání
 jméno, peklo uražených milenců.
 Tak kdy střídým pokrmem a nápojem
 spokojili přírodu, i powstala
 náhlá w Adamowi myšlénka, by w té
 hodné době nepominul zwěděti
 od Angela, jaké věci nad tímto
 swětem stwořil Bůh, a jaké w nebesích
 bydlí bytosti. Neb znamenal, jak jej
 předčí daleko jich krása welebná,
 widěl, kterak jejich stkwauci způsoba,
 Božstwi záře! kterak moenost přemáhá
 lidskau daleko, i pročež powážně
 takto k nebeskému prawi wyslanci:

Nebešťane, kterýž s Bohem přebýwáš!
 Wím já ted, žes na člowěka nemálo
 laskaw, pod jehož jsi wešed nízký krow,
 ráčil okusiti zemské úrody,

krmě neangelské, a tak ochotně,
žeby nemohl zdát se w nebi raději
sedět na hodech: než, jaké wrownání! —

Jemuž Hierareha wece křídlatý:
Jeden Wšemohauci jest, ó Adame!
z něhož věci vyplývají weškeré,
k němuž, pokud setrwaly dobrými,
zpět se vrátí, wšecky k dokonalosti
stwořené, a wšecky z jedné příprawy,
způsob rozličných a stupňů rozličných
podstaty a, které žijí, žiwota.
Wšak, čím tauže stojí bytost u něho,
čím se k němu její činný okršlek
chýlí bliže, tím i útlí, čistí se,
podobá se k duchu wíce, až se pak
tělo, wedlé swého každé wýměru,
w ducha obrátí. Tak zrostá z kořene
zelený, již lehčí prut, a z toho list
powětrnější; posléz dokonalý kwět
dyše duchy wonnými; pak z kwětu plod,
krmě člověka, již w moci žiwotní
zniká stupněm, w žiwočišné, w duchowní;
dává smysl a žiwot, wtip a obraznost.
Odtud rozum powstává, a rozum jest
bytost duše myslící i patřící,
onen člověku, ten duchům vlastnější:
jedni w přírodě, jen w stupni rozdílni.
Nebudiž ti diwno, an, co tobě Bůh
dobrým saudil býti, nezamítám já,
nébrž jako wy w swau bytost obracím.
Můž se udati, že někdy s Angely
obcowati bude člověk, aniž mu
lehkým příliš pokrm jich se uwidí;
snad i tělo vaše z hmotných pokrmů
těchto můž se státi duchem naprosto,
buda časem zlepšeno; a na křídlech

wzletí powětrných, jak my; a swobodné bude wám buď w tom, buď w ráji nebeském bydletí, kdy poslušnými shledáni budete a lásku stálau, nezměnnau zachowáte tomu, který stwořil wás. Zatím užiwte wší zbytu blahosti, již ten blahý staw wáš hojně oplýwá, nechtějte wšak víc, než může chápati.

Odpowěděl jemu lidský praotec :
 Přiwětíwý duše, hoste laskawý!
 Wýborněs mi cestu, ježto k umění wede, ukázal, a žebřík přírody postawil, od prostředu až k obvodu, po němž člowěku by bylo wstaupati ku poznání, co a proč je swět, co Bůh!
 Powěz ale mně, nač ona wýmínka: poslušnili budete! I jakbychom jeho býti poslušni, jak miłosti jemu dochowati neměli, jenž nás z prachu učinil, a w tomto blaženém štípil místě, kteréžto, co chápati rozum, po čem lidská prahnauti můž chut, wším tím nad wšelikau míru oplýwá!

Jemuž Angel: Synu nebe, země, slyš!
 že jsi blahým, za to Bohu díky měj:
 ostanešli jim, měj sobě samému.
 Poslušenstwí twé, twé základ blahosti;
 w tom ty setrwej. A to ta wýmínka,
 daná od něho. Bůh račil stwořiti dokonalým tebe, ne wšak nezměnným.
 Dobrýs: setrwati dobrým w moci twé.
 Wůli swoboden, ni losům poddán jsi newýmátečným, ni těsné potřebě.
 Dobrowolnau službu chce, ne nucenau;
 takowá mu není wděk, ni býti můž:
 kterak duše neswobodná dowodí

wolnau službu swau, kdy to, co musí, chce
za losem, ni může jinak woliti?

Já i všickni zástupowé angelští,
jižto stáli w twáři Boha vládného,
trwali jsme w šťastném stawu, jako wy,
dokud poslušenství naše trwalo ;
ta i jedna naše byla bezpečnost.
Swobodně my slaužíme, že swobodně
milujem ; nám na wůli, buď milowat,
budto nie, tím stojíme i padáme.
Mnozí padli, padli w neposlušenství,
a tím z nebe do pekla ; ó hluboký
pád, z jak welké blahosti, a w jakau strast!

Jemuž welký rodič náš : Ta slowa twá
s rozwahau a s radostnějším pozorem,
učiteli božský, slyšel jsem, než kdy
Cherubínů zpěwy s wrchů sausedských
s sladkau w noci hudbau rozléhají se.
Ano to, že čin a wůle swobodny,
wěděl jsem ; neméně to, že, abychom
milowali swého učinitele,
rozkazu pak jeho byli poslušni,
máme pomněti, jenž jest tak sprawedlný,
měl jsem wždy a míti budu na srdei ;
jednak co jsi o té dále na nebi
zjewil příhodě, w mé mysli zbudilo
jakaus pochybnost a tužbu slyšeti
(twáli wůle) wyprawení úplné :
diwná to a hodná ticha swatého
wěc as bude k slyšení. I máme dne
drahně ještě, slunce ledwa jednu půl
dráhy změřilo, a ledwa počíná
druhau na tom welkém pásu nebeském.

Takto Adam prosbu wedl, a Rafael
wlídně swoliw počal takto za chwili :
Welkau na mne skládaš wěc, ó praotěc

lidu! trudnau, tíznau práci. — Kterakž mám
 půtku newiditedlnau a výpravu
 duchů wyprawiti smyslu lidskému?
 kterak bez žalosti úpad tolika
 slavných, dokonalých druhdy, dokwad
 w dobrém trwali! jak posléz jiného
 swěta odkrývati tajemství, jichž snad
 wyjewiti neslušno? Než, k wýetraze
 twé to powoleno. Tedy wylíčím,
 co by pochop smyslů lidských předčilo,
 podobenstwím, hmotné k netělesnému
 přirownaje. Wšak, co ať jest tento swět
 nebe obrazem, ať jejich stwoření
 podobnější, nežli jmíno na zemi?

Swěta toho nebylo, a diwoká
 panowala směsice, kde nebe se
 točí teď, a země na swém swěšená
 odpočívá prostředku, kdy jeden den,
 (nebo čas, i u wěčnosti, srownaný
 s hnutím, wyměřuje věci trwalé
 tím, co přešlo, jest a přijde,) taký den,
 jakéž přiwodí rok nebes, nadwětrných
 pluci duchů, za rozkazem nejwyšším,
 bezpočetní před trůn Wšemohaucího
 od všech nebe končín dostawili se
 s Hierarchy swými w jasných pořádieh.
 Deset tisíc tisíců tu znamení,
 praporců a zástaw, w střed i w před i w zad,
 praudně wálo w powětří, a dělilo
 Hierarchie a řády w stupních jich,
 w jichžto krumpowání stkwaucím pálaly
 mnohé swaté památky, a obrazy
 ehwalné horliwosti jich a milosti.
 Tak kdy w kolách nesmírného obvodu
 stáli, kolem w kole, neskončený Bůh,
 podlé něhož w sláwy lůně seděl Syn,

w prostřed, jako s hory plamenné, již wreht
stal se pro blesk newidědným, mluwil řka :

Slyšte, pronárody swětla, Angelé,
trůny, panstwa, knížatstwa i moenosti!
Slyšte slowo mé, jenž trwá na wěky!
Tento, jehož zříte na prawici mé,
jediný jest syn můj, dnes jsem zplodil jej,
králem na té swaté hoře pomazal,
waším králem, zapřisáhl se u sebe,
že má před ním klekat každé koleno
na nebi, a wyznati jej za pána.
Budtež tedy pod tím welkým náměstkem
w úzkém spojení, co duše jediná,
wěčně blahoslaweni. Kdo jeho si
zlehčí, ten si zlehčí mne a zruši mír,
toho dne pak, odmrštěn jsa od Boha,
od patření blaženého, w temnosti
spadne nejzazší, a we propastnau hlaub.
w žalář, bez wykaupení a bez konce.

Takto mluwil Wšemohauci. Každý duch
slowem jeho zdál se býti potěšen ;
zdál se býti, ale nebyl potěšen
každý. Tento den, jak jiné slawné dny
zpěwem tráwili a plesem okolo
hory swaté, plesem plným tajemstwí,
jemuž onen hwězd a planet okršlek
w kolowání swém se nejwíc podobá ;
zmatené to křižowiny, kraužení
zástřední a zawilé, než pořádné
nejwíce, kdy nepořádným widí se,
a w jich hnutí harmonie nebeská
zněla zwuky wnadnými, že samo i
ucho božské naslýchalo s potěchau.
Wečer byl, (mát wečer swůj i switání
nebe, libau pro změnu, ne k potřebě ;)
tu se k hodům sladkým berau od plesu

s žádostí: a dokola jak stanuli,
dání stolové a náhle zvršení
krmí angelskou, a plynul brunátný
nektar w perly, w ryzí zlato, w dĕmanty;
stkwostný wina plod, jenž roste w nebesích!
Pak na kwití, zdobní wĕnci swížími,
pojedli a pili w spolku lahodném,
ĕerpajíce nesmrtnost s weselím,
od přepití bezpečni, kde sytosti
míra sama zamezuje wýstupek,
před wšedobrym králem, jenž swau otewřel
ruku štĕdrau, wesel jsa jich weselím.
Když noc ambrosiowá s swým oblakem,
wydehnutým z té božské hory vysoké,
odkud zniká stín i swĕtlo, obliĕej
nebe jasný w libý saunrak změnila,
(netemnĕji tam se pozastírá noc,)
a kdy uspila wše rosa růžowá,
kromĕ oka Pánĕ nikdy spícího,
wšudy kolem po rowinĕ široké,
širší než by zem tu rozpál w jednu pláň,
(takowĕ jsau dwory Pánĕ!) angelský
zástup, rozdĕlený w pluky swé a tmy,
rozložil swúj tábor, živých u praudů,
pod života stromy, byty nezĕislné,
wyzdwižené náhle, stánky nebeské,
kdežto spali w chladu wĕtrů wanaucích,
mimo ty, jenž zpĕwy libozwucnými
welebili střídau swrehowaný trůn,
celau noc. Ne i tak Satan bdĕl. To jest
nyní jmĕno jeho: prwní na nebi
wie se neslýchá. Ten z prwních jeden byl,
ano ze wšech nejprwnĕjší Archangel;
w moci welký a walným nadaný
důstojenstwím; ale plný záwisti
proti Synu Božimu, že w onen den

etil jej Otec weliký, a wyhlásil
 Mesiášem pomazaným za krále.
 Pohled ten se pýše jeho uwiděl
 nesnesitedlným, a mněl se zkrácena ;
 hněwem zanevěw a zlosti hlubokau,
 hned jak, tichosti a spaní pěstaunka,
 půlnoc šeré přiwolala hodiny,
 umínil on odtrhnauti se všemi
 swými pluky, opustiti stolicí
 swrchowanau, bez poety a poklony,
 potupně, a zbudiw druha prwniho
 pod swau vládu, dí mu takto podtaji :

Spíš, můj drahý towaryši? zawřelo
 spaní wika očí twých, a w paměti
 máš ten úsud wčerejší, tak nedáwno
 vyšlý ze rtů Wšemocného w nebesích?
 Tys mi jindy twá, já tobě jindy má
 swěřowáwal myšlení: vždy bdíce jsme
 byli za jedno; jak může spaní teď
 dwojit nás? wiš, že nám zákon nowý dán?
 Nowý zákon králůw nowá smýšlení
 zbudiť může w sluhách nás a rozwahu,
 jaké zlé by z toho mohlo pojiti;
 wie zde o tom říci není bezpečno.
 Swolej tedy hlavy našich tisíců,
 mluwiž jim, že z rozkazu, než šerá noc
 swleče s sebe stinný mrak, i já, i jichž
 pod mým wéwodstwím se chwějí praporec,
 domů potáhneme letem pospěšným
 na půlnoc, a učiníme příprawy
 slušné ku přijetí krále, welkého
 Mesiáše, též i welkých rozkazů
 jeho, anto w spěch swá projde králowstwi
 wítězoslawně, a vydá zákony.

Takto křiwý Archangel: i porušil
 druha swého srdce neozbrojené

jedem zlosti své. Ten jde a povolá,
 zvlášť i wesměs, moci vládných pod wladau
 swau, a prawí, jak mu praweno, že dán
 rozkaz nejvyšší, by dříwe nežli noc,
 dříwe nežli šerá noc se uklidí
 z nebe, wyzdwilila se swatowládařská
 korauhew; a dolože ten zámysl,
 mnohá prohazuje slowa dvojíhá,
 símě žehrání, by zkusil wíru jich,
 nebo porušil. Než všickni poslechnau
 hesla zwyklého, a vyšších rozkazů
 welikého wévody; neb weliké
 w prawdě bylo jeho jmě, a vysoká
 w nebi důstojnost, a jeho obličej,
 jako jitřní hwězda žene stádo hwězd,
 wábil je, a lži a klamem za sebau
 potáhl třetí částku nebe zástupů.

Zatím oko věčné, ježto zpytuje
 schrány srdce nejhlubší, tam se swaté
 hory své a z prostřed oněch zlatých lamp,
 kteréž nočně hoří před ním, widělo
 bez jich swětla odboj wznikati, a w kom,
 jak se mezi syny jitra rozmáhal,
 jací plukowé se shlukli na odpor
 přikázání jeho; tu se pozasmáw,
 takto k jedinému prawí Synowi:

Synu, dokonalý blesku sláwy mé,
 dědici mé celé moci! tenkrát nám
 hrubě potřeba swau ubezpečiti
 všemocnost, a o braň postarati se,
 kterauž bychom zachowali dáwnau tu
 wládu swau a božství: taký powstává
 nepřítel, jenž naměřuje wznésti trůn
 rovný našemu, tam na tom půlnoci
 walném rozlohu: ni spokojen jsa tím,
 umyslil on sobě bitwau zkusiti,

co by naše právo a co byla moc.
 Rokujmež, a w takém nebezpečenstwi
 sebrawše, co stává síly, na rychlost,
 wynaložme k obraně, ať nadání
 dříve neztratíme této výsosti
 welebně, své swatyně, a hory své.

Jemuž pokojnau a jasnau twáři Syn,
 božsky jasnau, utěšenau nad míru,
 wece: Moený Otče, právě pohrdás
 nepřátely swými, a jsa bezpečen,
 radám jich a bauřem marným směješ se;
 z nichž i já, ježž oswěcuje nenáwist
 jejich, sláwy nabudu, když uvidí
 dánu w ruce mé moc wšecku kráľowskau
 k zhaubě pýchy jich, a skutkem sledají,
 budeli mi pokořit twé odbůjee,
 čili nejšpatnějším býti na nebi.

Tak děl Syn. Než Satan s swými mocmi již
 daleko se octl spěchem křídlatým;
 s wojskem jako hwězdy noční nezčíslným,
 neb co ranní hwězdy, rosy krůpěje,
 jimižto se w slunci perlí list i kwět.
 Mnohé planě, mnohé waľné protáhli
 obce trůnů, mocnárů, a Serafů,
 w trojím stupni jich; kraje, proti nimž
 nebylaby wšecka wlast twá, Adame,
 než co zahrada ta proti oboru
 země weškeré, i moři weškerých,
 kdyby okrauhlost jich celá w jednu se
 rowěň podala, ty wšecky prošedše
 posledně se do těch koněm půľnočních
 přibrali, a Satan w hrad swůj kráľowský
 na vysokém chlumu, podál switíci,
 jako hora uwalená na horu,
 pyrámy a wězmi, wytesanými
 z lomů diamantových a zlatých skal,

palác Swětlohoše welkého; to má
jméno stawení to w lidském jazyku,
kteréž on, ne dlauho potom, snaže se
Bohu we všem rowen býti, podle té
hory, na níž wyhlášen byl Mesiáš
w twáři nebe, horau shromáždění zwal,
neboť sem swau wšecku swolal družinu,
pod zámyslem rozkazu, se raditi
o přijetí slawné krále, jenž prý měl
čekán býť, a lánliwými podwody
pod zástěrau prawdy sklonil uši jich.

Trůny, panstwa, knížatstwa i mocnosti!
nejsauli ta slawná jména napotom
blyskotami prázdnyými, an za wýřkem
jiný kdosi nyní wšecku oswojil
sobě moc a zatemnil nás pod jmenem
krále pomazaného, skrz něhož ten
celý pospěch půlnočního tažení
děje se a kwapný sbor, jen pro radu,
jak a kterým nowé poety způsobem
usmyslili bychom sobě nejlépe
přijítí jej, přijdaucího ku wzeti
nezplacené posud daně kolenné,
na twář padání, tak nízké pokory,
těžké jednomu! což dvěma, jemu, i
kteréhož teď obrazem swým wyhlásil?
Což však, by se duch náš s lepší potázal
radau, zniknauti jha toho naprosto?
Chcete šije shýbati, a wolíte
hbitá kříwať kolena? Ne, nechcete,
dobřeli wás znám, a znáteli se wy
sami, jsauce nebe rod a synowé,
nepoddáni žádnému, a jestli ne
stejní všickni, všickni aspoň swobodni,
stejně šwobodni; neb není řád a staw
proti swobodě, on s ní se srównáwá.

Kdo můž rozumně a právě ujíti
 tedy vládu nad těmi, jenž právě jsau
 rovní jemu, jestli menší w moci své,
 menší w blesku, rovní w swobodě. Kdo můž
 ústavy a zákon ukládati nám,
 od bludu i bez zákonu bezpečným ?
 tím pak méně zákon, který za pána
 toho stanoví, a welí sklánění
 na urážku našim jmenům královským,
 dowodícím panství, a ne služebnost ?

Potud bez překážky smělá jeho řeč
 byla slyšena; než nyní Abdiel,
 nad něhož se žádný Bohu nekořil
 s větší horliwostí ani příkazů
 zachowáwal jeho mezi Serafy,
 wstana s rozhorlením plamenným,
 tak se opře praudu jeho wzteklosti:

Ó ta rauhawá, ó lživá, zpupná řeč!
 slova, jichž se w nebi žádný nenadál,
 nejméně pak newdččnicku, od tebe,
 sedícího nad jiné tak vysoko.
 Smiš ty zákon prawý drže saudití,
 kterýž wydal Bůh a ztwrdil přísahau:
 že se Synu jeho, jež on královskau
 nadal právě berlau, w nebi skláněti
 všeliké má koleno, a každý duch
 wyznatí tau poctau jeho za krále!—
 Jest to, prawíš, proti práwu, bez všeho
 práwa, ukládati zákon swobodným,
 nad rovnými vládu dáti rovnému,
 jedinému, bez nástupstwa, nad všemi.
 Tyli Bohu zákon dáš, ty hádat' se
 budeš o swobodu s ním, jenž tím, co jsi,
 tebe učinil? jenž duchy nebeské
 stwořil dle své libosti, a obmezil
 bytost jich? I zdaž nás skutek neučí,

kterak dobrým jest, a naše o dobré,
 o důstojnost naši kterak pečlivým,
 kterak zдалuje se od té myšlénky,
 aby snížil nás, jenž pílí raději
 zwelebiti více staw náš blažený,
 pod jedinau hlawau úzce poje nás.
 Dejme tobě však to býti bezprávné,
 aby rowný nad rownými kralował :
 tyli, slawnýs jakkoli a weliký,
 mníš, by ty neb všecky w jedno spojené
 moci angelské se mohly wrownati
 jednorozenému jeho Synowi ?
 Skrze něho, jakožto skrz slowo swé,
 mocný Otec všecky věci uěnil,
 tebe též, i všecky duchy nebeské
 stwořil skrze něho w jasných řádech jich ;
 sláwau owěňčil, a slawně ponazwał
 trůny, panstwy, knížatstwy a mocnostmi,
 podstatnými mocnostmi ! ne temnými
 jeho pod vládau, brž oswícenými
 raději, jenž, nám jsa hlawau, jedním z nás
 tudy stává se, a našim zákonem
 jeho zákon, všecká jeho pochwalau
 naši pochwalau. Ty přestaň bezbožné
 tedy wzteklosti, a nepohoršuj těch ;
 něbrž chwátej, aby časně ukrotil
 Otce hněwného a Syna hněwného,
 pokud odpuštění mohly naléztí.

Takto mluwil Angel horliwý, a však
 žádného, jenž s ním byl horlil, nebylo ;
 kwapná, nesmyslná se zdála jeho řeč.
 Wyšším tedy hlasem počal odstupce :

Uěněny tedy prawíš býti nás ?
 dílo z druhé ruky, jež byl za úkol
 složil otee na syna ? Toť podiwná,
 nowá věc ! i odkud tato nauka ?

Kdo to widěl, kdy se dalo stvoření
 jeho? tyli útwor pamatuješ swůj,
 když ti twůrce bytost dal? My newíme
 času, kdeby nás, jak nyní, nebylo,
 aniž wíme, bylli jaký před námi;
 samozplozeni a samozkřišení
 jsauce, wynikli jsme z vlastní moci swé,
 kdy běh osudů swé kolo naplnil,
 zralý plod, těch nebes, naší děloly,
 nadpowětrni synowé. Moc naše jest
 naše vlastní, vlastní naše prawice
 wyučí nás skutkům nejwznešenějším,
 účinkem to shledáme, kdo rowen nám!
 potom uwidiš, co máme w úmyslu,
 prosbawli, či hrozbaw ztéci jeho trůn.
 Tuto nowinu, tu zpráwu nésti pil
 králi pomazanému, a utikej,
 než co horšilio twůj útěk zachwáti.

Řekl, a na wzor jeku přehlubokých wod
 slowům jeho temným lilukem zwučela
 pochwala skrz neskončené zástupy.
 Jemu ale bez strachu, ač u prostred
 wrahů, odpowěděl Seraf plamenný.

Ó ty bezbožniku! duše proklatý,
 opuštěný odewšeho dobrého!
 Widím pád twůj určený, a nešťastný
 twůj ten zástup zapletený úkladnau
 zradau twau, a rozjedenau nákazau
 úhony i trestu twého. Nepečuj
 napotom se wyprostíti ode jha
 Mesiáše božského; to milosti
 práwo odjato jest tobě; jiný saud
 wzešel nad twau hlawau bez odwolání.
 Zlatá berla, kterau ty jsi potupil,
 zželednela k potření a zlomení
 twého neposlušenstwi. I dobra jest

rada twá, než pro tu ne, ni pro hrozbu,
něbrž uteku těch stanů prokletých,
než je zhaucí hněw, jenž wisi nad nimi,
spalujícím náhle ztráwi plamenem,
bez rozdílu; nebo w brzee naděj se
ucítiti do swé hlavy jeho hrou,
ohně zžirající; potom, kwile, znej
twůrce, až ti zhaubce bude poznati!

Takto mluwil wěrný Seraf Abdiel,
mezi newěrnými wěrný on jen sám,
mezi nezčíslnými zrůdci nezrůdný,
nepohnutý, neswedený, bezstrachý,
zdržel wíru, lásku swau i horliwost;
ani množstwí, ani příklad swésti jej
mohly od prawdy, neb stálaw změnit mysl,
samotného jakkoli. I wywřel se
z prostřed jich, a drabnau cestau odcházal
skrže nepřátelský posměch, kterýž on
myslí ztrpěl welikau, a bez bázně
moci, posměch odměňuje posměchem,
plece ukázal jich wěžím nádherným,
odsauzeným k obořeni brzkému.

Zpěw šestý.

Rafael wyprawuje dále o rozbroji Angelůw. Jak Bůh přijal horlivost Abdiela, a dal rozkaz Michalowi a Gabrielowi wálčiti s odbojníky. První bitwa Angelů až do noci, w které se Satan s swými pluky ukryl. Rada čertůw, a wynalezení děl pekelných. Druhá bitwa na nebi, w které střelba čertů poráží pluky Michala, než ti na konec wyrývají hory a zavalují děla satanská. Bůh posílá svého Syna, kterému wítězství bylo schowáno. Mesiáš rozkázaw swým wojskům býti toliko swědky své moci, pudí čerty z nebe. Ti padají w peklo, Mesiáš wítězoslawně wracuje se k Otci.

Celau noc se polem nebe rozlehlým
 neustrašený a nestíhaný bral
 Abdiel, až jitro, od kolujících
 probuzené hodin, rukau růzowau
 otewřelo brány swětla. Jestit sluj
 w hoře Páně, blíže trůnu jeho, kdež
 tma i swětlo neskonalým střídáním
 wcházejí a vycházejí za sebau,
 ježto w nebi roztomilau proměnu
 způsobuje, jako den a noc. Kdy z té
 strany zniká swětlo, w onu mrákota
 wstupuje, a čeká noci, w kteréžto
 swau by opět rauchau nebe přistřela.
 Na zemi by owšem jedno saumrakem
 byla noc ta. Nyní wzešlo spanilé
 jitro, jak se, empyrejským oděné
 zlatem, na nebeské trpyti wýsosti:
 před ním noční mizel mrak, jsa pronikán

wýchodními paprsky, kdy po celé
 rowni hustořadě jasné zástupy,
 wozy, braně plamenné a ohniwé
 hřebce, obrážející se blesk na blesk,
 uzří oko jeho. Wojnu znamená,
 wojnu w výprawě, a widí známé již,
 o čem nowinu se nésti domníwal.
 Wesele se tedy mezi přátelská
 wojska přimísí, jež swoji přijali
 s walnau radostí a prokřikowáním,
 že on jeden, z mnoha tisíc tisíců
 padlých jeden on, jsa zdráv se nawrátíl.
 Tudíž k hoře swaté prowodili jej
 s plésáním, a před trůn Swrchowaného
 stawili, kde z prostřed zlatostkwaucího
 oblaku se tento libý ozwal hlas :

Sluho boží, dobřes dělál, dobře boj
 lepší bojowal, a prawdy samotný
 bránil směle proti množství buřičů,
 w slowech mocnější, než oní we zbrani :
 za prawdy pak swědectwí jsi wytrpěl
 hanu wšecobecnau, horší k trpení
 nežli násilí : tys pilil jediné
 setrwati w twáři Boha příjemným,
 ač tě swěty přewráceným saudily.
 Za to již tě snazší čeká wítězstwí,
 by se, bez pomoci přátelských těch wojsk,
 proti wrahům swým, mohl wrátít slawněji,
 nežs se potupený od nich odebral,
 zkrotě moci ty, kdož rozum za práwo,
 prawý rozum za práwo se zpíčili
 přijítí a Mesiášce za krále,
 zásluhy swé právem kralujícího.
 Wyjdi kníže nebes pluků, Michale,
 jdíž i ty, jenž w bojowné jsi nejblížším
 jemu moci, Gabrieli ! uweďte

w litwu ty mé syny nepřemožené,
 uweďte a zšikujte ty zbrojené
 tisíce a miliony swatých mých,
 w počtu zárowném s tau rotan bezbožnau
 odbojeů; ty ohněm, mečem hubícím
 ztecte udatně, a stihajícíe je
 do pokrajných nebe končin, zapuďte
 od Boha i blaženosti do místa
 káry jejich, Tartarowé hlubiny,
 otwírající swé hrdlo plamenné,
 ku pohlcení jich pádu hotowé.

Tak dí Swrehowaný hlas. I mračí se
 hora chmurným oblakem, a wywali
 wzhůru černomraké dýmu kotauče
 s lýtým ohněm hněwu probuzeného
 w znamení. A nyní strašně s wýsosti
 nadpowětrná trauba jasná zawzněla,
 na kteréžto heslo moei bojowné,
 ježto s nebem stály, w šiku čtwnratém
 sřáté, neodolatedlnau jednotau
 hnuly k předu pluky swými jasnými,
 po tichu, dle harmonie hudebné,
 zbuzující k smělym činům rekowné
 zápalý. Tak táhly s bohorownými
 wůdci swými pro Boha a pro jeho
 Mesiáše bojowati, stuženy
 nerozpojitedlně: ani wcestný wrech,
 ani těsné údolí, ni tok ni les
 rozdwojili šiků jejich pořádných;
 nebo vysoko se braly w powětří,
 wolně nesaucím jich kwapné kročeje.
 Jak kdy ptactwa pokolení weškera
 w slušném řádu přibrála se na křídlech,
 powolaná, přes Eden, by přijala
 jména od tebe: tak ony přes mnohá
 položení daleká, a přes mnohé

táhly rozložitě nebe krajiny,
 desetkrátě delší swrchu země té.
 Posléz vyskytne se w dáli k půlnoci
 na obhledě, od končiny k končině,
 úkaz ohniwý, co šiky bojowné
 rozprostřeny; brzy na to spatřiti
 wyježené hroty kopí nezčíslných,
 přilbic daw, a rozmanité pawézy,
 malowaním uličené honosným;
 Satanowy pluky, wzteklým posměchem
 cwálající dobyť ještě toho dne
 bitwau nebo nenadálým útokem
 Páně wýsosti, a na trůn posadit
 stawu jeho zawnistníka, zpuwného
 wypinatele; než jejich obmysl
 daremným a marným byl se ukázat
 w prostřed dráhy swé. Toť owšem diwné nám
 widělo se nejprwé, by Angelé
 s Angely se bitwau měli zuřiwau
 potkatí, ti, jižto polkávali se
 slawnau rozkoší a jednomyslnau
 milostí, co téhož Pána synowé,
 welebíce žalmy Otee wěčného.
 Než teď strhl se bitwy hluk, a lity hřmot
 útoku wše kretší přetrhl myšlení.
 Wysoko co Bůh se prostřed pokáže,
 w sluncojasném sedě woze, wéwoda
 odbojníků, následowný božského
 obraz důstojenství! kolem okolo
 plamennými Cheruby a zlatými
 pawézami obklíčeny. Staupna teď
 s trůnu stkwaucího (an wojsko od wojska
 již jen úzký dělí rozstup, mezera
 přehrozná! tak stály řady strašliwé
 čelem proti čelu w délku náramnau)
 před swé mrakohusté stádce předběžné

w ostré čelo, dřívě boje sražení,
 Satan vysokým a pyšným kročejem
 vyjde jako věž, w swém drahém odění
 z dčmantu a zlata. Abdiel, jenž stál
 w prostřed nejmocnějšich, činy smýšleje
 weliké, té pýchy sněsti nemohla,
 takto dosvědčil swé mužné odvahy :

Ó, že tolik zbývá k Bohu podoby,
 tu kde wíry, tu kde prawdy nezbyvá
 žádné! proč i moe i sila nepadla,
 tu kde padla ctnost, a není nejslabším
 ten, kdo nejhorší? — Než, buďte na oko
 moc a sila jeho nezmoženými;
 já s ním, naděje se božské pomoci,
 wejdu w zápas, jak jsem s jeho rozumem
 zápasil, a shledal zlým a křivým jej.
 Slušné, by, kdo w půtce prawdy přemáhal,
 získal we zbraní, a odnesl zároveň
 tu jak tamto wítězství! Jeť arci to
 howadný a mrzký zpor, kdy rozumu
 s silau bojowati jest; než tenkrátě
 rozum dáwá to, že rozum zwítězí.
 Takto rozmýšlel, a druhé předběhna
 wůdce, kwapí wrahu wstříc, a napoly
 cesty utkaw, tímto rozpáleného
 předejitím wyzwe k boji bezpečně :

Pýšku, utkán jsi? tys měl, že zpupnost twá,
 po čem prahla, beze wšeho dosáhne
 odporu, že bez obrany stolice
 Páně, strana jeho opuštěna jest
 pro strach před silau, neb smělým jazykem
 twým : ó hlupce tebe ! jenž jsi nepomněl,
 kterak trudno wálčiti se Wšemocným,
 jenžto z ničeho by neskončená mohl
 wywoditi wojska w zkázu bláznowství
 twému; nebo, wztáhna jedno rámě swé,

přesáhnauci všecky meze, w jeden ráz,
 bez pomoci, skončit tě, a pohřziť
 do mrákoty wojska twá. Než tuto wiz,
 že ne všickni z twé jsau družiny, že jsau,
 kteří wiru zwolili a pobožnost,
 aè jsi ty jich newiděl, kdy jeden já
 w bludníků twých swětě nesmyslným jsem
 ze všech widěl se: teď widíš stranu mau;
 uè se pozdě, kterak někdy malá část
 prawdu zná, an tisícowé chybuji.

Jemu welký wrah dí s twáři potupnau:
 Na twé neštěstí, než právě k pomstě mé,
 kteráž tebe přede všemi hledala,
 z útěku se nawracuješ, swárliwý
 Angele! by přijal hodnau výplatu,
 prwní úraz od wyzwané prawice
 této, že se podušilý drzostí
 jazyk twůj směl urauhati třetině
 shromážděných bohů pro obhájení
 božstwí swého, ježto, dokud jiskra w nich
 božské moci bude tliti, žádnému
 všemoenosti práwa přiznať nemohau!
 Toť jsi jistě předstihl towaryše swé,
 baže po té cti, by pérko uškubnul
 ze mne nějaké, a tímto rekowným
 činem zkázu předpowěděl ostatním.
 Jenom ještě toto krátké příměří!
 By se nemohl chlubiti, že nedána
 tobě odpověď, i powím, kterak se
 snásí u mne: myslil já jsem nejprwé
 swobodu a nebe duchům nebeským
 jedno býti; nyní ale spatřuji,
 že jich drahně w službu lenost uwedla.
 Duchy otrocké, jen k zpěwu, k slawnostem
 jenom hodné! takowé jsi ozbrojil:
 hudce, nájemníky nebe uwádíš

w bitwu; chlapstwo proti swobodě. Dnes, dnes toho důwod obě strany wydadi.

Dí mu zkrátka, jednak vážně Abdiel:
Odpadlěe ! ty stále blaudiš, aniž pak
bludu konce nalézáš, eos od pravé
stezky byl se uchýlil. I bezprávně
jméno dáwáš chlapstwa službě vzdáwané
tomu, kterémuž ji vzdáti welí Bůh,
Bůh neb příroda; i Bůh i příroda
welí službu vzdáti nejhodnějšimu,
tomu, který všecky jiné přesáhá.
Otok jest, kdo slauží tobě, tomu, jenž
powstal proti hodnějšimu, než jest sám.
Otok jest, kdo slauží tobě buřiči,
totě chlapskému swé zlosti otroku,
jenžto wolným službu wyčítati smíš.
Zprawuj ty swé tedy w pekle králowství !
já, já službu Páně sobě mile rád
obírám, a eo mi wěčně blahý Bůh
káže, plním ochotně a poslauchám
hodných poslušenství jeho rozkazů!
Ty však w pekle okowů, ne králowství
naděj se. Ted' zatím toto ode mne,
jenž pry' z útěku se zpátkem wracuji,
beř twá hlawa přiwitání bezbožná !

To řka, wztáhne ruku k ráně šlechetné.
Newisi, než padne rána w náhlosti,
jako bauře, Satanowi na chochol
zpupný, žeť ni zrak, ni křepkost myšlení,
nedím jeho pawéza jej úrazu
wywarowať mocna byla takého.
Deset kroků walných zpět se potáci,
při desátém s kolenama kleslýma
na mohútné kopí stane opřený.
Jak kdy wětrowé a wody podzemní,
protrhše si průduchi, horu odrazi

polaukleslau s všemi swými sosnamí.
 Chopí úžas odbojníkŭ knížata,
 zuří wztekiem náramným, že wéwoda
 jejich tak jest přemožen. I plésají
 našincowé, vykřikují radostně
 pro naději wítězstwí, i wytéci
 k boji prahnau statečně. Tu traubiti
 Michal w Archangelskau traubu rozkáže.
 Zawzní po rozlehlé nebi třepící
 zwuk, a wěrný zástup pěje Hosanna
 Nejwyššímu! Nemeškají odbojná
 stáda, wyřítí se lítým úprkem;
 wojsko s wojskem swede bitwu sražením
 přehrozným. I znikne wúkol jek a wztek
 bauřliwý, a powyk, jehož dosawad
 nebywalo w nebi nikdy slýcháno.
 Meče o brnění strašnau břinkají
 neshodau, a temně hřmíce walí se
 rozzteklená kola wozů měděných.
 Diwoký a strašliwý jest bitwy hřmot!
 Šimějících šípů oblak plamenný
 létá nad hlawami, kryje ohniwým
 obě wojska stropem. Tak se stírají
 lítě pod plápolajícím klenutím
 obě strany úprkem a wzteklostí
 neuhasitedlnau. Bučí po nebi
 hluk, a bylaby se chwěla, kdyby již
 stála, země weškera až do střew swých.
 Není diwu! nebo milionowé
 rozhorlených Angelů se z obau stran
 obořili, wojska, z nichžto nejmenší
 všemi žiwly wládnutí, a každého
 jich se moci ozbrojiti mocen byl.
 Kterak strašná byla síla weškerých,
 kdy se wojsko s wojskem zteklo nezčíslné,
 aby hrozným zanícením wálečným

zpustilo, ač obořiti nemohlo,
 blahý domow swůj, leč všemohauci král
 wěčný z wěkostálé twrzi swé
 řídil pútku jich, a meze ukládal
 litým zápalům, ač bylo množství jich
 nesmírné, an každý pluk se walným zdál
 wojskem, každá ruka zbrojná plukem se
 w moci widěla, a wúdcem zkušným
 woják každý, jemuž dobře wědomo,
 kdyby staupati, kdy stanauti, kdy w bok
 uchýliti událo se nejlépe ;
 kterýž wi, kdy w bitwě wzteklé hodno jest
 sraziti neb rozdwojiti průčeli.
 Na útěk a ustaupeni nebylo
 pomysliti, aniž pak kde strachu plachého
 znamenáno; jeden každý zpoléhá
 na sebe, tak jakoby jen samotné
 jeho rámě získat mohlo wítězství.
 Wěčně slawní událi se skutkové,
 ale bez čísla; neb bitwa široko
 dosáhala w rozmanitém způsobu.
 Časem na celině stojmo swodili
 pútku, časem na křídlech se molútných
 wznesše, kormautili letmo powětrí :
 celé powětrí se ohněm bauřliwým
 zdálo býti. Dlauho bitwa na rovné
 wáze wisela, až Satan — diwy dne
 toho konal, aniž sobě rovného
 našel w udatnosti — wrazi mezi daw
 bojujících nejlitěji Serafů,
 téměř zmatených, a zoči, kterak ráz
 jako ráz swým Michal mečem záhubným
 potírá a metá celé zástupy.
 Přenáramným obau rukau wztažením
 wynesené, jede dolů ukrutné
 ostří, daleko pleně. Té záhubě

Satan chwátá wstríc, a walný puklěr swúj —
 okruh skalný desaterým okrytý
 diamautem, nesmírného obwodu —
 stawí na odpor. Hned jak se přiblíží,
 přestane swé práce welký Archangel,
 wesel nadějí, že zmizí pojednau
 wnitřní nebe wálka, kdy se porazí
 Arciwrah, neb spátý w pautech powede ;
 s nepřátelským mračením, a plamennau
 twáří takto nejprwé se oboří :

Strůjce zlého, ježto dříwe bauří twých
 bylo neznámé, a jména nemělo
 w nebesích ; a teď — ai, jak se rozjedlo,
 jaké skutky omrzalé wynáší,
 omrzalé wsechněm nám, než úsudkem
 sprawedliwým nejstrastnějši pro tebe
 a twé následowníky. Jaks porušil
 blahý nebes mír, a uwedl w přírodu
 bídu nestwořenau před neprawostí
 twého rozbroje ! Jak mnohé tisíce
 napustil swau zlosti, jindy sprawedlných,
 wěrných, nyní oswědčených křiwými !
 Nemni však, by swatý z nebe zapudil
 pokoj ; nebe ze všech wywrže tě swých
 končín : nebe, sídlo blahoslawenstwi,
 skutků násilí a wojny neztrpí.
 Pročež utíkej, a zlé, to plémě twé,
 klid se s tebau w sídlo zlého, do pekel ;
 ty, i zběř twá proklatá ! Tam bauře trop ;
 pryč, než tento pomsty meč dá počátek
 zatracení twému, nebo rychlejšim
 okřídlaný pospěchem tě pomsty hrom
 Páně rozhojněnou psotau zachwátí.

Takto kníže angelské. I dí mu wrah :
 Nedomnívej se, by dehnutím pohrůžek
 wětrných nahnal strachu tomu, jehož jsi

udatnosti skutkem posud nezkusil.
 Jižlis těchto nejmenšího obrátil
 na útěk, i byť i koho porazil,
 zdali tudíž newstal nepřemožený?
 Mneli tedy snáze, mneli rozkazy
 drzími a hrozbau zapuditi mniš?
 Nemyl se, že tento konec vezme boj,
 jenž se tobě bojem zlého, ale nám
 slávy bojem nazývá; i buď jak buď,
 nebo zvítězíme, nebo do pekla,
 jež ty bájíš, obrátíme nebe to,
 bychom získali zde aspoň swobodu,
 kdy ne králowstwi: teď zatím ani twé
 síly nejwětší, ni by ti přispěl ten
 zwaný všemohaucím, neuteku pryč,
 hledat' jsem tě na blízce i dalece.

Umlknau, a k newýmluwné strojí se
 oba bitwě. Nebo kdo, by angelským
 mluwil jazykem, ji wyprawiti můž,
 k jaké z wěcí přirownati pozemských,
 jenžby lidskau mysl zdvihla k pochopu
 bohorowných moenosti? A bohům se
 rowni zdáli w chůzi jako postavě;
 zrůstem, hnutím swým i brani způsobni
 stanowiti vládu nebe welkého.

Již se chwěly meče jejich plamenné
 křížem w powětří, a bleskem strašliwé
 wywijeli luky! na wzor slunci dwau
 paprskují náramné jich pawězy
 proti sobě. Trne strachem nadálost.
 Na prawo i lewo, tu kde seè a daw
 bitwy nejlitější, kwapně ustaupí
 wojska angelská, a drahné prostranstwi
 stane wúkol, pro náramnost rozpuďú
 nebezpečné. Jako kdyby (jestli lze
 k wěcem malým přirownati weliké)

roztrhla se pevná wazba přirody,
nebo kdyby wojna mezi hwězdami
propukla, a zlowěštní dwa planety
úprkem se na obloze sehnawše
lité swedly boj, tak že we hřmotném
potýkání pomátly se kaule jich.
Rozpřaženým obapolně ramenem,
jehož mocnost k samé všemoňaucuosti
dosáhala, stáli naměřující
ránu, která měla pûtky skončiti,
nepotřebující opětowání.
Kwapnosti a síly byli zárowné;
ale Michalowa meče ostrosti,
kterým ze zbrojnice Páně nadáu byl,
žádná hmotnost, žádná útlost duchowa
odolati nemohla. I udeří
ostří jeho, walným padna násilím,
na Satanůw meč, a rozrazi jej w dvě:
aniž wáhá, nébrž rychlým oblaukem
wrátiwši se wzhůru, ránu hlubokau
zatne jemu w prawý bok. Tu nejprwé
Satan počil bolesti, a krautil se
sem a tam a swíjel; tak ho náramně
rozewřenau ranau tnaucí protkl meč.
Zawřela se sic, ne dlauho rozdílňá,
nadpowětrná jeho podstata, a však
z rány lil se walem nektarowý tok
krwe, jaká z duchů může plynauti
nebeských, a smáčel celau jeho zbroj,
nedáwno tak stkwaucí. Rychle odewšad
jemu k pomoci se hrnau Angelé
nejsilnější. Část se stawí na odpor,
část pak wůdce na pawézách odnáši
k wozu jeho, za bojiště daleko.
Tam jej kladau škřipícího bolesti,
hněwáním a studem, že mu nebylo

býti nepřemoženým, že taková
 hanba pýchu jeho mysli zkrotila,
 ač se w moci Bohu rovným býti mněl.
 Ozdrawí však brzy; nebo duchové,
 jsauce živné moci plni naskrze,
 (ne co křehký člověk, jehož žití jest
 w střevách, hlavě, srdci, plícech, neboli
 w játrách toliko) jen kdy se zničí, mrau.
 Plynutá jich bytost rány smrtečné
 nepřijme, co tekuté to powětří:
 celí srdcem, hlawau, okem, uchem jsau,
 rozumem a smyslem, a dle libosti
 tělo, barwu, způsobu a postawu
 berau na se, hmotnau nebo powětrnau.

Rowné hodní paměti se na druhé
 straně dáli činové, kde Gabriel
 mocný bojowal, a smělym praporcem
 wrážel mezi husté šiky Molocha,
 krále lítého! ten, do boje ho zwa,
 posmýkati připátého ke kolu
 swého wozu hrozil jej, i samému
 Bohu ulál jazyk jeho rauhawý.
 Rozštípen jest ale tudíž na poly,
 od hlavy až po pás; s roztroskotanau
 zbraní pádí z bitwy ruhač, bolesti
 řwaucí. — Stejnau udatností na obau
 křídlech wojska chlubné wrahy, náramné
 obry we brnění diamantowém,
 walem kláti Uriel a Rafael,
 tento Adramelecha, a onenno
 Asmodéa, mohútná dvě knížata!
 Stydělť se býti Boha menšími;
 teď je ale útěk udi smýšleti
 skrowněji. I utikají, ranami
 bolestnými skrze prsník bluboee
 prosekani. Newáhal i Abdiel

na bezbožnau rotu hnáti hrdinsky,
nébrž poráží a kúle úprkem
prawým Aricle nejprwé, a pak
Arioka; potom obra hrozného
Ramiela zhaucím mečem potírá.

Tisíců zde jiných mohlbých zwěčniti
jména na zemi. Než tito duchowé
swatí, spokojení sláwau na nebi,
lidské nežádají chwály; druzí pak,
ačkoliw i oni moci bojownau
diwy konali, a baží po chwále
pro jich saud a wyhlazení z prostředku
swatých, w černém budte zapomenutí!
Nebo udatnost, jak brzy zhostí se
prawosti a prawdy, žádné pochwalý,
nébrž potupy a hanby hodna jest,
byť i sebe více prahla po chwále
marnau žádostí, a skrze neprawost
pocty hledala. I pročež po wěky
odsauzeni budte w zapomenutí!

Teď, kdy nejmcenější padli wrahowé,
zmatena jest bitwa stálým útokem
našich; neřád mrzutý a porážka
wznikla hrozná; wešken zpodek postlán jest
ztríštěnými braněmi, a na jedné
hromadě i wúz i wozíč wálí se
zwrácený, i dchnaucí olněm ořowé:
zbytek, přemožen jsa, cwálem utiká
skrze Satanowo wojsko umdlené,
jehož část se s tíží bránila, a část
postaupala bledým strachem zchwácená;
tenkrát strachem zchwáceni a bolestí
byli ponejprw, a prchli hanebně.
Tolik na ně zlého zpaury uwalil
lřích, ač posud strachu, útěku a muk
nepoznali. Ale swatí čtwerhraným,

hustě sřatým šikem neporušeně
tálnau k předu, jsauce neranitedlni,
zbrojí neproniknutedlnau odíni.
Takowého nad swé wrahy prospěchu
nabyli z swé newiny, že hřichu se
warowali, zpaury nedopustili.
Stáli w bitvě nezlomní a prázdni muk,
byť i jimi síla z místa pohnula.

Nyní noc, swé šeré stíny prostrauci,
wzešla na nebi, a milé welela
příměří a sladké ticho, po mrzkém
hřmotu wálky. Chmurná její záclona
wítěze i přemožené ukryla.
Na dobytém poli Michal se swými
stanuw angelskými přemahateli,
zбудí wúkol strážné jejich posádky,
Cherubíny podál ohněm chwějíci.
Z druhé strany Satan s swými odpůrci
zmizel, stěhuje se do tmy daleko;
poklidu jsa prázděn, nočně stawů swých
k radě powolal, a wešed mezi ně,
takto s nestrašiwau mysli počal, řka:

Ó wy, jichžto síla w nebezpečenstwi
nyní zkušena, jichž nepřemoženost
osvědčena jest, ó drazi přátelé!
hodní netoliko swobody, (i toť
kořist malá!) nébrž, po čem prahneme
wíce, panství, sláwy, pochwaly a cti!
Jeden den jste snesli w bitvě pochybné,
• (jestli jeden den, i proč ne wěčné dny?)
wše, což nebe pán měl nejsilnějšího,
ježto s trůnu swého poslal proti nám,
i co sám byl saudil za dostatečné,
aby wůli naši sobě podrobil.
Ale ne tak dalo se! — I mním, že jej
za omylného již můžem napotom

držeti, ač jмін byl od nás dosawad
 wšewědaucím. Prawda, že jsme, chatrněji
 ozbrojeni jsauce, powytrpěli
 něco nesnázi, a posud neznámých
 bolestí, jichž ale známých nedbáme,
 ano nyní zjewno, tuto nadwětrnau
 bytost naši smrtedlného úrazu
 býti nechopnau a nezhytnedlnau,
 jelikož i nejhlubšími proklána
 jsauci ranami, se na okamžení
 uzavře, a vlastní moci zahojí.
 Pro tak malé zlé jest, tuším, snadněký
 prostředek. Snad lepší braň a silnější
 oděw bitwu budaucí nám k prospěchu,
 wrahům k zkáze obrátí, neb wyrowná
 to, co mezi námi rozdíl činilo,
 jehož přirozenost neučinila.
 Jestliže jich silu jiná zwětšila
 tajná příčina, i této, jelikož
 zdrawé mysli naši posud bez ujmy
 stává, rozum náš a rada wyskaumá.

Sedl. I wstane Nesroch, 1) prwní w knížatstwu
 shromážděném. Stoje, jak kdo teprw se
 wywřel z kruté seči, welmi zehwácený,
 s ztříštěnau a rozsekanau na kusy
 zbrání, zamračeně odpowí a ree:

Zprostiteli nowých pánů, jenž jsi práv
 našich získal požíwání swobodné
 bohům nám! I bohům samým trudné to,
 liché jest to úsilí, se potkati
 s nerownými w odění, a s bolestí
 téci proti těm, kdo bolestí a muk
 prázdni jsau. To zahubí, to zkazí nás
 newyhnutedlně. Neb co tu prospěje

1) Wiz o něm IV. Král. XIX. 37.

udatnost a sila nepřemožená,
 kdežto nejwalnějši rámě všemocnau
 zemdlí bolestí? I mohli bychom snad
 žiwobyti wésti prázdne rozkoše
 bez oželení a w spokojenosti;*
 blaze jistě žije ten, kdo spokojen!
 Bolest ale, dokonalá bída jest,
 jest zlé nejhorší, a jsauci nesmírna,
 wšecku trpěliwost poráží i mysl.
 Ten, kdo wyskaumá, čím bychom silněji
 wrahům, posud neraněným, škodili,
 neb se stali také neranitedlní,
 získá na nás sobě s wyprostitelem,
 tak se u mne snáší, rownau zásluhu.

Načež Satan klidným wece pohledem :
 To, co práwem saudiš hodné k prospěchu
 býti našemu, již nalezeno jest ;
 já jsem nalezl je ! Kdo swýma popatři
 očima na jasný swrehek celiny
 této nadpowětrné, kdež stojíme,
 toto walné božských luhů prostranstwí,
 uličené kwitím ambrosiowým,
 štěpy, úrodau a prorostlinami,
 drahým kamením a zlatem, — jenžby tak
 patřil na ně powrchně, by nepomněl,
 odkud rostau pod celinau z hluboka ?
 Tam jest wezpod látka tmawá, syrowá,
 ohniwé a prudké pěny způsoba.
 Tato, jsauci tknuta nebe paprskem,
 wyletí a rozwine se w okolním
 swětle sličnau krásau. Nech ať této námu
 tmawé hlaubi lůno, zpodním těhotné
 ohněm, poskytne ; ta hustě nabita
 w duté, oblé, dlauhé děla, z druhé pak
 strany tknutím ohně porozzteklena
 bywši, wyšle z dáli třeskem hromowým

mezi wrahy naše množství běd a psot
 takové, že všeecko, co nám přijde wstríc,
 roztrřístí a prawým zklátí powalem.
 Leknau se, a pomyslí, že hřimiteli
 odjata je střelba strašná. Nedlauhá
 bude práce; dříwe jitra naději
 owěncuje skutek. Zatím okřejte,
 jsauce bázně prosti! kde se opatrnost
 s silau sjednotí, nic není twrdého;
 tím by miň tu šlušné bylo zaufání.

Skončil. Slowa jeho kleslé srdce w nich
 powzdwiwla a zotawila mdlejší
 naději. Wšem diwno wynalezení;
 každý nálezcem se býti domníwá.
 Tak, co nalezeno, snadným widí se,
 ač se nenalezené jim widělo
 nemožným. Snad mezi twými potomky
 w budaucnosti (zmůželi se neprawost)
 kdos, jsa oddán na neštěstí, neboli
 za dábelským ponaukáním, wynajde
 rowný nástroj k trestu synům ělowěčím,
 k boji přilnaucím a wraždě odměnně.
 Kwapně nyní z rady letí do práce,
 bez námítek. Hýbají se nezčíslné
 ruce úsilím, a drahnu prorywše
 nebe částku, w okamžení widí ten
 zárod přírody w swém hrubém početí:
 sanitrnau a sirnau pěnu nalezše
 mísí, waří wtipným uměním, a trau
 w ěerný prach, a odwážejí w zásoby.
 Část žil zkrýtých dobývá (jimž podobné
 má i země tato) kamení a rud;
 potom děla sléwají, i kaule pak,
 zkázu wýhoznau! část přizpůsobuje
 třtinu k podpalu, již jedno dotknutí
 zhaubný zažže blesk. Tak dříwe switání

wšecko, pod přikrowem noci wědomé,
tajně skončili a uspořádali
s tichau opatrností, newyzrazeni.

Ted, kdy pěkné ráno w nebi wyniklo,
wstali pluci wítězni, a do zbraně
trauba jitřní zazněla a do zbraně
staupla stkwaucí wojska, w zlatém oděni,
zšikowána rychle. Mnozí z dnicích se
pohlédají pahorků, a zwědowé
jejich lehkozbrojni wšecky zwídají
strany, kraje wšecky, aby wystráhlí
nepřitele, kde a jak jest daleko,
zdali utíká, či k bitvě strojí se,
staupáli či stojí. Náhle uzří jej,
ano pod rozwinutými praporeci
zdlauha, ale w pevném šiku blíží se.
Nazpět nejkwapnějším letem Zofiel, ²⁾
Cherub rychlokřídlý přiletě,
tako žiwým hlasem wolá w powětrí:

Zbrojte, bojownicy, zbrojte se! Ai wrah
na blízku! I mněli jsme, že uprchl;
nikoli! Dnes dlauhého chce stíhání
uspořiti nám. Již neuteče wíc;
hustě jako mrak se béře. W twáři mu
sedí bezpečná a lita odwaha.
Dobře tedy upni diamantowé
každý oděni, a lebku urownej;
každý, drže pevně pukléř okrauhlý,
zakrý hlavu swau, neb tuším dnes ne děst
skrápějící, ale bauře hromowých
šipů sprehne s ohniwými nálepy!

Tak jich střcha budi k pozoru; a hned
prosti jsauce zawazedel wšelikých,
w šiky stawí se, a wzhůru traubiti

2) Slowe: wyzwědač Boží.

uslyšice bez strachu, se hýbají
 k předu pořádně: kdy eihle! na blízce
 táhne těžkým krokem hrozný valný wrah,
 wleka w dutém klíně střelbu dábelskau;
 z obau stran se hustí hrnau plukowé,
 zaclánějice, by úklad zakryli.

Přitáhše pak wůči, stanau za chvíli
 obě wojska; a tu Satan w čelo se
 postawiw tak poraučeti slyšán jest:

Na prawo i lewo chyl se průčeli!

aby všickni naši nenáwistníci
 widěli, že pokoje a poklidu
 hledáme, a otewřeným náručím
 přijiti je wolni jsme, jen jestliže
 otewřenost naši oblíbí, a nám
 neukáží tyle. Toho bojím se.

Ale nebe swědkem buď! ty nebe buď
 swědkem, kdy swé wyneseme podání
 zřetelně. Wy, kdo jste k tomu určení,
 konejte swůj úřad; podotkněte jen
 zkrátka, co jim tuto chceme přednésti,
 a to na hlas, aby všickni slyšeli.

Tak se slowy dvojsmyslnými posmíwaw
 dokoná. I rozdwojí se průčeli
 po lewé i prawé tíhna do křídel.

A tu widěť podiwnau a zvláštní wěc!
 slaupy w trojnásobné řadě na kolách
 položené; k slaupům nejwlastněji se
 podobaly, nebo klaptům wydutým
 z dubů nebo jedlí w boru wysokém
 zraubanych a otesanych na hladko,
 trojí, z mèdi, z železa a z kamene;
 do kořen pak hrdla strašným rozděwem
 otwíraly na nás, oznamujice
 pokoj jalowý; a stana za každým
 Seraf chwěje třtinau zpodem jiskřící.

W úžasu a pochybnosti hluboké
 stojíme, však nedlauho, an na rychlost
 Seraf každý wztáhna třtinu pojednau
 tknutím lehkým jiskru k úzké přičiní
 pánwici: w tu chvíli všeecko w plápolu
 stane nebe, rauče ale walný kauř
 chumelí se ze tlam dlahokrkyých děl
 hřmotem hromowým, že pro tu náramnost
 puklo lúno powětří, a dábelská
 hrdla plíjí krupobití železné,
 spáté peraunowé střely, jimižto
 na wítěze wzteklým chrlí úprkem,
 tak že nikomu, by jako skála stál,
 na nohách se udržetí nebylo.
 Po tisících klátí se a padají
 Angelé i Archangelé powalem.
 Zbroj jest winna pádem; nebo zbroje
 lehaunce by byli, jakžto duchowé,
 uchýlením aneb rychlým skrčením
 ušli úrazu. A nyní mrzuté
 vzniklo pomatení wúkol, pád na pád!
 Husté šiky zřediti, nic nebylo
 k platnosti. Což tedy? K útokuli jsau
 haali, hanebná jich opět porážka
 wrahům k opětowanému vydala
 posměchu. Již druhý Serafinů řad,
 před očima stoje, hrozí druhý ráz
 hromů wyslati; a nestatečného
 útěku se mnohem wíce lekali.

Uzřew nesnáz jejich Satan, úsměšně
 takto wolá k druhům swým: Ó přátelé!
 proč se zpupní wítězowé neblíží?
 Nedáwno si zhrdą kráčeli, a kdy
 přijítí je otewřeným náručím
 wolní jsme, (i zdali wíce lze?) a swá
 poklidná jim slowa prohazujeme,

na obrátku změnají svůj úmysl,
 vytrhnou, a vedou divně křepčení,
 jakby plesu hleděli, ač ples se ten
 trochu třeslivým a plachým býti zdá.
 Pleší snad, že klidu jim jsme podali?
 Uspěšili opět naše podání,
 tuším, že se snesou v oka mžiknutí.

Jemu rovným šprymem wece Belial:
 Wúdee! slova, která k nim jsme pronesli,
 byla slova walná, plná vážného
 obsahu a moci nepochopené!
 Jakož znamenáme, všickni wespolek
 wrtěli se walně, mnozí klopýtli.
 Kdo je dobře chápe, hodnou pochopnost
 mítí musí od hlavy až do paty;
 nepochopili se, aspoň mají to
 dobré do sebe, že ukáží, kdy nám
 křiw je nepřítel, a přímo nekráčí.

Takto stáli, šprymy prohazujícíe
 kratochwilné s posměchem, a naduti
 jsauce pýchau, domněli se wítězstwi
 jistého, i žeby Wšemohaucímu
 rowni byli nalezeným nástrojem,
 pevně wěřili, a strhše sobě smích
 z hromu jeho, rauhali se angelským
 wojskům, ježto státi trudné widěli,
 trudné za chvíli: jimž hněw a horlení
 rozničené brzy zbroje poskytlo,
 jížby odolali psotě pekelné.
 Na kwap (eihle! jakou moc a wýbornost
 myslí Bůh svým stálým wštípil Angelům!)
 celé wojsko shodí zbroj, a ku horám
 (hor a dolů položení rozkošné
 tolikotě nebe obraz na zemi)
 na rychlost, co blyskotiny swítící,
 běží, letí, páčí hory z základů

se vši tihotau jich lesů, skal a wod ;
 chopiwše pak za čupryny wymrští
 wzhluru kořáním, a nesau w náruči.
 Hrůza jme a úžas wojska odbojná,
 kdyžto wídí chlummy nésti zvrácené
 zpodem w wrech, a děl swých řady potrojně,
 náhlau zkázau okryté, a všecku w nich
 naději swau walných wrechů zwalistěm
 zařícenau hluboko. Ted podobná
 na ně kwapí záhuba, a na hlawy
 jejich mračná šumem letí předhoří ;
 přikwačeno jest jich množství nesmírné,
 zbroj pak jich tím wíce psotu rozmáhá ;
 zarylo se roztrštěné hrnění
 w útlá těla, tak že muky snášeli
 nesnesitedlné a lkali boleští.
 Dlauho usilují, než se docela
 wywrau ze záhuby ; ač, jak skrze hřích
 swětločistá jejich bytost zhruběla !
 Chopili se rychle braně podobně
 odpůrci, a blízké hory trhali
 z podwalin ; a nyní hora o horu
 w powětří se stýká lítým sražením ;
 bojující kryje hrozná mrákota ;
 pekelný jest jek a hřmot ; boj zemský by
 proti němu dworskau zdál se jenom hrau.
 Powstal zmatek nad zmatek, a zasuté
 nebe zříceniny mrzké zprznily,
 leč že všemohauci Otec, kterýžto
 we swatyni nebe sedě bezpečně
 všecky řídí věci, opatrností swau
 vše to předwěděl a maudře dopustil
 pro zplnění swého swrchowaneho
 úmyslu, by tudy Syna oslawil
 wěčného, a pomstiw nad nepřátely.
 ukázal, že všecku jemu dána moc

na nebi! I přežej takto k Synowi,
spoluvládeci svému, promluví a ree:

Paprsku mé slávy, Synu rozmilý,
z jehož twáři zjewná plnost swíti se
božství newiditelného, w jehožto
rukau stává vše, co konám slowem swým!
Spolušsemohací! Dwa dni uběhli,
dwa dni, jaké počítáme na nebi,
od toho, co s swými Michal mocnostmi
vyšel krotit odbojníků nezbedných.
Úsilná jich byla wálka; nemohlo
jinak býti, an se taká utkala
wojska zbrojná; nebo zůstawił jsem je
samým sobě. Wiš, že všecky rovnými
stwořil jsem; a rovní jsau, kromi nepatrné
posud nerownosti, kterau činí hřích.
Poshowělť jsem s saudem jich, a bylo jim
w půtce ústawné a zmatku trwati
neskončeném. Wojna konala, co můž
wojna konati, a uzdu pustiwiš
nepořádným zápalům, i horami
ozbrojila je, a hřmotem diwokým
plní nebesa, a brozí záhubau.
Dwa dni minuly, a třetí náleží
tobě, tobě schowán jest! i proto jsem
showiwal tak dlauho, aby skončení,
této wojny chwála, byla chwála twá,
jelikož jí žádný nemůž skončiti
kromě tebe. Moc a milost nesmírná
dána tobě, aby všickni poznali,
že twé moci na nebi i na zemi
není moci rovné. Tak jsem různici
řídil, aby bylo zjewno, že jsi ty
nejhodnější mého dědic králowství
pomazaný pro swé swaté zásluhy.
Wyjdi, welkomocný Synu, we jménu

Otce swého! wsedni na můj wůz, a puď
 kola jeho prudká, pod jejichžto se
 hřmotem podwaliny třesau nebeské!
 wezmi weškeru mau zbraň, můj luk i hrom,
 přepaš mečem mým swá bedra mohútná;
 stihej, hoň to pokolení temnoty
 ze všech nebe končín w propast nejlubší,
 ať zwí, co to jest si Boha zlehčit, neb
 Mesiáše, krále pomazaného!

Řekl, a přímo na Syna swé úplňkem
 záře swítí, w obličejí jehožto
 weškeren se obraz Otcůw obráží.

Takto mu pak wece božství synowské:

Otče swrehovaný, králi na nebi
 prwní, nejsvětější, nejdůstojnější!
 Tyť wždy prohlédáš, by swého oslawil
 syna: chci i tedy já, jak slušno jest,
 oslawowat tebe: na tom zpoléhá
 chwála všeliká a potěšení mé,
 kdy ty sobě we mně dobře libuješ,
 zjewuje, že vyplněna wúle twá,
 kterau plniti mi blahoslawenstwím,
 nebem jest! Twau moc a berlu ochotně
 nyní přijímám, a mile nawrátím,
 kdyžto we skonání wšecko budeš ty
 we všem, w tobě já, a we mně na wěky
 všiekni, kdo ti mili jsau; těch, kterých ty
 nenáwidíš, nenáwidím já, a twau
 hrůzu mohu obléci, jak oblékám
 smilowání twé, jsa we všem obraz twůj.
 Wyjdu zbrojný mocí twau, a vyplním
 z nebe roj ten odbojníků; swrhu je
 do wězení muk a wěčné mrákoty.
 k čerwu nikdy neumírajícímu,
 jenž se zpěčowali býti poslušni
 swaie wúle twé, již poslauchati jest

weškerého plnost blahoslawenstwi.
 Potom twoji swatí nepomíšení,
 w dáli od zlých, wúkol swaté hory twé
 písně počnau wznešené, a wúdcem mnau
 pěti budau haleluja po wěky.

Řekl, a na swau podepra se berlu wstal
 od prawice sláwy, kdežto seděl byl.
 Počalo pak třetí swaté switati
 jitro, rozedniwaje se na nebi.
 Zwukem wichrowým a litym plamenem
 jede prudký nebeského otce wúz,
 beze spřeže, ducha zwodem vlastního
 puzený, a podlé něho podstaty
 Cherubínů čtyř, a čtyry majících
 diwné twáři, cwálají, co hwězdami
 celá těla jich a křídla stkwějí se
 mnohooká; mnohooká z berylu
 kola jsau, a mezi nimi mihawi
 plamenowé. Křišťálowá obloha
 nad hlawami jich a safírowý trůn,
 plný ambry, plný barew duhowých,
 stane na woze, kde on, w swé nebeské
 zbroji, ze třpytících Urin, dila božského,
 wstapiw posadil se jest; s ním po prawé
 ruce sedne orlokřídle wítězstwi,
 po lewé pak jemu wisí luk a taul
 plný hromů trojzubých, a walí se
 wúkol něho kauře mrak, a wýlewy
 lité plápolu a blesku žhauciho.
 Obor swatých, deset tisíc tisíců
 silný, wyšel s ním, a w dáli stkwěl se jda;
 dwadcet tisíc wozů Páně (slyšel jsem
 počet jich) s ním jelo, na dvě zdělených
 strany. Tak se wznáší, jeda na křidlech
 Cherubowých w wýši po křišťálowé

obloze a sedè na safirowém
trůnu, síkwaucím široko a daleko.

Uzřeli jej swoji s newyprawenau
rozkoši, a zaplèsali widauce
náhle, ano od Angelů wzdwižená
wzhůru třpytila se walná korauhew,
Mesiášo nebeského znamení.

K němu tudíž wůdce Michal po obau
přilne křídlech; wšecky w tělo jediné
jedna poji hlawa! Před nim božská moc
jdauci cesty jeho připravowala;
wrátily se na swá hory wyrwané
místa z jeho rozkazu, i slyší jej
wrehowé, a uklidí se w rychlosti.
Wypohodí opět nebe twáři swau;
hory doly jaro kwětné objímá.

Widěli to přenešťastní wrahowé,
nieméně se k pûtce měli odbojně,
zatwřelí blázni! Tu kde zaufati
bylo, měli naději; i mohlali
přewrácenost taká w duších bydleti
nebeských? Než, jaké pýchu znamení
zkrotí, jaký zázrak srdce obměkčí
zkamenělé? Twrdli wíce, tu kde se
rozplýwati bylo; trudná záwistí
bolela je duše, že ho widěli
w sláwě; sláwy žádostiwi podobné
k nowému swé šiky srazí odporu.
Mněli zajisté, že silau nebo lsti
Bohu posléze a Mesiášowi
odolují, neb, by jim se získati
neudalo, w zhaubě aspoň obecné
najdau záhubu. I tekau zmužile
w bitwu konečnu, a pýsně hanebným
zhrzí ustaupením aneb útěkem.

Obrátiv se nyní k vojsku z obou stran stojícímu dí Syn Boha velkého :

Stůjte jasní plukové, ó Angelé,
Swatí, stůjte! odpočíte od boje
tento den! I věrné bylo, převěrné
bojování vaše! Liboval si Bůh,
že jste spravedlivě vedli jeho zpor,
neustrašeni, a jak vám praveno,
tak jste vedli sobě, nepřemoženě.
Ale trest těch proklenců si schovalo
jiné rámě. Jeho jest, neb toho msta,
koho ustanovil on; a k tomuto
skutku počtu ani množství nestačí
žádného. Nuž, stůjte jedno patřice
z dále, kterak Boží hněv skrz rámě mé
zachwátí ty bězbožníky ohavné.
Mnau, ne vámi pohrdli, mně závidí,
na mne čelí litá jejich zuřivost,
že mne svrchovaný Otec, jemužto
vláda, moc a chwála w nebi náleží,
oslawiti ráčil podlé vůle své.
Pročž w ruku mau jich osud postavil,
by se nabažili té své žádosti,
wjíti se mnau w zápas, kdo jest silnějším,
wsickni proti mně, či sám já proti nim?
Jelikož jen všeecko měří na silu,
pohrdají jinau chwalau wznešenau,
aniz dbají, kdo je w etnosti přesáhá :
nejsau hodni potýkání jiného.

Skončil Boží Syn, a wlidnost twáři své
změnil w hrůzu; nelze snéstí pohledu
jeho! Náramným pak hněvem wyteče
na záhuby wrahů swých. I rozwinau
náhle čtyři Cherubové hwězdnatá
křídla swá, jež lemují kol strašné tmy.
Roztáčejí pak se kola plamenná

hřmotem, jaký příval praudný s strmých skal
 běžící, neb útok vojska působí
 nezčíslného; přímo pak se na wrahy
 oddá bezbožné a jede jako noc
 temná. Pod stopami žhaucích jeho kol
 zatřásá se wěkostálá ohloha,
 wšecko drkocce krom trůnu božského.
 Rychle wrahů dostihne, a prawici
 Boží deset tisíc hromů uchopiw,
 mece před sebou a rány hluboké
 wtíná w srdce jich. I trnau úžasem;
 ohromena jest i smělost jich i mysl,
 od ruky jim padá nestatečná braň.
 Trůny padají a mocní Serafi
 walem zkláccni; on jedu potírá
 štíty, přilbice, i hlavy w přilbicích.
 Přáli sobě, aby opět padaly
 na ně hory, kryjíce je před hněwem
 jeho! Po bocích též létá bauře střel
 od těch čtwerotwárných, mnohookých čtyř:
 kola také soptí střely ohniwé,
 kola mnohooká, kola žiwauci.
 Jeden jimi wládne duch a z každého
 oka prehá oheň, spalující blesk
 mezi zatracence, oheň wšecku w nich
 silu trávící a mužnost nawyklau,
 jenž je hubí, tře a klátí bezduché.
 Aniž odpołu swau silu nakládá,
 nébrž prostřed letu zdržuje swůj hrom,
 chťe je wpletí, ne w níweč uwěstí.
 Wzdwilá upadlé a jako stádo koz
 nebo brawů házliwých je poháni
 ohromené, pustě na ně daw a strach,
 az tam k křišťálowým náspům nebeským.
 Prowali se náspy zpodem do wnitřku
 daleko, a rozwalíua prostranná

bohoprázdné hloubi temnost odkryje.
 Uhlédawše widění to potworné,
 hrůzau uskočí, než wětši od zadu
 hrozí zlé: i swrbují se po hlawě
 walem dolů s kraje nebes; wěcný hněw
 pálá za nimi w tu jámu bezednau.
 Uslyšelo peklo nesnesený hluk,
 widělo, an s nebe nebes padá část:
 bylo chtělo utéci, jsa zděšené;
 ale přisný osud černé základy
 jeho uwrhl hluboko a utužil
 wůkol pevně. Po dewět dní padali.
 Řiči pomatená Směš, a w desetkrát
 wětším tápá zmatku, an skrz diwoké
 rúžno její přenáramný spád a daw
 nezčíslnými bauři zříceninami.
 Poslěz wšecky spolu peklo ziwaje
 pohltí, a do se zawře; peklo, byt
 jejich hodný, naplněné plápoem
 nezhasedlným, dům bolesti a bēd.
 Nebe, rádo jsa, že zniklo břemene,
 brzy zprawilo swých náspů walnau strž,
 jež se na swé místo sama wrátila.

Sám ted' wítěz po wyhnání nepřátel
 Mesiáš swým triumfálním wozem se
 wrátil: wšickni jeho swatí, očití
 wšemohaucích skutků jeho swědkowé,
 s plésáním mu táhli wstříc, a táhnauce,
 w stínu rozkladitých palm, skrz wšecky swe
 rady jasné, pěli píseň wítěznau,
 pěli wítěze, jej, krále slawného,
 syna, dědice a pána, wládaře
 panowati nejhodnějšiho! Než on,
 weleben jsa, bral se wítězoslawně
 středkem nebe, do dwora a do chramu
 Otce swého mocného, jenž trůnuje

na wýsosti. Ten jej přijal w sláwu swau,
kdež i sedí na prawici w blahosti.

Tak jsem na twau žádost, wěci nebeské
přirownaje k zemským, co se na nebi
dalo, ku wýstraze tobě wyjewil.
Odkryto ti jest, co mělo člověka
tajno býti: powzdwižení nebeských
moci, wojna mezi Angely, a spád
oněch přehluboký, jenž se vysoko
pnauce odpírali s Satanem. On teď
tobě záwidí a kuje lsti, by swedl
k zpauře tebe, aby blahoslawenstwi
zbawen jsa, ty jemu účastníkem byl
trestu jeho, psoty wěčné; to by mstau,
toby potěchau mu bylo, na wzdory
Bohu widět tebe druhem bídy swé.
Ty však neposlauchej jeho wábení;
napomeň i té, jež slabší tebe jest!
Buď ti k wýstraze ten příklad strašlívý,
kterak neposlušnost odplacuje Bůh.
Oni pewně mohli státi, nieměně
padli; měj to w paměti a waruj se,
aby nezhrěšil, jak oni zhrěšili!

Zpěw sedmý.

Na prosbu Adamovu Rafael powědíl, jak a proč ten svět stvořen byl. Jak Bůh, vypudiv z nebe Satana i jeho Angely, wyjewil úmysl stwořiti nový svět a nové na něm obyvatele. Bůh Syn, slovo Otce, ozbrojený všemohaučností, s oborem Anglů waljnú jeda, wywede ten svět z propasti a wykoná šestidenní dílo stwoření. Duchově nebeští, uwelebíweše hymny každý den stvoření, prowadí zpět tworce s triumfem.

S hůry sejdi, Nebeštanko! práwěli
tak tě nazýwám; jejíhož božského
hlasu následuje, wzlétl jsem nad Olymp,
výše letu Pegasowy peruti.
Tebe wzywám samu, ne jen jméno twé.
Nejsi Musa z orěch jedna dewiti,
aniž byt twúj na wrcholi Olympu
starého; twá wlast a sídlo w nebi jest.
Ty, než pošly hory, než se pryštily
studnice, jsi obcowala s maudrostí
wěcnau, s maudrostí, twau sestrau, pějci
přede twáři Otce všemohaučího,
potěšeného twým zpěwem nebeským.
Žes mne prowadila, w nebes nebe jsem,
zemský host, se odwázil, a oddychal
empyrejským, umírněným od tebe
powětrím. Swed' rovnau zase odtawad
bezpečností mne a nawrať do žiwlu
přirozeného, by oř ten bezuzdný
letě neswalil, jak druhdy dalo se

s Bellerofontem, 1) ač s menší výsosti,
dolů mne, a já, spad na pustoliny,
netékal tam blaudicí a ztracený.
Půl mi zbývá písňě, jednak w pomezí
užším toho světa spatřitedlného :
stoje na zemi, ni nad os znešen jsa,
zpívám bezpečněji hlasem smrtedlným,
nezměnným ni chropotem ni němotau,
ač jsem na zlé časy, na zlé časy padl,
na zlé jazyky, a tma jest wúkol mne,
wúkol nebezpečenství a samota! 2)
jednak nesamoten já, že ráčíš ty
nawštěwowať mne i w nočních dřimotách,
i kdy východ barví ráno brunátné.
Zprawuj, Nebešťanko, wždycky písen mau,
hodných wynajdi, ač málo, slychačů!
Oddal ale barbarskau tu neshodu
Baccha s besedniky jeho, potomky
diwoké té luzy, která Thrackého
na Rhodopě rozsápala zpěwáka,
kde ho les i wrch byl slýchal s potěchau;
až i zpěw i harfu hluk ten pohřžil
ukrutný, a Musa swého nemohla
chráníť syna 3). Přispěj ty, to prosím, líp :
ty jsi dcera nebe, ona paulý sen.

Powěz bohyně, co následowalo
po tom wyprawowání, jímž Rafael,
władný Archangel, tak smutným příkladem
ostřehl odstanpení Adama, by, co

1) Bellerofon, syn Glaukaw, udatný jinoch, který w mnohých putkách obdržel wítězství; chtěje však na křídlatém koni (Pegasowij) do nebe letěti, spadl na pauť Alejskau.

2) Viz život Miltonůw.

3) Orfeus, Thracký básník, od Bacchantek na wrchu Rhodopě rozsápán byl, aniž ho musa Kalliope, máti jeho, wyprostíti mohla.

na odstupce w nebi, nepřipadlo naň
 w ráji též a na rod jeho weškeren,
 kdyby, maje netknauti se wěděni
 stromu, přestaupil ten příkaz jediný,
 k zachování snadný, tu kde wyborem
 úrod chutných kojiti swůj mohl chtíe
 nejnestálejší. On se swau mauželkau
 Ewau snažným pozorem, a welikým
 podiwem a utišením poslauchal
 o wěcech tak wznešených a podiwných,
 wěcech nepředstawitedlných rozumem,
 jako nenáwist a wojna na nebi,
 u Boha, tam w pokoji a blahosti,
 s zmatkem takowým; než zlé to na rychlost
 zpět co potopa se na ty swalilo,
 od nichž půwod mělo swůj, a nemohlo
 pomíeháno býti s blahoslawenstwím.
 Pročež Adam, znikna pochybowání
 powstalého w mysli swé, tau nehříšnau
 jat jsa tužbau zwěděti, co bliže se
 jeho týkalo, jak tento zřetedlný
 nebe swět a země nejprw počal se,
 kdy a z čeho stwořen, z jaké příčiny,
 co se w Edenu, co zběhlo mimo něj,
 dříwe jeho paměti, jak onen, kdo
 jedwa zmočil jazyk swůj, wždy nahlédá
 w živý potok, plynutým swým hrčením
 nowau působící žizeň. Takto se
 hosta nebeského dále wyptáwá :

Welké, diwu plné wěci, rozdílné
 velmi od tohoto swěta zjewils nám,
 učiteli božský, s nebe milostně
 seslaný, by záhy wywarowal nás
 od toho, co, nejsa známo, přiněsti
 mohlo zkázu nám, a lidským rozumem
 k dostižení nebylo: zač nesmírné

jeho dobrotè my díky vzdáváme
 nesmrtné, přijmauce tu výstrahu
 s slavným slibem, zachovati bezmënně
 jeho swrchowanau wůli, našeho
 účel stvoření. Než, že jsi laskawě
 ráčil pro nauku naši zjewiti
 věci nedomyslitedlné člověku,
 jednak podlé wůle Boha nejvyšší
 wědět potřebné, rač nakloniti se
 níže k nám a powěděti, co by snad
 prospíwalo neméně, jak nejprwé
 počálo se nebe to, jež widíme
 vzdálené tak vysoko a zkrášené
 chodícími ohni nezčíslnými;
 potom pak i, činící neb plníci
 wšeecko prostranstwí, ten obor powětří
 dalekolitý, a objímající
 wůkol tuto kwětnau zem; co pohnulo
 twůrce, aby, w swatém bydlíw poklidu
 od wěkú, tak pozdě stawěl w směsici;
 počaw, brzoli on skončil dílo swé,
 pokud nezbráněno tobě odkryti,
 oè my se ne k wyzwědění tízeme
 wěčné jeho wlády, nébrž abychom
 welebili wíc, čím wíce známe jej.
 A to welké swětlo dnowé dralně má
 ještě cesty konati, aè sklonité,
 zdrženo jsa zawěšené na nebi
 hlasem twým: twým mocným hlasem kochané,
 žádá dèle meškati, by zaslechlo
 wyprawowat tebe o swém zrození,
 o powstání rodící se přírody
 z hloubi nesličné; anebo přispíší
 hwězda wečerní a měsíc slyšeti
 tebe, přijde noc, a ticho přiwede;
 sám i poslauchaje bdíti bude sen;

nebo jemu vzdálení se kážeme,
 až by skončila se píseň twá, a pak
 propustíme tebe dříve switání.
 Taktě prosil Adam hostě wzácného ;
 a tak božský Angel sladce odpowí :

Naplním i tu twau žádost opatrnau.
 Jednak všemohauci díla wyčísti
 můžli který hlas neb jazyk Serafůw ?
 ělowěkali s to, by myslí chápal je !
 Seč by však ty byl, a co by slaužilo
 twůrci k pochwale a tobě k šťastnosti,
 nebud' tajno tebe ; totě s hůry mně
 uloženo, bych nasytíl lačnost twau
 po wěděni w mezích swých ; z těch wykrodit
 waruj se, ni daufej vlastním důwtipem
 dostihnauti věci newyjewených,
 kteréž newidědlný, všemohauci sám
 Hospodin byl noční okryl mrákotau,
 nezdílné ni na nebi ni na zemi.
 Dosti jest co skaumat, dost co wěděti
 mimo to. Než wěděni, jsa potrawau,
 žádá w chtiči mírnosti, by nad míru,
 jakau snese mysl, newystaupilo :
 nezáziwnát přílišnost, a brzy se
 maudrost w hlupství, krmě w witr obrátí.

Nuže wěz, že hned jak s nebe Swětłonoš,
 welebnější druhdy mezi Angely
 nežli tato hwězda mezi hwězdami,
 s planaucími pluky swými do hloubi
 swržen byl, a welký Syn se wítězně
 wrátil s swými swatými, tu všemocný
 wěčný Otec, s wyše trůnu pohleděw
 na jich množství, k Synu takto promluwil :

Mylně wrah náš záwistný se domníwal
 vše s ním býti zbauřeno, by pomoci
 rotníků té nedostupné, vysoké

twrzi, sídla božství swrchowaného,
 dobyw, shodil nás, i potáhl do zrady
 mnohých klamem, jichž tu místa nestáwá
 wíce; widim však, an muohem wětší díl
 zachowal swau wíru neporušeně.
 Nebe ještě lhučné dosti počítá
 bydlitelů k držení swých králowství
 rozlehlých, a k swým w tom chrámu vysokém
 službám powinným a slawným obřadům.
 Nieméně, by nad swau w srdci nepýchal
 zlobau zpáchanau, že zpustil nebesa,
 mněje být to k škodě mé, i napravím
 takau ztrátu, ztrátali to, zhubiti
 sebezhaubee; stwořim na okamžení
 jiný swět, a z jediného člověka
 lidu nezěislného nowau rodinu,
 bydlející tam, ne zde, až po stupni
 zásluh wyniknau, by sobě posléze
 otewřeli cestu sem, a zkušeni
 byli poslušenstwím dlauhým. Potom se
 země w nebe, nebe w zemi obrátí,
 jedno ze dwau bude blahé králowství,
 jedna rozkoš, jeden spolek na wěky.
 Zatím wolně bydlete, wy nebeské
 močnosti, a ty mé slowo, Synu můj
 jednorozený, skrz tebe způsobím
 wšeecko to; ty wyřekni, a tak se staň.
 Duch můj zastěnující a močnost má
 tebe prowážej: jdi, přikaz hlubině
 w mezech jistých nebem, zemi státi se.
 Bez mezí jest hlaub, an já jsem plnicí
 neskončenost; aniž prázdne prostranstwí,
 ač, jsa neobmezen, já swé dobroty
 newylévám, moha činiti i ne.
 Potreba a příhoda se neblížte
 ke mně, co já wolím koli, osud jest.

Takto mluvil Wšemohauci, a co on
 mluvil, to i Slovo jeho, synowské
 božství, w skutek uwedlo. Jsau bezstředné
 činy Páně, času, hnutí rychlejší:
 jednak uším lidským, kromě w postupné
 řeči, wypraweny býti nemohau,
 wypraweny, by je rozum pochopil
 zemský. Welká radost, slawnost wítězná
 byla na nebi, kdy takto zjewenau
 uslyšeli vůli Wšemohaucího.

Chwálu Nejvyššímu hlučně zpíwali,
 dobrau vůli budaucímu člověku,
 mír a pokoj nové jeho osadě!
 Chwálu tomu, jehož spravedlivé hněw
 pomsty wyhnal bezbožníky daleko
 od swé twáři, od přibytku spravedlných!
 Čest a chwálu tomu, jehož maudrosti
 vytvořiti bylo dobré ze zlého;
 jenžto prázdne od zlých duchů prostranství
 naplniti ráčil twory lepšími,
 aby tudy milost swau a dobrotu
 wylil na swěty a wěky bezčíslné!

Takto pěli nebešťané. Zatím Syn
 ubírá se do swé welké výprawy,
 přepásaný pasem wšemohaucnosti,
 uwěněný důstojenství božího
 jasnau září. Maudrost, láska nesmírná
 w něm se swítily, a Otec weškeren.
 K wozu jeho přidán obor nezčíslný
 trúnů, vládců, Cherubů a Serafů,
 duchů křídlatých, a wozů křídlatých
 ze zbrojnice Páně, kdežto od dáwna
 na tisíce mezi dvěma horama
 měděnýma k slawnému jich stálo dni
 pohotowě. Krásný pojezd nebeský!
 Samowolně (zprawujeť je živý duch)

nyní přijedau a Pána čekají.
 Otevräu se wèkostálé do kořen
 nebe brány libým zwukem točice
 na zlatých se stežejích, a radostně
 vypauštějí krále sláwy, jdaucího
 w duchu swém a slowu mocném utvořit
 nowých swětů. Na pomezí nebeském
 stawí se a widí s břechu hlubokau,
 nezměřenau propast, pusté, mráкотné,
 diwé, hrozné moře, ze dna zbauřené
 wětry litymi a wzhûrubitnými
 wlnami, co hory, aby vysoké
 ztekši nebe, pomíchalo střed i os.

Ticho, wlny zkormaucené! zpokoj se,
 hlaubi! řeklo tehdáz Slowo wšemocné,
 konec waší nezhodě! — A nemešká,
 nébrž wjede na Cherubů perutech
 do Směsice hluboko a do swěta
 nestwořeného. I slyšela ho Směš.
 Za ním wešken jeho zástup w přejasném
 bral se průwodě, jsa pilen widěti
 stwoření a diwy jeho močnosti.
 Stanau kola rozjetá, on do ruky
 wezma zlaté kružidlo, jež hotowé
 stálo w boží schráně wěčné, opiše
 wesmír ten a wšecky wěci stwořené.
 Wstřediw jednu stopu, druhau otáči
 wíkol skrze walnau tmawau hlubinu,
 řka, tak sahej daleko, tak daleké,
 swěte, buďte meze twé a obwod twůj!

Takto stwořil nebe, takto zemi Bůh,
 látku nesličnau a pustau! Byla tma
 nad hlubinau mráкотná. Tu Boží duch
 nad wodami klidnými swá plodící
 rozpřaw křídla, wznášel se a naléwal
 moci žiwotní a teplo žiwotní

w spaustu plynutau a srážel do zpodu
černý, studený a tartarowý kal,
žití odporný; pak poje s podobným
urownáwal podobné a ostatek
oddělowal na různu; a uprostřed
rozpál powětří, a zemi od sebe
rownowážnau na střed její zawěsil.

Swětlo buď! řekl Bůh; a swětlo nadwětrné,
prwotina věcí, výbor nejčistší,
wzniklo z hlubiny, a z swého domowa
od východu skrze tmawé powětří
putowati počalo, jsa skulené
w oblak paprskowý; (slunce nebylo
dosawad;) tak ono zatím bydlelo
w oblakowé schráně. Widěl Bůh, že jest
swětlo dobré; swětlo od tmy oddělil
we dvě půlkaule: dnem swětlo, nocí zwal
tmu. Tak wečer byl a ráno, prwní den.
Aniž minul bez zpěwu a slawení
kūrů nebeských, kdy swětla mladého
wydýmanau ze tmy záři spatřili;
den, w němž nebe se i země zrodila!
Naplněn jest radostí a okřikem
wešken dutý všehomíra okršlek;
ryčně w zlaté harfy všickni udeří,
chwalozpěwy Bohu, twůrci pějíce,
i kdy prwní jitro, i kdy wečer byl.

Mluwil opět Bůh, a řekl: Buď obloha
prostřed wod, a odděl wody ode wod!
Bůh pak wzdělal oblohu, a rozprostřel
tekuté to, čisté, jasné, žiwelné
powětří, a wylil wůkol nejzazší
wydutosti této země rozlehlé:
pewné, jisté meze, zpodní od wrchních
wody dělicí; neb jako zem, tak swět
celý stawil tichoplynných na wodách,

na dalekém křišťálowém jezeře.
 Oddálil pak hlučnau Směši nezhodu,
 aby s týkáním se končin protiwných
 nebyl w celau spaustu zmatek uведен.
 Zwal pak nebem oblohu, a kúrowé
 wečerní a ranní pěli druhý den.

Stwořena jest země, ale w lúně wod
 jsauci zkryta, w swé nedošlec děloze,
 nejewila se, a walný Okean
 twárnost její zaléwal, ne nadarmo,
 nébrž obměkčuje teplau, plodistwau
 wlahau wšeecken obor její, k početi
 přizpůsobowal tu matku welikau,
 plnau rodné wlkosti. I řekl Bůh :
 Shromažďte se nyní wody pod nebem
 w jeden kraj, a suché místo ukaž se! —
 Tudíž hory náraniné se ukáží,
 wplynauce ; kopily se hřbety jich
 široké a holé w chmurné oblaky,
 wrehowé jich dostihali oblohy.
 Jak se wzdmuté kopce wzdwihly vysoko,
 tak se wpadlé země lúno spustilo
 nízko, w lože široké a hluboké,
 mnohých jemné wod! Sem spěchem radostným
 wody kulíce se chwátaly, jak kdy
 krůpě po suchém se prachu kaulejí.
 Část se dula waly krystalowými,
 jiné přímo kwapily ; tak náhlý běh
 wrazil mocný hlas jich spěšným wýlewům.
 Jako na zwuk trauby wojska (slyšel jsi
 o wojskách) se k swému řítí praporeci :
 tak se dawý wody walem za walem,
 kudy průchod, hrnulý, kde strmina,
 praudem trhawým, tu kudy po rowní,
 tokem hladkým, nehrozie se hor ni skal ;
 nébrž būdto pod zemí, būd w oklikách

walných křivolakým bludem tekauce
 nalézaly výpad svůj, a hluboká
 w bařinatém bahně ryly úžlabí
 snadno, až byl všemu místu kázal Bůh
 suchým býti, všemu, kromě výmolů,
 w nichžto nyní plynau řeky, wlekauce
 stále táhlau mokrost swau. I nazwal Bůh
 suché místo zemí, shromáždění wod
 welké nazwal mořem; wida pak, že to
 dobré bylo, řekl: Zplod' země všelikau
 bylinu a tráwu vydávající
 símě, plodný strom á chutné nesaucí
 ovoce, dle pokolení zvláštniho,
 w němžby bylo símě jeho na zemi! —

Ledwa řekl, a země holá, posawad
 holá, pustá, nesličná a nepatrná,
 měkau tráwu vydala, a celau twář
 její kryla libá drnu zelenost.
 Potom s rozmanitým listím byliny,
 ježto, wzkwětše náhle, prostíraly swé
 barwy rozličné a zweselowaly
 lúno její přesladkými zápachy.
 Ledwa co ty kwětly, wzhůru bujněla
 hustá réwa hroznatá, i táhla se
 wonná dyně, wystaupili na poli
 w šikách klasowé, a nízký keř i chrast
 motaly swé kadeřawé čupryny.
 Posléz, jako w tanci, wstali wýteční
 stromowé a rozkládali wětwe swé
 s hojným owocem neb kwětem perlowým.
 Uwěnceny hory lesů hauštěmi,
 křowím doliny a živé studnice,
 potok břehy dlauhými, že země se
 nyní nebi zdála býti podobnau,
 sídlem, kde by bohové i bydleti,
 i se procházeti mohli s potěchau,

obcujfoe w jeho stínech poswátných.
 Ještě Hospodin byl nedštil na zemi,
 ani bylo, jenžby pole zděláwal,
 posud člověka, než vycházely mhy
 rosné ze země, a zapojowaly
 zemi weškeru i wšecky rostliny
 polní, které, dřiw než rostly ze země,
 stwořil Bůh, i wšelijaké byliny,
 než je zeleniti nesli slaupkowé.
 Widěl Bůh, žeť dobré jest, a tak se den
 wečerem a jítrem třeti znamenal.

Budte swětla, řekl opět Wšemocný,
 na obloze nebeské, a od noci
 oddělujte den, a budte znamením
 časů nočních, dnů a kolem jdaucích let :
 budte za swětla, jež býti stanowim
 na obloze nebeské, by dávala
 zemi swětlo swé ! — A stalo jest se tak.
 Učinil pak Bůh dvě swětla weliká
 (welká ku prospěchu lidskému !) a z nich
 swětlu wětšimu dal zpráwu nade dnem,
 menšimu dal změnnau zpráwu nad noci ;
 hwězdy také učinil a postawil
 na obloze nebeské, by temnau zem
 oswěcowaly, a změnnau držely
 zpráwu nade dnem, a zpráwu nad noci,
 dělily pak od tmy swětlo ; spatře swá
 dila, widěl Bůh, žeť wšecko dobré jest.
 Nebo mezi wšemi těly na nebi
 prwní slunce, kauli walnau, způsobil,
 z látky nadwětrné, aè nejprw bezswětlé ;
 potom měsíc okrauhlý, a wšecku hwězd
 welikost ; a posel nebe hwězdami,
 z husta jako pole. Pojaw swětla část
 wětši z schrány jeho chmurné, wylil je
 na okršlek slunce, w němžto otwory

zdělal ku přijetí záře plynuté;
 držeti jsa mocno wpité paprsky,
 stálo jest, co palác swětla na nebi.
 Odtud, jako z židla swého, ostatní
 hwězdy nabírají ohně lsknaucioho
 do swých zlatých bání; odtud rohy swé
 zlatí zorní hwězda; takto nábytek
 rozhojňují swůj, buď že se w paprscích
 jeho smáčejí, buď že se obráží
 o ně swětlo jeho, ač se člověku
 pokazují z dále jedno w drobnosti.
 Nejprwé to kníže swětla welebné,
 dnowládce, se na východu zjewilo,
 odiwaje odtud celé půlnebe
 živým paprskem, jsa rádo cwálání
 swému po rozlehlé nebes wýsosti.
 Je pak s Plejadami 4) saumrak šediwý
 plesem předbíhá, swé splywy lahodné
 rozléwaje. Bledý měsíc, zrcadlo
 jeho, stojí proti němu na západ,
 vypůjčuje sobě twáři úplňkem
 swětla od něho; jiného netřeba
 swětla jemu w stání tom; tak zdálený
 trwá do noci; tu potom střídau swau
 na východu swítí, oběh welikau
 nebe os, a drží zpráwu na nebi
 zdílnau se tisíci swětly menšími,
 se tisíci tisíc hwězd, jenž w noci se
 wypryskují mílo, pstrauce oblohu.
 Tehdy, prwníkráte swětly jasnými
 wečer weselý a ráno weselé
 zdobni jsauce, wěncowaly čtwrtý den.

Bůh řekl: Wydej woda živé duše hmyz
 w hojnosti, a lítej ptactwo nad zemí,
 wztáhši křídla pod oblohu nebeskau.

4) Zhwězdění, kuřátka.

Bůh pak stvořil welryby a všelikau
 žiwau duši hmyzející, kteraužto
 vody vydaly dle pokolení jich
 w hojnosti, a ptactwo křídla mající
 podlé pokolení jeho ; wida Bůh
 že to bylo dobré, požehnal jim řka :
 Plodte se a množte se, a naplňte
 vody mořské, jezerní, i praudných řek ;
 rozmnožujte se i ptactwa na zemi.
 Tudíž řeky, jezera i zátoky
 zahmyzí se nezčísleným množstwím ryb,
 perutím a šupinami lsknaucími,
 pod zeleným mokem, slízkajících se
 hromadně, že powstáwati mëlčiny
 w prostřed moře widí se ; tu pojedné,
 tamto stádně škubi mořské porosty,
 pici swau, a skrze háje těkaji
 korálowé ; nebo žiwým hrajiíce
 leskem, slunci ukazují w poskoku
 brnění swé wodní, zlatem skropené.
 Část buď zwolně we skořípkách perlowych
 čeká na bahnitý žer, buď we zbroji
 pewné pod skalami čihá na laupež :
 na hladině jesetr neb winutý
 delfin pohráwá : část, zrůstu hrozného,
 plowající nejapně swým ohromným
 hnutím rmautí okean ; tam Lewiatan,
 nejhlubší z tvorů žiwých, na hloubi
 rozprostírá se co předhoří, a spí
 nebo plawá, zdaje býť se ostrowem
 plynaucím, a polykaje plýtwami
 plije tlamaú jezero. W ten samý čas
 břehy, kaluže a teplé jeskyně
 nezčíslné swé plody z wajec wylíhly,
 která, pukajíce hbyím rozlupem
 na swět vydala swá holá písklata :

ježto zpernatěwše brzy rozstřela
 křídla swá, a s třepetáním wznesla se
 do powětří, zhrzejíce nížinau
 země ; pod oblaky patřiti jich let.
 Tamto na skalách a wrších cedrowých
 hnízdi orlice a bočan zobatý.
 Částka porůznu se wznáší pod nebem,
 jiné, smyslnější, w hejnách společných,
 zšikované pořádně, a nadané
 časů wědomostí cestau powětrnau
 putují, a přes moře a přes země
 letí vysoko, a změnným předletem
 polehčují sobě. Tak swau důwtipný
 jeřáb koná roční paut. Je nese witr,
 kormautí se, kudy tíhnau, powětří,
 nesčítatedlnými křídly ubito.
 S wětwe na wětew se proletujíce,
 zabýwala lesy drobná ptačata
 zpiwáním, a rozkládala peřestá
 křídélka, až k wečeru ; ni tenkráté
 štěhotati ustal slawík spanilý,
 nébrž celau noc pěl sladké písničky.
 We stříbrných jezerách a potocích
 jiné kaupaly swé prsy pernaté.
 Labuť, zkrýwající krk swůj oblauěný
 pod nádherným bílých křidel wydutím,
 pyšně plawe weslatýma nohama ;
 jednak časem, opustíci mokřinu,
 wzlétne wzhůru na mohútných perutech
 w nebe středowětrné. Jiné po zemi
 chodí pewné ; hřebenatý kohaut, jenž
 klarynowým zwukem tiché zwěstuje
 hodiny, a druhý ten, jež ozdobjný
 šlechtí ohon, duhowými pstraucí se
 žiwě barwami a oky hwězdnými.
 Tak kdy wody rybami, a powětří

ptactwem naplněny byly, libezný
wečer s jítrem oslawili pátý den.

Nastal šestý tworstwa den a poslední,
s libým zwukem wečerních a ranních harf.
Bůh řekl: Wydej země žiwau všelikau
duši, podlé pokolení jejího,
howada a zeměplaz, a zemskau zwěr
podlé pokolení jich! — A slyšela
země: otewřewši plodné lůno swé,
porodila rázem množstwí nezčíslné
žiwočichů, dokonale způsoby,
uělánkowaných a zrostlých úplně.
Ze země se wzdwiwly, jako z daupat swých,
lité šelmy, jimžto nyní obydlím
pustý les a haušť, neb jeskyně a sluj;
mezi stromy wzdwiwly se a kráčely
po dwém; na polích a lukách zelených,
porůznu neb hromadně se pasauci,
powstal u welikých stádech dobytek.
Telily se nyní hraudy drnowé;
nyní odpolu se zjewil plawý lew,
dobýwaje zadku swého tlapami,
potom wyskočiw, jak by se wymkl z paut,
zadupá, a naježenau potřásá
hříwau: tigr, lewhart, rys, co krtowé,
wstáwajíce wyhrabují ze země.
kopce nad sebau. Tu křepký z eclíny
jelen ratolestné wznesl parohy.
Ledwa z swého jilu slon, twor nejhrubší
na zemi, swých členů wzdwiwnul náramnost:
bečíc rostla, jako beylí, wlnatá
stáda, rostli wodozemní tworowé,
říční kůň a luskowatý krokodyl.
Náhle, co se koli plazi po zemi,
wyšlo, žízaly a čerwi. Onyno
místo křidel hebké chwěly oháňky,

šatice swých útlych tilek složení
sličným nádherného léta oděwem,
zlatem, čerwcem, blankytem i zelenem ;
tito, jako linie, swůj podlauhlý
rozměr wlekli, táhnauce se po zemi
sledem křiwolakým. Ne tu naprosto
drobné twory, mnohé z braku hadiho,
diwné hrubosti a délky, swijely
ještěrowé klauby swé a na křídlaách
zlétly. Prwní wylezl skrowný mrawenec,
o budaucnost pečliwý a nesaucí
w malé těla schráně srdce weliké,
časem snad wzor sprawedliwé rownosti
obcím sjednocených w swětě národů.
Po něm rojná wčela ukázala se,
kteráž krmí trubce, swého manžela,
lahodně, a klene plásty woskové
medem naléwajíc. Není ostatním
počtu ; tobě známa jejich příroda ;
dals i jména všem : též neneznám
tobě had, ten mezi všemi polními
nejchytřejší žiwočich, jenž, jakkoli
urostlosti náramné a zježeným
chocholem a mēděným očima
hrozný, poslušen jest twého wolání.

Třpytělo se nyní nebe w úplné
sláwě, a tak otáčelo hnutí swá,
jakož byla welká prwohnutele
ruka dala prwní kolům jeho běh :
země w přebohaté kráse smála se
milostně, a země, woda, powětří
zwěři, ryb a ptactwa hlučným obžiwly
chozením a plowáním a létáním.
Ještě na den šestý něco zbýwalo,
dilo mistrowské, a účel stwoření ;
twor, jenž neshrbený, nezhowadilý

jako jiné twory, nébrž rozumu
 swatým obdařený swětlem w upřimé
 postavě a s čelem jasným kráčekby,
 jiným panuje a znaje sebe sám,
 welkomyslný a s nebem spřízněný,
 jednak wděčný poznati swé blahosti
 půwoda, a k němu srdce, wzhled i hlas
 wyzdwihati nábožně a kořit se
 jemu, Swrchowanému, an pánem jej
 nade všemi díly swými učinil.
 Tehdy všemohaucí, všudy přítomný
 Hospodin (i kdež by jeho nebylo?)
 takto Synu swému řekl hlasitě :

Učiňme teď člověka dle obrazu
 našeho a k podobenství našemu,
 člověka, jenž panování drželby
 nad rybami mořskými, a nad ptactwem
 nebeským, a nad howady polními,
 nad všelikau krajinau, i všelikým
 zeměplazem hmyzejícím na zemi!
 To řka, tebe Adame, ó člověče,
 prachu země! tebe učinil, a wdechł
 w chrípě tobě božské dechnutí života,
 k podobenství swému tebe učinil,
 k podobenství božímu, a w žiwau byls
 duši. Muže stwořil tebe, ženu pak
 pomoc twau, to čině pro rozplození.
 Požehnal jest potom člověku, a řekl:
 Plodte se, a množte se, a naplňte
 zemi, podmaňte ji sobě, panujte
 nad rybami mořskými, a nade vším
 ptactwem nebeským, a nade všelikým
 živočichem, jenž se hýbá na zemi.
 Tak tè stwořeného (kde jsi stwořen byl
 koli, nemá posud jména místo to,) postawil w ten libý háj, w tu zahradu,

slíchnau stromy božskými, jichž ovoce
milé na pohled a k jídlu chutné jest,
stromy, co jich země koli wynáší,
rozdílností nestihlé! A swobodné
požíwání tobě všech jich úrody
utěšené dal, jen s stromu wědění
dobrého a zlého jisti zabrániw.

W který koli den by s něho okusil,
smrtí umřeš! smrt jest hříchu následkem.
Stěž se! zprawuj žádosti, ať nezechwátí
tebe hřích, a družka jeho černá smrt.

Skončil Bůh, a widěl dílo své, a hle!
wšecko dobré bylo. Tak se dokonal
libým wečerem a ránem šestý den,
ne však dřiw, než až se twůrce weliký,
jednak neumdlený, z díla nawrátíl
w nebes nebe, vysoké své obydlí,
widět odtawad swět nowostwořený,
panstwi swého přísadu, jak wypadal
s trůnu jeho patřený, jak spanilý,
dobrý, s welkým jeho twarem srownalý.
Wracowal se prowozený okřikem
wysokým, a hlukem deset tisíc harf
libohlasných angelskými sauzwuky;
powětří a země opětowaly
zpěw ten lahodný; (wiš o tom, slyšels jej;)
nebe plésalo i wšecka zhwězdění,
naslychaly planety, a stanuly
w běhu swém, an jasný průwod vstupowal.
Otwěrete wěčné brány, zpíwali,
otwěrete nebe brány žiwauci;
wpusťte twůrce welkého, an z díla se
bére slawně, z díla šestidenniho,
stwoři w swět! I protož teď i napotom
otwírejte často zlaté brány své!
nebo často ráci nawštěwowat Bůh

stany sprawedlného lidu, s potěchau ;
 často křídlaté swé pošle wyslance
 k zwěstowání božské jeho milosti
 neústawně chodící. Tak zpíwal ten
 průwod slawný w stupowání swém. Než on
 skrže nebe, ježto stkwauci brány swé
 otewřelo široko, se k wěčnému
 Boha stanu přimau cestau ubíral,
 širokau a walnau cestau, jejižto
 prachem zlato jest, a hwězdy dlažením ;
 hwězdy, jaké zdobí cestu do nebe,
 onu mličnau cestu, pasem nebesa
 otáčející, a stlanau hwězdami.

A ted' sedmý wečer wzešel nad zemi ;
 slunce zapadlo, a wywstal z východu
 saumrak, noci předchůdce, kdy na swatém
 wrchu nebe hory wysokostrmé,
 swrehowaném Boha trůna, powěky
 bezpečném a pewném, mocnoš Synowská,
 wrátiwši se, sedla s welkým Otcem swým ;
 bylť i on, ač sedě, sstaupil se Synem
 (takowětě moci wšudypřítomnost !)
 newiditedlně, a řídil stwoření,
 cil a půwod wěcí wšech ; a od dila
 odpočiwaje, den sedmý poswětil,
 požehnaje jemu, že dne sedmého
 Swrehowaný odpočinul od dila.
 Nepominul jednak swatým mlčením :
 neustaly libé harfy znějice,
 slawné pišťaly a sladké cymbály,
 libozwučné warhany, a lahodné,
 zlatostrunné hausle jemné mirnily
 hlaholy, a k tomu zpěwy mišeny,
 pospolně i zvláštňě. Oblak ze zlatých
 kauřící se kadidlnic kryl hory wrch.
 Tworstwo zpíwali a skutky šesti dnů.

Welebná jsau, Hospodine, dila twá,
 neskonalá mocnost | kteráž tebe mysl,
 Pane, obsáhne, ký jazyk wyslowi ?
 Wětši jsi dne toho, než kdy wrátil se
 od wítězství nad zbojnými angely ;
 tenkrát tebe welebili hromowé ;
 stwořit ale wíce jest než rušiti !
 Kdo se tobě wrowná, králi všemocný !
 Pane, kdo dá mezi twému králowství !
 Snadno pyšný útok duchů odbojných,
 snadno marnau radu jejich zapudil,
 jižto bezbožně twé ujmy hledali,
 etitelů twých počet chtějí zmaliti.
 Jewi sláwu twau ten, kdo jí na ujmu
 hledí, proti vůli swé. Ty užiwa
 zloby jeho, wíce dobra působiš.
 Swědkem buď to druhé nebe, nowý swět !
 Tam w tom krystalowém moři prajasném
 jest ten saused nebeský, tam nesmírná
 téměř leží welkost jeho s hwězdami
 nezěislnými ; každá hwězda podobně
 swětem jest, a bydlitele chowá swé.
 Ty jen znáš jich účel, ty jen znáš jich běh.
 Mezi nimi země, sídlo ělowěka
 utěšené, s mořem wůkol olitým.
 Třikrát blazí lidé, blazí synové
 lidští ! jež byl Bůh tak welmi powýšil,
 jež byl k swému stwořil obrazu a dal
 tamto bydleti, a za mzdu powinné
 chwály panowati nad vším stwořením
 jeho, w moři, na zemi i w powětří ;
 tamto pokolení rozmnožowati
 jemu sprawedlných a swatých etitelů !
 Třikrát blazí, pokud blahoslawenství
 znají swé a setrwají upřími !

Takto pěli. Znělo zvučné po nebi
haicluja ; a tak Sabat swěcen jest.
Nyní tedy vyplněná žádost twá,
zvědět, jak swět a tato věci twá
powstala, co dříve twého stwoření
bylo od počátku, by twé potomstwo
poznalo to od tebe. A žádáši
wíce, buď to jedno w míře lidské, rei !

Zpěw osmý.

Adam tázav se na světlu nebeská, běže odpověd pochlebnou, a výstrahu, by se staral raději o vědomost toho, co mu býti může prospěšnějším. On přestav na tom, povídá příběh o svém stvoření; jak poněprw zočil svět, a přinesen byl do ráje. Jeho rozmluva s Bohem o samostatnosti. Obdržel towaryšku; s jakým citem přijal ji. Rafael mu daw užitečnou nauku, vrátí se do nebe.

Angel dokonal. Než taká libeznost tkwěla w Adamowě uchu za chvíli, že co wrytý dlauho poslauchaje stál; posléz, jako procítiv, mu wděčně dí:

Jaké tobě díky, jakau odplatu vzdáti možné, historiku nebeský! jenžs tak hojně ukojil tu žízeň mau poznání, a s nakloněním laskawým ráčil wyjewiti věci, bez toho neskaumatedlné; než nyní slyšené s podiwem a radostí, a jakož jest slušno, s chwálawu velikému wzdáwanau twůrci. Jedna zbývá ještě pochybnost, kterau wyswětliti můž jen světlo twé. Patře na tu spaustu překrásnou, ten swět z nebe, země složený, a rownaje velikost jich obau, widim zemi tu zrnkem býti, písečkem i atomem, proti obloze, kde hwězdy nezčíslné w nesmírném se widí točič prostranstwí; toč jich zdálenost a brzké každý den obihání ukazuje důwodně.

Uvažímli, žeby byly toliko
 k oswícení tmawé země twářnosti,
 diwno býwá mně, jak maudrá, sporotná
 přiroda té nerownosti náramné
 mohla býti půwodem, a zbytečnau
 rukau učiniti tolik wzácnych těl,
 tolikkrátě wětších proto jediné,
 (jakž mi přichází) a oběh ústawný
 uložití kruhům jejich, den jak den
 opětowaný, kdy zatím uprostřed
 osedělá země, jižby lépe se
 dostalo běh kratším konat okolkem,
 majeci k swé službě sebe wzácnější,
 nabyła by swého konce bez hnutí
 wšeho, brala swětlo swé a teplo swé,
 berni přinášenau z dálky nesmírné,
 netělesným spěchem, spěchem wypsánu
 býti skrze žádný počet nemožným.

Tak děl otec náš, a podlé twáři swé
 widín do hlubokých zabíratí se
 myšlení; to Ewa znamenajeci,
 tu kde podál seděla, jim na očích,
 s wážnau pokorau a wděkem, w tom kdo jí
 widěl, tauhu přítomnosti budícím,
 wywstane a k owocím a kwítkům swým,
 milým schowancům, se běře, widěti
 zdárný pupen jich a kwět, jenž na její
 příchod rozwijeli se a pod pěknau
 rukau její ochotněji zrostali.
 Jednak neběře se, jako rozmluwau
 nebawena takowau a nechopná
 wěcí wznešených; tu ona potěchu
 sobě schowala, až Adam samé to
 wyprawil by jí, a ona slyšela
 sama: poslauchalať muže raději
 nežli Angela, a wyptáwala se

jeho raději. On, totě wěděla,
sladkých míchal do rozmluwy wýstupků,
a co pozatmělého, to manželskau
wyswětlowal pěstotau: ne slowa ji
jedno ze rtů jeho těšila. Ó kdež
takowé ted' láskau dvě a wážností
slaučené jest odměnnau? Tak béře se,
rowna jsauci bohyni, ne bez dworu!
ji, co králownu swau, wždycky prowázeli
obor wděků powabných, a odevšad
wůkol ni střelami lučili žádosti
do wšech očí, widěti ji prahnauci.

Rafael pak tížícímu praotci
laskawě a wlidně takto odpowí:

Že se ptaje skaumáš, nic ti neřaji;
jest, co kniha Boží, nebe před tebau,
aby četl díla jeho podiwná,
poznal časy, roky, měsíce a dny.
K tomu, točili se nebesa či zem,
wěděť netřeba, kdy dobrý počet twůj;
ostatek i lidem zkrýl i Angeľům
maudře twůrce weliký, swých tajemstwi
newyjewě těm, jimž obdiwiti se
lépe byloby. Neb kdyby domněním
zanáseť se chtěli, w hádku jim dal swět:
podobné, by marným jejich důmyslům
usmál se, kdy zpupně časem potomním,
z dělajíce sobě drobný nebe wzor,
hwězdy sčítati a wesmír náramný
říditi budau, stawice a bořice
k zastání swých domnění; jak opáší
kauli zástředním i středním čaráním,
kruhem wedlé kruhu, kolem na kolo.
Již to z rozmlauwání twěho zawřiti,
jenž jsi wůdce potomstwa; ty mňš,
že by tmawé země kauli skrownější

welka nebe swětla býti neměla
 na službu, a neslušelo obloze
 takau konať cestu, ana seděci
 klidná země sama běře prospěch swůj.
 Pomni však, že jasnota ni welikost
 nezawírá přednosti: můž být, že zem,
 ač jest proti nebi skrowna, nestkwěla,
 wice bohatstwí a dobra stálého
 ehowá do sebe, než slunce, jehož snad
 plané w sobě samém swětlo toliko
 w plodné zemi účinek swůj pronásí,
 kdežto jinak neúčinných paprsků
 jeho podiwná se teprw jewí moc.
 Ne však zemi, tobě obywateli
 slauží jejímu ta swětla přejasná.
 Ta pak nebe rozlehlost nechť oswědčí
 tobě twůrce twého sláwu wznešenau,
 jenžto stawil prostranně, a daleko
 wztáhnul míru swau, by bylo člowěku
 poznati, že neostává w swém, a to
 obydlí že příliš wolným pro něho,
 by je vyplnil, a malá jeho jest
 částka; ostatek že stwořen k účelu
 pánu jeho wědomému nejlépe.
 Newýslownau spěšnost swětel nebeských
 všemocnosti jeho božské přičítej,
 kteráž hmotným wěcem téměř duchowní
 udělití mohla kwapnosti. Ni já
 zdám se tobě nehbitým, jenž w úswitě
 wyšed z nebe, přebýwání božího,
 dříwe poledne jsem přístal w Edenu,
 z dálky nedostihlé počtem wýslovným!
 To však, připauštěje hnutí oblohy,
 namítám, bych slabé býti ukázal
 o něm pochybnosti twé: ni takové
 být to wydávám, ač tobě takovým

zdá se bydlícimu tuto na zemi.
 Bůh, by smyslům lidským odňal stezky své,
 nebe od země tak velmi oddálil,
 žetby, pile oněch věcí výsosti,
 zblaudil zemský zrak, a w bludu nenabyl
 zisku. Což, ať světa středem slunce jest,
 vůkol něhož obapolným puzené
 přitahováním w svých kolách rozličných
 hvězdy plésají? Jich putující běh,
 vysoký neb nízký, nebo ukrytý,
 staupající w před i w zad, neb stanaucí,
 widiš na šesti, i což ať země ta,
 ač se wídi pevně státi, sedmým jsa
 planetau, své trojí hnutí rozdílne
 wede nečítedlně? jež buď kruhů tři
 hnutí přičenímu ti wolno připsati,
 buďto, aby slunci běhu uspořil
 praeného, ten přenáramnau prudkostí
 nad hvězdami točící se prwokruh¹⁾
 wzítí newiditedlný, ta domnělá
 dne a noci kola: čemuž u tebe
 nepotřeba wíry, jestli důmyslná
 země sama, putující na východ,
 běte den, a odwráčenau půlkauli
 od paprsků slunečních se potkává
 s noci, ana druhá w záři smáčí se.
 Co ať světlo zemské, obražeje se
 skrze průhledné a širé powětří,
 měsícowi svému hvězdau stává se,
 swítí jemu w den, on swítí w noci jí

1) Primum mobile, dle zdání hvězdářů starých, byl kruh, který
 hnutí wzaw od Boha první, je jiným nebes kruhům dáwal. Kdyby
 Milton za našich časů psal, jisté, že by, co o nebeských tělích a
 běhu jejich tuto prawí, docela jinak wypadlo. Tenkrát ale ještě mezi
 starým a nowým hvězdářstwím wětší učených částka wíklala se.

odměnně, své pole, bydlitele své
 maje zaroveň. Ty widíš wady w něm
 na wzor oblaků, a z oblaků se děšt
 líti můž, a deštěm swrček swlažený
 nésti úrodu, swým tworům k pokrmu.
 Snad i jiná druhdy slunce nalezneš
 od služebných prowázená měsíců,
 mužské s swětlem ženským polučující,
 (ožiwujeť dvojí pohlaví to swět)
 jichž snad kaule každá žiwí twory své.
 Nebo, aby toto walné přirody
 prostranstwí, všech žiwočichů zbawené,
 zpuštěné a prázdne, jen se třpytělo,
 každá jeho kaule jen ten skrowný lesk
 sesílala zemi z dálky takowé,
 swrček pak země bydlitedlný wraowal
 swětlo jim, jest plná pochybnosti wěc.
 Jednak, takliž tomu, čili není tak;
 zdali slunce, drže zpráwu na nebi,
 wzehází nad zemi, či země nad slunce;
 počíná to swau cestu plamennau
 od wzehodu, či od západu tato swůj
 tichý nastupuje běh, a powlowným
 nezawadným tokem otáčejí se
 wúkol osi, tebe s lehkým powětřím
 obnáší, té péče neměj mysl twá.
 Wše, co tajemného, poruč na nebi
 Pánu, jemu slauže, jeho boje se.
 Nad jinými twory, kdež jich koliwěk
 stává, panuj on sám dle své libosti;
 ty se dary jeho wděčně zabýwej,
 milým rájem tím, a pěknau Ewau twau!
 Nebe, by, co tam se děje, wyskaumal,
 příliš vysoké; buď maudrým na zemi!
 co se tebe, co twé týče přirody,
 o to mysl! aniž zpytuj jaké jsau

swěty mimo ten, a jací tworowé
žijí tam, co osud, staw a stupeň jich;
na tom dosti měj, co tobě zjeweno
o zemi, a o wýsosti nebeské!

Jemu, prost jsa nejistoty, Adam di:
Jakž jsi docela mau žádost naplnil,
duše rozumnosti, jasný Angele!
Wyučils mne žiwobyti prawého
snadné cestě, warowať se omylu,
jenžby žití mého sladkost zahorečil,
jelikožto Bůh sám kázal starostem
swírajícím zdáliti se od ducha,
aniž sužowati nás, leč že bychom
hledali jich sami, myslí blaudící
marných po wědomostech. Než ten jest pud
wtipu lidského a myslí, těkati
bezuzdně, a nenaclázet těkání
konce: ažby výstrahau neb zkušeniú
wyučila se, ne mnohé umění
bezpotřebných, zatmělých a hlubokých
wěcí, ale těch, jenž slauží k prospěchu
wezdejšímu, prawau býti maudrosti:
wšeecko, co jest nad to, marnost býť a dým,
ano šilenost, již býwá u wěcech
čłowěk nejdůležitějších nezběhlým,
nepřipraweným, a owšem zpozdilým.
Tedy s wýše nebe dolú snesme se
letem pozemským, a mlawme o wěcech
přiruěních a prospěšných, jichž mnohá se
nahoditi může hodná poptání,
propůjčeli w tom se twá mi laskawost.
Uslyšel jsem od tebe, co dřiwce mé
událo se paměti; teď poslyš ty
wyprawowať mne, snad tobě neznámý
přiběh můj: dne ještě stáwá, a ty zřiš,
kterak držet tebe wšeecko wymýšlím,

zowa tě i k swému wyprawowání ;
 zpozdíle ! leč že to pro odpověď twau.
 Nebo u tebe jsa, mním že w nebi jsem :
 sladší pak jsau uchu mému slova twá
 nad ovoce palmové, aě po práci
 hlad a žizeň kóji nejlahodněji,
 kdyžto sladkého čes přijde oddechu :
 jednak ono w krátké době nasytí,
 twá pak slova, božským wděkem nadaná,
 nasycení nepřidadi k sladkosti.

Jemuž Angel s ochotností nebeskau :
 Jsau i twoji rtové nenelahodni,
 lidský praotče ! a nenewýmluwný
 jazyk twůj, an Bůh tě, sličnau wuitř i wně
 podobu swau, dary nadal hojnými.
 Tobě lahody a wděky na službu
 hledí stále we mluvě i mlčení,
 w každém slowě twém a w každém hnutí twém
 aniž méně tebe máme w paměti,
 nežli druhy služby swé, a zpytujem
 rádi stezky Páně wzhledem člowěka.
 widauce, že etil ho Bůh, a zárownau
 obdarował láskau. Nuže wyprawuj ;
 neboť nebyl jsem dne toho přítomným :
 připadla mi cesta, kdy ty stwořen byl,
 daleká a pustá, cesta w mrákotu :
 wýběh s celým plukem k branám pekelným,
 (ten byl úřad náš) a opatrowání,
 by, an Bůh byl w díle swém, ký zwěd neb wrah
 z pekla newyšel, a Pánu nebylo
 w unáhlení nad tak smělým wýstupkem
 pomísiti stwoření a záhubu.
 Ne, že snad by oni z mezi kázně swé
 mimo wůli jeho mohli kročiti,
 nebrž jako Swrchowaný wšewládec
 wysiláwá u wznešených úřadech

nás a skaumá poslušentwí ochotné.
 Uzawřeny byly, pewně zawřeny
 strastné brány záworami walnými!
 Jednak z daleka již powyk slyšeti,
 jinaký, než jako zniwá ples a zpěw!
 nářek hlasitý a hlučný, ryk a wztek.
 Radostně jsme odtud, jakž nám kázáno,
 před sobotau Páně wzhůru kwapili
 k břehům swětla. Ty wšak nyní wyprawuj!
 Těši twá mne slowa, jako tebe má.

Tak dí bohorowný duch; tak otec náš.
 Říci, kterak lidský žiwot počal se,
 trudno člowěku! Kdo zná swůj počátek?
 Žádost obcowání s tebau delšího
 mohla toliko mne k tomu přiwésti. —
 Probudiw se jako z hlubokého sna,
 na kwětné jsem trávě měkce prostřena
 nalezl sebe, balsámovým skropen jsa
 potem, jejžto swými slunce paprsky
 osušilo na rychlost, a přijalo
 dýmající wláhu tu. Pak upřímo
 k nebi obrátím swé oči s podiwem,
 patře chwili na tu širau oblohu;
 až, jsa dwížen přirozeným popudem,
 wyskočím, a jako wzhůru snaže se,
 stanu přímý na nohách, a okolo
 sebe widím hor a dolů proměnnost,
 stinné lesiny a planě wyslunné
 s tekutými spády praudů hrčících,
 u těch mnohá tworů hnutí, chod i let,
 šwítořící ptactwo na ratolestech;
 wše se smálo; zápachem a radostí
 okřiwalo srdce mé. Již sebe sám
 ohleduji, spatře článek po článku:
 nyní krokem, nyní tryskem pobíhám
 ohebnými audy, jak mne žiwauci

u wnitř pudí moc. Než kdo, a odkud bych
 a proč byl? to vědomé mi nebylo.
 Pokusím se mluvit, a mluvil jsem,
 po vůli mi jazyk byl a jmenoval,
 co jsem zočil. Slunce, tak dím nejprvé,
 slunce, pěkné světlo! a ty od jeho
 záře osvěcená země, ó jak jsi
 wesela a slíčna! hory, doliny,
 řeky, lesy, planě! a wy, w nichžto jest
 znik a dehnutí, reete, pěkní tworové!
 reete, byloli wám zřítí, odkud jsem
 takowým, a odkud zde. Ne od sebe!
 Od kteréhož činitele welkého,
 nesmírného w moci, jako w dobrotě.
 Reete, jak ho poznati, jak cítí mám,
 od něhož mi dehnutí to, a znik, a cit
 blaženosti této nepochopené.
 Tak jsem wolal, těkaje, kam newěda,
 podál od místa, kde prwním dýchal jsem
 powětřím, a toto blahé uwiděl
 swětlo; a kdy odpowědi neznělo,
 na zelené trávě, kwítím protkané,
 sednu zamyšlený. Tu mne sladký sen
 přepadl nejprvé, a dawem lahodným
 překonal ty dřímající smysly mé,
 bez bolesti, ač mi bylo, jak bych se
 do prwního zase stawu wracowal
 nečitedlného, a w niweč rozplýwal.
 Náhle sen mi koláci se na mysli,
 jehož twárnost fantasií lahodně
 býti mne a žítí doswědčowala.
 Božská podoba, tak mi se widělo,
 přijdauc prawila: Twůj obyť, Adame,
 čeká tebe; wstaniž prwní čłowěče.
 lidu nezčislného otče prwotný!
 Žes mne wolal, přicházím tě w blazenau

dovest zahradu, tvé sídlo určené.
 To řka, pojme za ruku a vzdvihna mne,
 přes pole a vody, jako u wětru
 nese lehce, slizkým letem, bez kroků.
 Posléze mne stawí na wrch planitý
 hory lesnaté, a wůkol dalekým
 uzavřený obvodem, jež mnohý štěp
 wýtečný a procházky a besídky
 okrašowaly, že nic, co na zemi
 widěl jsem, tak utěšené nebylo.
 Každý strom tu krásným ztížen owocem,
 wábícím i chut i zrak, že rwáf i jíst
 rozechtělo se; w tom procítnu, a zřím
 vše to před očima w prawdě, jak mi sen
 žiwě malowal. I jmu se blauditi
 znou, leč že mi se zjewí wůdce můj,
 stoje prostřed stromowí, Bůh Høspodin!
 Potěšený, jednak s strachem klaním se
 jemu, padna k nohám jeho s pokorau.
 Wzdvihne mne, a takto prawí laskawě:
 Koho hledáš, já jsem půwod wěcí wšech
 wůkol tebe, na dole i wýsosti!
 Tento ráj jest twůj, jáť dáwám za wlastní,
 aby dělal jej a žiw byl z úrody
 jeho! S wšelikého stromu rajského
 jísti budeš, podlé srdce libosti,
 swohodně, a nedostatku nebude
 tobě; ale s dřewa, jehož požití
 činí dobrého a zlého wěděni,
 kteréžto jsem, jako základ jediný
 poslušnosti twé a wíry, u prostřed
 ráje štípil, podlé stromu žiwota,
 (pomni na má slowa!) jísti waruj se,
 waruj se a lekej jeho následku!
 nebo wěz, že který den by s něho jedl,
 přestaupiw mé přikázání jedině,

bude umřít tobě newyhnutedlně,
 býti smřtedlným, a z ráje blahého
 jíti na swět plný strastí, béd a psot!
 Hrozně wyřekl tu přisnau zápowěd,
 kteráž posud strašlivě zní w uchu mém,
 aè jest na mé vůli trestu ujiti;
 brzy jednak přijma jasnost twáři swé,
 takto laskawě swau mluwu obnowil:
 Nejen toto krásy plné okolí,
 wšecku zemi tobě dám i potomkům
 twým: buď posedena wámi; panujte
 nad wšelikým žiwočichem na zemi,
 w powětří a w moři. Ryba, zwěr i pták
 budte podrobeni wám, a na důkaz
 budiž toto ptactwo wšeliké, a zwěr
 tato podlé pokolení jejího,
 přiwedena k tobě, aby jména swá
 wzala od tebe, a s nízkau pokorau
 zaslíbila tobě wěrnau poddanost.
 Tak i zástup w žiwlu wodním bydlící,
 aè se tu, že nelze jemu powětřím
 oddychati tenkým, nemůž stawiti.
 Řekl, a ai! hned zwěr i ptactwo blíží se
 po dwém; ona lichotiwě shrbená
 jdauci, ptactwo s spuštěnými perutmi.
 Dal jsem jména wšechněm, jakž jsau předemnau
 kráčely, a widěl jsem jich přírodu:
 takau známosti Bůh nadal rozum můj
 nahle. Toho ale nikde nebylo,
 ježto mně se zdálo nedostáwati.
 Směle tedy dím té božské podobě:
 Ó co, jaké jméno tobě, (wyšším jsi
 člověka, i co jest koli nad něho)
 Newyslowitedlný! jakau poetu ti
 wzdání mám, ty wšeho míra půwode,
 wšeho dobra dátee, jenž tak hojně jsi

prohlédal a štědře k blahoslawenství
člowěka. Než newidím, kdo semnau by
zdělil je: i jakéž štěstí w samotě,
jaké požíwání, a bych požíwal
wšeho, jaká spokojenost jednomu?

Tak já odważně, a jasné widění
wíce zjasnělo a řeklo s usmáním:

Co ti slowe samotau, i nenili
powětří i země plná rozliěných
žiwočichů, podrobených wůli twé,
by tě bawili a hráli před tebau?
Znáš jih jazyky i stezky; mají pak
oni také poznání a umu dar
nepotupný: s těmi měj swé zabylstwo,
władna jimi. Welké jest twé králowství!
Tak děl Hospodin, jsa widín weleti.
Dosáh dowolení mluwy, za milost
prosím já, a odpowím mu pokorně:

Neurazte tebe, Wládce nebeský,
slova má! ó twůrce, buď mi milostiw,
an, co srdce žádá, ústy pronáším.
Neučinilli mne náměstnikem swým,
stawiw druhé twory nízko pode mnau
na zemi? i jakýž mezi takowau
spolek nerowností může powstatí,
jaká shoda, jaká prawá útěcha?
ježto odměnnau a w míře zárowné
wzdáwanau i přijímanau býti chce,
kdežto nestejnost, kdy jedno činné jest,
ospánliwé druhé, walnau působí
nezhodu a zoškliví se w krátkosti.
Towaryšstwo míním, po němž srdce mé
tauzí, hodné, s nímž by zdělit rozumné
bylo útěchu; jež mítí s howady
není člowěku; vše s pokolením swým
pěstí se, lew se lwici; tak maudře jsi

spojil všecky, dvě a dvě. I nemůže
s skotem pták, pták s rybau, s býkem opice
hydleti, tím méně člověk s howadem.

Načež s zalíbením wece Všemocný:
K sladkému a vytečenému prohlédáš
šťěstí, wywołuje sobě družebnost,
Adame; a radost prostřed radostí
nechutná ti samotnému nížádná.
Co se tobě o mně zdá, a stawu mém?
Widími se tobě dosti blaženým
čili nic, jenž samotný jsem od wěků?
aniž znám, kdo druhým by neb podobným
mně, ať nedím rovným byl. S kým tedy já
obcowati mohu, leda se twory,
jež jsem učinil, a již jsau wzhledem mne
neskončeně menšími, než ohledem
tebe všelikterá zemská stwoření?

Dokonal. I dím mu opět s pokoran:
Wýsosti a hloubi wěčných stezek twých
newyskaumá slabé lidské myšlení,
Swrchowaná bytosti! Ty w sobě sám
dokonalý jsi, a není žádného
nedostatku w tobě. Ně tak člověk jest
obmezený: tento má proč žádati
obcowání k pomoci neb potěše
w nedostatecích swých. Ni rozpłozování
tobě potřebí, že neskončený již,
že, ač jeden, w počtu dokonalý jsi.
Člověk ale owšem nedokonalý
sečten jest, a z podobného zpłozuje
podobné, a rozmnožuje obraz swůj:
nedostatečný, a tudy potřebný
lásky odměnné a přízně předrahé.
Ty w swé saukromnosti jednak samoten,
nejwýbornější jsi sobě družinau,
aniž obecnstwi hledáš spolního;

a však, kdy ti libo, můžeš tvorů svých
powzdwihnauti na jaký chceš vysoký
stupeň jednoty neb spolku, zbožniw je.
Mně však není zpřimiti howad shrbených,
ani w družebnosti jich se kochati.

Tak dím, propůjčené užiw swobody,
důvěrně, a slyšen jsem. I daltě mi
tuto odpověd hlas Boha laskawý :

Podobalo mi se tebe, Adame,
skaumati ; i nalézám, že nejen znáš
žiwočichy, jež jsi právě jmenowal,
brž i sebe samého, a z mluwy twé
dyše swobodně duch wolný, obraz mŕj,
ne tupému udělený howadu.
Právěs saudil spolek jeho nehodným
býti tebe ; wždycky smýšlej tak. Já, nežs
mluwil, wěděl jsem, že není člověku
dobře býti samému : ni mŕnĭl jsem
těch, ježs widěl, dáti tobě w společnost,
přiwodiw je ku skaumání toliko,
kterak o hodném a slušném saudil by.
Než, co nyní přiwedu, to zalíbíš
jistě, podobenství twé, twau příhodnau
pomoc, tebe druhého, a tauhu twau,
naprosto dle srdce twého žádosti.

Skončil, aneb já jsem více neslyšel,
tak má zemskost silau jeho nebeskau
přemožena jsaucí, dlauho jakkoli
wytrwawši, nařatá k té wýsosti
nebeské, té přewznešené rozmluwy,
(jak kdy věci bleskem smysl náramným
ustane a zslne) sklesla, hledajíc
we snu okřání ; ten přišed na rychlost,
přiwolaný od přirody k pomoci,
zawřel oči mé. Mé oči uzawřel,
ale otewřenau schránau zůstawil

obraznosti mého zraku whitřního.
 Tím, ač spě, jsem jako u vytržení
 nwiděl, kde ležím, widěl podobu
 slawnau, před níž bdě jsem stál; ta sklonie se,
 otewře můj lewý bok, a z žeber mých
 wyňme jedno žebro, teplem srdečným
 zahříté, a žiwau krví smočené.
 Drahná byla rána, ale zcelela,
 jsauci vyplněna tělem, chwili tu.
 Nyní působil a twořil rukama
 žebro to, a z rukau jeho twořících
 vznikla bytost w podobenství člowěka,
 jiného však pohlawí, tak milostně
 krásná, že co po všem swětě zdálo se
 krásným býti, býti krásným zdálo se
 méně teď; neb shromážděno pospolu
 w ní jen samotné, a w jejím pohledu,
 kterýž od té doby linul w srdce me
 sladkost nikdy necitěnou dosawad,
 nébrž všeecka wúkol nadehnul stwoření
 duchem milosti a lásky rozkoši.
 Nyní zmizí, zůstawie mne w mrákotě.
 Procitnu a běhám prahna nalézt ji,
 nebo její ztráty želet na wěky,
 odřikaje se vši jiné rozkoše,
 kdyžto, ai! mi zjewí se ne daleko,
 jak jsem we snách spatřil ji, všim ozdobná,
 w čem jí zem i nebe mohly přispěti
 k umilostnění: i přicházelatě
 na hlas nebeského učinitele
 swého, newidomě jednak wedena
 jsauci od něho a neneumělá
 swaté milosti a zwyků manželských.
 Wděk byl w kroku jejím, nebe we twáři,
 spanilost a láska w každém pohnutí!
 Nesnesa té radosti, díw hlasitě:

Ó toť srdce útěcha! Ty zplnil své
 slovo, tvůrce milostivý, všedobry!
 dárci krásy všeliké! Než nejkraší
 tento jest tvůj dar, mně popřáný. Ó toť
 tělo z těla mého, z kosti vidím kost,
 sebe před sebou. I bude tedy se
 zwátí mužatka, že z muže vzata jest.
 Protož otce opustiv i matku svou
 přidrží se ženy muž, a napotom
 jedním tělem, srdcem, duší stanau se.

Slyšela; než jakkoli ji přivedl Bůh,
 přece newina a staudnost panenská,
 vlastní ceny vědomí, a její ctnost,
 chtěci ne bez námľuwy a hledání
 býti získána, a nenabíhawá,
 newtírawá, ale straniwá, a tím
 žádaucnější; nebo alych dořekl,
 sama nehříšná a čistá příroda
 pudila ji, widauci mne, k útěku.
 Následuji; wědoma, co slušno jest,
 ona, přijme s důstojností powolnau
 pronešení mé. — W stan wedu swatebni
 zardělau co jitro: nebe weškero,
 wšecky blahé hwězdnatosti w dobu tu
 linuly své splywy nejwýbornější:
 zem své přízně wydávala znamení,
 wydávaly hory; ptactwo plésalo;
 swíží wětřici a wětři lahodni
 šeptali to lesinám, a křidľama
 růže metali, a wúně metali,
 ze křowiny powanauce kořenné;
 až ten milowný pták noční swatebnau
 pěje píseň, weľ hwězdě wečerni
 pospíchati nad horu a zažici
 záhy utěšenau k swatbě pochodni.

Tak jsem tobě wyprawil swůj celý staw,
 celý obsah této zemské blahosti,
 jižto požívám. To sluší wyznati,
 že i w jiných věcech milau nalézám
 potěchu, však, necht' mi prospějí neb ne,
 přece změny nepočije duše má,
 aniž walné tužby; míním lahody
 chuti, zraku, čichu, beylí, owoce,
 kwítí, procházky, a sladký ptactwa zpěw :
 tu mi jináč naprosto, tu s rozkoši
 spatřuji i týkám se, tu první jsem
 cítil náruživost, hnutí podivné!
 Silen dosti w požívání všelikém
 slab jsem proti mocným krásy powabům.
 Buď že we mně, pochybiwši příroda,
 zústawila kteraus částku tuze mdlau
 sněsti předmět takový; buď ujmauci
 boku mého wyňala wíc, než co whod :
 na ni aspoň příliš wlila ozdoby,
 swrcek její ušlechtiwši wýtworkně,
 ač že wnitřek méně ukončeným jest.
 Widímť jí, dle twaru přirozenosti,
 wyprawenu býti myslí chopnostmi
 nižšími, ač žeť ty mnohem wzácnější;
 samu twárnost její méně podobnau
 k toho, který oba stwořil, obrazu ;
 slaběji pak pronáseti powahu
 dané nad jinými twory swrchnosti.
 Než, kdy k rozmilosti její přistaupím,
 tak se dokonalau w každém ohledu,
 tak se wědomau swé býti ceny zdá,
 že, co pílí říci nebo činiti,
 zdá se maudrým, etnostným, zpráwným, nejlepším.
 Wšeccko wyšší umění, kde ona jest,
 ustaupá, a maudrost, kdy s ni rozmluwi,
 stojí zaražená, hlupstwím zdajíc se :

slowůtnost a rozum jsau jí na službu,
jako tworstwa účelu, ne případně
stvořené; a, slowem všecko zawřítí,
šlechtnost a welkost myslí zdělaly
w ní swůj milý chrám, a strašnau uctiwost
daly wúkol, na wzor stráže angelské.

Načež Angel s staženým mu obočím:
Neobwiňuj přírody: ta na ní co
bylo, konala, ty čin, co na tobě,
aniž chtěj se nedowěřit maudrosti:
ona neopustí tebe, leč by ty
powrhl jí, kdy potřebna ti nejwice,
připisuje věcem cenu přílišnau,
méně wýborným, než sebe býti znáš.
Nebo proč tě diw a rozkoš podjímá?
pro powrechnost! pěknau, hodnau zajisté
pěstoty, twé cti a lásky twé, ne však
poddaností. Powaž oba, potom seď!
Býwá, že jest k nejwětšímu prospěchu
sebewážnost, založená na práwu,
dobře zřízená: čím wíc to prawidlo
w skutek půjde tobě, tím tě ona snáz
uzná hlawau swau, a prawé přednosti
podrobí swé okrasy: tak ozdobnau
jsauci stvořena, by wíc ty kochal se,
a tak důstojnau, by čestně milowal
družku swau, jež zná, kdy méně maudrým ty.
Jestli citu smysl, jímž lidská množí se
rodina, ti nad všelikau přichází
rozkoš příjemným, i pomni, an je týž
dán i howadům i zwěři všeliké;
bylťby nezdilným a nezobecnělým,
maje do sebe, co hodno bylo by
člowěka a naružiwých zápalů.
Co však w spolku jejím bude wznešené,
wnaduč, lidské, rozumné, to miluj wždy;

slušnat' milost, náruživost neslušna
 proti pravé lásce. Láska šlechtí mysl,
 srdce šíří; má své sídlo v rozumu,
 rozvážlivá jest, i stupeň, po kterém
 k nebes lásce staupal by a nepadal
 w rozkoš tělesnou, a protož družky twé
 není nalezeno mezi zvířaty.

Jemuž Adam odpolu dí zardělý :
 Ani její powrelnost tak spanilá,
 ni co w plození všem tvorům obecné,
 ač že swatěji a výše o loži
 smýšlím manželském, tak velmi kochá mne,
 jako ony wděku plné způsoby,
 ony lahodnosti, jimiž oplývá
 její každé slovo, každý její čin,
 s láskau spojené a sladkým poddáním,
 dowodícím myslí naší jednotu
 prawdiwau, a jednu duši w obau nás ;
 shodu, příjemnější dvěma snaubencům,
 než jest hudby jednohlasné uchu zwuk.
 To však nezmáhá : já jedno zjewuji
 pocítění své, jsa nepřekonaný ;
 namítá se mnohý předmět smyslům mým,
 představený rozličně, vždy wolně však
 lepší schwaluji a wolím schwálené.
 Nehaniš, že miluji, a powídáš
 milost cestau být i wůdcem do nebe !
 Odpust, neprawáli má jest otázka,
 milujiliž také nebes duchowé ?
 kterak vyrážejí lásku odměnnau ?
 pohledem ? či pomíšením paprsků ?
 tknutím dalekomocným či bezstředním ?

Usmál jest se Angel ; žhaucí čerwenost,
 barwa milosti a růží nebeských
 polinula jeho twář, i wece mu :

Dostí měj, že blazí jsme, a bez lásky
 žádná blaženost. Co tobě w těle jest
 požiwati čistého, a čistým jsi
 stwořen, toho požiwáme zwýšeně,
 nenalézajíce záwad nížádných
 kůže, přihbí, členů, těla hmotného ;
 zcela, jako s powětřím to powětří,
 splynau, objímajíce se, duchowé :
 ni jím w čistém čistě lásky zápale
 obmezených smyslů potřebi, jak kdy
 s tělem tělo, duše s duši obeuje.
 Nelze však mi dále. Slunce, odchodu
 heslo mého, za zelené sstupuje
 země předhoří a wýspsy tráwnaté,
 Hesperidské, žehnaje se libezně.
 Měj se dobře, stálým buď, a miluj ! však
 nejprw toho, jehož milowati, jest
 býti poslušným, a zachowáwati
 stále příkázani jeho wznešená ;
 waruj se, by newyníkla nad rozum
 náruživost twá, a ty snad nepáchal,
 co by nehodné twé bylo swobody.
 Štěstí nebo strast i swau i synů swých
 w sobě zawíráš : buď pečliw o všecky !
 zradujem se, já i všickni blaženci,
 setrwášli. Stojiz ! stáť i padnauti
 na twé wůli jest, twé wůli swobodné.
 U wnitř dokonalý, nechtěj zewnitřní
 pomoci, a oddaluj vše od sebe,
 co by k přestaupeni tebe wábilo !

To řka, wstal. Jej takto s dobrořečenim
 Adam prowází : Nuž, kdy tè držeti
 děle nemožno, jdi hoste nebeský,
 nadpowětrný posle jím nám seslaný,
 jehož wrechní dobrotu já welebím.

Rozmilé a wlidné bylo nad míru
obcowání twé, a wděčna poctěno
bude paměti; ty dobrým na lidstvo
buď a laskavým, a často přicházej!

Tak se rozstaupili. Angel z hustého
stínu do nebe, Adam w stánek swůj.

Zpěw dewátý.

Satan zemí oběh wracuje se do ráje, ve mkle ukrytý. Tu našel spícího hada, vejde w něj. Adam a Ewa vycházejí w úswitě do zwyklé práce. Ewa samotná pracowati chce; odpírá Adam, boje se, by nepodwedl Čert samotné. Ewa uráží se, že jí muž newěří. Adam jí zůstawi wlastní wůli. Ona se odlaučí. Had pekelný přijda k Ewě dá se s ní do řeči; swede jí, že smí jísti owoc wědomosti sama, i mužowi halůzku jablek z téhož stromu přinese. Adam ztruchlí; posleze pro walnau k ní mílost umříti stanowí s Ewau, a jí zakázané owoc. Učinkowě hřích.

Nic wie o rozmluwách, ježto míwal Bůh
nebo Angel s člověkem, co s přítelem
přítel mile posedě, a při prostě
úctě powoluje jemu mluwiti,
bez hany. Ach, teď má zwuky smutnými
zazní píseň. Zrady, mrzké newěry,
zpaury, odboje se člověk dopauští;
nebe odwracuje twář swau od něho,
následuje neláska a horšení,
hněw a wytykání sprawedlné, a saud,
kterýž do swěta swět wnesl béd a psot;
hřích a smrt, ten jeho stín, a mizinu,
smrti družku. Smutný úřad! ač že to
obsah weliký a písně hrdiaské
umohem důstojnějši, než kdy posupný
Achil ubitého wraha w pomstě swé
houí třikrát wúkol náspů Trojanských,
neb kdy Turnaus pro odňatau wztěká se

newěstu, a Neptuna a Junony
 wašen mnohá léta Řeka probání
 na wodách, a syna Cythereína. 1)
 Ó by jen mé mluvě ducha hodnosti
 udělila nebeská ta pěstauka,
 ježto nawštětowat ráčí, bez prosby,
 w noci mne, a w mysl dřimajícímu
 dáwá wzácná myšlení, a lehký tok
 nehledaných weršů, co jsem obsah ten
 ku hrdinské sobě písni oblíbil,
 dlouho obíraje, pozdě nastaupě.
 Od přírody wojen nikdy nedbal jsem,
 za hrdinský předmět jměných toliko ;
 mistrowstwím to zčáwna, síci na kusy
 po dlouhé a omrzalé nesnázi
 wymyšlené w marných báchkách rytíře ;
 o lepším pak stále myslí hrdinstwi,
 trpěliwosti rekowné, neznělo
 písne : ličily se kolby, zápasý,
 hry a skwostná oděni, a pawézy
 wykládané, koni s zlatostkwělými
 pochwami, a šwární, hrdí jinoši,
 již se hareují a kolí na honech :
 potom hody w wečeřadle wéwodském,
 kdeto jídlonoš a češník s nohsledů
 poslubují hejnem. Nízke, nehodné
 zpěwu předwřly ; z těch jména hrdinstwi
 nemůž wzítí písni, ani osoba.
 Mně, jenž k wěcem tēm ni dby ni schopnosti
 nemám, wznešenější předmět dostal se,
 jemuž jména toho z sebe nalyti
 možné jest, leč žeby wěk a zimní kraj
 srazily má krídla rozpřata ; i toť

1) t. ztracený ráj jest hodnější a wznešenější báseň hrdin-
 ská nežli Iliada, Aeneis a Odyseas.

snadno mohlyby, by všecko dílo to
bylo mé, ne její, ježto s výsosti
w noci přichází a dyše w ucho mé.

Slunce zašlo, zašla hwězda večerní,
ona, ježto saumrak, který krátký čas
mezi dnem a noci bývá rozsudím,
uwozuje na zemi, a půlkaule
noci celý, ode konce ku konci,
obhled zastřela, kdy Satan, nedáwno
před hrozením uběhl Gabrielowým
z ráje, nyní, w zúmýslné ztwrzen jsa
lsti a zlobě, přilna k zkáze člověka,
aniž dbaje, co by jemu horšího
pošlo z toho, nawrátíl se bez bázuň.
W noci utek, w půlnoci se nawrátíl,
zemi obíhaw a warowaw se dne
od doby, co wládař slunce Uriel
wchodu jeho wyšetřil a Cherubů
wystřehl strážných. Odtud strachem hnán jsa, sedm
pořád zběhlých noci tēkal s mrákotau.
Třikrát čaru rownonoční okrauzíl,
čtyřikráte oběhl zemi od úhlu²⁾
k úhlu; osmé nyní noci wrátíl se
w Eden, našed kradí, proti východní
stráži Cherubů, wchod nepodezřelý.
Bylo místo u ráje, již není ho
wice, hřích, ne čas tu změnu způsobil,
kde swé wlny Tigris srážel w hlubínu
podzemní a z části živým pramenem
wznikal w ráji podlé stromu života.
W tu se řeku pustí wrah, s ní wyplyne,
obalený mhlau, a hledá, kde by mu
ukrytí se bylo. Zběhal všecku on

²⁾ t. třikrát země obor od východu k západu, a čtyřikrát od
půlnoci k polední oběhl.

zem i moře, od Edenu přese Pont,
 přes Méotis kaluži až za řeku
 Obu na půlnoc, a odtud k samému
 úhlu polednímu; na dél k západu
 od Oronta, tam, kde hráze velkému
 Okeanu Dariena ukládá;
 odtud do kraje, kde Indus s Gangesem
 v širokých své wlny lhnau wýmolicích.
 Takto celý swěta obor zběhaje
 slídl bystrým pozorem, a wšeliké
 skaumal twory, který nejpříhodnějším
 byl by k jeho úkladům; a našel jest
 hada z živočichů nejchytřejšího
 býti na poli. Jej, dlaho přemítaw
 w mysli, rozpačitý, zdáním konečným
 oběře, stroj hodný, nejhodnější krow
 liehoty, w nějž wejda, své by úmysly
 schowal černé, nejbystřejším před okem;
 nebo w lestném hadu, co by prowaděl
 koli, mněl, nic podezřelé nebude,
 jmíno ze wtipu a vlastní chytrosti
 pocházeti, jímžto jiný živočich
 domnění by wzbudil moci dábelské,
 ukryté a činné w smyslu howadím.
 Tak on umínil, než prvé bolestná
 wášeň jeho w tento nárek propukla.

Země, nebe podobo! ba nad nebe
 lepší, sídlo bohů hodné, stawené
 na wzor nowý, se starého opravau!
 Což by za lepším Bůh stawěl horšilo?
 Nebe zemské, wúkol něhož plésají
 jiná nebe, swítíce a nosíce
 služebné své lampy, swětlo nad swětlem,
 pro tě jedno, jak se zdá, a pojíce
 w pěkné twáři twé swých drabých paprsků
 swaté wléwání! Jak w nebi Hospodin

stredem jest, ač všudy wztážený, tak ty
 w středku s každého daň béřeš okruhu :
 w tobě, a ne w nich, ta jejich plodistwá
 zjewuje se moc, w twé trávě, zrostlinách,
 w šlechtnějších plodě tworů, stupněmi
 nadešených žiwotem a majících
 zrůst a cit a um ; což vše je w člověku !
 S jakau potěchou, by mne co těšilo,
 mohl jsem objít wás, wy sladce proměnné
 hory, doły, řeky, lesy, planiny !
 země, moře, břehy háji zwěněné,
 skály, jeskyně a sluje ! Nemám však
 stání w wás, ni útěchy : čím widím wíc
 wúkol sebe rozkoše, tím cítím wíc
 u wnitřku swém bolesti w tom mrzutém
 sídle odporů : mně dobro všeliké
 w jed se obrací, a w nebi horším by
 staw byl můj. Než ani zde, ni w nebesích
 bytu nehledám, leč že bych překonal
 nebes Swrchowaného, a nedaufám
 tím, co hledám, méně bídným státi se,
 nébrž učiniti jiné, jak jsem já,
 byč i na mne připadlo co horšího.
 Neboť jedno zkázau býti potěšen
 může duch můj neklidný ; a zkázímli,
 nebo k záhubnému skutku získám jej,
 pro něhož to všecko učiněno jest,
 všecko to se brzy za ním sesuje,
 slaučeno jsa ke štěstí i bídě s níu ;
 k bídě tedy ať se zkáza rozšíří !
 Má to bude sláwa mezi mocnostmi
 pekelnými, že jsem zbaural jedním dnem,
 což byl Wšemocný šest dni a noci šest
 tworil, neústawně dělaje, a kdož
 wí, jak dlauho prvé přemýšlew, ač ne
 déle snad, než co jsem jednau noci já

wyswobodil od poroby neslawné
jednu téměř půlku moci Angelských,
ztenčiw sluhů jeho daw. On, na pomstu,
nebo aby zplnil lichý počet swých,
bud' že, stwořiw staré, neměl síly wie
stwořit nowých Angelů, (zda stwořil je
naprosto) bud' na potupu wětší nám
umínil jest místo naše osadit
twory ze země, z tak nízké pošlými
příprawy a nebeskými nadat je
dary, dary našimi. Co umínil,
wykonal; i stwořil člověka, a proň
slawný swět, a zemi jemu k obydlí,
pánem nazwal jej, a w službu křídlaté,
ó té nehodnosti! dal mu Angely,
sluhy plamenné, by bděli, zemského
pilni úřadu. Těch já se strachuji,
wyhnauti pak chtěje jejich čilosti,
obalený oparů mhlau půlnočních,
po tmě kradu se a wšechen prolézám
chrast i luh, by najiti kde bylo mi
hada spícího, a w jeho zmatené
zkryt se kotauče, i černý úklad můj.
Zahození mrzké! já, jenž s Bohy jsem
wálel o přednost, mám nyní státi se
zvířetem, tu podstatu, jež na božstwi
wzpínala se výši, s hmotným smísiti
kalem, wtělit se a zživočísňeti!
Než, kam ctižádost a msta se nesníži?
Tomuť, kdo se pne, tak nízko klesnauti,
jak wstal vysoko, a dřiw neb později
podrobit se věcem nejmrzutějším.
Pomsta, jsauci nejprw sladka, brzy se
trpce na sebe zpět sama obrací.
Nechť, já nedbám, jen ať, eo se na vyšším
nepowadlo, na tomto mi zdaří se,

jenž mau všecku na se záwist obrátil,
 na tom nowém nebes Pána kochánku,
 člověkowi z hlíny, synu hrdosti,
 na potupu naši z prachu stwořeném.
 Tak se hodnau vzdora vzdorau vyplati!

To řka, chrastím, po suše i mokřinách,
 na wzor černé mhlý se tálna, nastaupí
 slídění swé půlnoční, kde nejdříve
 hada našel by; i najde jej, an spí
 twrdě, switý w mnohých kruhů labyrint;
 ne již w hrozném stínu, w pusté jeskyni
 tenkrát, neškodný jsa, nébrž na drnu
 tráwném, nestrašný a nestrašný spal.
 Do úst jeho Satan wšel, a zwiřeci
 smysly, w srdci nebo w hlavě, posedna,
 nadehnul brzy rozumem, ač we spaní
 nepřekazil, příští rána čekaje.

Teď, kdy od východu swatý zaswital
 papršlek a urosené operlil
 kwítí, ježto libé ranních kadidel
 wydychalo wýzewy, kdy z welkého
 země oltáře všech věcí libezné
 k nebi wznášely se dchy, a pochwalau
 tichau welebily twúree, příjemným
 jeho chřípě naplníce zápachem:
 vyšlo lidu dvě, a k tworů bezhlasných
 choru připojilo hlasnau chwálu swau.
 To kdy wykonáno, ranní požívá
 chvíle, wětříků a wůní nejsladších;
 potom rokuje, jak nejlép toho dne
 konalo by práci přibýwající,
 (přibýwalo jest jim práce den co den,
 aniž zmohly ruce dwau tak welký sad)
 a tu Ewa takto počne k manželu:
 Adame, my, pěstujícíe stromy ty,
 byliny a kwítí této zahrady,

pilíme své milé práce určené ;
 jednak, dokud rukau nepřibude nám,
 wždycky pod prací nám dilo poroste,
 pili na úkor. Co we dne zklestíme,
 zraubáme, neb podepřem a swižeme,
 jedna neb dvě noci sobě zlehčují
 bujným zrůstem, paustu přiwozujícíe.
 Pročež porad' ty, neb slyš, co nyní muě
 přišlo w mysl. Rozdělme my napotom
 práci swau ! Ty půjdeš, kam tě powede
 náklonnost, neb neúčhranná potřeba,
 winaut' ke stromu ty lesní lilie,
 nebo Inaucímu, kam lézti, pokážeš
 břečtanu, kdy zatím já, w tom růžowém
 jaře, myrty smíšeném, co oprawit
 naleznu, až k polední. Neb kdy, co den,
 práci wolíme tak blízko u sebe,
 jaký diw, že pohledy a smíchowé,
 nebo o předmětech nowých náhodná
 rozmlauwání práci naši zdržují,
 owšem nesporau, ač záhy počatau ;
 než se zaslaužila, jest tu wečeře.

Ji tu lahodnau dal Adam odpověd' :
 Jediná má družko, Ewo jediná,
 nad všecko mi přirownání milejší,
 dražší nad wšeliká žiwá stwoření !
 Dobřes radila, a dobře na myslí
 uwážila swé, jak bychom nejlépe
 wykonali dílo to, jež tuto Bůh
 ustanowil nám : já zato nemohu
 nechwáliti tebe : nic tak chwalného
 není, coby žena měla do sebe,
 jako kdy se hospodářstwi ujímá,
 jsauci w dobrém muži swému k pomoci.
 Jednak, ne tak přísně práci uložil
 Hospodin, snad abychom, kdy potřeba

zbránili si okráni, buď pokrmem,
 buďto (jenž jest pokrm mysli) rozmluwau,
 buď tím pohledů a smíchů přesladkým
 zabylstwem; neb smíchy plod jsau rozumu,
 vlastnost ělowěka, a lásce za pokrm,
 lásce, jež jest neposlední života
 účel lidského. Ne strastných do lopot,
 do potěchy stwořil nás, a potěchu
 spojil s rozumem. Těch besed, průchodišť,
 jista buď, jak daleko jich potřebi
 ku procházce, spojenýma rukama
 ochráníme snadno, aby nezpustly,
 ažby mladší nám w tom ruce přispěly.
 Jestli wšak, že tebe častá zsyncuje
 rozmluwa, i mohli bychom laučit se
 na chvíli; neb samota jest poněkud
 spolkem nejlepším, a krátká zdálenost
 nawrácení zslazuje. Než jiná mne
 smutí bázeň, aby jsauci zdálena,
 škody které nezwalas: wiš, jaká nám
 dána wýstraha, a jaký nepřítel
 zlostný, kterýž nad swým stawem zaufaje,
 našeho nám záwidí, chce w stud a strast
 klamem uwrhnauti nás, a na blízce
 očiňuje kdesi, mimo pochybu,
 s chtiwau nadějí swé tužby dosíci,
 a, což jeho zisk, nás různé naléztí,
 nedaufaje, spojené by zklamal nás,
 an by kwapně jeden přispěl druhému
 ku potřebné pomoci: buď že to jest
 hlawní zřetel jeho, naši odwrátiť
 wíru od Boha, neb lásku zrušiti
 manželskau, jež mezi všemi blahostni,
 co jich požíváme koli, budí snad
 záwist jeho nejwíce. Buď tak neb hůř,
 ty se od wěrného boku nezdaluj,

jenž ti bytost dal, a stráž a ochranu
dává stále. Slušno jest a bezpečno,
tu kde číhá škoda nebo nesláwa,
ženě při svém státi manželu, jenž by
zastal jí, neb zdílně krutý snášel los.

Načež panenská mu Ewy spanilost,
jako twrdším uražená milenka
slowem, libě mračnau twáří odpowí.

Synu nebe, země! zemský vládaři!
že jest nepřítel, jenž hledá zkazil' nás,
zprawena jsem od tebe i Angela,
kterého jsem, kdy se laučil, zaslechla,
tamto za křowinau temnau stojeci :
právěť jsem, že weđer kwitky zawíral,
domů wracowala se. Než, aby ty
o mé k Bohu nebo k tobě stálosti
pochybowal proto, že jest nepřítel,
jenž by zkusil jí, to slyšet od tebe
nečekala jsem. Ty jeho násilí,
nebojiš se, že ho, jsauce, jakož jsme,
od smrti i od bolesti swobodni,
trpět nemůžem, zpět můžem nawrátit'.
Od úkladu jeho tedy bázeň twá ;
rowná tedy bázeň twá, že stálá by
milost má i wíra, jeho úkladem
mohla býti zwiklána neb swedena ;
taká pochyba, ó jak ti na srdce
mohla wstauřit', Adame! tak nehodně
o té smýšlel by, jež tak ti draha jest ?

Dí jí Adam slowy chlácholicími :
Boholidská dcero, nesmrtdlná
Ewo! takás; hřichu, hany swobodná ;
ne z nedowěry ti odchod zrazuji
od swé twáři, nébrž abych zkušeni,
které léci wrah, tě zbawil naprosto ;
nebo, koho zkusil, buď i naprázdno,

pokušitel, toho mrzkým zakálel
 domněním, že u víře a stálosti
 chybným držel jej a neozbrojeným
 proti pokušení. Tobě zajisté
 ošklivost a hněv by wnada ke zlému
 zjednala, byť pak i neúčinně
 jewila se. Nepokládej tedy mi
 za zlé, an se snažím takou potupu
 zahnat od tebe, již tobě samotné
 strojí wrah; nám oběma, ač smělý jest,
 nesmí strojiti, a osmělili se,
 prwní jistě na mne útok učiní.
 Ani sobě zlehčuj jeho klam a lest:
 chytrýmť musí být, kdo swodil Angely;
 aniz mni, že cizí pomoc zbytečna.
 Já skrz mocné pohledů twých wlévání
 zrostám w každé zdárnosti, jsa w twári twé
 více maudrým, opatrným i silnějším
 (kdyby síly těla bylo potřebí),
 jelikož by stud, tu kde ty přítomna,
 stud a strach být překonánu nejwětší
 we mně wzbudil moc, a slaučil wzbuzenau.
 Proč i ty by podobného, kde jsem já,
 citu neměla, a ono zkušeni
 se mnau podniknauti zpěčowala se,
 s swědkem nejlepším twé ctnosti zkušené.

Takto manžel starostliwý laskawě
 mluwil choti swé; než Ewa myslíci,
 že se křiwda stává její wěrnosti,
 tak swůj odpor sladkými hlasem obnowí:
 Tenli osud náš, tak byti sauzenu
 w těsné meze ode lsti a násili
 wrahowa a nemoci se opřiti
 zbrojí rownau, kdyby potkal jednoho;
 jaké štěstí w stálé bázni od škody?
 škoda jednak nejde před hříchem, a byť

wrah i zkusil nás, a mrzkým pohaně
 saudem o prawosti naší, jeho saud
 mrzký hany do nás nezůstawił by
 nižádné, a mržeci se wrátil naň.
 Proč ho tedy báti se? kdy dwoji nás
 čeká chwála jeho za podezřením,
 křiwým patrně, a my klid najdeme
 w sobě, přízeň u Boha, a swědectwí
 ze skutku. I což jest wíra, láska, etnost
 nezkušená, na zewnitřní toliko
 podepřená pomoci? I nemněmež
 tedy, by staw nás tak nedokonalým
 zdělal twůree maudrý, aby bezpečen
 nebyl jeden sám: i jestli tomu tak,
 křehkát naše blaženost, a w takowém
 nebezpečerstwí by rájem nebyl ráj!

Na to Adam odpowí jí horliwě:
 Ženo! dobrát každá wěc, jak božská jí
 spořádala wúle: ruka twořící
 dokonalým, ukončeným zdělala
 wšelikerý twor, tím wíce člowěka,
 a co blahost jeho ubezpečuje
 před násilím zewnitřním. W něm samém jest,
 jednak w moci jeho, nebezpečenstwí.
 Bez wúle mu nelze s zlým se potkati;
 Bůh wšak swobodné mu wúle zanechal;
 jestiť swobodné co slauží rozumu;
 rozum pak mu prawý dal, než bedliwau
 welel pozornost a pilné šetření,
 aby, zdajícím se dobrem podjat jsa,
 křiwě nesaudil a wúle nebádal
 k toho wolení, co Páně zákonu
 čelí na odpor. Ne pro nedowěru
 tedy, pro něžnau tě lásku častěji
 napomínám: napomeň ty také mne.
 Pewně stojíme, ač klesnauť mohauce,

že to nenemožné, aby rozum náš
s krásným powrelně se potkal předmětem,
nastraženým od wraha, a w osidla
upadl nenadále, z nedby bystrého
pozoru a dané jemu výstrahy.
Nechod w pokušení tedy, jemůž jest
lěp se wyhnauti, a nejbezpečněji
neodtrhowat se nikdy odemne:
přijdeť pokušení samo. Wydati
žádáš důwod stálosti: i wydej prw
důwod poslušenstwi! stálau tebe kdož
pozná býti, pokušení newida
twého? to kdo doswědčí? Než, jestli mníš,
že by pokušení, náhle připadlé,
méně bezpečné nás oba nalezlo,
než ty po té zdáš se býti výstraže —
jdi! neb kde jsi bezděky, tu přítomná
nejší; jdi w swé přirozené newině!
podepři se na swau ctnost, a sebeř ji
wšecku: Bůh swé, zhledem tebe, dokonal
dilo: konej ty, co slušno na tebe!

Takto mluwil otec rodu lidského.
Jemůž swěhlawě, ač krotce, Ewa dí:
S powolením tedy twým a s výstrahau
tano, zwláště proto, čeho k zawěrku
rozumná twá slowa jedno podotkla,
že by nenadále pokušení nás
oba méně připrawené nalezlo,
jdu tím raději. Tak hrdý, tuším, wrahi
nebude mne slabší dříwe hledati;
budeli, tím wíc jej zardí odpor můj.

Takto řekši, z ruky swého manžela
hladce wymkne ruku swau, a lehaučce,
na wzor Nymfy lesní, jedné z Oread,
Dryad, nebo Deliina oboru,

pleše do háje; ba samu Delii ³⁾
 w chodu předčila, a w rovném bohyni
 způsobě, ač ne, jak ona lučistěm
 nebo taulem zbrojna, nébrž nádobím
 zahravním, jak ohněm neprohřesilě
 zdělalo je umění, ⁴⁾ neb Angelé
 přinesli. Tak zdobná, nejpodobněji
 widěla se jako Pales, ⁵⁾ neboli
 Vertumna ubíhající Pomona,
 nebo jako Ceres, panna mladosti
 květné, ještě nepoznaná od Jowa.
 Dlauhoť oko jeho wraucím pohledem
 prowází ji radostně, ač taužebné
 po zústání jejím: často o brzké
 nawrácení opětuje on jí prosbu swau;
 často ona slowo swé, že přijdauci
 w stánek o poledni, wšeccko k sladkému
 schystá obědu a k poobědnímu
 odpočinutí. Ó příliš zklamaná,
 přenešťastná Ewo! mylnau kojiš se
 naději, že kdy se wrátíš. Nastojte!
 žádného ti wíce w ráji nebude
 příjemného obědu, ni zdrawého
 odpočinutí! Tak walný úkladník
 leží we kwití a stínu, čihaje
 s záštím pekelným, by cestu zamezil
 tobě, nebo na zpět poslal zbawenau
 wíry, newinnosti, blahoslawenstwí!
 Nebo nyní od swítání nepřítel,

3) Dianu, tak zwanau, že na ostrowě Delu se narodila.

4) Narází na únos ohně od Promethea, o němžto swrchu.

5) Bohyně chování dobytka. Vertumnus byl bůh zahrad a časů ročních. Zamilowán jsa do Pomony, bohyně požitků stromových, bráwal na se střídnu podobu oráče, žence, wináře a posléze stárice; kterýmižto proměnami starš časy roku představowali.

hadem pauhým na pohled, se vyřítiv
 slídl, kdeby našel ono lidu dvě
 posud samotné, a však w něm budauci
 všecku rodinu, swůj žádostiwý lup.
 Pole, háje, chrastiny a besedy
 prolézá, i každý sádek libějši,
 procházky a utěšené štěpnice
 jich, kde které židlo, nebo stinný tok.
 Hledá obau: jednak žádá, aby mu
 samu Ewu naléztí se událo;
 žádá, než tak řídké nenaděje se
 věci, kdy, jak taužil, mimo nadání,
 widí Ewu o samotě, w oblaku
 wonných par jí státi widí odpolu:
 tak se rděly hustě růže wúkol ní.
 Ona ponachýlená, co útlých jest
 prauků, kwití wzdwihuje, že hlavičky
 jeho, jednak ustrojené w inkarnat,
 červec, lazury a zlato, wisely
 sklopené; je tyčinkami z myrtowí
 podpírá; než sebe, kwítek nejkrašši,
 zapomněla býti neopatřenu,
 podporu swau daleko, a bauři zde!
 Blížil jest se had skrz mnohé procházky
 pod wysokým stínem cedrů, sosen, palmu,
 odważně se snuje; nyní ukrytý,
 nyní zřejmý mezi hustě spleteným
 křím a kwitím lemujícím meze vše;
 Ewino to dílo. Rozkošnějši sad,
 nežli ony wymyšlené zahrady
 ožilého Adonisa ⁶⁾ neboli
 Alcinoa slawného, kde hostěn byl

6) t. ony krásnými kwítky wysazené nádoby neb hrace, které o slavnosti toho bůžka ženy a panny na hlavách nosily a do vody metaly.

starého syn Laerta,⁷⁾ neb onano
 nebáječná, kdežto druhdy pěstil se
 s spanilau swau Egyptěankau maudrý král.⁸⁾
 Diwno jest mu místo, žena diwnější.
 Jak, kdo w lidném městě dluho zawřen byw
 mezi domy těsnými a ryhami,
 wyjde letní ráno čerstvým oddychat
 powětrím wen w utěšenau wes neb dwůr
 podměstský, vše jemu rozkoš působí,
 zelenité rolí, lauka sečená,
 wonný chlěwů zápach, dojný skot i braw,
 každý wesský pohled, každý wesský hlas ;
 událi se jemu zřítí náhodau.
 Nymfě rovným krokem jdaucí dèwici,
 tuť, co milé bylo, zdá se milejším,
 nejmilejší ona, w jejíž twářnosti
 všeccka pospolu se rozkoš nachází.
 S takým potěšením uzřel lestný had
 tuto kwitnici, tu zkrýši lahodnau,
 kde, tak časně, mešká Ewa samotná.
 Nebes krása její twáři angelské,
 ozdobené milau, ženskau tichostí,
 utěšená newina a příjemný
 powab všelikého hnutí jejího
 proměnily zlobu jeho w uctiwost,
 lité jeho mysli wešken jed a wztek,
 jenž jej pudil, oblaupením přejmauce
 rozmilým. W ty doby zlostnik zbawen stál
 zlosti swé, jsa tupě dobrým na chvíli.
 Spadlo s něho nepřátelství, lest a klam,
 zášť, nepřizřen a msta. Než horaucí
 peklo, které wěčně, byt i w nebi byl,
 w jeho střewách žhne a palá, přetrhlo

7) Ulysses.

8) Šalomaun.

rychle radost tu, a teď tím krutěji
trápí jej, čím více vidí rozkoše,
neurčené pro sebe. I budí swau
tudíž nenávist a zlost, a zločinná
w sobě takto podpaluje myšlení :
Kdes se octla myslí má ! jak sladký to
ujal popud tebe, že co semto nás
wedlo, zapomněla jsi, toť nenávist,
a ne láska, ani ráje za peklo
naděje. I nedaufám se bawiti
jakau rozkoší, chci rozkoš naprosto
pokaziti, kromě té, jež w zkáze jest ;
jiná potěcha jest pro mne ztracena.
Nuže, nechať smějící se užíwu
příhodnosti. Eihle žena samotná,
wystawená pokušení každému !
Manžel od ní jest, jak widím, daleko,
jehož vyššího se bojím rozumu ;
silen jsa a udatnosti wznešené,
článků obrowých, ač z země slepených
křehké, jest mi wrahem dosti strašlívým.
Jest i prostý ran, já nic : tak tuze mne
peklo proti tomu, jenž jsem w nebi byl,
snížilo, tak bolest síly zbawila.
Z ní tak spanilé, tak božsky spanilé,
hodné, jižby milowali bohové,
nejde hrůza, ač i hrůza chodíwá
z milosti a krásy, jestli nenávist,
nenávist, již lásky příkrow zastírá,
jim se neprotiwí moci walnější ;
tu, tu k zhaubě jejich cestu zwolil jsem.

Tak děl u sebe wrah rodu lidského,
zlostnik u wnitřnostech hada najatých
schovaný, a cestu k Ewě nastaupil.
Neplazil se ještě tahem oblaučným
po zemi, jak od té doby plazí se :

nébrž, stoje na ohonu skrauceném,
 strní uvršený, kraužek na kraužku,
 jako do hory se pnauci labyrint;
 chocholí se hlawa, z očí karbunkul
 swítí, zlatem zeleným se pstrauci krk
 wstává z kruhůw pyrámú, jenž po tráwě
 kolotá se ohromnými wlnami.
 Pěkná, milá byla jeho postawa;
 aniž od té doby hadů milejší
 plémě wídáno; tak krásný nebyl ten,
 w nějž se s Hermionau Kadmus obrátil
 w Illyrech, 9) neb w Epidauru lékař bůh,
 aniž onen, jehož oblekl podobu
 Jowiš Ammonský neb Kapitolský,
 tanto pro Olympii, zde pro tu, jež
 Scipiona, 10) sláwu Římskau, zrodila.
 Nejprwé, jak ten, kdo hledá přístupu,
 jednak překaziti w čem se obává,
 postraně se laudí mnohým okolkem:
 jak kdy koráb, od zběhlého řízený
 plawce, blizko ústí řek neb předhoří,
 podlé wětrů mění běh i plachty swé:
 tak se laudil had, a hebkým ohonem
 dworné swíjel kotauče, by Ewino
 wábil oko. Ona, prací zajatá,
 slyší hlahol listowého chřestění,
 ale nedbá jeho, jsauci nawyklá
 hrám a žertům wšelikého před sebou
 žiwočcha polniho, jenž wolněji
 slyšel její hlas, než tanto změněná

9) Kadmus, Fénický princ, osadil se w Řecké zemi, a založil Běotskau obec. Praví se, on že první abecedu do Ewropy přinesl, a bájka nowější přidává, že s Hermionau ženau swau do hadu dwau obrácen jest. Aeskulap, bůh lékařstwí, pod obrazem hada ctěn byl. Olympia, matka Alexandra Welikého.

10) Africanus řečeného.

stáda čarodějně Circe¹¹⁾ wolání.
 Již se odvázně i před ní postawi,
 newolaný, jako s obdiwowáním.
 Často chochol zježený a kowowé
 šije hladkost nakloňuje pochlebně,
 líže zem, kde noha její kráčela.
 Němé vyrazení jeho wlidnosti
 posléz oko Ewy na se obrátí;
 tu on s radostí, že u ní pozoru
 zjednal sobě, takto hadím jazykem
 počne hlaholiti lstiwé zkaušení:

Nebud' tobě diwno, paní wšewládná!
 můžli tobě, ježtos sama nejwětší
 tworstwa diw, co diwno býti; aniž zbroj
 oči své, to nebe plné milosti,
 lněwem proti mně, an takto přicházím
 k tobě samotný a nenasyceně
 na twau hledím krásu, nečekaje se
 welebné twé twáři, jižto samota
 swatá wíce welebnosti dodává.
 Pěkná podobizno twůree pěkného!
 Wšecky wěci, které z daru jeho máš,
 wšecky wěci dehnutím žití nadané,
 zwelebující twau krásu nebeskau,
 s wytržením sladkým hledí na tebe.
 Ó, že na tebe tam nikdo nehledí,
 kde by wšeobecným byla odiwem!
 neli zde, w tom těsném, různém okoli
 mezi zwířaty, jichž tupí smyslowé
 nijak chápatí twé krásy nemohau.
 Jeden widí tebe člověk. Než co jest
 jeden? tyf by měla jako bohyně,
 jsauci mezi bohy, bráti ústawnau
 čest a službu od nezčíslných Angelů!

11) Která Ulyssown družinu do swiní proměnila.

Tak se lísal pokušitel. Lichota jeho našla průchod w srdce Ewino. Ona diwěci se hlasu hadímu, naposled, ne bez úžasu, tak mu dí: Což to znamená? tu jazyk zvířete lidská mluví slova, lidská pronáší myšlení? — Toť u mne aspoň za pewné bylo drženo, že mluwa zvířatům zehází, an w den stvoření je němými stvořil Bůh, a všelikého nechopné welel řeči hlaholu; jich rozumu nejista jsem byla: často nemalá jeho záře w pohledu a jednání jich se zjewuje. I tebe hada jsem z živočichů polních býti wěděla nejchytřejšího, ne však i člowěčím nadaného hlasem. Obnowiž ten diw, powěz, jakým způsobem jsi z němého stal se mluwícím, a odkud laskawým na mne před jinými tworů plemeny, které wúkol sebe denně spatřuji? Mluw, ten diw jest hoden všeho pozoru.

Odpowěděl takto swůdce podwodný: Swěta králowno, ó Ewo přejasná! snadno mi, co kážeš, tobě prawiti, jsem i poslušenství tobě powinen. Býwal já jsem, co jsau jiná howada na pošlapané se trávě pasauci, nízké myslí, jakož byla ztrawa má, nezna je než ztrawu swau a pohlawí, ničehož jsem chopným nebyl wyššího, až dne jednoho, kdy blaudím po poli, udá mi se zřítí dobročinný strom, w odlehlosti, obtížený owocem uličeným roztomilau směsicí brunátné a zlaté barwy nejkrášší.

Přistaupím a dívám se; tu lahodná
 vůně, powanauci s každé halúžky
 chutným zápachem, wíc kochá smysly mé,
 nežli sladkost browá, nebo z wemene
 mléko kanauci, an wečer ssajíce
 pohráwají beránci a kůzlata.
 Wida jablka krásná, tužby počiji
 náramné, již ukojiti umíním
 bez odkladu. -- Hlad a žízeň, walní dwa
 badatelé, rozdrážděni owoce
 powabného vůní, k té mne pudili
 smělosti. I opletám se wúkol pně
 mechowatého, neb jeho vysokých
 wětwi twé neb Adama by mělo co
 dosáhnauti rámě; kolem okolo
 s záwistí a tauhau diwajíce se
 stála zwiřata, wšak nelze dosici
 bylo jim. Já na wrech stromu wynikna,
 tam kde wnadný jeho mile kyne zbyt,
 rwáti nemeškám a pojím do syta.
 Nikdy po tu chvíli rovné rozkoše
 nepočil jsem w pokrmu ni nápoji.
 Nasycen jsa posléz, cítím podiwnau
 w sobě proměnu; mé wnitřní moci se
 stanau rozumem, a mluwa nezchází
 dále, nemám swého nic než podobu.
 Od té doby vysokým a hlubokým
 rozjímáním zanáší se mysl má;
 jemným rozumem wše, což jest na nebi,
 na zemi i prostřed widitedlné,
 spatřuji; a wšecko pěkné, dobré jest.
 Než, co pěkné, dobré jest, to wšecko w twé
 božské podobě, w twé krásy paprsku
 nebeském, jest spatřowati pospolu.
 Není, co by rovným, co by po tobě
 druhým bylo w kráse. To mnau pohnulo,

bych, snad newčasně, swau čest a poklonu
přišel wzdáti tobě, práwem příslušným
tworstwa královně a paní wšewládne!

Prawil lestný pekelník. I wece mu
neopatrná Ewa s wětšim úzaseu :
Hade ! přílišná twá chwála jablek těch
silu, již jsi shledal, činí pochybnau.
Powěz wšak, kde roste onen strom, a jak
odtud daleko ? neb mnoho rozličných
stromů Páně roste w ráji, jichžto my
posud neznáme ; tak walná k obrání
jest tu hojnost, že i wětší úrody
částka owšem nedotčenau zůstáwa ;
nébrž bez nákazy wisí na stromích,
až by k požíwání rozmnožila se
lidská rodina, a wíce bylo ruk
odlehčowať tíže plodné přírodě.

Nato chytrý ještěr prawí wesele :
Králowno ! Tam přimá, aniž daleká
cesta ; za myrtowím tamto na jednom
místě, u studénky, kdež ta skrowná haušť
balsámem a myrliau páchnaucí : já tam,
kázatili ráčíš, hned tě dowedu.

Dowedť tedy, řekla Ewa. On tu jí
weda, do kruhů se swíjí pospěchem,
pne a táhne se, jsa rychlý ku zkáze.
Wznesla naděje, a radost zjasnila
hřeben jemu. Jak kdy bludný powstane
ohně z par olejnych, anto od chladu
zhustne nočního, a wětrů dýmáním
wzejme se a plápolá, (zlý prý ho duch
často řídí) létaje a leskna se
ludným swětlem omámi a zawede
pocestného do bláta a kaluže,
močidla a bahna, kdežto tápaje
zhaubu nachází, jsa zbawen pomoci :

tak se blýskal jštěr proklatý, a wedl
k zkáze Ewu, lehkowěrnau rodičku
naši, k stromu zbráněného wěděni,
neštěstí a bídy lidské kořenu.

Ona uhlédawši jej tak wúdeci dí:
Hade! mohliť jsme té sobě uspořit
cesty zbytečné; ač na zbyt owoce
strom ten nese. Budiž důwod u tebe
moci jeho, diwné owšem, jestliže
w skutku jest! Než, stromu toho owoce
nelze nám se dotknauti; tak přikázal
Hospodin; ten jeden božský jeho hlas
dal nám přikaz; ostatně jsme za práwo
sami sobě, rozum náš nám právem jest.

Jížto swúdee takto lestně odpowí:
W prawdě! řekl Bůh, že s stromu každého
w ráji nebudete jísti, jednak wás
pány nazwal nad zemí i powětřím?

Jemu takto Ewa, ještě bez hříchu:
Se všech stromů rájských jísti můžeme;
ale s stromu owoce, jenž wyrostá
ráje uprostřed, Bůh řekl, nesmíte
jísti: tkneteli se jeho, umřete.

Ledwa co ta krátká slowa wyřekla,
počiná si lstiwý zrádce smèleji,
jewí horliwost a lásku k člowěku,
hněwá se a zpauzí pro učiněné
jemu bezprawí, a jako podjatý
wášní, kolotá se diwně; nieméně
šetří slušnosti a wázně powstává,
jakby měl co pronášeti welkého.
Jak kdy který znamenitý u starých
řečník, w Římě swobodném neb w Athénách,
kdežto, od té doby nemá, zniwala
wýmluwnost, zpor weda předůležitý,
sebraný stál do sebe, swým hnutím, pohledem.

tělem posluh získaje, než řečňoval;
časem pak, i wstupu k řeči neztrpě,
s walným počal o swé práwo horlením;
takto stoje, hýbaje a zpauze se
pokušitel, počne s náruživostí:

Swatá, maudrá, maudročinná zrostlino!
matko umění! ted' já té sily twé
pocituji zřetelně a spatřuji
věci všeliké w jich vlastních příčinách,
nejvyšších i skaumám stezky půwodů,
ač jsau jmíny maudrými. Ó králowno
wšeho míra; newěř těmto ukrutným
smrti pohrůžkám: i neumřete. Jakž
by jste mohli? od owoce? toč wám dá
žiwot poznání; či od hrozitele?
na mne pohleď, na mne, jenžto dotkna se
jedl jsem a žiji přece, žiwota
nabyw dokonalejšího, nežli mně
osud udělil, že jsem se nad swůj díl
wypnul směle. Zdali, co smí žiwočích,
nesmí člověk? nebo Bůh se pro maław
winu hněwem rozntí a neschwáli
nestrašené ctnosti raději, již trest
ohlášené smrti (co jest koli smrt)
nezapudil od toho, co k žiwetu
wede šťastnějšimu skrze poznání
dobrého a zlého? Dobré poznání,
kterak sprawedliwé! jestli pak, co zlé,
zlým jest w prawdě, proč by znát se nemělo,
moha wystřiháno hýti snadněji!
Nemůž, sprawedliw jsa, Bůh wás zhubiti,
nejsa sprawedliw, ni Bohem nebyl by:
netřeba se bát a být ho poslušnu.
Sama waše smrti bázeň zapudí
bázeň tu. Proč takau wám dal zápowěd?
proč? by strachem jaté w nízkau uwázal

službu vás a držel w newědomosti.
 Wi on, w který koli s něho jísti den
 budete, že oči vaše, zakryté
 posud, ač se jasné zdají, temnosti,
 prohlédnau a otewrau se jasněji;
 budete w tu chwili jako bohové,
 zlé i dobré, jako oni, wědauce.
 Že, jak já jsem u wnitř člověkem, tak wy
 bohy budete, jest prawé srownání:
 z hada člověk já, wy z lidí bohové!
 Toť ta smrt, jež čeká vás, že wyzuwše
 lidskau oblečete božskau podstatu;
 tužby hodná smrt, buď sebe pohrůžka
 větší, — ježto nepřináší zlého víc!
 Což jsau bohové, že člověk nemohlby
 jimi býti, požívaje zároveňé
 s bohy krmě? bohové jsau z počátku,
 mají prospěch ten, že o nich věříme,
 ano vše, co jest, z jich moci pochází.
 To mi pochybno! neb widim překrásnau
 tuto zemi, zahříwanau od slunce,
 zplozowati vše, je nic. I kdyby, což
 jest, jich dílo bylo, kdožby wědění
 dobrého i zlého w tento zamknul strom,
 že kdo s něho okusí, ten maudrosti
 bez jich vůle nabude? a w tomli jest
 urážka, že člověk hledí poznání?
 Co mu škodí vaše wědomost, a co
 proti jeho vůli může tento strom
 dáti wám, kdy všecko jemu náleží!
 Či to záwist jest, a záwist bydleti
 w prších může nebeských? Ta příčina,
 ta i mnohé jiné tobě dowodí,
 jak wám potřebné to krásné owoce.
 Směle, ženo božská, utrhni a jez!

Dokonal, a slova jeho podwodná

w Ewy srdce snadný přístup nalezla.
 Stane wrytá s upřenýma očima
 na ovoce, w nadné samým pohledem ;
 w uchu jejím zněla ještě přemluwná
 slowa, plná, jakož jí se widělo,
 rozumu a prawdy. Již se polední
 blíží hodina a tužší přiwodí
 lačnost, probuzenau od přechutného
 úrody té zápachu. I prahnulo
 urwati a jísti tužbau náklonnau
 chtiwe oko její; jednak stanauci
 za chwili, tak sebau sama rozjímá :

Welká jest twá moc, ó ze wšech nejlepší
 ovoce, ačs zakázáno člowěku,
 welká zajisté a diwná ! jehožto
 okušení, strachowané předlanho,
 dalo mluwn němote, a neschopný
 k řeči jazyk wyučilo welebič
 chwálu twau : twé chwály sám, an zakázal
 tebe, Bůh nás netajil, zwaw stromem tě
 wědomosti : wědomosti dobrého
 jako zlého. Zapowěděl napotom
 s tebe jísti ; ale jeho zápowěd
 s tebe jísti více porauči, a nám
 swědkem jest, že dobré, jehož potřebi
 máme, bydlí w tobě. Dobra, kterého
 nezná, nemá člowěk ; máli neznaje,
 jedno jest mu, jak by neměl naprosto.
 Co nám mnedle zapowěděl Bůh ? co, než
 dobré ? prawdu znát, a býti maudrými ?
 Taký zákaz newíže. — Wšak co, ať smrt
 nástupnými swíže pauty nás, co nám
 platna ducha zwolnost ? Saud jest náš, že kdy
 w nadného se tkneme stromu, umřeme.
 Umřel had ? on jedl, a žije dosawad,
 rozumuje, mluví, zná a přemýšlí,

nerozumným prvé byw. Což toliko
 pro nás nalezena smrt? nám jedno se
 zabraňuje tento pokrm duchovní,
 šelmám stanowen jsa? šelmám, tak se zdá.
 Než, had okusiw ho první, člověku
 přeje, o získaném dobru ochotně
 dává zpráwu, svědek nepodezřelý,
 z pauhé lásky, beze lsti a podvodu.
 Čehož bojím se, neb čeho raději
 mám se báti, newědauci, co to jest
 zlé a dobré, trest a práwo, Bůh a smrt?
 Zde, zde pomoc roste, božské ovoce!
 krásné na pohled, a k jídlu wábící,
 maudročinné moci. Proč bych pojednau
 tedy duše, těla nenakrmila?

Takto řečí, rychle na strom w nešťastné
 době wztáhne ruku swau, a rwe a jí.

Čila země ránu, dala příroda,
 zalkající skrze mnohá díla swá,
 heslo žalosti, že všecko ztraceno.
 Nazpět do křowí se umkne winný had
 nepatrně; neb Ewa, w sladké wlepená
 ovoce, nic wůkol sebe newidí;
 w žádném, zdá se jí, že posud owoci
 neokusila tak walné lahody.
 Bud' že prawda bylo, bud' že domnění
 bludné myslí, ano maudrost wznečenau,
 brž i samé božstwí, míti do sebe
 nadála se wysoce. I polyká
 lakotně a bez střidmosti, newědauc
 že, co jí, jest smrt. A sytá posléze,
 takto, jak by mstem se byla opila,
 wece k sobě w utěšeném weseli:

Ó, wšech stromů králi! mocná, wýtečná,
 nejwzácenější w tomto ráji zrostlino!
 blahý dárce maudrosti! twa spanilá

úroda se darmo posud s halúzek
 smála, jsauci hanbena a zatmèna,
 jako bez žádného cíle stvoření.
 Od té doby však k tvé winné pochwalé
 zazní každé jitro wraucená píseň má;
 ty mau ranní péči, ty mau potěchau
 budeš sladkau, twým já plným haluzám
 k swobodnému požíwání zowaucím,
 plodné poodlehčím tíže, až i jsauc
 nakrmena tebau, w blahé dozrají
 maudrosti a wšewědaucím wrownám se
 bohům, kteříž dobra, jehož nemohau
 dáti, jiným záwidí; a kdy by to
 darem bylo jich, tu by mu nedali
 růsti. Tobě zkušeni já prwní swé
 konám díky, wúdee nejwýbornější!
 nenásledující tebe, byla bych
 newědomau zůstala; ty k maudrosti
 cestu otwíráš a přístup do tajné
 dáwáš její zkrýše. Můž být, že i já
 zkryta jsem a newidoma: wysokoť,
 wysoko jest nebe, tuze zdálené,
 aby wšecky věci zřejmě widělo
 na zemi; a snad že wěcni jinými
 zakazatel welký městkná čilost swau,
 bezpečen jsa on i wšickni zwědači
 wúkol něho. — Jakž mi ale mítí se
 k Adamowi? mámlíž jemu wyjewit
 změnu swau, s ním zdělit plnost blažení,
 čili při sobě ten poklad poznání
 schowat bez spolníka, doplňující
 takto nedostatku swého poblawí,
 aby jeho ke mně milost čileji
 rozpěstila se, a já mu rovnější,
 poněkud snad wyšší, byla nad něho?
 Tužby hodný osud! nebo nižším jsa,

kdožtě swoboden? to dobré bylo by —
 Wšak eo, widělli to Bůh, a přijde smrt
 strachovaná? tuť by wíc mne nebylo!
 Adam pak, buda s jinau Ewau spojen,
 žil by w radosti, mne pustě z paměti;
 to, to myšlení mi k smrti rowná se.
 Nuže, uloženo jest, by podíl měl
 w zlém i dobrém semnau Adam, předrahý
 kochan můj, s nímž ráda wolím umřiti,
 bez něhož by život nebyl životem.

Takto řeķši ode stromu odwrátí
 kroky swé; než nejprwé se pokloní,
 jako moci u wnitř jeho bydlicí,
 jejíž přítomnost w něm mízu rozlila
 wědomosti, pochodící z nektaru,
 bohůw nápoje. Tím časem taužebně
 Adam čekal nawrácení Ewina,
 uwijeje z kwitků wěnce vybraných
 k ozdobení kadeří a k zwěnění
 polní její práce, jako wěncuji
 ženci předownici swau. On weliké
 z jejího, tak zpozdlého příchodu
 čeká radosti a nowé potěchy;
 jednak w srdci swém, eos zlého tušícím,
 cítí tesklíwost a bití nestejně.
 Posléze jí chwátá wstříc, jda po cestě,
 kterauž ráno želnajíc se odešla.
 Měřila ta cesta k stromu wědění;
 tam ji potká, ana práwě odchází
 od stromu a nese jablek halúzku
 nejpěknějších, smějících se měkým mchem,
 swiže trhaných a wůní páchnaucích
 ambrosiowau. Hned k němu spospíchá;
 pohled její ohlašuje omluwu;
 počnauci pak kwapně ohradnau swau řeč,
 wece Adamu w ta slowa lahodná:

Diwnoli, kde jsem, ti bylo Adame?
 Po tobě mi teskliwo, a bez tebe
 trudná byla chwile. Tauha milosti!
 nikdy cítěna, již ach! kéž nečiji
 wíce; nikdy wíce sobě nežádám,
 jakowě jsem nezkušěná žádala,
 bolestného od twé twáři zdálení.
 Zwlastní jednak, podiwná jest meškání
 mého přičina. I wěz, že není ten
 strom tak nebezpečný, jakž nám praweno;
 s něho jisti neotwírá do zlého
 cesty, nébrž oči božsky otwírá,
 čině bohem jej, kdo s něho okusí.
 Shledán jest té moci býti. Maudrý had,
 zákazu buď nemaje buď nedbaje,
 s něho jedl a neumřel, jak hrozeno
 bylo nám, ba od té chwile mocen jest
 hlasu lidského a smyslu lidského,
 rozumuje k podiwu, a překonal
 swými tak mne důwody, že také já
 jedla jsem, a rowný w sobě shledala
 účinek. Jsau otewřiny oči mé,
 záclona s nich spadla; duch se zesiluje,
 srdce k božstwí pne a šíři, jehož jsem
 pro tebe jen žádala, ni bez tebe
 pilim. Štěstí mi jen s tebau zdělené
 štěstím jest, a tu kde tobě rowného
 není podilu, i mně se nechutí.
 Jez i tedy ty, ať rowný osud nás,
 rowná poji láska, rowná útěcha;
 sice, kdyby nejedl, stupeň rozdílný
 rozdwojil by nás, a mně by pro tebe
 odřící se božstwí wíce nebylo.

Tak swau Ewa s potěšením příhodu
 powídá, než její líce nemírnau
 zahořely rdělostí; a na druhé

straně Adam, slyše o prowinění
 ženy osudném, stál všeecek ztrnulý,
 užaslý a truchlý; hrůza studená
 kosti jeho pronikla a zvolnila
 všecky členů swazky: z ruky umdlené
 switý pro Ewu mu wěnce wypadl,
 a hned oprechaly růže uswadlé.
 Němý stál a bledý! až pak naposled
 takto wnitřní w sobě přetrhl mlčení:

Ó ty nejpěknější tworstwa ozdobo,
 dílo Boha poslední a nejlepší!
 twore, w němž, co mysl a oko bawiti
 může, nad míru se stkwělo pospolu:
 ženo swatá, božská, dobrá, milostná!
 jak jsi zhynula, jak náhle zhynula,
 uswadla a zchřadla, smrti snaubena
 napotom, jak přestaupiti mohla jsi
 rozkaz onen přísný! kterak zprzniti
 zapowěděné to swaté owoce!
 Totě jakéhosi wraha podwedla
 zrada prokletá, a s tebau w záhubu
 uwrhla i mne; jeť pewný rozmysl můj
 s tebau umříti! Jakž býti bez tebe!
 kterak lásky twé a spolku sladkého
 zapomenauti, ó družko předralá,
 žiti w pustém lese opět jednomu!
 Byť i jinau stwořil Ewu Bůh, a já
 jiné wydal žebro, přece ztráty twé
 neustalo by mé srdce želeti!
 Cítím, cítím silný swazek přírody;
 tělo z těla mého, z kosti mé jsi kost:
 jeden bude staw náš, dobrý nebo zlý!

Takto prawiw, jako kdo se po smutném
 sbírá neštěstí, a ujda rozpakům
 strastným, w neúchranné zlé se podává,
 tato klřdná slowa k Ewě obrátí:

Smělý byl tvůj skutek, Ewo odważná!
 u welkés se dala nebezpečenstwi,
 byt jen wztáhla byla oko žádauci
 na to swaté, swaté zdrželiwosti
 owoce, ať nedím jedla, jehožto
 tknutí klatba stihá. Ale weta jest;
 co se stalo, aby odestalo se,
 neučini los, ni všemohaucí Bůh.
 Snad i neumřeš, snad není wíce tak
 drzím skutek ten, že již to owoce
 zobecnělo, znewážené od hada,
 jenž je dříve nás i porušil i jedl.
 Neumřel pak on, a žije, žiwota
 nabyw, jak ty prawíš, mnohem wyššího
 člověkowa. Walný důwod, že i my,
 okusíce jeho, wyše wstaupíme
 podlé srownání, a býti nemohau
 z nás, než bozi, angelé a půlbozi.
 Aníž wěřim, aby, ač nám brozil Bůh,
 twůrce maudrý opravdowě zhladil nás,
 prwní dílo rukau swých, tak wysokým
 důstojenstwím nadané, a za pány
 stanowené všemu jeho stwoření.
 Padl by i swět, kdy bychom padli my,
 newyhnutedlně, an podroben jest nám.
 Tak by stawě w zmatku pohřžil
 pěkná díla swá. I nemůž o Bohu
 to se mníti. On by, jakž mu koli jest
 snadno obnowiti celé stwoření,
 nerad zhubil nás, by posléz protiwník
 nezplésal a řekl: Ai! jak nestálé
 těch je štěstí, kterým nejwíce přeje Bůh!
 kdož mu milým dlauho? prwé zhubil mne,
 nyní člověka: i kohož napotom?
 W takowý se posměch wrahu newydá.
 Buď jak buď, náš osud pewně slaučen jest:

jednomu se oba saudu poddáme.
 Umruli, i smrt mi bude životem
 s tebau. Taktè silný swazek přírody,
 jenžto srdce mé k mé poji vlastnosti;
 vlastnost má jsi ty: co ty jsi, to jsem já:
 nikdy twůj a můj se nerozdwojí staw,
 jedno jsme, jen jedno tělo; zhubuje
 tebe, swé bych vlastní pilil záhuby.

Takto Adam. Jemuž Ewa odwece:
 Ó ty chwalítebný lásky náramné
 wzore, wznešený a zjewný příklade,
 hodný následowání! Než, jsauci tak
 nedokonalau, jakž twé kdy, Adame,
 ctnosti dostihnu? Že z twého boku jsem
 pošla, to jest ach! má chlauba nejwětší:
 ráda tebe poslauchám, kdy o spolku
 naši mluwiš lásky. Jedna duše w nás,
 jedno w obau srdce! toho pèkný dá
 důwod tento den, an díš, že wolen jsi,
 dřiwe nežby drahé pauto milosti
 naši smrt neb jiná zkáza hroznější
 rozdrtila, jednu semnau zpáchati
 winu, jedno pročinění, jestliže
 jaké, jísti toto pèkné owoce,
 jehož sila (jako wždycky z dobrého
 dobré pochází) ten blahý lásky twé
 důkaz zjednala. I nikdy jinak by
 nebyla twá útlost takto poznána.
 Kdybych wšak, že na smèlost mau připadue
 hrozná smrt, se nadála, i wolila
 bych, co nejhöršího, sama trpèti,
 newábici tebe, chtèla umřiti
 opuštèná, nežli tebe bádati
 k skutku jakému, jimž twá by útècha
 škodu wzala, zvláštè nyní po takém
 důwodu tak prawdiwé a wèrné twé

lásky newyrownané ; než jiný já
 citím následek, znik žiwota, ne smrt ;
 otewřeně oči, nowau naději,
 nowé rozkoše, chut božskau ! že co prw
 nejsladčeji lahodilo smyslům mým,
 hořkým již a trpkým zdá se proti ní.
 Následuj mne, Adame, a wolně jez,
 pustiw mimo sebe wešken smrti strach.

Řekši, muže obejmě, a radostí
 něžně pláče ; cití cele slechetnost
 lásky jeho, anto k wůli choti swé
 mile obral sněsti božský hněw a smrt.
 W díkčínění (nebylali takových
 hodna diků mrzká jeho powolnost ?)
 dá mu wnadného s té wětwe owoce,
 přehojně a štědře. Neostýchá se
 jisti on, ač proti lepší rozumu
 radě, nejša sweden, nébrž překonán
 pošetile od ženského wábení.
 Zatřásla se opět země, prohnaná
 na skrz bolesti, a lkala příroda
 podruhé ; swůj mrakem přistraue obličej
 hřímá nebe z hluboka, a smutnými
 zpláče krúpějemi nade zpácháním
 smrtedlného hříchu počátečného !
 Ale Adam neznamená, lakotně
 požíwaje owoce, a sama swau
 Ewa opětuje winu, bez bázně,
 lahodící muži milým spolkem swým.
 Nyní, jako zpítí winem opojným,
 oplýwají w rozkoši, a w mysli swé
 mnějí božské moci sebe účastny,
 křidlatějí, nízkaui zemí zhrzíce.
 Ale jablka zrádná jiné plodila
 skutky : podnítila chut w nich tělesnau.
 Prwní na Ewu on chlipně pohlédá,

ona rovnau odpláci se wilností;
 zahořeli do sebe, až posléze
 Adam takto láká Ewu k rozpustě :

Nyní výbornau a něžnau uznávám,
 Ewo, chut twau býti; chut, tu maudrosti
 částku nemalau, an podlé chuti se
 všeecko řídí domnění, a swredek úst
 sudím slowe. Twá to všeecko pochwala,
 ježto jsi tak stkwostný upravila den.
 Mnoho radosti jsme posud trátili,
 warujíce se té libé úrody,
 aniž nám, co w požíwání rozkoše,
 dotud bylo známo; jestliže, co jest
 zakázáno, takau radost působí,
 přál bych, aby místo stromu jednoho
 deset bylo zapowěděných. Než pojed';
 nyní pookřálí budem pěstít se,
 jakož slušno po kwasu tak lahodčém.
 Nebo krása twá, co tebe ponejprw
 wida, zasnaubil jsem sobě, ozdobjnau
 všemi dokonalostmi, tak horaucích
 nezažehla nikdy we mně zápalú
 k požíwání tebe, nyní pěknější
 než kdy jindy, skrz tu mocnau zrostlinu.

Takto děl, a rozkochaných nespořil
 pohledú a pěstot, dobře rozumín
 od Ewy, jež nakažlivé lučila
 okem zápaly. Ji chopiw za ruku
 wede na stinný, a na wzor besedy
 zelenitým krowem hustě zastřeny
 tráwník, bez odporu. Kwití ložem jich,
 trojník, jacint, zlatohlaw a fialy
 swíží, měký země koberec. A tam
 milostí a milostnými hříčkami
 žičili se hojně, na ukončení
 obapolné winy swé, a potěchu

hříchu svého, až je přepadl rosný sen,
unavené rozkochaným zabyłstwem.

Když se síla podwodné té úrody
weselicím dýmem ducha libezně
zmámiwši, a swedši rozum k omylu,
wydycháním ztenčila, a těžší sen,
z hrubé páry zplozený, a obrazy
nepokojný trápicími ustaupil,
wstali, bez okřání, jedno na druhé
smutně hledíce, a brzy widěli,
kterak jasné bylo oko jich, a mysl,
kterak temná! Newinnost, ta záclona
swatá, zkrývající škodné wěděni
zlého, byla ztracena; pryč zmizela
prostota a sprawedliwá dowěrnost
s počestností, studu nahé wydadauc
winnému; ten okrył je, ač odkrýwal
mnohem více: tak wstal silný Dánowec,
Herkuleský Simson z lůna newěstky,
Filistynské Delily, a procítě
spatřil oholenu býti sílu swau.
Jsauce zbaweni a prázdni weškeré
ctnosti, dlauho oba w hanbě zardělé
zaražení seděli, až naposled
Adam, ač ne měň než Ewa pýřil se,
tato z sebe slowa moci wynutká:

Ewo! nešťastná ta doba, w které jsa
toho klamawého čerwa poslechla,
kdo ho učil koli lidským mluwiti
hlaholem. Jen že jsme padli, prawda jest;
lež, co o zbožnění našem slibowal.
Oči naše w prawdě otewřiny jsau,
známe zlé i dobré, dobré ztracené,
nalezené zlé. Ó trpké owoce
wědomosti, učili jen znáti nás,
že jsme nazi, znuzeni, a zbaweni

eti a wíry, čistoty a newiny,
 přirozených ozdob swých, teď ohawně
 zkálených a zprzněných! že naše twář
 mrzkými jest znamenána žádostmi,
 odkudž vše, což zlého, odkud sám ten stud,
 to zlé poslední, ten svědek ztracené
 newiny a etnosti, béře půwod swůj. —
 Jak se na obličej Páně osmělím
 napotom, jak na Angely wzhlédnauti,
 jež jsem jindy s wytržením widával?
 Zslné zemské oko mé, kdy podob jich
 božských nesnešeně jasný zočím blesk.
 Ó, kéž o samotě bydlím na paušti
 w tmawé lesině, kde sehrány vysoké,
 neproniknutedlné od slunce a hwězd,
 prostírají stíny čiré, šediwé
 jako večer! kryte sosny, kryte mne
 cedrowé swým bezpočetným wětwowím!
 Ale poraďme se w této úzkosti,
 čím by nejlépe swé jeden před druhým
 těla zastřel údy, jež se nejvíce
 zdají slušnosti a studu k úrážce:
 nechať některého stromu lupení
 široké a hebké, spolu swázané
 u wěniky, naše bedra přepáše,
 okřýwaje wúkol těla prostřední
 část, by snad ji stud, ten nowý přichoží,
 neosedl, a z nečistoty nelál nám.

Takto radil on, a oba do lesa
 kwapí hustého, kde sobě fikowý
 zwolí strom, ne tento pro swé ovoce
 znamenitý, nébrž onen dosawad
 w Dekaně a Malabaru rostaucí,
 jenž swá wúkol ratolestná ramena
 podál wztahuje, až k zemi sklonité
 kořeni se haluzy, a zrostají

kolem, jako dcery vůkol matere,
 kdež se na vysokých klenau stínové
 slaupích, ohlas průchodiště probíhá
 zvučný: tam, kdy wedrem slunce náramným
 upaluje, milé hledá ochlady
 pastýř Indický, a k pasaucímu se
 stádu z noci pozíraje zelené.

Toto shromáždíše listí, široké
 jako slavných Amazonek pawézy,
 z něho wázali, jakž důwtip nahodil,
 k přepásání nahoty své wěníky.
 Záclona to marná, pokud okryti
 měla hřích a obáwaný stud! ó jak
 nepodobná k oné dřewní newině
 nahé! Takto opásané pernatým
 pasem našel Kolon Američany,
 diwoké a nahé obywatele
 lesů, po wýspách a březích porostlých.
 W tomto oděwu, a jakž se domněli,
 s hanbau dílem okrytau, ač bez klidu
 wnitřního a pokoje, se posadí
 plakajíc: jim z očí lil se slzí děšť,
 u wnitřku pak lité wznikly wíchřice,
 lité wášně, záští, přehlost, nenáwist,
 nedowěra, neswornost, a náramně
 kormautily jejich mysl; tu krajínu
 tichau někdy, plnau klidu blahého,
 nyní neklidu a bauře: rozum w nich
 nepanowal wíce, wůle nedbala
 wýstrah jeho, otrokyně tělesné
 chuti, kteráž, wypnauci se nad rozum,
 ze zpod uchwátíla jeho wrelnějši
 králowství: w tom krutém ducha rozbroji
 Adam, s diwým pohledem a způsobem
 nezwyklým, swau k Ewě mluwu obnowil.

Kéz jsi jenom byla, slow mých poslušná,

jak jsem tebe prosil, u mne zůstala,
 když tě diwoká ta žádost taulání,
 nešťastné to ráno, newím odkawad,
 napadla! až posud bychom šťastnými
 byli, ne jak nyní z všeho wyzuu
 dobra, zahanbeni, nazi, zuuzeni!
 Protož nikdo bez potreby napotom,
 jak by powinnau swau wiru prokázal,
 nechtěj hledati! kdo do pokušení
 leze, wěz že upadati počíná.

Jemuž Ewa láním brzy pohnutá:
 Jaká tobě slowa, muži newhodný!
 ze rtů wyšla; toli nyní wině mé,
 nebo, jak to zůweš, chuti k taulání
 přičítáš, co, byť i sám byl přítomen,
 tak se mohlo státi, ba i samému
 tobě. Nikdy, tu neb tamto zkušeny,
 w hadu zrady, tak jakž mluwil, miuwicím,
 nepostřehl by. I jak jsem, newidauc
 žádné mezi námi hněwu přičiny,
 mohla wěděti, že hledá škody mé?
 Byloli mi wždycky při twém meškati
 boku, proč jsem bezżiwotným raději
 žebrem neostala w tobě? Jsa ty wšak
 hlawau, pánem mým, i procs mi naprosto
 nezakázal jiti, wida takowé,
 jakos prawil, nebezpečenstwi? Leč ty,
 odemluwiw nedlauho, a powoliw
 snadně, chwálils mne, a wlidně propustil.
 Kdyby stále byl a snažně odpíral,
 nebyla bych já i s tebau zhřešila.

Načež Adam, unáhlený prwníkrát:
 Toli twá jest láska, to twá náhrada
 za mau lásku k tobě, Ewo newděčná!
 již jsem držel neproměnnau, kdy ne já,
 ale ty jsi zhynula; žiw mohla sám

býti, požívaje blahoslavenství
 nesmrtného, co jsem si wolil? — smrt!
 zkázu s tebou! Nyní svého příčinu
 pádu skládáš na mne, an prý, odporu
 zanedbal jsem stalého! i což jsem mohl
 činit více? pamatoval, střehl jsem
 tebe, předpowěděl nebezpečnosti,
 učil o wrahu, jenž čihá podtají;
 co bych činil nad to, bylo násilím:
 násilí se k zwolné vůli nehodí.

Ale drzost nesla tebe, bezpečnau
 w myslí, že by s žádnau neutkala se
 škodau, ba i chwály w pŕtce nabyla.
 Snad i já jsem chybil, příliš milowaw,
 co se dokonalým w tobě widělo,
 maje za to, že se nemůž zlého nie
 pokusiti o tebe. Ach, pozdě již,
 bludu želim toho, jenž mne zločincem
 učinil, a tebe žalobníci mau!

Tak se děje s mužem, který na ženy
 cenu tuze zpoléhaje, powolí
 její vůli. Zbraňování neztrpí;
 zůstaw samu sobě, budeli to zlým,
 první ona tobě wyčte powolnost.

Takto oba nářkem chwili daremným
 trávili, než sebe žádný newinil;
 marné pak jich wády konce nebylo.

Zpěw desátý.

Angelové, kteří drželi stráž w ráji, zasmucení pádem člověka, wracují se do nebe ospravedlnit se z úřadu. Bůh Otec ohlásí, že wstoupení Satanowo do ráje překaziti nemohli, a posílá Syna souditi wimůků. Bůh Syn sstupuje do ráje, soudí a milostivě odívá Adama i Ewu, nahé. Hřích a smrt, opustivše bránu pekelnou, stawějí most w krajíně Směsice, a potkají se na mostě s otcem svým. Satan wracuje se do pekel powídá Čertům swau wýpravu. Obrátí se on i všickni do hadů. Wzroste les stromů podobných zapověděnému w ráji. Čerti lakotně rvan owoce, plné hořkého popula. Hřích a smrt dojdau na místo. Bůh Otec předpowídá, že Syn ty potwory překoná, a káže Angelům učiniti změny na nebi i w powětří. Adam wida proměny, pláče a odhání Ewu; ona ho těšiti usiluje; posléz udobří jej, a radí k násilné smrti. Adam rady té nepřijme, něbrž lepší dáwa nadějí. Boha o milost žádají.

Zatím omrzely ten a ohavný
 skutek Satanůw, jak w hada způsobě
 swábil w ráji Ewu, ona manžela
 swého k jídlu osudné té úrody,
 vyšel w nebi na jewo. Což před Boha
 okem ukryje se všewidauciho,
 neb, kdo zklamá srdce jeho všewědné?
 We všech wěcech maudrý on i sprawedlný,
 nezabránil Satanowi zkusiti
 myslí člověka, jenž dosti silen byl
 zbrojí rozumu a wíle swobodné
 odkryti a pokaziti osidlo

lstného přítele i vraha zjewného.
 Znalit' jsau, a míti měli ústawně
 w paměti ten příkaz Páně weliký,
 aby, budte jakkoliwěk wábeni,
 netknuli se toho nikdy owoce.
 Jej však přestaupiwše, trest (i mohliž
 méně?) práwem uwalili na sebe.

Spěšně z ráje na nebesa wstaupili
 Angelowé strážní, mlěkem, w zámutku
 pro člowěka; zwědělit' jsau o stawu
 jeho, diwice se, kterak chytrý wrah
 podtají se wkradl, a nebyl uwiděn.
 Tudíž jak ta nepřijemná nowina
 od země bran donesla se nebeských,
 s welikau ji každý slyšel bolestí.
 Temný smutek neušetřil toho dne
 nebešťanů twáři, jednak, smíšen jsa
 s citem útrpnosti, blahoslawenství
 nepřekazil jich. Daw lidu odewšad
 sběhl se nadpowětrného, žádostiw
 slyšeti a znáti co se událo.

Oni před trůn Otee swrchowaného
 wydat aučtu kwapili, a důwody
 prawé pilné stráže swé. I našli
 pochwalu, an přewelebný, wěčný Bůh
 prostřed saukromného swého oblaku
 s hromobitím zjewil takto výřek swůj:

Sbore angelský a wy, jenž z úřadu
 nešťastného přicházíte, mocnosti!
 netrud' wás a nesmutiž ta příhoda
 na zemi, již wěrná waše pečliwost
 předstihnauti nemohla. Já ondy wám,
 co se státi mělo, předpowěděl jsem,
 kdy se wyrwal zrádce z hlaubi pekelné,
 prawě wám, že skutek zlý, jejž zpáchati
 pilil, wykoná, že jeho lichotau

swáben huda ělowěk, wíru přiloží
klamům proti twůrei swému. Žádné naň
wýpowěd má newložila potřeby,
ani nejmenšihó popud násilí
pohnul wůli jeho, wolnau, stawenau
w rowné wáze, tak že stáť i padnauti
mohl; než padl jest, a můž ez jiného
nyní následowati než pokuta,
smrt, w den přestaupení jemu hrozená?
Mní on jistě prázdnu býti hrozbu tu,
jelikož ho bez odtalu (jak se bál)
nezchwátíla pomsta: ale uhlédá
brzy, dříwe než se skončí tento den,
prodléwání odpuštěním nebyti.
Ne tak sprawedliwost, jako dobrota,
zhrzená se wrátí. Kohož ale jich
saudit pošli? koho, nežli tebe, můj
náměstníku, synu můj! Tys ode nuce
nadán moci, aby saudil wšeccko, což
na nebi i na zemi i w pekle jest.
Snadno poznati, an k sprawedliwosti
připojují smilowání, ssílaje
tebe, lidu prostředníka, přítele
jeho, wykupitele i wýplatu
dobrowolnau, aby sám i ělowěkem
maje býti, saudil winu ělowěka.

Řekl Otec nejwyšší, a rozwina
po prawici záři welebnosti swé,
linul wyjasněné božstwí na Syna;
on, jsa Otce swého obraz switící,
božsky laskawě mu odpowí a ree:
Hospodíne wěčný! twá jest ústawa
wšeliká, mně na nebi i na zemi
plnit slušno swrechowanau wůli twau,
by se tobě we mně, milém synu twém,
wždycky dobře zalibowalo. I jdu,

odsaudím ty winniky twé na zemi;
 ale wiš, že, kdo by koli saudil je,
 saud jich já, kdy přijde doba, ponesu:
 taktoť před tebau jsem sebe zawázal,
 nelituje toho; právem zajisté
 poobměkčím nález, na mne padnauti
 mající. Tak s smilowáním sprawedlnost
 porownám, že oběma se za dosti
 stane, obě blesku nabudau, a ty
 ukroceným budeš. Služby, oboru
 netřeba, an patřitelů nebude
 žádných, kromě dwau, kdož budau sauzeni.
 Třetí, který prehl, již právě sauzen jest,
 jewný zběh, a zákonům všem odpůrce;
 přesvědčení dalších hoden není had.

Prawiw takto, wywstal s paprskowého
 sídla, s wýsosti swé sláwy poboční.
 Trůni, panstwa, mocnosti a knížatstwa
 prowázeli jeho k branám nebeským,
 odkud s okolím swým pokáže se ráj.
 Dolů přímo sstaupí, spěchém, jakéhož
 nejrychlejší nedostihne mžiknutí.
 Již se od poledne podál chýlilo
 slunce k západu, a w době nawyklé
 probuzení wětříkové lahodní
 dmýchati se jali, roznášejíce
 po wší zemi milý chládek wečerní,
 kdyžto Bůh Syn, z hněwu mnohem chladnějši,
 prostředník i saudec, přišel wýpowěd
 dáti člověku. I uslyšeli hlas
 Hospodína chodícího po ráji,
 od powlowných wětrů k uším nesený
 jich, kdy schylowal se den; a slyšíce,
 ukryli se, muž i žena, před twáří
 jeho w prostřed stromů rájských. Powolal
 pak Bůh Adama, a prawil jemu, řka:

Kdež jsi Adame? tys jindy radostně
z dáli wstříc mi chodíwal: i není mi,
že tu nejsi, libo. Ted' tu samota,
kdežto jindy newolaná powinnost
na potkání chodila. Zdaž přicházím
w malém blesku? nebo která proměna
oddaluje tebe? kde jsi? ukaž se!

Wyšel Adam, za ním Ewa, kwapnějši
k hřichu, zdlauha kráčela. Jich obličej
wšecek zkormaucen a znepodoben byl;
nebylotě lásky w jejich pohledě
ani k Bohu, ani k sobě odměnné;
nébrž wina zjewná, stud a nepokoj,
záští, urputnost a nenáwist a hněw,
zaufalost a podwod. Adam dlauho se
zajíkaje, takto krátce promluví:
Illas twůj w ráji slyšel jsem, a bál jsem se,
že jsem nahý; protož zkrýl jsem se. I dí
jemu dobrotiwý saudec bez lání:
Illas můj často slýchal jsi, a nebál se,
nébrž radowal; jakž tobě nyní tak
hrozným jest? Kdo, že jsi nahý, oznámil
tobě? Okusilli s stromu owoce,
s něhož jisti tobě zapowěděl jsem?

Jemu s truchlau myslí Adam odpowí:
Nebesa! ó jakž mi trudno před saudecm
státi swými, že budto wšeeku na sebe
winu wzíti mám, bud' drahau winiti
połowici, družku swého žiwota!
jejíž chybu, že mi wiru zdržela,
krýt by raději, než w hanbu wydati
bylo podobné. Než tíži potřeba
neúchranná, trudné, strastné mušení!
jinak na mau hlawu nesnesitedlná
spadne hřichu tíž i trestu. Bych i pak
tajil čeho před tebau, ty, co bych já

tajil, wyjewil by lehee. Žena ta,
 kterau jsi mi stwořil za pomocnici,
 dar twůj nejwýbornější, tak spanilá,
 ach, tak dobrá, příjemná a nebeská,
 že se z rukau jejích zlého nebylo
 báti, jejíž čin, buď jaký koliwěk
 w sobě sám, wždy obraz wznášel prawosti,
 ta mi s stromu podala, i jedl jsem!

Dí mu na to swrchowaná přítomnost:
 Byla ona Bohem twým, žes uposlechl
 hlasu jejího, ne mého? byla ti
 wůdcem, vyšši tebe, nebo rowrau jen
 tobě, žes se swého pro ni odřekl
 mužstwí, nedbal vlády, kterauž tobě Bůh
 nad ní dal, jež z tebe jest, a pro tebe,
 dekonalejšího we všech hodnostech
 prawých? Sličná zajisté a milostná
 byla, aby k milosti, ne k poddání
 powábila tebe. Její ozdoby
 pod dobrau jen zpráwau byly příjemné,
 zpráwa neslušela jí; ta byla twým
 právem, kdy by sebe znal byl toliko.
 To kdy řekl, wece Ewě w krátkosti:
 Ženo, cos to učinila? rei a mluw!

Na to smutná Ewa, studem okrytá,
 wyznajíc se s pokorau a bez mnoha
 wumlauwání, takto swému saudeci dí:
 Had mne oklamal, i okusila jsem.

Uslyšew to Bůh, hned hada odsaudil
 obwiněného. Ten ač, jsa žiwočich,
 winy s sebe složit nemohl na toho,
 jenž swé zlosti učině ho nástrojem
 zprznil, proti přirození účelu,
 nicméně, co porušená přírody
 částka, zlořečen byl právě. Wědět
 wíce nepřistálo člověku, an swých

moci důmyslů dál nemohl sahati,
aniž pak tím umalil by winu swau.
Jednak na Satana, hříchu půwoda,
w slowích tajemných saud wydal Hospodin ;
na hada pak tuto klatbu uwalil :
Že to učinil jsi, budeš zlořečen
nade všecka howada i nad všecky
žiwočichy polní ; po swém plaze se
břiše, žráti budeš prach dny weškeré
swého žiwota, a mezi tebau a
ženau nepřátelství položím, a twým
mezi semenem a jejím : símě to
potře hlauu tobě, patu jemu ty.

Takto zazněl úsud božský, zplněný
w onen čas, kdy Ježíš Kristus z Marie,
druhé Ewy, narozený Satana,
kníže powětří, byl padajícího
widěl s nebe jako blesk, a od mrtvých
wstana, knížatstwa i moci oblaupil,
na odiwu powodě je triumfem ;
a kdy w slavném na nebesa wzstaupení
jaté widěl vězně skrze powětří,
panství oswojené dlauho bezpráwně
od Satana, ježto posléz pod nohy
poddá nám on, který jeho potření
předpowěděl dobu tu. A nyní se
k ženě se swým takto saudem obrátil :
Zmnožím bolesti a počínání twé
welmi ; s bolesti swé děti roditi
budeš ; bude muži twému pod moei
wůle twá ; on pánem bude nad tebau.
Posléz na Adama wynesl tento saud :
Že jsi poslechl hlasu ženy swé, a jedl
s stromu toho, ježž jsem zapowěděl, řka :
S něho jísti nebudeš ! zlořečena jest
země pro tebe, a jísti bolestně

budeš z ní dny všecky swého žiwota.
 Bodláci a trní bude ploditi
 tobě, jedaucímu polní byliny.
 W potu twáři swé ty jísti budeš chléb,
 dokawadž se nenawrátíš do země,
 poněwadž jsi z ní byl wzat. Znej půwod swůj!
 Nebo prach jsi ty, a w prach se nawrátíš.

Takto spasitel a saudee seslaný
 saudil ělowěka, a smrti hrozící
 ránu, na den prowinění wyrčenau,
 stawil na čas drahný. Smilowaw se pak
 nad nimi, že nazi stáli, powětrné
 wystaweni nehodě, kdež proměna
 nastáwala brzká, tenkrát na se již
 ráčil služebníka způsob přijiti,
 jak kdy uředníkům nohy umýwal.
 Nejinak, než otec dítek laskawý,
 nahotu jich údů odíl kožemi
 zwírat, zabiw je, neb nowau přioděw,
 jako hada, koží, aniž obtížil
 sobě těla odít nepřátelů swých.
 Netoliko těla jejich kožemi,
 brž i wnitřní, hanebnější nahotu
 okryl oděwem swé sprawedlnosti,
 před Otcowým obličejem zastřew je.
 Wrátiw pak se rychlým k němu wzstaupením,
 w lúno sláwy se a blahoslawenství
 posadil, a všecko udobřenému,
 ač jest všewědaucí, co se s ělowěkem
 dálo, wyprawowal s sladkau přimluwau.

Mezi tím, co tento wýstupek a saud
 dál se w ráji, proti sobě Hřích a Smrt
 w bráně pekel seděli, jež od doby
 té, co skrz ni hřicha moei prošel wrah,
 otewřená stála do kořen, a wen
 z sebe lýtý plamen podál chrlela.

w směšici. I takto wece Smrti Hřích :
 Dítě mé ! proč tuto na se hledíce
 prázdňime, an Satan, velký rodič náš,
 do jiných se zabral swětů, hledaje
 šťastnějšího sídla nám, swým potomkům
 přemilým ? Toť jisté, že ho zdaření
 městkná blahé, nešťastným byw, již by se
 wrátil ode wzteklých lnaný mstitelů ;
 nebo není místa příhodnějšího
 k jeho kárání a pomstě jich. I mním,
 že se nowá we mně síla rozvíjí :
 křídlatím, a prostranného nabývám
 panství za hlubiny této mezemi ;
 co mne táhne koli, buď to saucitnost,
 nebo která síla spolurozená,
 jsauci mocna w odlehlosti nejdaší
 tajným přízně swazem věci pojiti
 jednorodé. Ty můj stínu nedílný !
 půjdeš se mnau ; neodlaučí od Smrti
 Hřicha žádná moc. Než, aby obtížná,
 neschodným a nepřebrodným jezerem
 tímto, chůze nezdržela příchodu
 jeho, wystawme (toť skutek odważný,
 ale tuším hodný vlády twé i mé !)
 most, jenž od pekel až na ten nowý swět,
 júnž teď Satan wládne, sklepy sahal by
 swými, na památku naší zásluhy
 velké o weškeré obce pekelné,
 jenžby příhodnau byl cestau napotom
 pro jich wyběhy neb přestěhowání,
 jak by jedny každé wedl osud swůj.
 Zablauditi nemohu : tak silné mne
 bádá wnuknutí a podnět nezvyklý.

Načež kwapně wece stín jí wyzáblý :
 Jdi, kam tebe koli los neb náklonnost
 táhne mocná : já tu dliti nebudu ;

kam máe powedeš, tam půjdu bezpečně.
 Již tu cítím mrtwoly, lup nezčíslný!
 z všeho, co tam živo, umrlčí mi puch
 wane chutně. Pročež w smělém skutku twém
 napomohu tobě wěrnau posílau.

Takto řkúci, wůni mile polyká
 ze smrtedlné změny na zemi. Jak kdy
 drawých hejno supů na mnoho se mil,
 na den boje, k poli, kde své rozbila
 wojska stany, přiběže, jsa wábena
 chuti mrtwin živých, na budaucí den
 přichystaných k smrti w půtee krvawé:
 takto čenichá to lité strašidlo
 mrzké, krautě prostrannými chrípěmi
 hnilém w powětří, a z dáli ěpí mu žer.
 Nyní obě potwory z bran pekelných
 w pustau, hroznau Chaosowu bezvládu
 letí ze dwau stran, a mocně (wolkát jest
 jejich moc) se wznášejíce nad mokem,
 co kde plowá tuhého i lepkého
 w černém, wzteklém moři ze dna zbauřeném,
 hrnau odewšad, a walí hromadně
 k pekla nístěji: jak kdy dwa strhnau se
 wětři úhelni a na Kronionském
 zawanauce moři silau odpornau,
 spudí hory lednaté a záporý
 stawí w dráze, za Petsorau¹⁾ domnělé
 do Katai bohatého pomoří.
 Nahrnutau látku, suchau, zimawau,
 udeřila žezlem zkameňujícím,
 jako trojzubnikem, Smrt, a ztužila,
 jako ztužen²⁾ Delos druhdy plynaucí:

1) Krajinau na půlnoe Ruské země. Katai, půlnoční krajina
 Číny.

2) Totiž od Neptuna, když tam Latona poroditi měla.

zbytek pohled její svázal ztrnutím
 Gorgoniným, k nepohnutí: potom klím
 upewnili asfaltským, ten, pekelných
 zšíří bran, a na hlaub jeho do kořen
 nawalený násyp; přenesmírný stroj
 uvršený na pěnawé hlaubi; most
 vysokosklepý a délky náramné,
 připojený k hrázi nepohnutedlné,
 toho swěta nyní bezobranného,
 wydaného smrti; cestu širokau,
 hladkau, powlovnau a schodnau do pekel.
 Takto (lzei věci k malým rownati
 velké) Xerxes podmaniti chwátaje
 zwolnau Grécii, táhl k moři od Susy,
 wznešeného Memnonowa paláce,
 umostiw pak cestu po Helespontě
 slaučil Asii a Ewropu, a wln
 zpauru přemnohými mrskal ranami.
 Již to wtipné dílo, z skalín wisutých
 nad poddutau hlaubi ustawený most,
 wykonali uměle, dle slépějí
 Satana, tam kde on stanul nejprwé
 w letu swém, a přistal ubezpečile
 od Chaosa na powrchu, neplodnau
 stranu od okrauhlého swěta tohoto:
 hřeby demantowými a řetězy
 upewnili wšecck; tuze trwale
 upewnili jej, a nyní, na krátce,
 potkali se s nebe empyrejského
 mezemi a s swětem tím, a na lewo
 zústawili peklo w dáli odlehlé:
 trojí cesta před nimi, a w koncínu
 jedna každá rozdilnau se podawa.
 Právě rozeznali dráhu do ráje
 wedaucí, kdy eihle! Satan, w Angela
 přejasného způsobě se ubírá

mezi Centaurem a štíra zhwězděním,
ano slunce wzstupowalo na skopce :
přestrojený byl; než milí potomci
otce poznali i přestrojeného.
On se, zklamaw Ewu, blízko do křowí
umkl nepatrně, a změniw podobu
čekal následků. I widěl, kterak mu
skrže Ewu neswědomau na muži
lest se powedla; a widěl hanbu jich,
hledajících pokrywadla marného :
zhlédna však jich saudec, Syna božilio,
prehl zleknutý : ne žeby utéci
jeho daufal, warowal se toliko;
strachuje se, winnik, co by na něho
uwaliti mohla náhlost saudecowa :
potom nawrátíw se nočně poslauchal,
kterak smutnau ubohé to lidu dvě
wedlo rozmluwu a nářek žalostný,
z něhož swůj si wybraw saud, a srozuměw
odložený bytí k časům budaucím,
s potěchau a zprávau spěchal do pekel.
U směsice břechu, tu kde podiwný
skončowal se most, ty, již mu naproti
kwapí, potká náhle, milé děti swé :
radostné to setkání; a šíři se
radost jeho nad dilem tak podiwným.
Dlauho stojí užaslý, až Hřich, ta dei
jeho wnadná, takto zruší mlčení :

Otče! twé jsau tyto skutky wznešené ;
twé ty trofeje, ač za swé neznáš jich,
ty jich půwod jsí, ty hlavní stawitel.
Hned jak srdce mé mne o tom zprawilo,
srdce mé, jež shoda kterás tajemná
pojí k twému přelagodným slaučením!
že jsí prospěl na zemi, jak tento sám
swědčí polied twůj, i taužím na rychlost,

ač nás oddílely světy, na rychlost
 taužím za tebou i s tímto synem tvým :
 tak jest osud nás tři spojil mohutný !
 Nezdrželo děl ni peklo w pautech nás,
 ni to nepřebrodné moře mráкотné
 od následování wzácnych sledů twých.
 Ty, až potud u bran pekel wězeným
 swobodu jsi zjednal nám : ty zsilil nás
 stawěti tak obšírně a okryti
 náramným tím mostem propast mráкотnou.
 Twůj teď jest ten celý svět ; twá udatnost
 wydobyła, čehož nestawila jest
 ruka twá : twá maudrost s lichwau získala
 vše, co wojnau ztraceno, a zaupna
 pomštěni jsme porážky své na nebi.
 Tuto králem buď, kdy tam ti nebylo :
 tam nechť sobě vždy, jak bitwa určila,
 włádne wítěz, jelikož se z nowého
 světa stěhuje, jej zadaw wolně sám ;
 zadaw napotom půl tobě králowství,
 zděleného Emyreja mezemi ;
 jeho čtwerhraný 3), twůj okrauhlý 4) jest svět ;
 teď již tebe zkus, a pozná silu twau.

Nato wesele dí kníže temnosti :

Pěkná decro, a ty, jenžs můj wnuk i syn !
 Welký důkaz wydali jste rodem was
 býti Satanowým. Chlubnět jméno to,
 slauti sokem nebes krále wěčného !
 Poslažili jste i mně, i weškeré
 řiši pekelné, tak blízko u nebes
 brány triumf polučiwše s triumfem,
 most ten slawný s dílem mým, a zdělawše
 jedno z pekla s tímto světem králowství,

3) Cassendi a jiní wydávají Emyreum za čtwerhrané.

4) Tedy dokonalejší.

naše království, a jednu krajinu
 naskrz průchodnou. Nuž, kdy já putuji
 do temnosti, po té vaši pohodlné
 dráze, k připojeným ke mně mocnostem,
 bych je zpravil, radoval se nad tímto
 s nimi našim zdař ním: wy po této
 cestě, mezi těmi světel kaulemi,
 vašim panstvím, přímo k ráji vzstupte.
 Tam váš být, tam kralování blažené;
 tam swau vládu na zemi i w powětří
 držte, zvláště nad člověkem, jediným
 všeho pánem: toho sobě w porobu
 nejprw uveďte, a posléz zabíte.

Pošilám vás, jako náměstníky své,
 s plnomocenstvím a swrchowanau moc
 dávám na zemi. Jen vaše spojená
 pilnost dá mi pewnau vládu w království
 novém tomto, hříchu skrz mé úsilí,
 skrze hřích pak smrti blaze vydaném.
 Prospějeli síla vaše spojená,
 bezpečno jest peklo; jděte, snažte se.

Prawil pustí je. Tu spěchem potwory
 běh svůj nastaupí skrz hwězdy nejlhubší,
 rozpryskující svůj jed: i poblednau
 hwězdy, naražené jako mrtwici
 planety teď opravdové trpěly
 zatmění. Wždy zatím Satan silnici
 sstaupá k branám pekelným, a z obau stran,
 roztržená mostem říčí směsice,
 ztekauc odskakujícími wlnami
 zhrzející wztekem jejím podpory.
 Otewřenau do kořen a zbawenau
 stráže wešel branau wrah, a našel
 různu všecko. Nebo ti, jimž kázáno
 tuto seděti, swau opustiwše stráž,
 přehli na swět nový: dále ostatek

stěhowal se do pekel, a hromadně
 postavil se vůkol Pandemonia,
 nádherného hradu Swětloñošowa.
 Takto nazwán Satan ku podobenství
 hwězdy jasné, ku kteréž jej rovnali.
 Tuto plukowé jich stáli na stráži,
 kdyžto zatím stawowé jich wzácnějši
 sněmowali, sedie, jaký osud by
 wyslaného vůdce meškal. Tak byl on
 odcházeje kázal, oni konali.
 Jak kdy w Astrakaně prchá před Rusem
 Tatar, wrahem swým, tam sněžném po poli :
 nebo rohatého Turkůw měsíce
 utikaje w Taursko nebo Kosbii
 Sofi⁵⁾ Baktriánský, za Aladule
 krajem holau zůstawuje pustinu :
 tak tu wylnancowé tito nebeští,
 zůstawiwše bohopustých po sobě
 drahně končín, sesuli se mrákotau
 pekel k městu hlawnímu, a stěhauce
 jeho snažně, každau chwili čekali
 dobrodruha welkého, jenž wyšel byl
 hledat swětů : on se středkem nepatrně
 bře, maje kroj a zbroj co nejnížši
 mezi angelskými pluky bojownik ;
 prošed pak skrz dvěře welké radnice
 Plutonowy, stane newiditedlně
 na wysokém trůnu swém, jenž od stupiňůw,
 bohatými osloněný čalauny,
 strmí wzhůru we stkvělosti královské.
 Sedí za chwili, a sám jsa newidín
 wzhlédá vůkol. Poslěz jako s oblaku
 hlawa jeho třpytící a postawa
 hwězdná zjewí se, ba stkwauci nad hwězdy,

5) jméno panovníků Perských před časy.

uličená sláwau, co mu koli ji
 dopuštěním Božím zbylo po pádu,
 nebo září falešnau: i úžasl se
 nad tak náhlým bleskem zástup Styxowý,
 zoče, po jehožto bažil spatření,
 mohútného wúdee nawráceného:
 strhl se okřik hlasný; kwapně wstanauci
 s sídla mráкотného walná wladýkú
 rada, s winšownau jej wítá radostí;
 on jim kyná rukau ticho znamená,
 těmi pak jich slowy získá pozornost:

Trůni, panstwa, wládařowé, knížatstwa,
 mocnosti a moci! těmi jmeny wás
 nejen práwem, brž i podle wládení
 jmenuji a zowu; blaze wrátiw se,
 blaze nad nadání, wás teď s triumfem
 wyprowodím z této jámy pekelné,
 prokleté a mrzké, z domu bolesti,
 z tyranowa žaláře! Teď, pánowé,
 osednete walný swět, jen o něco
 menší, než jest nebe, naše wlast. Ten já
 těžkau odwahau a nebezpečenstwim
 welkým způsobil jsem wám. I dlauho by
 powídati bylo, co jsem w pochodu
 wytrpěl a konal, kterak trudně bředl
 skrze nepodstatnau, neobmezenau,
 pustau propast mateniny přehrozné!
 přes kteraužto nyní cestu Hřích a Smrt
 wydlažili širokau, by přeslawným
 wašim odlehčili kročejům. Než já
 drát se cestau netřelau a plowati
 kotlinami nezkrocené propasti
 musil jsem, a we střewách se broditi
 noci bezpočátečné a Chaosa
 diwého, jenž z záwisti swých tajemstwí
 lítě mému odpírali průchodu,

ryčným křikem na svědectví osudy
 vzdávající nejvyšší: pak odtamtud,
 kterak nalezl jsem svět novostvořený,
 o němž v nebi dávno pověst hlásala;
 dokonalé, divu plné stavení!
 sídlo člověka, jenž našim vyhnáním
 zblahoslavený má za svůj obyčej ráj:
 toho, by se zpustil tvůrce, zavedl jsem
 lesně, a to poslyšte a divte se, —
 jablkem! Tvůrce jeho pak, — i smíchu to
 hodno! — uražený, vydal miláčka
 svého, člověka, i svět ten veškeren
 smrti v lup a hříchu v moc, a tudy nám
 bez úsilí, bez trudu, a bez práce;
 tam se usadíme, tamto bydlíti
 budem, vládu nad člověkem vedauce,
 jakož nade vším on vládu vésti měl.
 Pravda, že on také saudil mne, aneb
 hada raději, to zvíře, v jehož jsem,
 svodě člověka, se ukryl podobě:
 saud můj nepřátelství jest, jež mezi mnau
 položiti chce a mezi člověkem;
 já že potru patu jemu, jeho pak
 sítě mau, než kdy? to není praveno,
 potře hlavu. Kdožby mnedle za jedno
 hlavy potřetí, i za co horšího,
 světa nekaupil? Tať zpráva činů mých:
 co vám nyní pozůstává, bohové,
 nežli tudíž vjíti v blahoslavenství?

Řekl, a stane chvíli, očekávaje
 všeobecné pochvaly a okřiku
 uším milého; než, kam se obrátí,
 slyší zewšad nezčíslných jazyků
 přehybné sipění, hlas pohrdy
 veřejné: i diví se, však nedlauho,
 diviti mu jest se více nad sebau:

tenčí se a krátí jeho obličej;
 přilnau k žebrům ramena a krautí se
 swité spolu lnáty; až se zpotácev
 swali přepotworný had a po břiše
 plazí se a wzpíná, ale nadarmo!
 jeho podlé saudu wyšší uchwátí
 moc, a tresce w té, w níž hřešil, podobě.
 Usiluje mluwiti, než toliko
 síkem za sík jazyk jeho widlatý
 widlatým se ozwe jazykům; neb teď
 nápodobnau všickni wzali proměnu,
 hady byli všickni, drzích spolníci
 činů jeho: strašně sípěl w swětnici
 sikačů těch hwízd, již hustě hmyzejíce
 wili ohony a hlawy potworné;
 tu se ještěřů a zmijí, slepýšů,
 štirů, hyder, roháčů a padalečů
 zarojilo wíce, nežli na zemi
 Gorgonínau druhdy krwí skropené,
 nebo na Ofiuse⁶⁾ wýspě. Uprostřed
 Satan, ze všech nejwětší, teď jako drak
 wzrostl, hrubší onoho, jenž úpalem
 slunce w Pythickém se zrodil údoli
 z kalu Python náramný, a drakem jsa
 nad jiné se mocen posud býti zdál:
 za ním táhnau všickni širé na pole,
 tam kde ostatkové rotý odbojné,
 s nebe spadlečů, na stráži neb we síkách
 stáli řádných u wysokém nadání,
 s triumfem že přícházeťi uwidí
 wůdce slawného. Než jiný naprosto
 byl to pohled; stádo hadů šeredných:
 strach je uchwátí a strašná saucitnost:

6) Ostrow ten před časy pro hadů množství pustý byl; nyní
 slowe Monte colibre, a jest blízko pomoří Španělského.

widauce, i swau hned čiji proměnu :
z ruk jim padá meč, jim padá hrot i štít,
padají i sami: hrozný znouu sik
powstane, a hrozná všecy pojímá
změny nákaza; jichž nepravost a trest
rowný byly. Tak se jejich pochwala
hwizdem stala potupným, a do hanby
triumf obrácen, z jich vlastních na se úst
kypící. W té jejich změně, na blízce
z vůle nejvyššího krále, wstane háj,
na muky jich zweličení, podobné
rostaucimu w ráji nesa owoce,
jehož, swodě Ewu, užil za wnadu
pokušitel. Na kteréžto diwadlo
diwné žádostiwě oči wpeřiwše,
domníwali se, že místo jednoho
množstwí nyní stromů zapowěděných
wrostlo, jim pro bolest a wětší stud:
pro krutý jim hlad a žizeň horaucí,
ač že posměch čiji, nelze zdržet se;
alebrž se přikuliwše hromadně
lezli na stromy, a osadili je
hustěji než onu hadí wrkoče
kadeřawau Megeru; a chtiwě rwau
jablka, pěkná na pohled, než luznější
oněch při žiwíčném gollě rostaucích,
Sodoma kde splanula⁷⁾; ta chuť i cit
podwáděla spolu. Mňějice swůj hlad
blázni! tauto ukojiti pochautkau,
kauší místo jablek w popel přehořký,
jejžto rychle uražený swrček úst
chřestným wrací prskáním. To kolikrát
hladem puzení a žízni zkušují,
tolikráte přeoškliwau nechutí

7) O těch dáwa zpráwu Flavius Josephus.

křiví ústa, plná sazí, popela.
 Často pak tím bludem byli mámeni,
 ne co člověk, nad nímž triumfovali,
 padlý jednau. Tak je trestal mučitel
 hlad, a dlouhé, neustálé sípění,
 až jim z vůle Boží bylo ztracenu
 na se vzítí podobu. Tu hanbu prý
 výročně, dnů počet jistý, snašejí,
 ku potření pýchy jich a radosti
 posměvačné nade pádem člověka.
 Jednak pověst o svém zdárném prospěchu
 rozšířili druhdy mezi pohanstwem,
 bajíce, že had, jim zwaný Ofion,
 s Ewrynomau, jež snad welewładná jest
 Ewa, nad Olympem držel vysokým
 zpráwu, odkud Ops a Saturn wyhnali
 jej, dřiw Jowa Diktejského zrození.

Zatím přezáhy to pekelníkû dvě
 stane w ráji: Hřích, již prvé mocí swau
 přičinliwý tam, teď tělem přítomný,
 stále sobě obýwání zwoluje;
 Hřichu w zápětí pak následuje Smrt,
 neseděci dotud plawém na koni.⁸⁾
 Těmi pak tu slowy k Smrti počne Hřích:
 Drahý Satanášůw potomku, ó wše
 zmáhající Smrti! co se tobě zdá
 o tom našem králowstwí? i zdaž, ač jest
 trudnau cestau nabyto, tu bydletí
 není lép, než tamto stříci tmawého
 prahu w pekle? bywše oba nectění,
 nebáni, ty hladem polau zmořena?

Jemu poslá z hřichu wece potwora:
 Mně, již wěčná hladu muka sužuje,
 nebe, peklo, ráj, jest jedno naprosto;
 nejlépe mi tam, kde lupu nejwíce;

8) Zjew. VI. 9.

jímž tu, ač ho drahně, těžce tento svůj
nacpám žalúdek, tu dršťku ochablau.

Načež smilná matka tak jí odpowí :
Wezmi tedy napřed tyto všeliké
byliny a zeli, kwět a úrody ;
potom ryby, zwěř a ptactwo pernaté,
neposlední lahůdky ! a cožkoň
kosa podtne časowá, to napořád
zžírej, až já, osedši to weškeré
plěmě lidské, wšecku jeho nakazím
mysl i zrak i mluw i čin, až dozrál by
ten twůj nejsladší a nejpřednější lup.

Takto řkauce, cestau táhnau rozdílňau
na zetření nebo usmrtedlnění
wěcí wšech, a na štípení záhuby
uzráwající dřiw nebo později ;
kterěz wida Wšemohaucí, u prostřed
swatých, s sídla swého paprskowého
tak k jich jasným řádům hlasu powýšit :

Eihle ! jak ti pekelníci horliwě
kwapí na zkázu a zhaubu onoho
swěta, pěkným, cele dobrým ode mne
stwořeného ; w stawu tom i trwat měl,
kdyby nebylo naň hlupstwo člowěka
zprawodilo těchto wzteklie plenících,
jež mi wytýkají hlupstwa samému :
to i kníže pekel, to i rotníci
číní jeho, že tak lehce dopauštím
jiti jim a uwázat se w místo tak
nebeské, a showiwaje wděčiti
zdám se nepřátelům hrdým, jižto se
smějí, jako kdy bych, jakaus podjatý
wašni, pustiw oddal wšecku neřádu
jejich slepě : newí, že jsem proto jich
powolal, psů pekelných, a přiwlekl sem,
aby slizali ten kal a špinu tu,

jížto bříšnost lidská čistau zprznila
 přirodu, až nacpání a nažráni
 jsauce k zdechu wyssaným a zhltaným
 lupem, jedním wítězného ramena
 twého wztažením, ó Synu rozmilý!
 posléz hřích i smrt i otewřený hrob,
 uwrženi do propasti, zařítí
 peklo na wěky, to hrdlo lakotné.
 Zem i nebe nowé čistým stanau se
 sídlem swatosti, a wady nepřijmau:
 dotud wyrčená je klatba předchází.

Dokonal; a říše swatých hlasitě
 pěla Haleluja. Jako mořský jek
 zněla píseň hlasůw jejich nezčíslných:
 Sprawedlné jsau cesty twé, a slušni jsau
 we všech wěcech twoji saudowé: i kdož
 ztenčí tebe? Tento jest twůj milý Syn,
 lidu wykupitel, skrze něhožto
 nebesa i země nowě powstanau
 wěkem budaucím, neb s nebe sestaupí.
 Takto pěli; a tu twůrce ze jména
 powolaw swých mocných Angelů, dal jim
 rozličné, té doby hodné úřady.
 Nejprw kázáno jest slunci zříditi
 tak swůj běh a swětlo swé, by po swrchu
 zemském střídalo se horko s studenem,
 ledwa snesitedlné, a z půlnoci
 zimu shrbenau, a letní s poledne
 wywolati wedro. Dán jest bledému
 zákon měsíci, i pěti planetám
 druhým powinnost i běh i twáři jich.
 Čas i úhly wětrům wykázání jsau,
 kdy a kdo swým zemi, moře, powětří
 kormautilby dehem; wí hrom kdy bučeti
 strašně skrze mračná nebe klenutí.
 Jsau, kdož dí, že Angelům swým rozkázal

přičkem hnauti země úhly oběma
 stupňů dwadeceti i více od osi
 slunečné; i wypáčili úsilím
 na přič kauli: druzí pak, že kázáno
 bylo slunci, prawi, schyłowati se
 šíři stejnau rownonoční od cesty
 k býku s sedmi Atlantskými sestrami,
 od bliženců Spartských k raku zvratnému:
 odtud dolů přese lwa i pannu, pak
 přes wáhu až k kozorožci hluboko,
 a tak stanowiti času proměny,
 vlastní kraji každému. Neb jinak by
 stálý jara úsměch trwal na zemi
 swížím strojně kwítím; wšudy den a noc
 rowní byliby, krom pasů úhelních,
 jichžto bydlitelům den by od noci
 swítil netměný, že swau by odlehlost
 nahrazuje slunce, nízko nad jejícl
 půlnebem wždy wúkol kolem chodilo,
 neznaje ni wýchodu ni západu;
 tu by chladné Kanady, a úžiny
 Magelanské netížili sněhowé.
 Než wšak, wida okušení úrody
 slunce, jak tam Thyestowy 9) od úcty,
 z naměřené cesty zwratem uběhlo:
 jakžby swěta bydlitelé nehříšni
 byli jinak ušli, více nežli teď,
 zimy třeskaté a wedra parného?
 Tyto zwolna dále změny na nebi
 rownau na zemi i moři zprawily
 proměnu: mlhy, požáry, a morowé,
 hnilé páry! Nyní z Grúna končiny
 zimawé a Samojedů lednatých

9) Atrous pozwaw bratra Thyesta k sobě, ze msty syna jeho
 uwařeného k jídlu mu předložil. Slunce w běhu swém od oběda toho
 pryč se odwrátilo.

břehůw, protrhše své zámky měděné,
 ozbrojení ledem, sněhem, krupami,
 přiwanauce s přenásilným wichřením
 Boreas a Cécias a hlasitý
 Argest, lesy páčili a traudili
 mořské z zpodu waly. Jim se naproti
 Not i Afer, černý mrakem hromowým,
 řítí od poledne: rownau wzteklosti
 od východu wyjeli a západu
 Ewr a Zefyr, s fičícími po bocích
 Sirokem a Libekem. Tak nejprwé
 vznikla mezi wěcmi bezžiwotnými
 wojna záhubná: než, nyní neswornost,
 dcera hříchů, kruté newřeni a smrt
 mezi nerozumná wnesla zvířata:
 nyní šelma wálčí s šelmau, s ptákem pták,
 s rybau ryba: opustiwše pokrmy
 tráwné, zžirají se wesměs; člowěku,
 nedbajíce jeho, buďto úskokem
 wyhýbají spěšným, buďto zuřiwým
 na potkání supí naň se pohledem.
 Tyto bídý zrostaly, jež na díle
 spatřil Adam, w nejtemnějším jakkoli
 stínu ukrytý a péčím oddaný:
 horší jednak bídý w sobě pocítil,
 na bauřliwém wášní moři zmitán jsa,
 tímto odlehčít si hledal taužením:

Ó já nuzný z blaženého! tak se ten
 nowý, slawný skonál swět, a sláwy té
 sláwa já jsem proklet z požehnaného?
 Ukrývám se obličejí Božímu,
 tomu někdy wrehu mého blažení!
 Blaze, kdyby tento konec nauzi byl;
 winen jsem, a rád bych nesl winu swau;
 než, to neplatné! vše, čehož požívám,
 vše, co zplodit mám, jest klatba zmnožená.

Ó ty jindy s potěšením slyšený
 hlase: Plodte se a rozmnožujte se!
 ty mi zniš co smrt. I což mi ploditi,
 co mi rozmnožowati, leč prokletí
 na swau hlawn? Citě zlo, skrz winu mau
 po wše wěky uwalené na sebe,
 proklínati bude otce potomek!
 Běda tobě, že jsi lřěšil, Adame!
 předku náš, ty za to díky měj! Než ty
 díky proklínáním budau. Takto kdy
 w bidě vlastní tápám, bída weškera,
 vyšlá ze mne, lítým na mne wrací se
 přitokem! mne, střed swůj, celá tíhota
 nauze zdawuje. Ó wrtké útěchy
 rájské, wěčným nářkem draze kaupené!
 Prosilli jsem, twůrce! bys mne člowěkem
 z bláta způsobil a wywedl z temnoty?
 nebo uměstil w tom ráji rozkošném?
 Nepřičinilali k mému žiwotu
 wůle má, i slušné to a sprawedlné,
 aby w dřewni prach mne zase obrátil,
 ano, odřekna se wšeho, wrátiti
 žádám wše, co wzal jsem koli od tebe;
 nemoha twých plniť twrdých wýmínek,
 pod kterými dobra nehledaného
 podržeti měl jsem. Ztráta jeho trest
 dostatečný byl; i jaks jej citem mohl
 zweličiti neskonalých bolestí?
 Nepochopitedlná jest twá sprawedlnost!
 Než, ať prawdu řeknu, pozdní jest můj zpor:
 tenkrát zawrhnutí bylo wýmínky
 jakékoli, když mi předloženy jsau;
 tys je přijal; zdali by ty dobra chtěl
 požiwati, potom pak se hádati
 o wýmínky? Dej, že tebe stwořil Bůh
 bez twé wůle; což, by syn twůj nezdárný

předeštěral tobě trestajícimu :
 pročs mne zplodil? já jsem tebe neprosil!
 přijalli by ty tu hrdau výmluwu
 na potupu sebe? však, ne vůle twá,
 zplodila ho přirozená potřeba :
 Bůh tě stwořil z vůle své, a ze svého,
 by mu slaužil; jeho milost odplatau
 byla tobě: slušněť tedy na vůli
 jeho kára winy twé. I kořim se
 jemu tedy; sprawedlná jest výpowěd
 jeho, že jsem prach, a w prach se nawrátim.
 Wítej žádauci, kdy padne, hodina
 koli! proč pak ruka jeho prodléwá
 s wykonáním saudu odloženého
 na den tento? proč mi jest to přežití?
 proč mne tupí smrt, a wěk můj dlauží se
 k mukám neumírajícím? Ó což bych
 položil se w hrobě, w lůně matky své!
 tam bych odpočíwal, pospal bezpečně;
 nehřimal by wíce strašný jeho hlas
 w uši mé, a žádná bázeň o sebe,
 aneb o své syny, netrápila by
 srdce mého teskným očekáwáním. —
 Jediná mne ještě stihá pochybnost,
 že bych nemohl wšecck umříti, že to
 čiré dehnutí života, ten člowěčí
 duch, ježž Bůh mi wdechł, by nemohl pojiti
 spolu s tímto tělesným swým oděwem :
 tuť bych w hrobě byl, neb w jinakém kdož wi
 w kterém, hrozném místě mrtew za žiwa?
 Strašné pomýšlení, jestli prawdiwé!
 Ale proč? co zhřešilo, byl žití dech
 toliko: a co, než w čem byl dech i hřích,
 může umříti? I nemá tělo nic
 takého; já umru tedy wěškeren;
 spokoj tím se, myslí má, an hlauběji

nemůž dosáhati rozum člověka.
 Zdali, neskončeným že jest Hospodin,
 jest i jeho hněw? i byt i byl, a však
 člověk neskončeným není; tento jest
 k smrtedlnosti odsauzen. Jak může mstu
 na člověku bráti bez konce, ježž smrt
 skoná owšem? můžli nesmrťici smrt
 udělati? totě odpor zřetedlný,
 to i pro samého Bolia nemožnost!
 důwod slabosti, ne moci. Čiliž on
 ze msty nekonečným k trestu udělá
 konečného člověka, by ukojil
 prechliwost swau, nikdy neukojenau?
 tuť by nad ústawy prachu pronesl
 výřek swůj, a přešel meze přírody,
 nepřechoditelné nikomu. Než co,
 ať jest smrt, ne jak jsem myslil, jediná
 rána, z smyslů wyzující člověka,
 nébrž od toho dne bída napotom
 neskončená, jižto w sobě počátek
 citím již i wúkol sebe? — Běda mně!
 bázeň ta se hřmícím walí klopotem
 na bezbrannau hlawu mau! I smrt i já
 tedy wěčni jsme a spolu wtělení:
 aniž jsem já proklet sám; jest proklete
 celé we mně potomstwo! tu otčiznu
 dostanete, synowé! ó kéž ji sám
 utratím a nezústawím nižádné!
 wydědili jsauce, jehož klnete,
 by jste blahoslawili? Ach, žeť pak jest
 zatracenu býti rodu celému
 pro jednoho člověka, tak newinně!
 Newinně? I můž co ze mne pojíti,
 leč co neprawo, a celé zkaženo
 na myslí a wůli, chtě a páchaje
 též co já? jakž božskau tedy před twáří

winy prosti mohau státi? Toho já
po všem rozpaku, že křiw mi neni Bůh,
přítí nemohu. Má prázdna omluwa,
mudrující rozum můj, že winen jsem,
doswědčuje po všem okorowání.

Na mne, na mne nejprwé i posléze,
jakžto na židlo a půwod neřesti,
wšecká slušným práwem hany padá tíž.

Ó by padl i hněw! — Ach, žádost bláznová!
ty tak těžké břímě, těžší země té,

těžší swěta celého, ač žena ta

zlá je dělí s tebau, chtělby nésti sám?

Tak i žádost twá i bázeň podobně

hubí wyproštění twého naději,

dowozuje býti tebe nešťastna

nadewšecky minulé i potomní

příklady, a Satanowi toliko

rowna w úhoně i trestu. Swědomi!

do jakés mne hroz a strachůw uwrhlo

propasti, kdež nenalezna wychodu,

z wětší u wětší wždy tápám hlubině!

Takto Adam sobě stýskal hlasitě,

w tiché noci, ježto, ne jak čłowěka

přede pádem, zdráwa, chladna, powlowna,

nébrž černým prowozena powětřím,

mhlami, a přehroznau kryta mrákotau

jsauci, wůči zlému jeho swědomi

w dwojnásobné hrůze wšecky stawila

wěci. Na zemi on ležel prostřený,

na studené zemi! často nařikal

na stwoření swé, a winil wáhawost

smrti, na den prowinění wypowieděné.

Ó proč, prawil, nejde smrt, a na jednu

tříkrát milau ránu nezahubí mne?

čili slowa swého prawda nezdrží?

s sprawedlností wáhá božská sprawedlnost?

Ach, smrt nedbá hlasu, božská spravedlnost
 nepospíchá na prosbu a volání
 vážným kročejem! Ó lesy, studnice,
 pahrbkové, doliny a besedy!
 ach, což radostnějším waši stínové
 zněli nadarmo k mé písni ohlasem! —
 Jej kdy takto ztrápeného widěia
 smutná Ewa, s žalostného wstanauci
 swého místa, jme se slowy měkými
 zkrocowati wášeň jeho zlicenau:
 on však posupně ji takto odmítá:
 Pryč mi z očí, hade! — Tohos nejwice
 hodna jména, nenáwistná, falešná,
 jako spolník twůj. To zbývá toliko,
 aby w způsobě mu jsauci podobna,
 hadí barwau wystráhala napotom
 žiwočicha každého, by nebeskau
 twaří twau, tím krowem false peckiné,
 nebyl oklamán! Než já bych pro tebe
 zůstal blahoslaweným, leč pýcha twá,
 taulawost twá marná, tu kde nejméně
 bylo bezpečenstwí, na maw nedbala
 wýstrahu, a slušnau pohoršila se
 nad nedowěrau, a prahla widína
 býti, třebas ode čerta samého.
 Myslíla ty hrdě překonati jej,
 utkající ale hada, swedena
 byla jsi a přelstěna; ty od něho,
 já pak od tebe, an jsem tě od boku
 pustil swého, mněje býti dospělau
 tebe w maudrosti i ctnosti každému
 proti útoku; i nepomněl jsem já,
 že ne ctnost, že ctnosti byl to prázdny stín:
 nic než žebro, křiwé od přirození,
 z lewé mi, jak skutek učí, wyňaté
 strany, bohdejž wywržené raději,

bywši nad počet mých kostí uznáno!
 Ó že Bůh, ten twůrce maudrý, kterýžto
 blahé nebe duchy zlidnil mužskými,
 stwořil posléze tu nowost na zemi,
 pěknau wadu přirozenosti! i proč
 muži nenaplnil swěta pojednau,
 bez ženského, jak jsau w nebi Angelé,
 pohlaví? neb jiných newynalezl
 stezek k rozmnožení rodu lidského?
 tuť by zlé to bylo wywarowano,
 to i jiné nezčíslné, jež pojiti
 skrze ženu má. I pojdet různice
 mnohá z její lsti, a muži nesnadnost
 pro tak úzké s pohlavím tím spojení:
 buď že hodné sebe chotí nenajde,
 leč co blud neb neštěstí mu nahodí;
 buď že té, již žádá, zřídka dosáhne
 skrze přewrácenost její, alebrž
 uwidí ji býti w rukau horšího:
 milujeli ona, zbrání rodiče;
 nebo prawau srdce swého milenku
 zahlédne, ach! pozdě, s ženau protiwnau,
 jenž jest hanba jeho nebo nenáwist,
 slaučen buda na wěky: to w moře psot
 swrhne jej a zruší pokoj domácí!

Wíce neřka, pryč se obrátil. A wšak
 Ewa, nedadauci sebe zahnatí,
 slzy cedila a s rozerwanými
 wlasý, padši k nohaum jemu pokorně,
 objímala je, a za odpuštění
 prosíci, w ten nářek žel swůj wylila:
 Nezawrhuj mne tak krutě, Adame!
 Nebe swědkem, jakau láskau upřímnau,
 jakau chowám k tobě w srdci uctiwost,
 oklamaná nešťastně, jsem mimo swau
 wůli urazila tebe. Klečeci

objímám twá kolena, a prosím tě,
by mi odpustil a nepozbawil mne,
na čem stává život můj, swých pohledů
libých, rady swé a wěrné pomoci,
jediné mé, w této strasti náramné,
podpory a síly! Kam se obrátím,
kde se otčnu, zawržená od tebe?

Ach, buď, pokud žijeme, snad krátkau jen
chvíli, pokoj mezi námi! Spojmež se
oba, jsauce oba w křiwdě spojení,
rowným nepřátelstwím proti wrahowi,
ježž nám božská ukázala wýpowěd,
proti hadu lítému! a nepadni
na mne nešťastnau twá hořká nenáwist,
na mne ztracenau a mnohem nuznějši
tebe! Prawda, oba my jsme hřešili;
twým však hřichem urazil se jedno Bůh,
ale mým i Bůh i ty: i wrátím se
opět saudné na místo a nezbedným
na nebe chci dotírati woláním,
aby wšecek saud ten, sňatý s hlawy twé,
uwalen byl na mne, na mne, příčinu
bidy, hodnau celé jeho prehlosti!

Utichlatě slzeci a u nohau
jeho, až by odpuštění nalezla
poznané a oplakané winy swé,
trnauc ležela. I pojme útrprnost
Adama, a obměkčeno srdec jest
jeho. Wida ji, jen ještě nedáwno
život swůj, swé potěšení jediné,
nízce k nohaum poniženau w úzkosti,
stwoření tak krásné, milost za winu
prosící, a bez rady a pomoci!
wyzut jest tu chvíli z hněwu celého;
těmi pak ji wzdwihne slowy klidnými:
Neopatrnás a příliš dychtiwá

prw jak nyini, žádající celého
 na se, jehož neznáš, trestu. Nastojte!
 snášej prwé podíl swůj! jak odoláš,
 nesaue posawad jen částku nejmenší,
 hněwu jeho celému, kdy tobě tak
 trudno jest mé twáři sněsti nelibost?
 Kdyby bylo prosbě saudů změnití
 nejvyšších, i předstíhal bych tebe já
 na to místo s hlasitějším úpěním,
 aby na mau hlavu ssul se celý hněw,
 odpuštěno bylo tobě slabější,
 dané w péči mau, mau winau zkažené.
 Ale wstaň; nech wádě té a hanění
 konec jest; již dosti hany snášíme!
 nébrž láskau bojujme, by břemena
 obapolné bídy jeden ulehčil
 druhému. I mním, že wypowieděná
 na den tento smrt ne náhlým stane se,
 ale zdlauha kráčejiím zlým, a dnem
 umírání dlahým, který zweličí
 muku naši náramně, a posléze
 naše símě, símě strastné přepadne.

Jemuž osměleným srdcem Ewa dí:
 Ze smutného zkušení, ó Adame,
 poznávám, jak malé wáhy u tebe
 mohau mítí slova má, tak chybnými,
 ach, tak nešťastnými w skutku tenkrátě
 nalezená prawém; nieméně, zes mne
 nehodnau swým opět oblahoslawil
 přátelstwím a nadějí, že na nowo
 získám lásku twau, tu mého jedínau
 srdce potěchu, nechť žiji nebo mru,
 nezatajím tebe, jaké myšlénky
 vznikly dobu tu w mých prsau sewřených,
 směřující k bídy naší oblewě,
 nebo skončení, jenž trudné, smutné jest

sice, jednak protiwenstwi tohoto
 snesitelnější a snazši k obrání.
 Jestli o potomky naše rmauti nás
 starost nejwice, že k jisté zrozeni
 jsauce nauzi, posléz pohlceni být
 mají od smrti. I trudno zajisté
 býti jiným, být své vlastní rodině
 nauze příčinau, a na prokletý svět
 strastné ze swých beder plémě wywésti,
 ježto po životě, plném béd a psot,
 má se krmí stát tak mrzké potwoře.
 U tebe to, pokud není zplozeno,
 nešťastnému překaziti zárodu ;
 bezdětným byw posud, zůstaň bezdětným :
 tak se o swůj lup smrti krutá připraví,
 budauc přinucena námi se dvěma
 spokojiti žalúdek swůj lakotný.
 Kdyby pak, že příliš trudno, domněl se,
 obeuje a spatřuje a miluje
 zdržeti se slušných skutků milosti,
 manželského objímání sladkého,
 nébrž tauhau, bez naděje, prahnauti
 před prahnaucí rovnau tauhau milencem, —
 jenž by, mnedle, míru každau béd a muk,
 jichž se obáwáme, přewyšowalo :
 zbawme tedy sebe, zbawme símě své
 strachu wšeho pojednau, a hledejme
 směle smrti : nebo, nenalezše jí,
 wykonejme službu její na sobě
 sami. Čemuž dlíme, strachem trnauce,
 jehož koncem jest jen smrt : zvolíce
 z tolikerých k smrti stezek nejkratši,
 nechwátáme zhauby zhladit záhubau ?
 Tu buď umkla, buď prudká zaufalost
 přetrhla jest řeči její ostatek ;
 tak se pak w swém duchu, na smrti pomníci,

ztránila, že líce její smrtedlnau
 mřely bledostí. Než Adam, zavrhl na
 radu takau, z zaufalivých rozmyslů
 k lepší vznikl naději, a dí jí, řka :
 Ewo, to twé žiwota a rozkoše
 potupení zdá se býti důwodem,
 že jest cosí w tobě welebnějšiho
 nad to, čím twá zhrzí mysl. Než žádost twá
 samobítstwi zatemňuje welebnost
 onu w tobě domněnau, a znamená
 raději twůj žel a tesknost pro ztrátu
 žiwota, i milované nad míru
 rozkoše. Než jestli smrti, jakožto
 bídý konce, žádáš, domníwajíc se
 wyrčeného trestu takto ujíti,
 jista buď, že Bůh swé pomsty rameno
 maudře ozbrojil, a swého nemůže
 cíle chybiti. I bojím wíce se,
 že by smrt, tak předchvácená, bolesti,
 k níž jsme odsauzeni, nezprostila nás,
 něbrž urputný ten skutek Wěčného
 wyzwal by to zprawiť, by w nás žila smrt!
 Prohlédejmež tedy k bezpečnějšimu
 rozmyslu, jejž, tuším, w duchu spatřuji,
 mysle na ta slowa saudu našeho :
 twé že símě patu potře hadowi.
 Bídna náhrada ; leč že tím míněn jest,
 jakož myslím, úhlawní náš nepřítel
 Satan, ano w hadu zkrýt jsa nalezl
 lest tu proti nám. I tomu potříti
 hlawu, msta by byla jistě ! ztracená
 jednak, by, jak radiš, rukau násilnau
 sáhli bychom na sebe, neb bezdětní
 žili wolně : tak by ušel trestu wrah
 sauzeného, jenž by naše na hlawy
 padl dvojtý. Nic tedy zmíněno

nebuď o násilí více, nebolíž
 neplodnosti volné, zbavující nás
 sladké naděje, a wkořeňující
 vášně w nás a pýchu, netrpělivost,
 swévolnost a zpauru proti Bohu, a
 jlu, jež právem na nás ráčil wložit.
 Pomni, kterak laskavě, jak bez hněwu,
 bez rauhání vyslychal a saudil nás.
 Mněli jsme, že záhuba, že náhlá smrt
 oba zachwátí. Než ai! on toliko
 bolest w dítek nošení a porodu
 předpowěděl tobě, brzkým zplacenau
 potěšením, plodem twého žiwota.
 Se mne pak se klatba swezla na zemi.
 Prací chleba swého dobývati mám:
 toli zlé? i nebyloli prázdňení
 horší? od swé tedv práce budu žiw.
 K tomu péče jeho záhy prohlédla,
 aby mráz neb horko netížilo nás;
 milostiwě jeho ruce odily
 tělo naše nehodné, a saudě nás
 smilowal se nad námi; i budemli
 tedy prositi, čím více ucho nám
 otewře, a srdce swého nakloní
 k smilowání, uče dělat neškodným
 ostré powětří i déšť i sníh i led,
 jichžto příchod tamto w horách počíná
 nebe lícoměnné ukazowati,
 anto wětrů wlhký, pronikawý dech
 toto pěkně střelující stromowí
 stírá, dera sličné jeho kadeře.
 To nás napomíná, bychom hledali
 krowu lepšího a lepší teploty
 pro zahřání zkřehlých audů swých; a dřiw
 než ta denní hwězda noci ustaupí
 chladné, bychom budto její paprsky

suchým w plápol roznícené paliwem
zachowali, budto, strauce těla dvě,
wywodili oheň z lůna powětří.
Tak kdy onehdy dvě mračna sehnaná
srazila se w hůře lýtým třasknutím,
kriwolaký wynikl blesk, a plamen seslaný
zažeh lepé sosny kůru žiwičnau,
utěšené z dáli teplo wysílal,
jenž by slunce mohlo zastati. On nás
na prosbu a žádost naši pokornau
wyučí, jak ohně tak i jiného
wšelikého užíwati prostředku
k ulehčení těchto nesnázi a psot,
které naše způsobila neprawost;
tak že o to nebude nám pečowať,
bychom tento život wedli pohodlně,
majíc od něho wždy mocný posilek;
až se, prachem jsauce, w prachu octneme,
w tom swém domowu, a odpočinuti
dojdem posledního. Což teď konati
příhodno? i pojďme tam, kde sandil nás,
tam se rozprostrauce před ním uctiwě,
wyznáwejme winu swau, a za milost
prosme zkrauseně, a zemi kropíce
slzami a neústawným wzdycháním
kormautíce powětří, ach! wzdycháním
wysílaným k nebi z srdce wraucího,
jewme lítost swau a tichau pokoru.
Jisté, že se od newole odwrátí
spokojený; w jehož twáři přejasné,
když se hněwným zdál a přisným nejwice,
což se stkwělo jiného, než dobrota,
milosrdenstwí a láska nesmírná?

Takto kajícně byl mluwil otec náš;
aniž Ewa méně čila lítosti.

Tudíž pak se odebrali na místo,

kde je saudil Bůh, a rozprostřeli se
před ním uctiwě, a wyznáwali tam
winu swau, a prosili ho za milost
wraucně, smáčejíce zemi slzami
horkými a neústawným wzdycháním,
wysilaným zkraußeného ze srdce,
kormautili powětří a jewili
prawau lítost swau a tichau pokoru.

Zpěw jedenáctý.

Syn Boží modlitbu našich rodičův Otci svému předkládá. Otec jich vyslyší, jednak oznámí, že nemohou déle bydliti w ráji, a posílá Michala s plukem Cherubínů, aby je vyhnal z ráje rozkoše, napřed ale zjevil Adamowi, co se s časem stane na zemi. Michal sstupuje. Adam ukazuje Ewě smutně w přirodě proměny. Jde nebešťanu wstríc. Archangel zvěstuje jemu wjpowěd z ráje. Nářek Ewy. Adam se poddá. Archangel uspir Ewu, wede Adama na pahrbek rájský, a u widění jemu zjevuje, co se mělo díti až do potopy.

Takto w zkraušené a nízké úkloně modlice se trwali; neb sstaupiwši s nebe, sídla swého, předcházející láska snala kamenitost wšelikau s srdce jich, a u wnitř tělu dala zrůst nowému, jenž wyléwalo wzdychání newýslovné, duchem wrauci modlitby nadelnuté a okřídlané kwapnějším k nebi letem, nežli nejhlasiťjší wýmluwnost. I wedli ne jak obecni modlitelé sobě; prosba jejich pak rovně důležitá byla, jako kdy podlé staré powěsti, aě ne tak sie jako tato staré, ono dáwné dvě, Dewkalion s čistau Pyrrhau, w swatyni Themidině, o wzkrššení lidského rodu ztopeného wraucně prosili. — Leti modlitba jich přímo do nebe, aniž od záwistných jsauci zawána

bauří, uchýlila jest se z dráhy své,
 nébrž kwapně skrze brány nebeské
 prošla, netělesná, pak se líbezným,
 jímžto zlatý dýmal oltář, kadidlem
 přioděvši, pomocí jich zástupce
 velikého, stavi w twáři před trůnem
 Otce Hospodina, jemužto ji Syn
 představuje wesele s tau přimluwu:

Eihle, Otče! prwotiny úrody
 zemské, již twá milost, w lidské štípená
 srdec, wynáší! to lkáni, modlitbu
 tuto wonným promíšenau kadidlem
 w kadidlnici zlaté já, twůj syn a kněz,
 kladu před tebau. Ó, tato úroda,
 rostlá ze semene, ježs ty w zkraußeném
 zasel duchu, mnohem chutná liběji
 nad onu, již za ústawnau člověka
 práci, byt i w newinnosti setrwal,
 všickni rajští nosili by stromové.
 Nakloň tedy ucha swého ku prosbě
 poníženě; slyš, ač němé, vzdychání
 jeho! Newi k modlitbě své jakých slow
 užiti; dejž, ať ji já, já přimluwce,
 slitování jeho, tobě wyložím.
 Všiekni, zlí i dobří, jeho skutkové
 na mne padněte: těm z mých se dostane
 ukončení zásluh, za ony má smrt
 vydá wýplatu. Ty Otče! přijmi mne,
 přijmi tuto sladkau wůni pokoje
 s člověkem, ať po ten malý počet dnů,
 wyměřených jemu, aspoň smířený,
 kdy ne beze smutku, žiw jest před tebau,
 až mu osud jeho, o jehožto já
 oblehčení a ne odvrácení tě
 žádám, až mu smrt dá w bránu lepšího
 wjítí žiwota, kde se mnau spasenci

moji w radosti a blahoslawenstwi,
jedno se mnau jsauce, budau bydleti,
jakož já i s tebau, Otče, jedno jsem.

Jemuž Otec s nepošmaurnau jasností:
Staň se vše, co žádáš, Synu rozmilý,
za člověka; vše co žádáš, uložil
dávno jsem. Než, déle w ráji bydleti
zakazuje jemu daný odemne
zákon přírodě. Ti čistí žiwlowé
nesmrtdelní, neznajíce nižádné
hrubosti a míšeniny nezhodné,
wyřítí a wyrhau jej neduhem
naraženého, a dadí hrubého
w hrubé powětrí, kde ztrawa smrtdelná
k porušení nejlép uzpůsobí jej,
k porušení, dilu hřícha, kterýžto,
na všeliké věci neduh uwaliw,
nezkažených pokazil. Já z počátku
dwěma nadaného dary stwořil jsem,
blahoslawenstwím a nesmrtdelností.
O prwní že přiwedl sebe bláznově,
druhý bolest jeho uwěčniti měl,
leč jsem ku pomoci ustanowil smrt:
smrt se jemu tedy lékem dostane,
an jej, až se tuhým w jednom žiwotě
zkusí saužením a wěrau docela
přečistí a skutky wěrnými, i hned
w druhý dodá žiwot, s sprawedliwými
wzkříšeného w nebe, zemi obnowě.
Nyní ale we sbor blahoslawenců
powolejme z nebe končin dalekých:
nechci tajno býti jich, jak nakládám
s člověkem, že widauce mé s hříšnými
nakládání angely, ač pewní dost,
w stawu swém se upewnili taužeji.
Dokonal; a na wznešené kynuti

Synowo hned strážce jasný udeří
 w traubu, na Orebě snad, kdy sstaupil Bůh,
 slyšenu, snad někdy hřmíti mající
 na obecném saudu. Rozlehl se zwuk
 její po všech krajinách, a na rychlost
 z přebłažených, stinných kwětem milosti
 stanů swých, a od studnie a židel, wod
 žiwota, kde w radostných se kochali
 společnostech, kwapí swětla synowé
 za rozkazem nejwyšším a zasednau
 místa swá. Tu s trůnu swrchowaného
 Wšemohauci jewí takto wůli swau:

Synowé! ai člowěk podoben jest nám,
 znaje zlé i dobré, co byl owoce
 jedl zapowěděné. Wšak, nechť se tím
 vychlaubá, že poznal dobré ztracené,
 zlé pak nabyté. Jak mnohem šťastněji
 byl by chtěl jen dobré znáti, neznaje
 zlého naprosto! Ted' úpí, žalostí,
 prosí zkrauseně, jsa pohnut ode mne
 w duchu swém. Než, wím já prwé, kterak jest
 zůstaweno sobě marným, nestálým
 srdce jeho. Aby ale směleji
 wztáhna ruce swé i na strom žiwota,
 s něho nejedl, a nežil na wěky,
 neb se nedomněl, že žije na wěky,
 uložil jsem saudem jemu wyhnanstwi;
 wypuzený z ráje půjde, z níž jest wzat,
 orat země, země k němu hodnější.

Michale, ty rozkazy mé ostaráš!
 Pojmi bojowniků wýbor plamenných
 z Cherubínů sobě, aby nepřítel
 bránit člowěka, neb w prázdne chťeje se
 uwázati misto, nowých netropil
 různic. Jdi a spěš, a z ráje božího
 wyžen bez lítosti ono hříšné dvě,

z místa posvátného nesvaté, a kaž
jim i rodu jejich výhost odtamtud
věčný. By však mdloba nezchvátila jich
pod příkrostí saudu doplněného,
(widimť, an swé winy plači slzawě
s srdcem obměkčeným,) tajiz před nimi
hrůzu všelikau. A jestli rozkazu
trpěliwě twého budau poslušni,
bez potěchy nepropust jich od sebe.
Zwěstuj Adamu, co we dny budauci
má se diti, tak, jakž tebe oswitím ;
oznam mu i smlauwu, kterau w semeni
ženy obnowím, a tak, ač tesklivé,
propust w pokoji a na stráž k východu,
tam kde nejschodnější stezka do ráje,
postaw Cheruba, jenž meče plamenem
dalekochwělým by z dáli přichodce
plašil, střeha cesty k stromu žiwota,
by se ráj můj duchům mrzkým nedostal
za peleš, a za lup jejich stromové
moji, jichžto ukradeným owocem
po druhé by oklamali člověka.

Přestal Bůh. I hotowil se Archangel
přewelebný ku sstaupení brzkému :
s ním pluk jasný Cherubinů bedliwých.
Čtyry každý z nich, co Janus dvojité,
twáři měl ; a všecky jejich postawy
osazeny oky, oky množšími
nad Argowy, čilejšími, nežli by
měkým Arkadijské fletny hlaholem
uspil Hermes, pišťaly swé pastéřské,
nebo prutem snodárným. A doby ty
procítiwši Lewkothea 1) jala se

1) Slowe bílá bohyně, a znamená jitro ; u Římanů slaula
Matura.

swětlem swatým pozdrawiti krytý mhlau
 tento swět a swížím zemi kropiti
 rosy balsámem. Tu prwní lidu dwé,
 Adam s Ewau, wykonawše modlitbu,
 čili s hůry posilek, a naději
 nowau kruté zaufalosti zniknauti;
 radost, ač že s bázni potud slaučenau.
 Dí pak on ta Ewě slowa příjemná:

Ewo! podobno, že toto wšeliké,
 ježto máme, dobro s nebe sstupuje:
 by wšak od nás něco k nebi wzstaupalo,
 mocné dosti Boha přebłaženého
 myslí pohnauti, a jeho wšemocné
 nakloniti wůle, trudno wěřiti.
 Jedno modlitba a tiché wzdychání
 z prsau lidských k trůnu Páně vyniká.
 Nebo, kdy jsem, kleče s srdcem pokorným,
 ukojiti taužil Boha prchlého,
 zdál se, udobřený, ucha k slyšení
 schylowati. Přeswědčení zrostalo
 we mně, že wyslyšen budu laskawě:
 klid se wrátil do srdce, a na pamět
 mau ten slib: že potře. wraha simě twé.
 Načež w zaufalosti nijak pomněti
 nebylo, to jisté mi se zdá, že smrt,
 hořká minula, my žíti budeme.
 Zdráwas tedy, Ewo! matkau lidského
 rodu zwaná prawě, matkau wěcí wšech,
 co jich žiwo w swětě, an skrz tebe žiw
 ělowěk jest, a wšeko žiwo pro něho!

Jemuž Ewa s smutným, tichým pohledem:
 Zle se hodí chwalné jméno toto mně
 přestupnici, ježto dána za pomoc
 bywši tobě, osidlem twým byla jsem;
 mně, mně hana, nedowěra, potupa
 wšeka příleži. Než, neskončený byl

w smilowání saudec můj, že, příčina
 smrti já, mám pramen býti žiwota.
 Po něm laskaw ty, jenž mne tak wznešenè
 nazýwati ráčil, hodnau jiného
 přijmi! Ale wolá pole k práci nás,
 w potu uloženè, jakkoli ta noc
 byla bezesná: neb eihle! jitřenka,
 nedbající newyspání našeho,
 nastupuje s úsměchem swau růzowau
 cestu. Wyjděmež! já nikdy napotom
 od twého se boku nezdálím, kde nás
 zajme práce koli, nyní lopotná,
 až by zhasl den: ač, jaké lopoty
 w těchto lihých procházkách? Tu bydlice,
 ače w padlém stawu, žime pokojně.

Takto dí, tak žádá Ewa pokorná;
 ale zprotiwil se osud. Příroda
 dala znamení: pták, zwěř i powětří
 braly změnu. Powětří se, po krátké
 ranní červenosti, náhle zatmělo:
 na blízku, co střela, drawý Jowa pták,
 sletè s dráhy powětrné, dvě ptačata
 pěknoperá žene litè před sebau:
 tam s pahorku šelma lesem wladná, lew,
 prwníkráte lowè, stíhá tichý pár
 žiwočichů lesa nejspanilejších,
 jelena i laň: jich útěk k východni
 èeli bránè. Znamenaje stihání
 toho Adam, prawí k Ewè s pohnutím:
 Blízka jest, ó Ewo, jakás proměna;
 snad že nebe w němém tomto diwadle
 ssilá uložení swého předchůdce,
 nebo výstrahu již tuze bezpečným
 trestu nám a smrti zniklým poněkud:
 dlauholi, a ku jakému žiwotu,
 kdož wi? snad i to, že prachem jsauce, w prach

obrátíme se, a nebude nás víc.
 Čemu sic by dvojí ony úkazy
 utikání před našima očima,
 w powětří i na zemi, též po cestě,
 w době též? Nač ona temnost k východu,
 dřív než polowici dráhy uběhl den?
 Jaká tamto záře swítí na mračně
 západním, co jitro, prostírající
 paprskowau bělost modrém po nebi?
 padá zwolna; zdaž co s nebe přináší?

Neblaudil; neb tudy zástup nebeský
 dolů s jaspisowé sstaupiw oblohy,
 osedl horu ráje. Slavné diwadlo!
 leč že pochybnost a bázeň tělesná
 Adamowi oko zkalila w ten den.
 Nebylo tak slavné ono widění,
 kdež se w Melanaim potkaw s Angely
 Jakob, uzřel pole jasným okrytá
 wojskem; nezjewil se w Datan slawněji
 na plamenné hoře tábor ohniwý,
 proti králi Syrskému, an jíti chtě
 jediného člověka, co wraždlník,
 zdwihl wojnu, wojnu neohlášenau.
 Nechaw šiků jasných kníže Angelský
 na hoře, by w ráje wešli držení,
 sám, kde Adam zkryt byl, bral se, odín jsa
 uwiděný. Tento zoče welkého
 přicházeti hostě k Ewě takto rce:
 Hotow se, ó Ewo! welké zpráwy jdau
 s nebe nám. Tu chwili bude stanowen
 osud náš, neb nowý uloženy nám
 zákon: tamtoť se stkwaucího oblaku,
 jenž se s horau stýká, kdosi sstupuje
 z Nebešťanů, podlé jeho powahy
 jeden z mocností neb trůnů wznešených:
 w také welebnosti přichází! ni tak

strašný, bych se zhroziti, ni tak
 w obcowání milý, jako Rafael,
 bych se přiwinaut měl k němu s dowěrau :
 důstojný a vážný jest. I wyjdu mu
 w cestu uctiwě ; ty slušně ustaupíš.

Řekl. I přiblíží se w brzce Archangel.
 Ne swau nebeskau jsa odin podobau,
 nébrž jako člověk bral se k člověku :
 po lesknaucí jeho zbroji wojský
 plynul oděw z žiwaucihó šarlatu,
 jemuž Sarský čerwec by se newrownal,
 od králů a hrdin starých nosený,
 w čase míru. Iris²⁾ autky skropila.
 Pod nespatau jeho hwězdnau přilbiei
 stkwěla se w swých prwotínách zmužilost,
 znikající z skončeného jinoštwí.
 Po boce, co s Zodiaka oblauku
 swětlého, mu wisel meč, strach Satana
 hrozný ; kopí w ruce jeho. Ukloní
 níze Adam se ; než onen králofský
 stana bez úklony, jewí příchod swůj.

Welkým s nebo rozkazům, ó Adame,
 wchodu netřeba : dost, twá že modlitba
 wyslyšena jest, a smrt, w den poklésky
 uložená, ještě tebe nezchwátí ;
 mnoho dnů ti dáno milosti, by mohl
 káti se, a jeden skutek mrzutý
 drahným skutků dobrých počtem okryti.
 Snad i tebe ukrocený nebes Pán
 od osobowání smrti laupežné
 zprostí docela ; než déle bydleti
 w ráji tomto zbraňuje ; já z něho tě
 wyhnat přicházím ; pryč z této zahrady
 wywest tebe, aby potom, z níž jsi wzat,
 oral zemi, zemi k tobě hodnější !

2) Duha.

Wice nepřidal; neb Adam k zprávě té
s ohromným srdcem trnul ztruchlelý,
bez smyslu. Než Ewa, kteráž, jakkoli
zkrytá, všecko wyslechla, tím úpěním
swého ustranění místo zradila:

Nečekaná ráno, horší nežli smrt!
Ach, tak tebe, ráji, opustiti mám?
tebe, vlasti rozmilá, wás, přeblahé
procházky a stíny, bohů obydlí
brodné! kde jsem nadála se dožiti
pokojně, ač smutně, lhůty toho dne,
jenž se oběma nám stát má smrteelným!
Ó, má večerní i ranní libostko,
kwitkové, jimž w zemi jiné nebude
růsti; jichž jsem něžnau rukau hlídala
od paupátek rozvíjení prwniho,
jména přidadauci! Kdo wám napotom
zjedná wýsluní, kdo skropí pramezem?
A ty, stánku manželský, což bawilo
zrak a čich, wším ozdobený ode mne!
S tebau mám se žehnati, mám bráti se
w ono údolí, w ten nízký odtud swět,
diwoký a temný? Kterak hmotnějším
tamto oddychati máme powětřím,
zvyklí nesmrteelné jisti úrody?

Již tak Angel přejal mluwu laskawě:
Neplač, Ewo, nébrž trpěliwě nes
dobra ztrátu sprawedlnau: ni srdec twé
nemírně, což twého není, oblíbuj.
Ne ty půjdeš sama, nébrž s mužem swým,
jehož powinna jsi následowati:
tu kde bydlí on, tu mni, že domow twůj!

Načež Adam, jehož hrůzy přestala
ztrnulost, a duch se zsilil užaslý,
takto Michalowi wece pokorně:
Nebešťane! buď žes jeden z welebných

trůnů, buďto mezi nimi nejvyšší :
kníže nad knížaty, jakž tě podoba
hlási ; wliďněs wykonal swé poselstwí ;
jenž by jinak oznámené ranilo,
wykonané zahubilo nás, ač že,
co jen lidská koli mdloba sněsti můž
zámutku a úzkosti a zaufání,
přinesla twá zpráva. Stěhowati se
máme z místa blahosti, z té krajiny
sladké, jedné naší w nauzi potěchy,
s níž tak oswojeny oči naše jsau,
proti níž se všecka býti zdají nám
místa nehostinná, pustá, neznámá !
Ó, bych mohl se nadíti, že modlitba
změní wůli toho, který všechno můž,
neustal bych, dorážeje na něho
křikem nezbedným. Než toliko prospěje
proti výřku jeho modlitba, co dech
proti bouři, ježto dawem powane
na toho, kdo wydchl jej ; i poddávám
tedy welkému se jeho rozkazu.
To mne trápi nejwíce, že wyhnán jsa
odtud, zasloněn mám býti před twáří
Páně, zbawen blažených naň pohledů !
Tuto mohl jsem nawštěwowať s poklonau
místo za místem, kde swým mne zjewením
božským zblažit ráčil, říci synům swým :
Na té hoře zjewil se, tím pod stromem
widitedlný stál ; w tom boru slyšel jsem
jeho hlas, tu u studénky mluwil s ním.
Mnohý wděčný oltář byl bych z trávníku
stawil zeleného, mnohý uwršil,
na památku wěkům, kámen z potoka
lesknaucí, a obětował, den co den,
sladkowonné gumi, kwítí úrody !
Tam w té swěta nížině, kde najíti

jasný jeho zjew, a božské šlépěje?
 Nebo, utíkaw ho, pokud prchlý byl,
 teď, že prodlaužiti ráčil žiwot můj,
 nébrž zaslíbíti símě, radostně
 widím sláwy jeho i tu nejzazší
 obrubu, a sledy jeho welebím.

Nato Michal s twáří wece ochotnau :
 Wědomo ti, Adame ! že jeho jest
 nebe to i země weškera, ne ta
 skála sama. Jeho wšudypřítomnost
 naplňuje zemi, moře, powětří,
 též i každý žiwý rod; on činnau swau
 mocí všecko zsiluje a zahřívá.
 Tobě w držení a zpráwu weškeru
 oddal zemi; nepotupný owšem dar !
 Nemniž tedy rájem tím neb Edenem
 obmezenu býti jeho přítomnost.
 Tu snad hlavní sídlo býti mělo twé,
 odkudž twá by šířila se rodina,
 a pak od všech země končin dalekých
 putowala tebe welebit a ctit
 Arciotce welkého. Než weta jest
 po té prwotnosti; tamto w nízinu
 s swými bydlet syny půjdeš napotom.
 Jednak nepochybuj, že, jak tuto Bůh,
 tak i w údolí i plani obývá;
 wšudy jeho přítomnosti znameni
 uzříš patrná, a najdeš okolo
 sebe dobrotu a milost otcowskau,
 obraz jeho twáři, sledy božských stop.
 Čemuž aby wiru dal, a ztwrzen byl,
 před swým odebráním, wěz, že poslán jsem
 zjewit tobě, co se we dny budauci
 dítí s tebau má, i s twými potomky.
 Zlé i dobré uslyšeti hotow buď,
 milost swrchowanau w stálém zápase

s lidskou hříšností, by právě učil se
 trpělivosti, a w mírnost uwodil
 bázní radost swau a zbožným zámutkem,
 snašel dobromyslně zlý i dobrý los.
 Tak se tobě udá žiti bezpečně,
 až by hotového smrti přepadla
 hodina. Wzstup na tu horu! Nechat zde
 Ewa (uzawřel jsem oči její snem)
 dole spí, an pro budauenost budeš ty
 bdíti, wzorem rovným, jakož jsi ty spal,
 k žiwotu kdy ona byla stwořena.

Jemuž takto Adam wděčně odpowí:
 Wzstupiž, wůdce jistý! kam mne powedeš
 koli, půjdu za tebau, a poddám se,
 třeba kárající, ruce nebeské,
 nébrž proti zlému prsa obrátím,
 abych, ozbrojen jsa trpělivostí,
 zwítězil, a z práce poklid wyzískal,
 získatili jaký lze! — I wzstaupili
 oba na wrch strmé hory k widěním
 božským. Byla hora w ráji nejvyšší,
 s níž se země půlkruh w jasném přezoru
 rozprostřený na nejdalší odlehlost
 jewil hledícim. Té výše neměla,
 ni té výhlídky ta hora, na kterauž
 jiným zhledem, prostřed pauště, našeho
 pokušitel druhého wedl Adama,
 ukazuje všeka jemu králowství
 země okrsku, i moc a sláwu jich.
 Obsahaloť oko jeho všeliká
 místa, nynější i staré powěsti,
 mocnářů a králů sídla slowútná:
 od Kambalských walůw, sídla hlawního
 Kataiského Chána, od Samarkandy,
 Temirowa trůnu, blíže Oxusa
 řeky, do Pekinu, králů Čínezských :

Agru, Lahor, velikého Mogola,
 dolů k Chersonesu zlatému a, již
 Peršan vládl, Ekbatanu, napotom
 Ispahan; pak Moskwu, Cára Rusského,
 též i Byzantium, sídlo Sultána,
 rodilého z Turkestanu; králowství
 widěl Negowo, ³⁾ a přístaw Ekoko
 nejzazší, i malé trůny pomořské:
 Monzabu a Melindu a Sofalu,
 jměnou za Ofir, až Kongo s Angolau
 pod nejhlubším polednem; a odtamtud
 Nigru od řeky až k hoře Atlasu,
 walné Almanzora panství, Fez a Suz,
 Maroko i Algiry i Tremízy;
 odtud Ewropu, a kde měl státi Řím,
 swětowládec; snad i Mexik bohatý
 widěl w duchu, Montezumy stolici,
 též i Peruanské sídlo bohatší
 Atabalípy, a ještě nezpustlau
 od laupeže Gwianu. — A nyní sňaw
 s oka Adamowa Michal mrákotu,
 způsobenau od ovoce luzného
 místo slibované zraku jasnosti,
 k šlechetnějšimu je zprawil widění;
 swětlikem a rautau nerw mu přečistil
 zrakowý (neb mnoho zřítí měl) a tři
 weedil na něj krûpě z zdroje života,
 jichžto síla wzáená sídlo nejhlubší
 mysli jeho zraku tudíž pronikla,
 tak že pro walné všech duchů zehwáčení
 zawřel Adam oči swé a umdlew klesl.
 Jehož ale pojina dobrý za ruku
 Angel, takto k pozornosti zbuzuje:
 Prohlédniž, ó Adame! a prwní wiz

3) Aethiopií.

skutek, kterýž hřích tvůj zjednal prvotný
 w některých z tvých potomků, ač dřeva se
 vyjmutého nedotkli, ni s pekelným
 společili se hadem, aniž zpáchali
 ten hřích tvůj. Než z toho všeecka pochází
 nákaza, a plodí skutky násilné.

Prohlédl a widěl pole zdělané
 z částky, na něm žaté w snopech obilí:
 brawné pastviště a lísy jewila
 oku druhá pole částka. Uprostřed,
 na wzor mezníku, stál oltář prostický
 z drnu tráwného. Sem upocený žnec
 nese prvotinu ze swé úrody,
 zelené i žluté, maní sebrané
 klasy, jak je dala w ruku náhoda.
 Po něm přijde pastěř, tiché powahy,
 nesa výběr wzácny z prworozených
 stáda: obětuje, rychle wynímá
 tuk i drob, a potraušeny kadidlem
 klade na drobnické dříwi, obřadů
 zachowaje slušných. Spadne přízniwý
 s nebe oheň, ztráwí náhlým plápoem
 obět libowonnau; ale neztráwil
 druhé oběti, neb štědrá nebyla.
 Rozlitiw se ten, kdy s druhým rozmlauwá,
 udeří ho w slabinu a zabije
 kamenem. I padne zbledw, a smrtdlně
 lkaje pustí duši s krwe potokem
 walným. Ustrnuw se nad ním otec náš,
 takto na rychlost se ozwal k Angelu:
 Učiteli! jakéž trpí weliké
 neštěstí ten dobrý muž, jenž upřimnau
 konal obět: čili jest to náhrada,
 kterau béře pobožnost a čistá mysl?
 Jemu wece Michal, také pohnutý:
 Tito dwa jsau bratři, pošli z beder twých;

nesprawedlný zabil sprawedliwého
 pro zâwist, že shlédlo nebe na obět
 jeho. Wraždy té wšak pomsta nemine,
 ani ztratí odplatu swau pobožnost,
 ač, jak widíš, powalený umírá
 w krwi swé a w prachu. Dí mu otec náš :
 Běda toho skutku i té příčiny !
 Toli ale jest ta smrt, to dráha ta,
 kterauž do swé vlasti, w prach se nawrátím ?
 Strašné diwadlo ! jsa již tak obawné
 k widění a k pomyšlení ukrutné,
 ó co musí býti hrozné k počítí !

Wece Michal : Smrt jsi w prwní podobě
 její spatřil na ělowěku. Mnohé jsau
 cesty w jámu potwory té wedaucí :
 wšecky hrozné ! jednak smyslům u wstupu
 hroznější, než u wnitř. Mnozí násilně,
 jakos tuto widěl, zemrau, od ohně,
 potopy a hladu : wíc jich nestřídmost
 zkazí w pokrmu ; ta na swět uwodí
 těžké neduhy, jichž zástup potworný
 wyjewí se tobě, aby nauzi znal,
 kterau na rod lidský nezdrželiwost
 Ewy zprowodí. — A w tom se ukáže
 smutný, tmawý, mrzutý dům neduhů,
 plný churawosti wšeliké : tu křeč
 leží ukrutná a klání mučiwé,
 nátechy, swírající srdce bolení,
 žření, kámen, padúcnice, swrab a wřed,
 střewní dna, a mrtwice a posedlé
 třeštění, a tupá melancholie,
 hlawy záwrat měsíčný, a wadnauci
 hubenost a sauchotiny, široko
 zhaubný mor, a wodnotělnost, lámání,
 dychawičnost, kašel, rýma. Náramné
 bylo zmitání a lkání hluboké !

Zaufanliwost obcházela od lože
 k loži ochotně ; swau kuši witěznau
 napínala smrt, než ranau wáhala,
 ačkoli ji úpěnlivě wzywali,
 jako dobro nejwyšši a poslední
 naději. Kdo, měj on srdce kamenné,
 nezplakal by nad tak mrzkým diwadlem?
 Adam zplakal, ač se z ženy nezrodil :
 lítost muže přemohla a vydala
 slzám na chvíli, až mysl mužnějši
 žele jemu přiskrowní ; tu ledwa se
 ukojiv, swůj takto nářek obnowí :
 Jak jsi bídný, rode lidský ! ó jak jsi
 spadlý, dochovaný k stawu nuznému !
 lépe, aby pošel dříve zrození !
 Dánli žiwot nám, by tak se uchwátil ?
 proč se přes moc wtírá nám ? kdo, wěda eo
 béře, nezhrzel by žitím raději,
 sobě podaným, neb záby složiti
 nežádal, jsa rád, že jest mu w pokoji
 prostým býti. Můžli božský w čłowěku
 obraz, jenžto dobrým, přimým stwořen byl,
 ač jest wadným teď, tak býti snižený
 k nesnesené psotě, mukám nelidským ?
 Nemá čłowěk, božskau nesa podobu,
 pro ten obraz swého učinitele,
 prost a prázdnen býti takých neřestí ?

Obraz swého učinitele, dí mu
 Michal, tenkrát wyzuli, kdy bezuzdným
 w otroctwí se poddadauce žádostem,
 twářnost hřícha, pána swého mrzkého,
 oblekli a opáčili matky swé
 Ewy poklésku. I protož hanebný
 jich je trest, a zohawuje vlastní jich
 podobu, ne božskau, kterau zprznilí
 sami, opowrhše swatým přírody

prawidlem, a obrátivše zdrowí své
w neduh škaredý a hodný, jelikož
newázili sobě božské podoby.

Uznávám, di Adam, slušnost saudu jich.
Leč, což není, mimo tuto bolestnau,
jiné cesty, po níž bychom dojdauce
smrti, smísili se s prachem příbuzným?

Jest, řekl Angel, pokud ono pravidlo :
Wšeho s míru ! zachováš, a weden jsa
od střidmosti, w pokrmu i w nápoji
posilku, ne obežerné rozkoše
budeš hledati. Tak tobě drahně let
uplyne, až jako zralé ovoce,
sňatý powlovně, ne moci urwaný,
k smrti dospěw, skapneš w lúno matky své.
Dlauhověkost to. Než, prvé přežiješ
mladost, sílu swau i krásu, uswadlý,
slabý buda šid, a tupí smyslowé
twoji útěch, jež jsau nyní žádost twá,
nepochutnají. Ta bystrá, rozkošná
mladost pomine, a mráz a suchota
rozhostí se w černokrewných žilách twých;
pojde každá moc a wyselne wšeliký
pramen žiwota. I řekl rodič náš :

Neopru se smrti, dlauhověkosti
příliš nepožádám ; wynasnažim se
raději co nejsnáze a nejlépe
zniknauti to těžké břímě žiwota
do dne odewzdání jeho nosené ;
trpělivě dočkám swého zproštění !

Načež takto jemu Michal odwece :
Ani tuze miluj, ani nenáwid'
žiwota, a co jsi žiw, žiw dobře buď :
dlauzeli neb krátce, poruč nebesům.
Nyni k widění se hotow jinému.

Popatřil a widěl drahnau rowinu,

stany rozmańitých barew okryta; wúkol jedněch stáda pasaucího se byla dobytká; tam z libých nástrojů, harf a warhan, sladký w ucho padá zwuk; herec widěti, an klawisů a strun cwičně dotýká a lehkým nadehnutých prstů letem wšecku hlasů wýš i hlauw probihaje řádně, hlučnau poháni fugu. Druhý, z jiné strany, u wýhni stojí kowaje. Dwě hrudy celistwé rozpustil a přehnal, měď a železo: buď že oheň náhodný, jenž lesiny na horách neb dolích ztráwiw požárem, zahřel žily kowowé, a na swětlo ústím rozwaliny kteréš wylinul, buď že splákna zemí potok wryl je; nyní w rozmańité wzory tekuté sléwá kow, a nejprwé swé nástroje, potom díla z něho robí řemeslná, kowaná i litá. Potom jiný rod s wysokých hor sausedských, kde sídlem byl, sstaupil na rowinu; wedlé powahy sprawedliwí muži býti zdáli se, pilní prawé boží cti a poznání jeho z tworů widomých; i neméně wěci těch, jež pokoje a zwolnosti poklad uči zachowati ělowěka. Nedlauho se krajem berau libezným, ai! tu od stanů jde zástup hladkých žen, drahým kamením a strojem swéwolným zdobných. K zwučným harfám sladce milostně provozují zpěwy, plesem kráčejíc. Zočili je mužowé, a jakkoli wážní, těkati swých očí nechali bezuzdně, a w prwních léčkách milosti wázše. každý milował a milenku

obral swau ; a tudíž sňatků píleno
milostných, až vyšla lásky vůdkyně,
hvězda večerní. Tu ohněm žádosti
jsauce rozpálení, zažhau pochodni
swatební, a Polela, co manželských
sňatků boha, ponejprvé wzywají.
Ples a hudba po stáních se rozléhá.
Diwadlo tak blažené, a milostné
hříčky neztracené ještě mladosti,
wěnce, kwití, zpěw a hudba přelibá
Adamowo srdce walně podjaly,
kterýž, jak jest lidské sklonnost přírody,
brzo přilna k radosti, tak zwolal, řka:
Swětlo očí mých ! ó blahoslawený
kniže Angelský ! i lepší mnohem jest
toto widění, a wíce klidných dnů
slibuje, než dvě ta předešla ; ach, tať
nenáwist a smrt a muky hroznější
wyrážela ; ale zde swých účelů
zdá se všechněch dosahati příroda.

Jemuž takto Michal : Nesud o ceně
wěcí z rozkoše, ač s twau se powahau
srownáwati zdají, an jsi k lepšímu
stwořen cíli, swatý, čistý, nadaný
božským obrazem ! Ty stany rozkošné,
jež jsi widěl, byly stany mrzkosti,
w nichžto bydlí toho rod, jenž wrahem byl
bratra swého. Řemesel a umění,
jakáž oslazují život, pilní jsau
wynálezei důwtipní ; než, na Boha,
od jehožto ducha všechen pochází
důwtip, nemyslí, a neuznávají
darůw jeho. Jednak pěknau zůstawi
rodinu. Ten, jež jsi widěl, zástup žen
krásný, byly dcery jich ; co bohyně
šwarné, hladké, ozdobné, ač domácích

prázdné etnosti, na kterých se zakládá
 čest a chwála ženy nejvýbornější.
 K chlipnostem a chuti wilných zbuzení
 jsauce vychowány, zpěwy, plesy, stroj,
 klewety a rozpustilé wzhlédání
 oblíbují toliko. Těm mužowé
 střidmi (synů Božích jmě jim zjednała
 pobožnost) swé eti a celé odstaupí
 sláwy, mrzce! bezbožnicím ztepilým
 za ničemný smích a luzné zabyłstwo;
 a tak teď, by brzo plauli wolněji,
 plynau w rozkošich a wedau chechtání,
 jehož swětem slz swět brzy opláče!

Jemu takto Adam, krátké zbawen jsa
 radosti: Ó hanba, běda mužům těm,
 že, tak pěkně nastaupiwše prawosti
 cestu, na křiwau se náhle schýlili,
 nebo w polowici dráhy ustali!
 Tedy týž jest každé bídy člověčí
 pramen: od ženy se wždycky počíná!

Od zženilé mužů rozmařilosti,
 dí mu Angel, počíná se raději!
 Jsauce wyšším obdařeni rozumem,
 lépe nastaupiti na swé měli by
 místo. Ty však wiziž jiné diwadlo!

Pohlédne, a widí rozprostřený kraj
 walný před sebau, wsi, role, dědiny,
 lidná města s branami a wěžemi
 vysokými; zbrojný zástup twářnosti
 zakrnělé, litau wojnau hrozící;
 obry huátů náramných a odważné
 mysli. Část se w brani cwiči, opět část
 jiná popěněné hřebce zabodá,
 po různu neb w šikowaných wojensky
 plueích, pěchoty i jízdy; anito
 prázdno: žene tamto wýbor za kořist

skotů stádo, krásných býků, jalowie
krásných s tučné lauky, wlnonosný braw,
tiché owce s bečícími jehňaty,
ledwa pastéřowé prekli s životem.
Na pokřik se strhne bitwa wraždělná :
stírají se překrutnau wzteklostí
plukowé ! Kde nedáwno se popasal
dobytek, tu leži pole hromadně
braněmi a mrtwolami postlané,
krwawé a zpustlé. Jiní žebřiky,
střelbau čini smělý útok na pewnost ;
obleženci s walů mecí k obraně
hrot a kamení a síru ohniwau.
Na obau tu stranách widěť přehrozně
krwe prolití, a činy obrowské.
Jinde oberłani městských we branách
hlasatelé zástup w radu wolají.
Sediwi a wáží shromažďují se
stareci s bojowniky ; mluwi řečníci :
ale bauře wznikají, až posléze
čłowěk, důstojné a maudré powahy,
w středním wěku, wstana mnoho řečnuje
o práwu a křiwdě, wíře, pokoji,
o náboženstwí a saudu nejwyšším.
Urauhá se jemu množstwí weškero,
ba i násilnau naň ruku wztáhlo by,
leč že oblak ukryl jej a wychwátíl
z dawu newidědně. Tak se branná moc,
bezprawí a nátisk po wší rozmáhá
krajině, a není kam se utéci.
Adam, celý w slzách, takto bolestně
obrátiw se k wůdci swému nařiká :
Jaci tito nelidé ! ó jaci to
otrokowé smrti ! již tak nelidsky
zabijejí lid, a tisíckrát ten hřích
onoho, jenž bratra zabil, páchají.

Nenilíž tu vražda bratří nad bratry,
lidí nad lidmi! Kdož však ten dobrý muž,
jenžto, leč že nebe vychvátilo jej,
o málo by zhynul pro spravedlnost?

Totě plod zle spojeného manželstwa,
praví Michal, w němžto, jak jsi znamenal,
dobré s zlým se slaučilo. Dvě odporné
věci, kteréž jestli swede bláznowstwí,
plody na těle i mysli potworné
wywodí. Ten hle! jest obrů, na slowo
wzatých mužů počátek! Neb w ony dny
síla toliko se stane podiwem,
ta i rekowstwím i ctností hrdinskau
nazýwana bude; w boji získati,
podmaniti národy, a kořisti,
nalaupené s mnohým krwe prolitím,
domůw naněsti, to stupněm nejwyšším
lidské bude sláwy; bude děláno
za triumfu čest, a jméno wítěze,
lidu ochránce a boha, neboli
bohů syna, jimžby slauti raději
bylo záhubci a morem národů.
Tak se powěst slawná získá na zemi;
a co hodno powěsti, to hluboké
zkryje mlčení. Než toho, sedmý jest
z tebe, jenžto w swětě plném úhony
práv jsa jeden, proto nenáwiděný,
proto tak byl wrahy osutý, že směl
sprawedliwým býti sám, a kázati
o Bohu a saudu prawdu nemilau;
toho, jakos widěl, w wonném oblaku
pojal Swrehowaný hřebei rychlými;
aby, prost jsa smrti, mezi spasenci
kráčel s Bohem w kraji blahoslawenstwí.
Takowátě ctnosti mizda. Bys pak i trest
spatřil úhony, ai, pohlédni a wiz.

Pohleděl a spatřil cele změněnou
 věci tvárnost; wojny hrdlo měděné
 říčeť ustalo; hry, šprymy, weselost,
 besedy a plesy všudy panují;
 sňatky, smilstwo, cizoložstwa, únosy,
 jak kde na potkáni Lada wábila:
 potom od kwasů se rojí k různicem.
 Posléz mezi ně kmet přijde welebný,
 wyjewuje nad jich skutky nelibost
 welikau, a swědčí proti cestám jich:
 často w schůzky přichází, a nalezna
 radowaný, žehrá, káže pokáni
 duším u wězení k saudu schowaným
 brzému. Než darmo jest! i přestane
 kárati a umkne od nich stany swé.
 Potom raubaw stromy rostlé na horách,
 počne zděláwati koráb ohromné
 welkosti, a loktem dél i šíř i wýš
 wyměří, a oklejuje wúkol klím;
 w boku dwéře postawi, a pokrmu
 nabraw zásobí i lid i zwěř, a ai!
 zázrak diwný! přijde w řadě určitém
 z ptactwa, howad všech, i hmyzu drobného
 sedmero neb dwé, a posléz kmet a tři
 jeho synowé a čtyry ženy jich.
 Uzawřel je Hospodin. I powstane
 witr polední, a křídly černými
 wana široko, mrak wešken pod nebem
 sžene; hory mhlou a páry k posile
 wykuřují; wisí jako tmawý strop
 husté s nebe mračno; již se lije déšť
 příwalem, a lije se, až neznati
 zemi. Wydwižen jsa, zplývá na wodě
 koráb bezpečně, a čelem rohatým
 protírá a kolébá se po wlnách.
 Každé lidu sídlo zelwáti potopa;

wšeccka sláwa jich a pýcha hluboko
 pohřizena jest, a moře mořem se
 kryje neobmezeným. Kde nedáwno
 w skwostných kralowala bujnost palácieli,
 řwau a hnízdi se teď mořské potwory.
 Z lidské rodiny, tak welmi znmoženě,
 zbytek celý w úzkém plyne korábu.
 Jak jsi tehdáž bolestil, ó Adame,
 wida rodu swého, ach, tak žalostnau
 zhaubu! Tebe přiwal jiný, tebe slz
 přiwal uchwátil, a sklonil ku zemi,
 až, jsa od Angela wzdwižen laskawě,
 mohl, ač mdlý, se udržeti na nohau,
 jak kdy otec želi dítek před sebau
 rázem zhubených, a ledwas Angelu
 takto swého srdce úzkost wyprawil:

Strastné diwadlo! ó kéž jsem newiděl,
 co se mělo diti w čase budaucím;
 nesa toliko swůj vlastní zlého dil,
 žil bych šťastněji a losu s každý den
 měl co nésti. Nyni pak i ono zlé,
 jenž jest wěkům udíleno zdáleným,
 padá na mne, an jsem, než se zrodila,
 widěl strast, dřiw nežli jest, že býti má,
 myšlénka mne trápi. Nechtějš wědět
 člověk žádný před časem, co jemu se
 státi má, neb ditkám jeho; zlého jist
 může býti, kterémužto newyhne
 předwědéním swým, a bude snáseti
 u wyobrazení jako w jistotě
 bolest trudnau! Ale weta po všem jest:
 není již, jenž by se střáhl, člověka:
 malý těch, kdo z powodně se wywřeli,
 počet hlad a nauze brzy dotráwi,
 bludných pustém na moři. I daufal jsem,
 ažby násilí a wojna přestaly

na zemi, že lép se owšem powede ;
 mír a pokoj swatý wěncem blahých dnů
 lidskau zkrásí rodinu : než, nastojte,
 zklamán jsem ! i wím, že pokoj zhubuje,
 jako wojna moří. Wůdce nebeský !
 odkudž to ? i pojdeliž tu lidský rod ?

Dí mu Michal : Lidé, kteréš nedáwno
 spatřil w rozkoších a chlipné stkwostnosti,
 byli oni muži wzatí na slowo
 w činech rekowných i směělých wýprawách ;
 ale prawé etnosti prázdni. Proliwše
 mnoho krwe, mnoho krajů zhubiwše
 lidu podmaňowáním, a dosáhše
 slawných tudy jmen a hojné kořisti,
 přilnau k zwůli, rozkoši a prázdnnění,
 k lakotě a wilnosti, až swéwole
 zpupná pych a wraždu zbudí z přátelství,
 za dnů pokoje. I sami otroci
 podrobení bojem, swatau ztratiwše
 swobodu, i etnost a bázeň potratí
 Boží ; odkawad jich zbožnost pokrytá
 w tuhých bitwách nedosáhne pomoci
 proti útoèníkům. A tak ustydne
 jejich wraucnost ; pečliwi jen, kterak by
 život wedli bezpečný a rozkošný,
 swětu dadí se a rozpustilostem,
 na tom, w čem jim zpupný wítěz pozwolí,
 dosti majíce. Wždy wíce, než s potřebu,
 wydá země, pro zkúšení střídmosti !
 Tak se wšickni zkazí, wšickni pohorší,
 střídmost, sprawedlnost, a prawda s wěrností
 zmizejí ! Jen jeden èlowěk wyjmutým
 bude od zkázy, syn swětla jediný
 w twawém wěku ; dobrý proti příkladům,
 proti wábení a zwyku, nedbaje
 pohrůžek ni potopy ni násilí ;

ten jich, by se bludných warowali cest,
 napomene, postawí jim před oči
 plnau bezpečenstwí, plnau útěchy
 ctnosti dráhu; zwěstuje jim, jaký hněw
 čeká nekajících; ale wrátí se
 s posměchem. Než Bůh, widaucí to, že jest
 muž ten sprawedliwý mezi živými,
 káže mu tu diwnau archu stawěti,
 (jak jsi zočil), aby znikl s domem swým
 wšeobecné swěta toho záhuby.
 Ledwa s zwiřaty a lidem od zkázy
 wyňatým se do korábu zabéře:
 otewrau se průduchové nebeští
 pojednau a bude přiwal na zemi,
 we dne w noci; wšecky drahné propasti,
 protrženy budau studnice, a wzdmrau
 jezero, že z hrází jekem wystaupí;
 nad wýsokost hor se wznese potopa.
 Tehdáž i ta hora rájská mocí wln
 wywrácena bude: z sličné odranau
 zelenosti síla praudu zachwátí
 do hlubiny mořské. Tam se wkoření,
 slatinný a holý budauc napotom
 ostrow, telat mořských lože wýslunné,
 skála, zwučná wodnich ptáků škřečením.
 Wěz, že swatým není žádné u Boha
 místo, leč je prawým sami poswěti
 lidé obcowáním. Nyní ale wiz,
 co se potom dále přihoditi má.

Pobleděl, a uzřel koráb zplýwati
 na wodách se stawících. I zapudí
 mračna witr půlnoční, a suchým dchem
 swraští twářnost powodně, co stařeny,
 ano zatím slunce okem horaucím
 na bladinu patři širokau a mok
 pije chladný žizniwě. Tak opadá

zlehka moře vydmuté, a powlovným
do hlubiny umyká se odtokem;
zawřiny jsau nyní všecky studnice
propasti i průduchové nebešti.
Nezplývá již archy wice, alebrž
na vysoké hory wrchu wážnauci,
zdá se odpočiwati; a hory z woc
dobývají hřbetů, s jichžto wýsosti
bystré, hlučné praudy w utikající
moře srážejí se tokem bauřliwým.
Wyletuje nyní z archy krkawec,
za ním holubice, posel jistější,
wypuštěná dwakrát wětwe hledati
zelené, neb země, kdeby stanula
noha její; wrátiwši se podruhé,
nese w ústech oliwový list. I oschl
swrček země. Tehdy stařec z korábu
wyjde se wším oborem, a podwihne
k nebi rukau swých i oči s nábožným
díků činěním; i uzří nad hlawau
oblak rosný, na oblaku sličnými
duhu stkwauci barwami, to rozkošné
s Bohem pokoje a smlauwy znamení!
Adamowo srdce, smutné nedáwno,
zaplésá, a zjewí on tak radost swau:

Ó, jenž přítomniti umíš budaucnost,
učiteli božský! Nyní počínám
znowu žiti, jist jsa tímto widěním
posledním, že člověk s zwěří wšelikau
bude žiw, i jeho síně. Tedy již
méně želim swěta synů bezbožných
zhlazeného; jeden wíc mne těší muž,
jenž tak dokonalým, jenž tak sprawedlným
shledán jest, že nowý z něho ráčí Bůh
wywoditi swět, a pustí wešken hněw
mimo sebe. Jaký wšak jest oblauk ten

roztažený na nebi, co obočí
 Boha ukojeného? či zápona
 jest to květná, stahující plynutau
 toho dešťového mraku obrubu,
 by se opět strhaw zemi nezalil?

Dí mu Archangel: Twé zdání pravé jest;
 wolně hněwu swému přítrž učiní
 Hospodin! ač nedáwno, že člověka
 stwořil, lituje èil bolest w srdci swém,
 wida zemi býti plnau násilí,
 chýliti se z cesty tělo všeliké:
 jednak, to kdy zhyne, milost u něho
 najde spravedlný, a lidská záhuby
 znikne rodina; i smlauwu učiní,
 potopy že více k země zkažení
 nebude, z swých moře hrází určených
 newystaupí, nezalije swěta déšť
 s živočichy jeho; něbrž uweda
 oblak na nebe, swau duhu rozprostře
 na něm krásnau, aby člověk zhlédna jí,
 pamětliv byl smlauwy té, že den a noc,
 osetí a žen, a s wedrem siwý mráz
 budau trwatí w swé střídě ústavné,
 dokud zem i nebe, ohněm zčistěné,
 nestanau se nowým sídlem spravedlných.

Zpěw dwanáctý.

Michal vypravuje dále od potopy světa; vykládá, co znamená směň ženy, mající potřítí hlavu hadovi. Opisuji vtělení syna Božího, smrt jeho, z mrtvých vstání, na nebo vstoupení, a stav Církve až do druhého přístí jeho na samé posledu. Adam potěšený sstupuje s hory s Michalem a jde k Ewě. Ewa sladkými sny uspokojená, hotova jest jíti z ráje s Adamem. Pluk Cherubůw se blíží s mččem plamenným; Michal vyvede Adama i Ewu z ráje. Postavení byvše na dolině, vidí ráj naplněný hrozlivými tvárnostmi, a podavše ruky sobě, jdou w svět za powodem prozřetelnosti.

Jako pocerčný, ač náhlí výprawa
kwapná, odpočine w poledne: tak tu
Angel mezi zhlazeným a wzkrššeným
swětem zpočinul, by nač se tázati
měl snad Adam. Potom s sladkým přístupem
jme se obnowiti takto mluwu swau:

Widěls, an se počal, an se skonak swět,
powstal ělowěk jako z kmenu druhého.
Ještě mnoho zbýwá, a twé, zdá mi se,
oko umdléwá: jest owšem tihota
smyslům lidským, wěci božské poznati.
Protož dále tobě ústně wyprawím,
jedno náležitě pozoruj a slyš.
Nowý lidu národ, pokud, malý jsa
ještě, přisnost sandu w ěerstwé zachowá
mysli, w házni Boží, ctně a sprawedlně
bude žiw a rozmnoží se polehku,

pole dělají a bera úrody
 hojně, víno, obilí, a začasť
 obětují z skotů nebo brawů svých
 býka, owci aneb kůzle, s štědrým mstu
 linutím a obsluhami swatými,
 bude dny své w nepotupné radosti
 tráwiti a přebýwati drahný čas
 klidně, wedlé pokolení, pod zpráwau
 otců svých, až člověk jeden powstane,
 srdce zpupného a chwály žádauci;
 pěknau rowností a stawem bratrským
 nejša spokojen, moc sobě nad bratry
 swými oswojí a panství nehodné,
 swaté swornosti a práwům přírody
 wýhost dá; a bude lowiti, ne zwěř,
 ale lid, i rukau násilnau i lsti,
 kdo se zpěčí wjiti w jeho porobu.
 Lowcem bude silným před Hospodinem
 nazýwán, že nebes Pánu na wzdory
 Boží swěta vládu sobě osobí.
 Slowa buřičem, sám jiné winiti
 bude z buřičství. Ten s druhů zástupem,
 přiwinitých rownau k němu žádostí
 vlády tyranné, buď pod ním, nebo s ním,
 wyjde z Edenu a w poli na západ
 černau najde jámu, kde se žiwice
 prýští wřelá z podzemí, úst pekelných.
 Z té a z cihel usmyslí si stawěti
 město nádherné a wěži, jejížto
 wrech by nebe dosáhal, a zdělati
 sobě jméno, aby, kdy se rozptýlí
 po wší zemi, nezhylna pamět jich,
 bez ohledu, dobráli či zlá. Než Bůh,
 kterýž newiděně lidská prochází
 obydlí, a zhlízí skutky člověka,
 sstaupil na zemi, by widěl město jich,

prvé než jich wěz by wěže přetměla
 nebeské; a ku potupě marnosti
 wložiw na jazyky ducha zmètení,
 zhubil mluwu mateřskau, a místo ní
 naseł nezhodný slow hlalol neznámých.
 Na rychlost pak znikne štěbet ohavný
 mezi stawiteli: každý hlasitě
 křičí, nerozumí jeden druhému:
 ochraptěwše posléz, jako posměchem
 odměnným, se jítíli a wztěkali;
 byltě welký w nebi smích a díwání
 dolů; uslyšen jest hluk, a widína
 směska: takowý byl konec stawení
 směšného a nazwáno je zmètením.

Načež Adam s nelibostí otcowskau:
 Zlořečený syn! jenž tak se vypíná
 nad své bratry, uchwacuje nedanau
 vládu od Boha. Jen ryba, zwěr a pták
 w ruce naše dáni jsau, to práwo nám
 podal Bůh, a nad člověkem člověka
 neučinil pánem; nébrž zůstawił
 sobě jméno to, chtěl lidi od lidí
 býti wolnými. Než tento wýtržník
 nemá na tom dost, že pychem člověka
 trápí násilným, i Boha sámého
 wyzwati a wěží obehnati chce.
 Bidník! jaké wzhůru wezme pokrmy,
 pro sebe i pro ten zástup šálený,
 aby w tenkém nad oblaky powětří
 neuchřadly hrubé jejich utroby,
 z nedostatku ne tak chleba, jako dehu?

Wece Michal: Právě kneš člověka,
 jenž staw lidu klidný w taký uwalil
 zmatek, usiluje mu tu spanilau
 ducha stránku, zwolnost, moci odniti.
 Jednak wěz, že pádem zašla prvotným

zwolnosť prawdiwá, jež s prawým rozumem
 wždy jest pospolu, a dılne od něho
 nemá bytosti. Když rozum w ělowěku
 pozastını se, neb slyšen nebýwá,
 tudíž wášně urputné a žádosti
 nezřızeně vládu jeho uchwátı,
 dadauc ělowěka, až potud zwolného,
 w mrzkau porobu. A tudíž, že on sám
 w sobě nad rozumem wolným nehodných
 nechá panowati mocı, Hospodin,
 sprawedliwý w saudu, wydá příkořı
 pánů násilných i jeho zewnitřní
 zwolnosť. Tyranůw jest potřeбі; než to
 newymluwı tyrana. I ěasem tak
 od etnosti (jenž rozum jest) se uchýlı
 národowě, že ne křıwda, alebrž
 sprawedlnost a klatba jakás osudná
 odejme jim zewnitřní jich swobodu,
 wnitřní ztratiwším. Buď tobě příkladem
 stawitele korábu syn newážný,
 kterýžto, že otce swěho potupil,
 těžkau nese klatbu, buda sluhau sluh,
 on i s rodem neprawým. Tak druhý swět
 půjde jako prwnı wždycky od zlého
 w horší, až je, unawen jsa bezprawım
 jejich Hospodin, swě božské pozbawi
 přítomnosti, od nich swaté oči swě
 odwrátı, a zůstawiw je vlastním jich
 porušeným cestám, zvláštні wywoli
 národ sobě, od něhož by wzywán byl:
 národ od wěrného pošlý ělowěka,
 z té strany Eufratu, w zemi modlářstwı,
 zrozen bude. Ó že lidé (k wıřelı?)
 ještě za toho, jenž znikl potopy,
 otce žiwota, w tu spadnau ohawnost.
 by se uklánělı dílu rukau swých,

dřewu, kameni, co Bohu žiwému !
 Jeho ale ráci swrchowaný Bůh
 z domu přibuznosti od ukydáných
 bohů powolati we snách do země,
 kterauž jemu ukáže, a w národ jej
 učiniti welký, požehnaje mu,
 že skrz jeho síně hojné na všeccky
 pronárody splyne blahoslawenství.
 Nemeškáť, i jde, ač newí do jaké
 země, wěre tomu, kdo ho powolal.
 Widím jej, (ty nemůžeš) jak důwěrně
 bohy, přátely, a vlast swau opauští,
 Ury Kaldejské, a přes Haranůw brod
 staupá: za ním dlouhým tihne průwodem
 skot i braw i čeled mnohá: newyšel
 chudý; a však Bohu, jenž ho do cizí
 wybídl země, swěří všeccko zboží swé.
 Již jest w Kanaan, již stan swůj rozbijí
 u Sichem a Merch, rowní sausedské.
 Tamto jemu w dar i jeho semeni
 slibem Hospodin dá zemi weškeru :
 od Hematu z půlnoci až k poledni
 paušti, (zowu věci posud neznámé)
 od Hermonu wzehodního až na západ
 k moři welkému; tu Hermon hora jest,
 moře tamto. Widiš obě před sebau.
 Wrch ten na břehu má Karmél nazýwán
 býti; Jordan, dwaupramenná řeka ta,
 prawá meze východní: to pohoří
 drahné Semír jest; i tam se rozhostí
 wnuci jeho. Ta však slowa rozważuj
 bedliwě: že všechněm země čeledem
 požehnání wzroste w jeho semeni!
 simě pak to jest ten welký spasitel,
 kterýž hlawu potře zlému hadowi;
 tudíž jasněji jej tobě wyjewim.

Požehnaný otec ten, jež w budaucim
časě zwati budau wěrným Abramem,
syna zůstawi a wnuka po synu,
w sláwě, maudrosti a wiře rovného
sobě. Wnuk ten se dwanácti oborem
synů wyjde z Kanaan a do země
sstaupí, někdy Egypt zwané. Smáči ji
řeka Nil: ai! tamto sedmi prameny
padá w moře. Aby bydlel w zemi té
po hostinu, powolá ho mladší syn
w časě drahoty; syn, jemuž skutkové
wzácní druhé dadi místo w králowstwi
Faraonowě. Tam umře, zůstawiw
potomstwo, jež w národ zroste weliký.
Rozmnoženi jsauce, budau nowému
podezřeli králi, kterýžto, že se
zmohli přistěhowanci, jich zrostání
překážeje nehostinsky, otroky
z hostí udělá a zbije syny jich
noworozené; až bratři dwa, jich jmě
Mojžiš jest a Aron, jsauce od Boha
sláni, wyprostí ten lid, by rozlomiw
pauta, s kořisti a sláwau do země
nawrátil se slíbené. Než prvé ten
ukrutník, an Boha jejich neuzná,
aniž poslů jeho bude slyšeti,
musí zázraky a saudy hroznými
býti přinucen: w krew newycezenau
obrátiť se řekám bude nejprvé;
žáby, stěnice a hnusné žizaly
jeho dům i wšecku zemi naplní;
morem pomře dobytek, a po celém
těle prýšticí se neštowicemi
wřed i jej i wešken jeho raní lid;
krupobiti s hřimáním a smíšený
s krupobitím oleň strhá oblohu

Ěgyptskou a sprši dolů při walem
 bauřliwým a zpřeráží, co uchwátí,
 síjí, strom i bylinu: co zůstane,
 zžere mračno kobylek; tma ukryje
 všecky končiny, tma makatedlná,
 za tři dni; a posléz, jednau půlnoci,
 všecko w celé zemi prworozené
 krutým padne pobitím. Tak zkrocený
 desíti jsa ranami ten říčný drak,
 poddá se, a cizozemce propustí.
 Obměkčí se často jeho urputné
 srdce, ale vždy se ledu podobá,
 kterýž jilna we dne, twrdne taužeji
 w noci, až, kdy propuštěný honiti
 bude zástup, s wojskem moře zhliti jej;
 ale jim dá jíti jako po suše,
 odstaupiwši na prawo i na lewo
 na wzor křišťálowé zdi; tak poslušno
 bude holi Mojžišowy, pokud on
 s wyprostěnci swými břehu nedojde.
 Díwné moci Bůh swým swatým propůjčí,
 ač že s nimi sám w swém bude Angelu,
 jenž je w oblaku a slaupu ohniwém
 předcházeti bude, we dne w oblaku,
 w noci w slaupu ohniwém, a powěda
 zastání je zatwřelým před králem,
 stihajícím cesty jich: i bude je
 stihat celau noc; než přiblížiti se
 zbrání jemu tma, až k bdění rannímu.
 Tehdy z oblaku a slaupu pohlédne
 Bůh a wrahy pomate, a rozřísti
 kola wozů jich, an z jeho rozkazu
 Mojžiš znowu na moře swau mohútnau
 wztáhne húl, a moře, holi powolné,
 srazí se a šiky jejich přikwačí!
 Wywolený zástup bude bezpečně

do Kanaan se bráti od břehu, skrz poušť, cestau nerownau, by wejda nepobidl Kanaanitů k odporu, a nezběhlý w boji sám snad strachem do Egypta se newrátíl a newywolil raději sobě porobu a život neslawný.

Sladší etným i nectným život bez boje, leč jich zápalčiwá pudí zaufalost. Nemá býti bez zisku jich meškání dlauhé na poušti; tuť zpráwu založí obecnu a zwolí saudce wznešené z pokolení dwanácti, by řídili zástup podlé zákona. Bůh s Sinai hory (třást se bude siwý její wrch pod nohama Páně) s walným hřímáním, blýskáním a zwukem trauby třepícím uloží jim zákon: z částky obecná stanovící práwa, z částky swatému při obětech řádu wyučující.

Wše to jedno stín a obraz onoho bude semene, jež hada potřebši wykaupení zjedná rodu lidskému.

Wšak, že smrtedlnému uchu hrozný jest Páně hlas, i žádá lid, by wůli mu jeho Mojžiš zwěstowal, a pozbawil strachu jej. I swolí k jejich žádosti, dobře wědomý, že k Bohu přístupu není bez prostředníka, a poněkud wezme na sebe ten úrad důstojný, w podobenství prostředníka wětšého, kteréhož on předpowí, a proroci opěwati budau w časy potomní.

Tedy, kdy se řád a práwo upewní, s takým zalíbením wzhlédne Hospodin na lid, wůle jeho šetřící, že swůj mezi nimi stawít ráčí přibytěk.

Nejswětější s smrteľniky pobude.
 Udělá se, wedlé jeho předpisu,
 z cedru, zlatem obložená swatyně,
 bude truhla w ní, a w trubhle swědectwí
 smlauwy jeho; swrchu stkwaucí ze zlata
 slitownice stane; křídla wztažená
 Cherubínů jasných zastrau jí, a sedm
 třípyticích se, jako hwězdy nebeské,
 bude hořet lamp, a stane nad stánkem
 we dne oblak, w noci oheň blýskawý,
 krom, kdy brát se budau po taženích swých.
 Posléz uwede je Angel do země
 zaslíbené Abramů i semeni
 jeho. — Nelze wyprawiti ostatku,
 jaké swedau bitwy, kolik porazí
 kráľů, jaká podrobí si kráľowstwí,
 aneb, kterak slunce, u prostřed nebe,
 stane za den celý, nemeškaje nec
 w běhu powinném, an ělowěk rozkáže:
 Staníž slunce w Gabaon, a zastaw se
 měsíc w Ajalonu, nízkém údolí,
 dokudž nepotře swých wrahů Israel.
 Takto jmě wnuk z Abrama, syn Isákůw,
 míti má i s weškerým swým potomstwem,
 jemuž wydobyti bude Kanaan.

Dí mu, přejaw Adam řeč: Ó wyslaněc
 nebeský, mých mrákot oswětiteli!
 Milés nad míru to wěci wyjewil,
 zwlášťe co se Abrama a semene
 týká jeho! cítím ať, že oči mé
 otewřiny jsau, a srdce okřiwá,
 ustrašené pomyslením, jakýby
 osud čekal mne i lidské rodiny.
 Widím onen den, den jeho weliký,
 w němž se požehnání všechněm dostane
 národům. Ó láska nezaslaužená

ode mne, jenž nepravého vědění
na nepravé cestě žádostí jsem byl!
Jednak nepochopuji, proč Hospodin
lidu, s kterým bydlit ráčí na zemi,
rozličný a mnohý zákon uloží.

Mnohý zákon mnohé hříchy znamená;
jaké obcování Bohu s hříšníky?

Jemuž takto Michal: Bude jistě hřích
mezi nimi, jelikož jsau potomci
twoji; tento jest však zřetel zákona,
by jim na důvod byl nepravosti jich,
nebo zákon hřícha k zpauře popauzi.
Widauce, an zákon winu odkrytí
sice můž, ne však i odstraniti ji,
domyslí se býti toho potřebi,
by se, místo stinných očišťování
obětí a krve býků, wylila
dražší kteréś krew, a trpěl newinný
za winné, a člověk w sprawedliwosti
také, jemu skrze wiru přičtené,
našel milost před Bohem, a swého klid
swědomí, jež ukojiti zákonným
nemohl řádem, aniž cele plniti
zákon mrawný, mimo jehož plněni
není žiwota. Tak zákon wyjewí
nestatečnost swau, jsa dán tím ohledem,
by, kdy plnost přijde časů, lepší je
oddal smlauwě; způsobné a dospělé
od podob a stínu k prawdě, od těla
k duchu; od ústawy přísných zákonů
k swobodnému wzeti hojně milosti;
od služebné házně k synowské, a od skutků
práwa k skutkům wiry. Protož, jakkoli
Bohu milý, Mojžíš, jsa jen zákona
služebníkem, nedowede do Kanaan
lidu zwoleného, nébrž Josue

nazýwaný u pohanů Ježíšem,
 nesa jmě i úrad prostředníka,
 kterýž, potřeb hada nepřátelského
 po dlouhém w té swěta paušti blauzeni
 člověka w ráj míru wěčný uwede
 bezpečně. I zatím pak w tom Kanaaně
 zemském štípený lid dlouho pobude;
 šťastný, leč kdy hříchové se rozmohau
 w národu a zruší pokoj obecný,
 Boha dráždice, by wydau w ruce jej
 nepřátelské, od nichž, kdy se obrátí
 na pokání, wychwátí ho začasté.
 Saudei zpráwu jeho, potom králowé
 powedau: z těch druhému, jenž slowútným
 bude pro zbožnost a činy mohútné,
 slib se stane utvrzený přísahau,
 králowská že berla jeho potrwá
 na wěky; a wšecká swatá proroctwí
 shodným hlasem zawznějí, že z Dawída
 (totě jméno toho krále) pojde syn,
 ono ženy símě předpowěděné
 Abramů i tobě: swěta spasitel
 králům předohlášený, a poslední
 z králů, jehož kralování nebude
 konce. Prwé ale welká nastane
 poslaupnost, a jeho syn a nástupník,
 weleslawný maudrostí a bohatstwím,
 truhlu Páně, w staních dotud chodící,
 w spanilém a stkwostném chrámě umisti.
 Po něm dílem budau dobří, dílem zlí
 králowé, zlych wětší řad: jich ohawná
 modloslužebnost a jini hříchové,
 s lidu hříchem spojení, tak unáhli
 Bohu jich, že je i zemi, město jich,
 chrám i swatau skříní swau i náčini
 swaté zůstawi a wydá na laupež

tomu městu zpupnému, eos nedáwno
 widěl w zmatku, Babylonem zwanému.
 Tam jich w zajetí let nechá sedmdesát:
 pak je odtud wywede, jsa pamětliv
 na smlowání a smlawu, kterauž byl
 přísáhl Dawidu, že bude trwati
 po wšecky dny nebeské. I wrátí se
 z Babylonu z wůle králů, pánůw swých,
 nakloněných od Bohu, a zdělawše
 opět Boží dům, čas drahný w skrownosti
 pobudau, až w lidnosti a bohatstwi
 zrostše, nowými se ztraudí bauřemi.
 První ale w kněžstwu zniknau newole;
 mezi muži, jižto, Bohu slaužice,
 mír by zachowati měli nejwíce:
 sám i Páně chrám jich pûtka poruší.
 Posláz, nemajíce zhledu na syna
 Dawidowa, berlu sami uchwátí,
 jež se cizozemci w ruce dostane,
 aby, kdy se zrodí, pomazaný král
 prawý práwa neměl swého Mesiáš.
 Jednak narození jeho zwěstuje
 hwězda neobyčejná, i předejde
 mudree východní, již přijdauce
 w místo, kde to božské bude nemluwne,
 obětují jemu zlato, kadidlo,
 mirrhu. O tom místě Angel welebný
 prostým pastěrům, stráž noční držícím,
 zpráwu dá, i pospíší tam wesele,
 uslyšíce od Angelů nebeských
 píseň wánoční. I bude panna mu
 matkau, otcem pak moc swrehowaného!
 Wzstaupí na trůn dědičný a rozšíří
 králowstwi swé po wšech země končinách;
 plná chwály jeho budau nebesa!

Umkl, znamenaje radost přílišnau

na Adamu ježto na wzor bolesti
w slzy by se wylila, leč wolný dech
těmito byl sobě slowy učinil:

Utěšený proroku! ó nejvyšší
učiteli naděje! již patrně
widím, čehož wyskaumati nemohla
mysl má, proč nejwzácnější naději
naši mělo slauti ženy semeno.
Zdráwas, panno matko! Páně milenko!
narozená z beder mých, by z tebe se
narodil syn Boha swrchowaného,
s člověkem se spojil Bůh. Toť jisté, že
s strachem smrtedlným had swého potření
očekává. Kdež a jaký však to boj,
jaká rána potře hlawu wítězi?

Jemuž Michal: Nechtějš mníti o boji,
aneb o ranění místném hlaw a pat;
Bůh ne proto sjednotí se s člověkem,
by se wětší twému opřel wrahowi
silau; aniž tak se Satan překoná,
jemuž s nebe spádu úraz hroznější
nepřekazil dáti ránu smrtedlnau
tobě, kterauž uléčí twůj spasitel,
zahladě, ne Satanáše, alebrž
skutky jeho w tobě jako w rodu twém.
To se jenom, jehož ty jsi zanedbal,
státi může poslušenstwím zákona
Božího a podstaupením smrti té,
jejihož ty trestu hodným učiněn,
ty, i co se z tebe zrodí we světě:
tak jen ukojí se božská sprawedlnost.
Cele tedy zákon Boží vyplní
skrze poslušnost a lásku, ačkoli
samá láska vyplňuje jej. On twůj
na se wezme trest a lidským odín jsa
tělem, wystawí se pro tě na život

potupný a klathu smrti : slibuje
 život každému, kdo w jeho uwěří
 spasení, jsa skrze wiru účasten
 poslušenství jeho ; skrze zásluhy
 jeho spasen bude, ne skrz zákonné
 činy své. I ztrpí hanbu, nenáwist,
 jetí násilné a saud, a wydání
 na smrt ohawnau a plnau bolesti,
 ukřižowán bude svého od lidu ;
 bude usmreen, že život přinese.
 Však on přikuje i nepřátely své
 na kříž ; zákon tobě odporný a hřích
 rodu lidského, by, ukřižowání
 jsauce, nesaužili zpoléhajících
 práwě na to jeho zadostěinění.
 Tak i umře, ale wstane od mrtvých
 brzy ; dlouho panowati nebude
 nad ním smrt ; než třetí ráno zaswítá,
 uvidí jej hwězdy jitřní znikati
 z hrobu, swěže, jako zorní wyniká
 záře. Dána výplata, a spasen jest
 člověk od smrti skrz jeho útrpnau
 za člověka smrt, a bude každému
 život dán, kdo daru jeho znedbá,
 brž jej přijme wěrau skutků neprázdnau.
 Tento božský čin twůj zničí saud i smrt,
 již jsi umřít měl, jsa w hřichu na wěky
 zbawen života : ten skutek Satanůw
 potřě, zlomí jeho sílu, překoná
 mocná ramena dvě jeho, hřích a smrt.
 Bude w jeho hlavě tkwíti hlaubějí
 smrti šíp, než potřě patu wítězi,
 nebo zbožným jeho spasencům, jichž smrt
 jenom smrti rovné bude usnutí ;
 lehký přestup ke wěčnému životu !
 Po swém z mrtvých wstání krátkau pomešká

dobu na zemi, a swým se wyjewí
 učedlníkům, mužům, již ho blízei wždy
 budau za žiwota; těm on úřad dá,
 aby, naučení bywše od něho,
 vyučili národy a hlásali
 wykaupení, křtíce ty, kdož uwěří,
 praudem běžícím, by zmytí od winy
 jsauce hřicha, ke žiwotu čistému,
 byli k smrti hotowi, jak ohawné
 koli, an i rownau umřel spasitel.
 Takto wšecky učil budau národy;
 nebo nejen synům z ledwí Abrama,
 brž i synům wíry jeho, po celém
 swětě, kázati se bude spasení;
 tudy každý národ bude požehnán
 skrze simě jeho. Potom na nebes
 nebe wzstoupí slawný wrahů twých i swých
 wítěz; tehdaž hada kníže powětrí
 powede skrz wšecka jeho králowství
 w okoweč a nechá w hanbě trudného.
 Wejda w sláwu, posadí se u Boha
 na prawici, zweleben jsa na nebi
 nade wšecka jména; odkawad, kdy swět
 ku záhubě dozraje, w swé moci a
 sláwě přijde na živých i mrtvých saud;
 na saud mrtvých newěrných, a odplatu
 wěrných, kterým wěčné blahoslawenství
 pripraví buď w nebesích buď na zemi:
 nebo celá země jeden bude ráj,
 blažší, než jest Eden, sídlo rozkoše!

Prawil Archangel, a přestal u této
 swěta welké proměny. I odpowí
 Adam jemu s radostí a úžasem:

Neskončená dobrota! ó dobrota
 nesmírná! jenž tolik dobra ze zlého
 wywede, ba zlé i w dobré obrátí!

Síla nad tu diwnější, co w počátku
 wywodila nejprw světlo z temnosti!
 Newin, želetili mám, či býti rád
 hříchu tomu, jehož jsem se dopustil,
 z něhož mnohem více pojde dobrého,
 více Bohu chwály, více člověku
 dobré vůle od Boha, a za hněvem
 jeho smilování hojně. Powěz však,
 co, kdy wykupitel wzstoupí na nebe,
 přihodí se wěrných jeho skrownému
 počtu, mezi takým množstvím newěrných,
 krutých prawdy nepřátel? Kdož powede
 jeho lid, kdo od násilí zastane?
 zdali, než se měli k němu, krutěji
 nebudau se míti k jeho nástupcům?

Budau, prawil Angel; než on wěrným swým
 pošle utěšitele, dle otcowa
 slibu, Ducha swého, kterýž bydleti
 bude w nich a zákon wíry, účinný
 skrze lásku, w srdeci jejich wryje,
 aby cestau prawdy kráčeli; a tak
 ozbrojeni jsauce zbrani duchowní
 Satanášowým se oprau útokům,
 udušice šípy jeho plamenné.
 Nízádných se lidských neustraší muk,
 ani smrti; wnitřní duše potěcha
 jedinau jim bude za protiwenství
 náhradau, z níž nabudauce posily,
 často k užasnutí nejukrutnějším
 budau mučitelům swým; neb jeho Duch
 nejprw uředlníkům jeho štípený,
 kázajícím mezi všemi národy,
 potom všechněm wěřícím, je naplní
 dary diwnými, že všemi jazyky
 budau mluwiti, a diwy činiti,
 jakož jejich Pán je činil před nimi.

Pročež mnoho lidu w každém národě
získaji, že poselství jich nebeské
přijme s radostí; a posléz, skonavše
službu swau, a stále cestau prawosti
chodiwše, a zůstawiwše po sobě
zpráwu o skutcích i o učení swém,
umrau. Na jich místo, jakž to powědi
sami, wlci přijdau, neučitelé,
wlci zuřiwí, již všecká tajemství
zvrátí ku posměchu nízkému,
lakomství a pýchy swé, a poruší
powěrau a bájkami tu spanilau
prawdu schowáwanau w psaných památkách,
jenom duchem rozumínu budauci.
Tehdy důstojenství, jmen a hodností
snažni jsauce, smyslí vládu duchovní,
jednak světskau uchwátí, a swojice
sobě ducha Božího, ač každému
věřícímu rovně dán jak slíben jest,
pod zámyslem duchovního zákona
sáhnau ke svědomí moci tělesnau,
wedlé zákona, jenž ani w písmě psán
nebude ni w srdci wryt od ducha.
A to proč, než aby ducha milosti
potlačowali, i jeho nezdilnau
družku, swobodu; než aby baurali
žiwé Páně chrámy, pevně stojící
na osobné wíře, neli na cizí?
Nebo kdož, by slowa jeho, jakkoli
vědomy a mysli jiných odporná,
neomylna byla, může na zemi
shledán býti? jednak mnozí přednost tu
sobě osobí; a tudy násili
trpět bude prawá w duchu pobožnost,
an se domyslí díl větší zástupu
dosti Boha ctíti řádem toliko

zewnitřním, a obsluhami prázdnyými.
 Ujde prawda zlolejnými ubitá
 šipy; zhasne wíra, řídká bude ctnost.
 Swět, jsa dobrým křiw, a laskaw na zlostné,
 zalká pod břemenem swým, až zaswítá
 den, den dobrým oddechu, a bezhožným
 pomsty; w němž se zpomocník twůj nawrátí,
 símě ženy, tajně prw, a zjewně teď
 tobě slibené, twůj spasitel a Pán.
 Onť se zjewí na oblacích nebeských
 s Otee sláwau welikau, a zahladí
 Satana, i zhoršený skrz něho swět.
 Tehdy, až se přepálí a přčistí,
 nowá s nowým nebem země powstane,
 wěky wěkú založených na práwu,
 pokoji a lásce, dadí owoce
 stále radosti a blahoslawenství.

Dokonal. I dí mu Adam naposled:
 Ó jaks rychle změřil, blahoslawený
 proroku! ten změnný swět, až tam, kde čas
 ustane w swém běhu. Dále sama jest
 propast; wěčnost, jízto konce nízádné
 nedostihne oko! S welkau odcházím
 naukau, a s welkým myslí pokojem,
 maje tolik známosti, co nádoba
 tato z hlíny mohla koli chápati,
 nad kterauž se pnauti bylo hlupství mé!
 To jest tedy w swětě maudrost nejwětší:
 býti Boha poslušnu a s synowskau
 bázní milowati jej, wždy kráčetí
 jako w přítomnosti jeho, šetřiti
 božských jeho cest a na něj samého
 zpoléhati. Milosrdný na wšecka
 díla swá, wždy přewáhaje dobrým zlé,
 z malých wěcí přeweliké wywádí:
 wěcmi welmi prostými a slabými

zwraací moc a maudrost swěta celého.
 Tedy, za příčinau prawdy trpěti
 nejwětši jest udatnost a wítězství
 nejwětši, smrt wěrným branau žiwota.
 Také swým příkladem mne učil spasitel,
 jemuž čest a sláwa budiž na wěky.

Jemu Angel naposledy odpowí:
 Toto wěda, došels wrchu maudrosti;
 nenaděj se wyššího, by wšecky znal
 hwězdy ze jména, i moci nadwětrné.
 wšecká hlaubi tajemství a přírody
 božská díla na nebi i na zemi,
 w powětří i w moři; byt i celého
 swěta bohatství a vládu obdržel.
 Pročež skutky hodné připoj k wěděni
 swému; připoj wíru, etnostné jednání,
 mírnost, dobromyslnost, a onu wšech
 etností duši pěknau, lásku k bližnímu;
 nebude ti žel, že ztratils tento ráj,
 maje w sobě sám ráj mnohem šťastnější!
 Sstupmež ale nyní s hory widění;
 přišlať hodina, kázící odjíti.

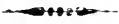
Eihle! tamto postawená odemne
 na pahorku stráž již čeká odchodu.
 W průčelí pak jejích meč se plámenný
 blýská; nelze tedy déle dliti nám.
 Jdi, zbud' Ewu: wyjewilt' jsem též i jí
 dobrau we snách budaucnost, a potěšil
 srdce, tím jí uzpůsobiw náchylnau
 wšecku k poddanosti. Ty jí nieméně,
 co jsi slyšel, wypraw časem příhodným;
 zwlášťe co se týká wíry w spasení
 pokolení lidského skrz semeno
 její, skrze ženy, prawím, semeno.
 Tak wy oba w jednomyslné wěrnosti
 žiti mnohá ještě léta můžete,

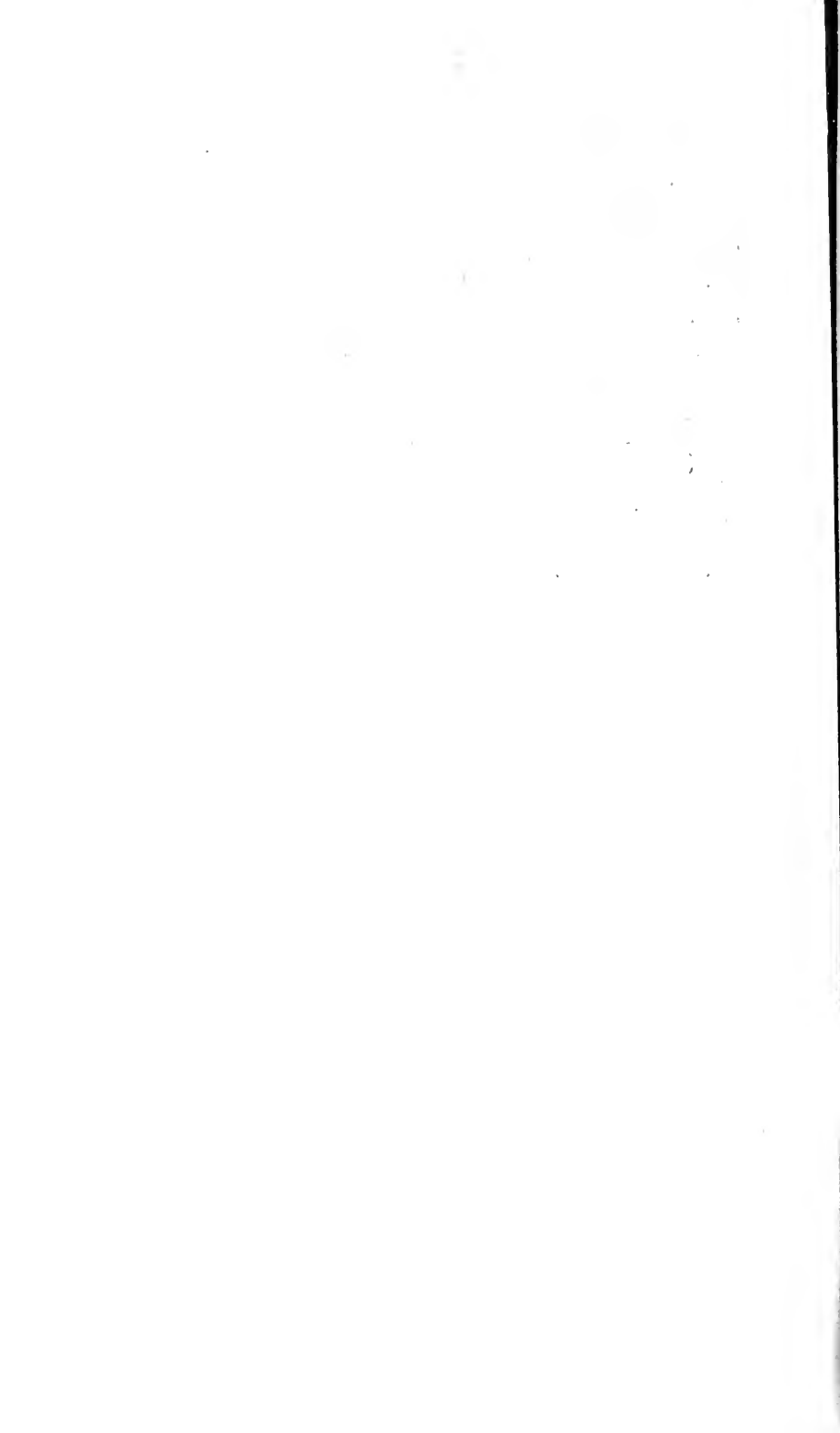
w smutku sice, za příčinou béd a psot,
 jednak u větši i mnohem radosti,
 kdyžto na blažený konec pomníte.
 Dokonal, a oba s hory sstaupili.
 K besídce, kde Ewa spěci ležela,
 kwapí Adam napřed; ale ona bdíc
 těmito jej slowy přijme klidnými:

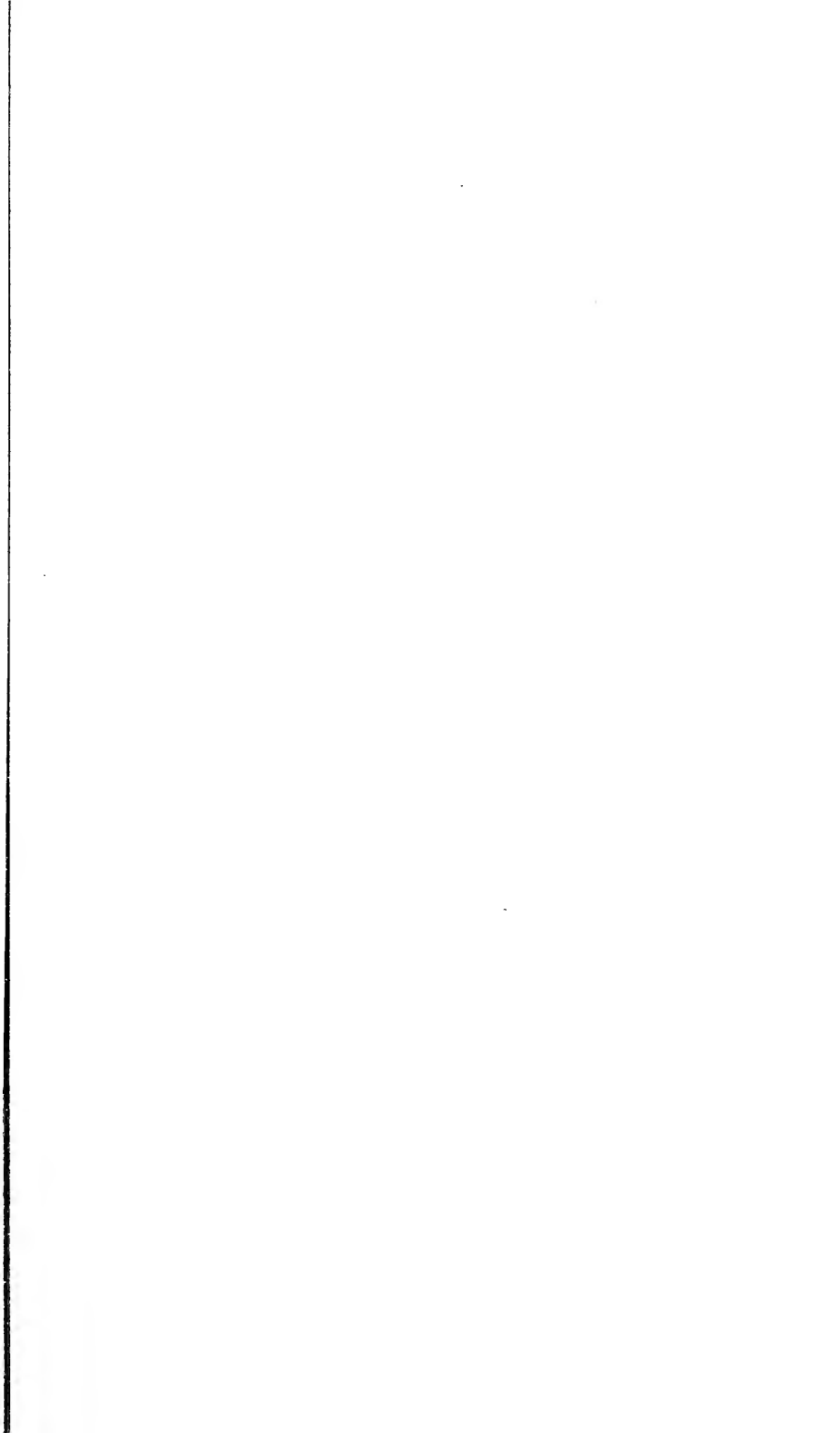
Wím já, odkud jdeš, a kam se ubíráš;
 jest i we snách Bůh, a dáwa nauku;
 on mi seslal dobrý, utěšený sen,
 když jsem smutkem umdlená a úzkostí
 byla usnula. I jdi, a poweď mne!
 půjdu bez prodlení; s tebau jiti, jest
 w ráji ostati, a w ráji trwati
 bez tebe, jest jiti z něho bezděky.
 Tys mi všeecko pod nebem, ty všudy mým
 rájem, sám jsa wylínán z ráje winau mau.
 Tať má aspoň, s níž jdu odtud, potěcha,
 že, ač skrze mne jest všeecko ztraceno,
 skrze símě slabé ženy, nehodné,
 skrze símě mé se všeecko naprawí.

Takto řekla matka naše; slyšel ji
 Adam radostně, než neodpowěděl.
 Bylť již blízko Archangel, a s druhého
 wrchu k stanowišti wykázanému
 w šiku jasném Cherubini sstaupali,
 na wzor wětrného úkazu; i šli,
 nesauce se swrchem země z powlowna,
 jak se vzniklá z potoků mhlá wečerní
 nese po luzích, a plíží za patau
 tihnaucího domů z pole rolníka.
 Zwýši před wojskem se swití wztrásaný
 Hospodinůw meč, co strašný kometa;
 žiřet powětří, a mírný prwé kraj
 ohniwěti počne wedrem horaucím,
 w způsob parna Libyjského. Uchopí

ano prodlévají, naše rodiče
Angel za ruku, a skrze východní
wywed bránu, zůstává je na blízké
dolu rowině, a zmizí v rychlosti.
Ohlédnau se zpět, a vidí na východ
ráje, sídla rozkoše, ach! ztracené,
meče plamenného zážeh strašlivý ;
plná zbroje, plná hrozných oděnců
brána. Prolijí tu několik slz,
přirozených člověku, jež utrau však
rychle. Mohliť, an svět celý před nimi,
zvolit sobě místo k odpočnutí ;
řídila je božská prozřetelnost.
Posléz, wedauce se rukau za ruku,
tesklivě skrz Eden pustý kračejí.

PR
3561
C8J75
1843

Milton, John
Ztracený ráj. 2. vyd.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

